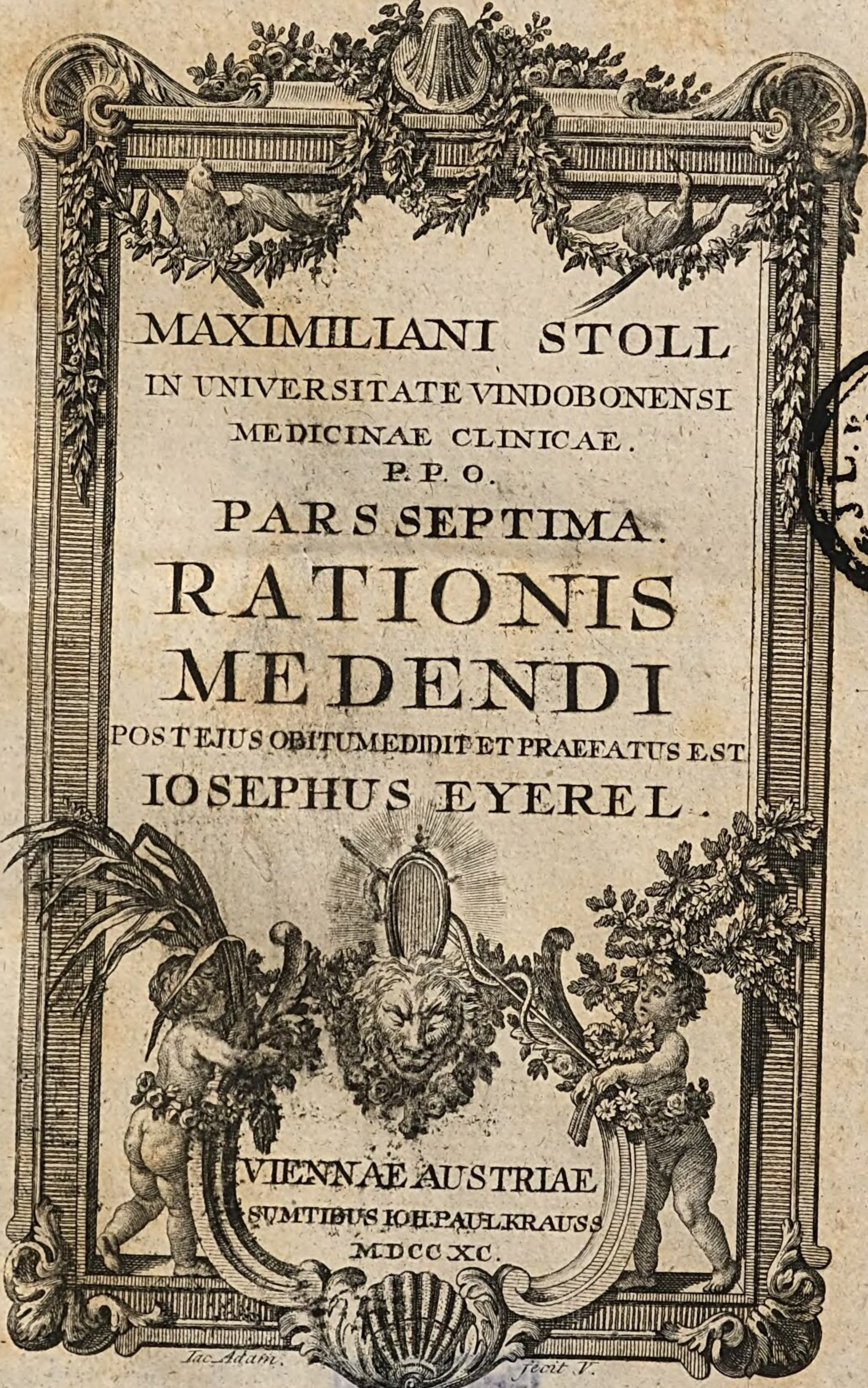

L. XL. Gij.

M. 0 414
7

MAXIMILIANI STOLL

IN UNIVERSITATE VINDOBONENSI

MEDICINAE CLINICAE.

P. P. O.

PARS SEPTIMA.

RATIONIS

ME DENDI

POST EJUS OBITUM EDIDIT ET PRAEFATUS EST

IOSEPHUS EYEREL.

VIENNAE AUSTRIAE

SUMTIBUS IOH. PAUL. KRAUSS

MDCCXC.

Jac. Adam.

fecit V.

Städt. Bibliothek
Bamberg

SECTION I.

E P H E M E R I D E S

A N N I 1 7 8 1.

EPHEMERIDES

ANNI 1781.

Januarius.

Ad medium Januarii frigus moderatum; raræ nives delapsæ, attamen terra nivibus erat cooperta semper.

Die 14 & 15 frigus ficcius & urentius; dein iterum multo mitius, & aura humidior; terra nivibus tecta.

24 Humidum valde calidum.

25 Austro calido flante nives defluunt, magna mollities ubique.

26 & 27. Omnia lutosa.

Inter fœminas *pituitosæ febres simplices*; inter vetulas *peripneumoniæ nothæ* cum & sine phlogosi. Præmissis per plures dies salinis, oxymelle, tandem *emeticum præpurgante*. Amarefscens pituita prolecta est; levamen. Paucissimæ febres pituitosæ inter viros; potius autem inflammatoriæ aut mixtæ.

Tetanus maxillæ in puella Nro. 44. Opium & balnea aquæ dulcis. Intra quinque septimanas sanabatur iisdem.

Quartanæ cortice absolute indigebant, præmissis salinis.

Post medium Januarium *plures pituitosæ*, quæ a quibusdam pro putridis habitæ, & stimulantibus tentatæ mali moris evasere, & exhibuere petechias.

Puella rheumate brachii crurisque, & chorea sancti Viti post medium Januarii correpta ad nos venit. Morbi nervorum, hysteria, hypochondriasis, epilepsiæ, tetani, choreæ S. Viti, siderationes artuum &c. multo crebriores hac tempestate fuerunt, quam alia; inde etiam medendi methodus pater, scilicet, per lenia salina alvum blande moventia, prout ipsa princeps, & do-
mi.

minans febris. En iterum, quanti interfuit nosse constitutionem anni!

Præterito autumnno & hac hyeme benigne actum est cum phthificis; perpauci enim perierunt; quin imo quosdam sanavimus ad extrema jam redactos, sudantes, summe emaciatos &c. Item quidam sicci, strictique, qui omni anno adulta hieme cruenta sputarunt, *hac hieme* bene habuerunt.

Nulla anni tempore tot tantasque chloroticarum querelas audiui, quot & quantas autumnno exeunte prægresso, & hoc mense. Multæ quoque prima vice hoc tempore chlorosin pati cœperunt. Epilepsiæ multæ habituales, per æstatem aut silentes, aut raræ, *nunc* fuerunt difficiliores, & multo crebriores. Fœminæ ægrotae *multo plures*, quam viri, & morbis *diuturnioribus*, minus acutis, perparum inflammatoriis. At vero viri *pauciores* numero, sed acutius, & periculofius, & cum inflammatione majori. Ceterum in utroque sexu fuit febris pituitosa.

Morbus venereus hoc autumnno, & præcipue hoc mense difficillime, aut non omnino poterat sanari.

Invincibilis hinc inde in *Viris* anasarca, & longa, & incidentibus simulque purgantibus devicta, item roborantibus.

Convalescentiæ tardæ etiam inter viros; magis tamen inter fœminas; tumores pedum oedematosi, diuturni post leves morbos, maxime post rheumata.

Februarius.

Initio tempus humidum, frigidum, lutosum; raræ nives superfuerunt.

6. Noctu nives delapsæ sunt.

7. Frigus ficcum & glacies; at vero

8. Iterum humor multus, frigidusque, & multæ nebulæ.

9. Cœlum serenum; diffuentes nives; lutosa omnia.

10. Idem. Inde varium; sæpius tamen serenum.

Die 20. nives; exinde nebulæ, tenuiores nives; venti ad finem usque.

Non multæ acutæ, at plures catarrhi.

De phthificis hujus anni, item de hæmoptoicis quædam: nam pauciores phthifici observabantur, & quædam aut curabantur, quos ex aliorum annorum observatione

vationibus habebamus deploratos, conclamatosque, præter omnem spem, vel vero ut annosum malum fuerat, ita levabantur, ut fungi suis laboribus potuerint, & ad sanitatem propius accesserint. Curabantur autem venæ sectione una, pluribus, dein meris emulsis, emollientibus, nitrosis, *tepidis* affatim haustis. Febre decreſcente, aut etiam jam proſtigata, eadem emulsa continuabantur, sed perparum lichenis islandici jungebamus, præcipue in fœminis; viri enim hujus usum minus commode ferebant, & solum pro cura confirmatoria. Tandem idem remedium jam non tepide dedimus, sed ad calorem cubilis; demum meraciori lichenis islandici decocto utebantur. Erant sceleta obambulantia, cute aridissima, sicca, inperspirabili, quam in una tepidi balnei usus emollivit. Duorum, triumque quin etiam plurium mensium curatio fuit. Non poterat malum urgeri: in pejus non ruisse initio, jam erat nobis profecisse.

Qui aliis annis, mense plerumque Januario hæmoptæ inflammatoria tentabantur, hac hyeme ab eo malo immunes vixere. Universim hæmoptoicis ex inflammatoria pulmonum diathesi, itemque phthificis ob

eandem causam tempora phlogistica vidi periculosa, perniciofa, pituitosa autem & biliosa proficua. Hinc vel in hisce morbis quid boni sperandum, quid mali metuendum, disces etiam ab anni constitutione.

Post medium mensem crebrior inflammatio adfuit in primo stadio febris pituitosæ aut bilioso — pituitosæ. Exactis 7 aut 11 diebus, cum interea venæ sectio una vel altera debuerat fieri, aut bene habuit æger, aut emesis profuit.

Non paucae peripneumoniae nothæ salinis, eccoproticis, emesi curatæ sunt, postquam aut sanguinem detraximus, una pluribusque vicibus, aut etiam venæ sectionem negleximus pro ratione inflammationis complicatæ; pinguiduli, seniculi, & maxime vetulæ hoc morbo ægrotarunt. Morbo curato mansit tamen aliqua adhuc tussis, & læsa ventriculi functio; amara, adjecto pauco sale medio, profuerunt.

Prout peripneumoniam veram subinde vera quoque phthisis excipit, & suppuratoria, ita notham peripneumoniam excipit phthisis *pituitosa*, seu æque *notha*.

Febre utplurimum carent, tussis assidua, vesperi major, cum repleti thoracis,
&

& nonnunquam quasi exulcerati sensu; sibilus, strepitus inter tuflendum, item etiam subinde inter respirandum. Vesperi noctuque orthopnoea, sæpius aut semper ferme asthmatica respiratio. Sputa copiosissima, flava, flavo — viridia, vetusti butyri instar, aspectu pus referentia, sed pure multum consistentiora, & tenacia ductiliaque instar pastæ ductilioris. Emaciantur, ut sceleta sint mera, cute rugosa, crassa, pendula, fursuracea, imperspirabili, elephantina. Hoc rerum statu levantur a lichene, curantur a decocto corticis peruviani.

Asthmata per autumnum & hyemem ad hanc usque tempestatem frequentia vespertina, nocturna. Purgantibus incidentibus primo, dein amaris, gentiana, absynthio, quassia &c. curata.

Regnabat hucusque febris *pituitosa*; sæpius simul biliosa labes adfuit; subinde quoque diathesis, inflammatoria, sed non diuturna; nonnunquam utrumque vitium adfuit, ita tamen, ut ipsa *pituitosa* febris fuerit semper *dominans*.

Vix ullam febrim vidimus per autumnum & hyemem, quæ non habuisset efflo-

re-

rescentias quasi scabiosas circa nares & labia, in quibusdam in brachiis.

Amarorum usus fuerat valde necessarius, cum alvo semper faciliore sub harum febrium exitum.

Forma febris pituitosæ ea fuit, ut thorax ferme semper afficeretur, fueritque plus minus semper *peripneumonica*.

Exitus bonus in sanitatem dicta methodo.

Paucis, postquam morbum per 8, 14 &c. dies neglexerunt, jam non simplex febris *pituitosa*, aut *bilioso-pituitosa* fuit, sed ejusdem gradus quidam altior, qui nobis *synochus putridus saburrealis* audiebat.

His subinde exanthemata, etsi perraro visa sunt miliaria, uni petechiæ subrubræ, flavæ, cinereæ apparuerunt. Eadem methodus medendi fuit reipsa, scilicet salia media, oxymel, emesis dein; demum vero decoctum graminis, taraxaci cichorei, cum arcano duplicato, oxymelle; tandem manente stupiditate, pulsu debili, aut naturali, urinis naturalibus, manenteque magna virium prostratione, somnolentia; dedimus florum arnicæ unciam unam decoctas, cum syrupo aceti. Magna florum arnicæ tole-

ran-

rantia fuit, non enim ullam cardialgiam querabantur. Rediit sensim sanitas.

Hydrops quædam eadem methodo sanabatur, solventibus primo, dein amaris, alvo facili perstante.

Eandem quoque curam apoplecticis fecimus; præmissa una, quin & pluribus venæ sectionibus, incidentia, eccoprotica solventia, dein vero amara; alvo lubrica aliquantum manente, tandem artubus mobilitas conciliata, ante resolutis, pilulis, ex asa, camphora, castoreo, extracto florum arnicæ paratis.

Mirum est, quam omnes morbi secuti sint genium *febris popularis*, nempe pituitosæ.

Plures morbi, & plures affectiones morbosæ, languores, apestiæ, bradypepsiæ, lassitudines &c. inter scæminas, quam inter viros.

Martius.

Primi dies nivosi, nebulosi, frigidique.

Die 13 depurari cælum cœpit, serena tempestas, sed frigidior, frigore sicco, ita 14 & 15.

Dein

Dein amœnum usque ad diem 28; nocte diem hunc insequente altæ nives.

29. Lutosum, & nives adhuc omnibus in locis ferme diffuentes.

31. Iterum sol.

Hujus mensis initio synochi imputres regnabant in omni sexu, hac tamen cum differentia, quod stadium primum huius synochi *in viris* fuerit magis inflammatorium, minorque universim pituitæ colluvies in stadio morbi secundo, præterea *in viris* minor amaror pituitæ fuit. Contraria omnia *in fœminis*; aliqua in principio inflammatio fuit, crusta magis discolor, item brevius stadium inflammatorium, *subinde nullum*; at vero copiosior, & magis amara pituita. Maior morbi in viris acuties; longior vero in fœminis duratio cum intensione minore.

Forma morborum plerumque ea fuit, ut pectus plus minusque infestaretur, tussi simplici, vel oppressione, vel dolore pleuritico lateris, ita tamen, ut sputa cruenta raro visa fuerint; in reliquis vero febribus crebro dolores, tumoresque in hypochondrio dextro simul fuere. Nonnunquam & pectus, & hepaticum systema simul afficieban.

bantur. Oculi fere omnibus dilutissime flavi. Hinc inde quoque icteri & febriles, & non febriles comparuerunt.

Circa medium mensem icteri multo plures observabantur, qui blandissimis solventibus, melle, decocto graminis, terra foliata tartari, arcano duplicato, solvebantur; fortiora solventia raro profuerunt; & hæc inter additum fuit prioribus decoctum florum amicæ.

Pariter circa medium stases in systemate hepatico febriles, veræque hepatitides fuerunt fere in omnibus febricitantibus.

Videbatur autem mihi orta humorum ebullitione ob instantis veris calores, materies aliena e sanguine extricari, & ad hepar ablegari, indeque cum bile, cujus hæc febrilis materies aliquam obtinuit similitudinem, ad primas vias ablegabatur. Nonnunquam autem ablegata hæc ad hepar materies adhæsit ibidem fortius impacta, & dolores hypochondrii dextri, duritiemque, icterum febrilem, aut hepatitidem fecit, emolliente potu, fotuque, venæ sectione sanandam. Subinde vero faciles vias easque dilatatas offenderat hæc materies deposita, perque hepar ad primas vias devenit; ibi
tunc

tunc aut morata est, & turgescerebat, emetico excutienda, quod tamen raro factum est, cum materies raro *sursum*, frequentissime vero *deorsum* turgeret; aut spontaneam emesin, quod raro; aut spontaneam diarrhæam, longamque, & mirifice levantem ipsa effecit, cum ægri salute.

Nonnullis tamen non omnis materies e sanguine videbatur extricari febrili hoc motu, sed solum quædam ejus portio, cum reliqua materies vix extricabilis, restaret, febrimque aleret ejus formæ, quam nos putridam apellamus: tum vero si nulla ulibi stasis fuerat, aut quæ adfuerat, esset ablata, item si primæ viæ fuerunt puræ, aut repurgatæ, essetque stimulo opus, ob virium coëtricium languorem, flores arnicæ decocti cum mellitis, saponibus vegetabilibus profuerunt, viresque sustentarunt coquendo pares; donec viis variis, alvo, vomitu, anacatharsi &c. tota materies sensim sine sensu eliminata fuisset, quod ultimum tamen tarde, & intra aliquot primum septimanas perficiebatur.

Non tamen omnes has crises, & criticas evacuationes soli naturæ relinquebamus, sed per vices purgans ex aqua laxativa

tiva viennensi dedimus, magno cum levamine. Subinde toto morbi tempore non floribus arnicæ, sed solo decocto tamarindorum, manna, sale medio, cremore tartari usi sumus feliciter.

Morbi facies externa fuit, sicut in febre *biliosa in putridam saburralem conversa*, cum vel sine vitio hepatico.

Hanc febrim *depuratoriam* apte dicendam arbitror.

Quibusdam, sed paucis, non hepatica regio, sed lienalis doluit.

Nonnunquam adfuit vel *initio* simul inflammatio, vel accessit in *morbi decursu*. Facile orgasmus accessit humorum. Unde factum est, ut *initio* major minorque, subinde vero generosa methodus antiphlogistica debuerit adhiberi. Subinde primum in morbi decursu, & sero admodum stases inflammatoriæ accedentes venæ sectionem postulabant.

Exeunte mense crebræ hæmorrhagiæ narium, & levantes.

Aprilis.

1. Aprilis serenum, amœnum; nullæ ullibi nives observabantur; dein vero crebræ nives, pluviae.

6. Ventosum.

9. Amœnum; iterum sol.

10. Idem; uti & postea.

15. Vesperis pluviae, ventus uti etiam nocte proxima. Exinde serenum, calidum.

Die 29. pluviae, frigus.

Tolerabant magnas doses decocti florum arnicæ fere omnes hac hyeme, & hoc mense.

Post medium mensem inflammationes plures; peripneumoniæ, pleuroperipneumoniæ non paucæ, ferme semper cum hepatide, & ictero. Plures venæ sectiones, & emollentissima requirebantur.

Mense hoc toto, ut & priori, febris *depuratoria* verna passim observabatur, quam ita ex casibus plurimis abstraxi. Multa materies aliena hiberno tempore & autumno priori intra humorum circumeuntium territorium nata atque collecta, maxime

xime autem indolis pituitosæ, excitato naturæ medicatricis salutarî molimine ob veris calores *moveri* cœpit, atque intra *systema sanguineum* turgere; quod quidem cum symptomatibus febrilibus peractum fuit.

Jam vero multiplex fuerat hujus turgescentiæ effectus observatus, quos hic ex ordine narrabo:

1) In quibusdam post aliquot dierum febrim diarrhæa orta est salubris & *levans* valde, aut *sanans ex toto*, seu critica.

2) In aliis eadem materies rejecta quidem est ad primas vias, ita ut secundæ viæ sese feliciter exoneravint in primas; verum hæc, ob nescio quam inertiam, eandem materiam e systemate sanguineo susceptam non ejecerunt extra corpus, sed repente signa materiæ in *primis viis turgentis* observari cœperunt; nunc *sursum*, nunc *deorsum* hæc materies turgebat; hinc modo emesi, modo catharsi, modo utraque, vel *simul*, vel *seorsim* opus fuit; fere omnibus ante hanc in primis viis turgescentiam hypochondrium dextrum, paucis sinistrum quoque simul, paucissimis solum sinistrum modice doluit, colore subflavescente faciei oculorumque, subinde etiam totius corporis, tussi sicca.

3) Nonnunquam hepar magis doluit cum febre majori, alvo tarda, rara, vomitu frequenti, inani, pituitoso, assumptorum; durities in loco inter utrumque lolum fere medio, attactu valde dolens, cum urinis plerumque ictericis, facie in plerisque, oculis, corpore reliquo ictericis, ictero non saturato.

4) Plerisque, quibus hepar magis doluit, cum vera hepatitide simul aut pleuritis aut, peripneumonia simul adfuit. Ita hanc rem animo concepi: materiem alienam sanguini commistam extricari, & assimilata in bilis indolem, aut biliformem effectam, per hepar subire primas vias, indeque aut *spon-*
te, aut *arte* evehi extra corpus. At vero eandem materiem sanguini commistam arbitrabar, subinde difficillime moveri, sed adhærescere, figique in hepate tanquam in suo ad primas vias itinere, hinc insurgentibus validis vitæ viribus magnam & inflammatoriam stasim in hepate, seu *hepatitidem*, nunc autem interclusa hac via ad primas vias materiem a tergo insequentem retineri, oririue orgasmos, & motus validos, & *supervenire* simul pleuritidem, peripneumoniam, pleuroperipneumoniam.

5) Quibus hæ inflammationes superverunt, his antiphlogistica methodo sublata *phlogosis est*, & via per hepar referata, horum quidam paullo post alvo, vomitu, spontaneis aut artificialibus curabantur. Aliis vero discussa phlogosi redire salus visa est, sed post aliquot reconvalescentiæ dies febris depuratoriæ novi impetus facti sunt, qui imaginem *synochi putris saburralis* referebant. Sanabantur valde tarde, sed certo, alvo faciliore, inter usum decocti graminis, taraxaci, cichorei, florum arnicæ, & oxymelle, nitro, cremore tartari &c.

Nunquam vidi tot *hepatis obstructiones*; nemo ferme inde penitus immunis fuit.

Nunquam etiam vidi *tot* recidivas, quasi *totidem* conatus naturæ sese depurare volentis.

Fœminæ *plures* ægrotabant, minus diu *inflammatorium* stadium durabat, at eo diutius duravit stadium putridum; inter fœminas pleræque recidivæ, & difficiliores. Viri solis fere antiphlogisticis sanabantur.

Cum putridas dixeram fœminarum febres, eam putridarum speciem putavi, quam

lentam nervosam dicunt, & quam in una alterave miliaribus albis stipatam vidi.

Interim tamen vidi Fœminas quasdam virorum more ægrotantes, ita scilicet, ut transacto stadio inflammatorio alvus levissime mota sanitatem restitueret brevi tempore, aut vero, ut *sola antiphlogistica* methodus ægros redderet sanitati intra non multos dies. Fuere hæc fœminæ, quæ cito & solis antiphlogisticis ex hepatitide, peripneumonia, & pleuroperipneumonia curarentur, tales, quæ ἀκμῇ ætatis prætergressæ sunt, ficciores vetulæ, strigosiores, rigidiores, & vinosiores, scilicet tales, quæ ad *habitum virilem* propius accesserunt. At vero post 30mum annum, molliores, aquosiores, victu usæ, pauperiores, chloroticæ, pastaceæ, obesulæ his longius, & periculosis febribus conflictabantur.

En, quid de hisce virorum & fœminarum febribus animo conceperim! Regnabat autumno præterito febris annua pituitosa: ea per hyemem totam protensa ver attrigit primum; donec primo vere inflammatoria hinc inde diathesis suboriretur; in viris hæc *nata* nova diathesis inflammatoria in morbum erupit inflammatorium, simpli-

plicemque, qui solis debebat antiphlogisticis sanari; idem quoque contigit in fœminis illis, quæ quoad habitum propius accedunt ad viros. At vero in mollioribus, chloroticis, pauperioribus, *nondum* deleta, *nondum* subacta penitus pituita fuit, cum aliquid inflammatorii nasceretur. Hinc morbus compositus ortus est, *inflammatorio — pituitosus*, nempe ex *annua nova inflammatoria febre*, & ex *pituitosa*, quæ priori autumno annua fuit, tandem autem superata hyeme, stationaria facta est, in sexu saltem sequiore.

At vero, cum inflammatio methodum posceret antiphlogisticam, pituitosa radices egit altiores, & abiit in altiorem gradum, cili cet in lentam nervosam, subinde cum miliaribus.

Hæc fœminarum epidemia analoga fuit epidemiæ illi, quam Sydenhamus *pestilentem* appellavit; nam etiam præcessit *constitutio pituitosa*, cui inflammatio successit, aut potius jungebatur; erat compositum genus febrium.

In hac hepatitidis specie tumor durus elasticus, dolens non raro observabatur in hypochondrio dextro, videbatur esse vesi-

cula fellea *distenta*, ob prohibitum effluxum bilis per ductum choledochum, crassa forte bile obstructum, aut inflammatum. Sapor oris amarus erat valde, a coremacerimum in adstantium nares spirabant; non erat hoc autem saburra biliosa & amara ventriculi; sed a bile in sanguinem repressa, & humores omnes, hinc & salivam, humorem cesophagi &c. tingente. Hinc est aliqua subinde oris amari deceptio, hinc etiam quædam cautela practica circa usum emeticorum.

Majus.

Calor, ficcitas.

Die 23 nebulosum; valde frigidum, ventosum per quatuor dies.

Iterum calor & ficcitas.

Idem morbi, uti mense præcedente.

Junius.

Dies ficcissimi, valde calidi.

At vero die 11 pluvia desideratissima.

Inde

Inde pluviosum & frigidum usque ad diem 18. Junii, quo die sol subinde prospexit.

Die 25 & 26 pluviae. Inde serenum; calor.

Iidem morbi, uti mense præcedente.

Circa 20^{am} mensis paulo plus querelæ de oris amarore, & paulo crebrior necessitas utilitasque emetici, attamen ferius, & morbo provectiore. Profuere tamen magis evacuationes tum spontaneæ, cum artificiales *continuatae*, attamen moderatæ per alvum.

Plures hoc mense & præterito hæmorrhagiæ uteri a præcipitato partu & secundinis cito, sponte abscedentibus sunt observatæ; quibusdam partus non erat præcipitatus, tamen mox hæmorrhagia secuta est; exempta placenta est, & imposita turunda.

Febris pituitosa *stationaria* adhuc est ab autumno prioris anni hucusque: huic vero inflammatoria primi veris hucusque producta jungitur; simulque accedit simul hac tempestate aliquid æstivæ bilis. Hinc febres omnes sunt compositæ ex *stationaria* pituitosa, & ex *duplici annua*, *inflammatoria* nempe, & *biliosa*.

Tympanitidem *venæ sectione* solvi, ut ait *Hippocrates*, sub finem hujus mensis vidi. Sartor febre prius descripta laborans abdomen tumidum, & rigidis musculis durum habuit, & dolens sub rudiori attactu; facies subflava, & desperabundi; calor omnino naturalis; biliosa valde, & siccescens lingua; pulsus debiles valde, mollissimi, naturali celeritate; vomuit æruginem subinde, subinde assumpta aquosa. Venæ sectiones complures, emollientia cataplasmata ad totum domen, potus emollientes tepidi; enemata emollientia profuerunt. Post singulas venæ sectiones, ubi sanguis crustosus eductus fuit elevari pulsus, & mollescere abdomen cœpit.

Post undecimum hujus mensis, quo pluvia & frigidus humor incepit, plures dysenteriae visæ sunt. Plerumque ita compressæ sunt: primo quiete in lecto, fotu & potu tepidis; nocuerunt omnia, utut lenia evacuantia. Sæpius, si morbi initium primum fuerat neglectum, venæ sectiones debuerunt institui. Eodem passu rheumatismi incedebant.

Choreæ S. Viti in binis puellis tentabantur varia ratione, gummi ferulaceis, valeriana, cortice peruviano, narcoticis &c.
fru-

frustra omnia. Utraque tandem incidit in febrim continuam regnantem inflammatorio-pituitoso-biliosam. Sanatæ sunt a febre methodo conveniente, simulque febre declinante, & tandem profligata declinare & profligari quoque cœpit chorea S. Viti.

Priori quoque mense vidi puellam eadem chorea S. Viti aliis remediis frustra tentatam, curatam superveniente febre pituitosa non longa.

De puerperis nota: abdomen fluente sanguine molle esse, uterum sentiri manu apposita amplum, assurgentem ad diaphragma, mollem tamen. Affusa & infusa frigida cum aceto sæpe profuit; uni tamen sisti non potuit sanguis hac methodo. Hinc frigida aqua & aceto imbutam ingentem turundam imposuimus, quæ totam vaginam & os uteri obturavit. Hæmorrhagia sistebatur paulo post ex multiplici ratione: 1) nam frigus uterum ad contractionem urgebat; 2) sanguis collectus adhuc interea utero laxo dedit sustentaculum (scio equidem, quid hic opponi possit, asserique posse, oriri nempe hac methodo hæmorrhagiam internam; verum habemus pro ratione observationes)

Hoc

Hoc mense continuarum, itemque & remittentium (quas omnes triplici fonte prognatas supra dixi, *pituita* nempe, *inflammatione*, & *bile*;) frequens mutatio fuit in intermittentes; aut vero convalescere ex continua visi, in intermittentem tertianam simplicem plerumque, subinde duplicem, sunt delapsi, solventibus, subamaris, subinde vero etiam cortice sanatis.

Magna quoque intermittentium ubique messis fuit pituitoso-biliofarum.

Multas hystericas vidi, quæ hoc mense præprimis accessiones, easque *statas* passæ sunt. Primo solventia, dein vero largus cortex profuit. Hinc ipsa hæc passio, utut alias sporadica, tamen hoc *tempore* *crebrius* visa est, & de intermittentium indole participavit.

Icteri multi, non febriles, item etiam *febriles*, seu hepatitides. Febres erant pituitoso-biliofo-inflammatoriæ, cum vel sine inflammatione hepatis.

Julius.

Die 1. 2. 3. 4. 5. *æstus ingens*, & anonemia magna; torpor omnium animalium.

Die

Die 9. pluvia amœna , & valde reficiens. Inde æstus ingentes , donec die 16 & 17 pluvia exigua , sed frigus permagnum oriretur ; inde frigus & pluviae.

Die 26. sol ; calor iterum mediocris.

Die 27. a meridie ventus & ingentes pluviae ; exinde ad finem usque sensim iterum calor , mediocris tamen.

Intermittentes tertianæ simplices & complicatae.

Hæ in continuas , aut in remittentes abierunt , & denuo in intermittentes.

Sanatae salibus ; decocto graminis , taraxaci , cichorei ; raro , & sero cortex dabatur.

Materies morborum genitrix fuit pituitoso - biliosa , cum inflammatione , maxime hepatis.

Dysenteriae & rheumatismi non infrequentes.

Morbi iterum longiores fiunt post medium mensem , pituitosiores , cum miliaribus.

Augustus.

1. 2. 3. 4. 5. calores magni satis post prioris mensis frigora. Calores intensi , &
fine

sine vento toto tempore, mira malaccia, & omnium ingens languor ac excedens æstus, qualis post hominum memoriam non fuerat, sine ullis pluviis.

20. Augusti vesperi frigus & pluviae per aliquot dies.

Die 23 24 & 25. calor iterum, moderatus tamen.

Ægrorum numerus major multo erat initio hujus mensis, postquam nempe post illud nuperum frigus aër denuo valde incaluit.

Maxime autem scæminas morbus arripuit, famulas pauperiorum servitiis addictas, iisque durioribus, lotrices, cachecticas, cacochymicas, chloroticas.

Morbi longiores fuere, linguæ mucosæ, siccae, glabræ, aridæ. Stupor & anæsthesia, deliria taciturna, mitia. Pulsus & calor gravitati morbi non respondens, miliaria incerto die, levantia fuerint, nec ne, multum ambigas. Stimulos non tulere; convaluerunt melius solo potuum graminis, & aliorum antiphlogisticorum usu, item & taraxaci. Dolores veluti rheumatici artuum abdominis in hac febre miliari initiante observabantur, qui phlogosin levem mentiebantur.

bantur. Omnibus aliquid fuit catarrhosi, subperipneumonici ante miliarium conspectum; iis vero abortis id vitium thoracis emendabatur. Nobis nec camphora, nec moschus, nec vesicantia, nec arnicæ flores profuerunt, sed sola diluens & antiphlogistica methodus moderata.

Multi quoque iterum icterici, quædam etiam hepatitides.

Dysenteria non rara, non boni moris, nisi in febrim abierit tertianam.

Post mensis initium continuæ remittentes mesentericæ, seu lymphaticæ, pituitosæ, bilioso-pituitosæ frequentiores. Quibusdam hæc febris sensim sine sensu & tarde solvebatur, potissimum sub usu eccoprotrorum, tandem & subamarorum. At vero multis viris æque ac fœminis, maxime viris, morbus ex remittente factus est intermittens, cortice salibus juncto, non copioso, sanandus facile. Fœminis autem compluribus, & paucis viris dehiscere solidorum compages cœpit, & fieri vere continua & genuina putrida; tunc autem decoctum corticis profuit, aperta alvo.

Hæc febris fere semper tumores crurum & femorum reliquit magnos. Horum

vin.

uni alterive tumor disparuit, aut minuebatur, receptis ut puto aquis in massam circulantium humorum; at repentina ad thoracem depositio facta est, & æger repente convalescere visus, periit.

Insolationes multæ messorum, itineratorum. In calvariis sectorum aqua cruenta fuit, maxime in ventriculis, & per specum vertebrarum.

Circa medium mensis larvatæ febres hinc inde comparebant. e. g. tertiana sub lumbaginis forma; cephalalgia occipitalis quotidiana, periodica.

Quibusdam mox in principio acutæ febris peculiaris pusillanimitas, morositas, stuporque fuit, pulsibus non, aut parum alteratis. His convulsio repente facta. Arbitror serosas metastases esse factas ad encephalum; hinc convulsiones. Plerique autem in convulsione perierunt.

Ingens ægrorum numerus ubique.

Fors *facilior* metastasis ad caput ob *insolationem* in fabris murariis, messoribus &c.

Vide.

Videbatur serum a sanguine subinde celerissime secessisse, & fecisse decubitus varium.

Medio mense, & toto reliqui mensis decursu febris *vere putrida* etiam inter viros frequentissima fuit, quam putridam κατ' ἐξοχην dicebam; caput stupidum, temulentum; dedolatio ingens; pulsus & urina naturales; etsi æger de ingenti calore querebatur, tamen ad attactum non caluit præternaturaliter. Mox cortex in decocto dabatur.

Exeunte mense febres hæc putridæ videbantur primo esse tertianæ aut quotidianæ; mox autem erant *putridæ* continuæ.

Eodem tempore ipsæ intermittentes corticem fere semper exigebant, secus ac initio mensis. Hinc fere eadem & putridarum, & intermittentis regnantis natura fuit.

September.

Ad medium mensis ortum pluviosum & frigidum tempus, idque continuo ad finem usque.

Innumeræ febres intermittentes tertianæ simplices, duplicesque, non difficiles, solventibus fere semper, & subinde paucocortice domandæ.

Vix ulla hinc inde quartana, hæcque rarissime visa est, secus, ac aliis annis.

Nulla larvata febris mihi occurrebat hoc autumno, nisi unica sub larva lumbaginis.

Intermittentes in continuas, continuæ in intermittentes abiverunt.

Post medium septembris rheumata multa, & febribus biliosis aliquid inflammatorii, maxime circa pulmones jungebatur; hinc crebriores venæ sectiones.

Febris *stationaria* prioris autumnii & hyemis præteritæ, quæ ad æstatis usque medium perstabat, ac *pituitosa* fuerat, mutabatur in veram *putridam*, tandem in *biliosam remittentem* ac *intermittentem tertianam* abivit, autumno initiante.

October.

Frigus nunc pluviosum, nunc serenum, ita tamen, ut humidum frigus fuerit prædominans toto mense.

In.

Intermittentes tertianæ maxime adhuc durant. Item frequentes intermittentium præteritarum sequelæ; scilicet icteri, hydropes crurum, abdominis, pectoris, intercus. Hæ intermittentes sunt utplurimum tertianæ simplices & duplicatæ, & si indolem spectes, *biliosæ*, non malignæ, curatu faciles, solis solventibus, tamarindinatis, salibus, alvoque fluente, emesi etiam subinde. Raro cortex fuit necessarius. Quartanæ multæ.

Remittentes quoque & continuæ multæ occurrebant, eodem modo ac intermittentes sanandæ. Hæ aut remittentes aut continuæ erant vel *originarie* tales, vel ex intermittente prægressa: item abierunt sæpe in intermittentes.

Indoles harum aut remittentium aut continuarum fuit *biliosa*.

Variolæ mali moris, & inde multæ mortes, inter infantes potissimum.

Tusles quoque convulsivæ frequentissimæ.

Multo major est *biliosarum* febrium copia nunc, quam fervidissimis diebus, putoque has febres primum caput efferre, ubi prægresso valido calore bilis exaltata est, &

abundat ; hic enim humor abundantior diffatur sudoribus æstivis olidisque ; at si æstatem repentinum & pluviosum tempus excipiat , totius corporis biliosa illuvies non jam superficiem corporis petet , sed interiora , ventriculum maxime & intestina , orietur *diarrhæa* , si ad cavum ipsum materies fuerit delata , vel vero *dysenteria* , si ad corpus membranarum , vel morbus *biliosus* , febris *biliosa* simplex , si intus remanserit.

Oriuntur quoque *rheumata biliosa* , seu febres rheumaticæ biliosæ , *bilioso pituitosæ* , atque utraque *cum* , aut sine inflammatione ; humore nempe bilioso per sudorem alias diffilabili , nunc vero ob pluviosum tempus retento.

Hinc quoque est , cur *biliosæ* febres potius sub *autumnum* cadant , quam sub *æstatem* , utut per æstatem generetur productrix febrium bilis.

Præservat se a febre *biliosa* , qui ingluviem , dein etiam excessivos solis ardores vitat , aut si hos vitare nequeat , si largius motam diaphoresin continuet , neque aut ingruente pluvia , aut aura vespertina nocturnaue sibi patiatur supprimi.

Multæ

Multæ anginæ sunt ubique rheumaticæ, at rheumate bilioso-inflammatorio. Multi ubique hydropes crurum, femorum, intercus, thoracis.

November.

Usque ad diem 12 frigidum & sæpius humidum; at die 12 Nov. *siccum* frigus; dein mollius, nebulæ.

Die 19 pluviae plurimæ. Humor frigidus continuus.

Febricitantium ex intermittente, cujusvis ætatis ferme, exitus fuit in hydropem crurum, femorum, & plerumque in hydrothoracem; nocturna enim spirandi difficultas, & orthopnoea cum hydropse manifesto crurum, femorum adfuit. Gramen, taraxacum, cichoreum, cum liquore terræ foliatæ tartari, & oxymelle squillitico; item extractum lactucæ virosæ.

Asthmata multa seniculorum, obesorum; item melancholiæ laxorum & pituitosorum.

Februm tum intermittentium, tum continuarum numerus contrahitur.

Febris pituitosa frequens modo; item peripneumonia notha.

Ubique variolæ pravæ , jam inde ab adulta æstate.

Hoc autumno frequens tussis *convulsiva infantum* ; frequentes hæmorrhoides *ani* , & *vesicæ*.

December.

Humidum , frigidum , pluviosum.

Die 3 & 9 prima glacies , & siccum frigus. At paucis elapsis diebus humor itidem multus , nunc frigidus , nunc austri-
nus ; ut tepor magnus fuerit ultimis binis diebus annum cludentibus.

Pituitosæ , lentæ , nervosæ multæ , graviores inter scæminas.

Hydropes multi post febres. Profuit primo salinum diu datum , cum extracto lactucæ & squilla ; tandem cortex cum liquore terræ foliatæ tartari , extracto lactucæ virosæ , & oxymelle squillitico. Dein his addebatur cortex.

Utilis valde cortex fuit hoc & priori mense *ob universalem atoniam* ex æstate prægressa præcalida , & subsequente autumno frigido humidoque.

Hoc

Hoc autumno multis catamenia eman-
ferunt, quæ per æstatem adhuc fluebant.

Hoc autumno puellæ multæ chloroticæ
factæ sunt.

Animadversio in, præteritum annum.

Duæ solum hujus anni fuere conditio-
nes, scilicet: pars prima in autumnum us-
que *calida valde & sicca* fuit: pars vero
altera *frigida simul & humida*.

Ubique *universalis atonia* fuit.

Accedente tempore *frigido & humido*
febres *putridæ saburrales* ubique grassaban-
tur, ubi primaria fuit indicatio per epicra-
sin blande purgandi, & eccoprotice. Lenia
tonica ex cichoreo, corticis decocto.

A N N U S 1782.

Januarius.

Mensis totus varius fuit, ita tamen ut
frigus humidum primas tenuerit.

Toto hoc mense complures adhuc ægri
prouti mense præcedente; plures tamen
fœminæ, quam viri.

Nulla hucusque fuerat *determinata for-
mataque* febris aut *stationaria*, nec annua;

sed commixtum quoddam compositumque genus febrium grassabatur; fuerat enim aliquid *biliosi, pituitosi, inflammatorii, catarrhalis rheumatici* &c. Hinc methodus varia, *composita, indirecta* aut *symptomatica*.

Vix ullæ mortes febrientium.

Intermittentium vis retusa.

Vix unquam observavi, tertianæ quartanam succedere, & vice versa, prout id fuerat præterito autumno observatum.

Præterito autumno *plurimæ* intermittentes tertianæ & quartanæ. Nulla tamen larvata mihi hoc anno occurrebat; nulla etiam *quintana*, utut aliis autumnis visa.

Plurimæ hydropes ex febribus, anasarca potissimum.

Plurimi hoc autumno & hac hyeme hydrothoraces, cum, vel sine obstructo hepate.

Secui nuper cadaver hominis olim laute pasti, & qui vina meraciora bibit; tibia transversa multum usus olim est. A multis annis pulsus habuit omni modo irregularem; frequens & maxime nocturnum asthma; præcordiorum tumor, tumorque oblongus, durus in loco vesiculæ felleæ.

Suf.

Suffocatus periit. Sectus exhibuit aquas plurimas in utroque cavo thoracis, vesiculam felleam totam cartilagineam, excepta unica particula vere ossea. Calculi fellei bini magnique, & pulmentacea, dilute flava materies.

Menstruorum suppressiones frequentes in debilioribus; hypochondriases, hysteriæque crebræ.

Crebri articulorum dolores, carniūque inter articulos sitarum, vespertini, nocturni; lumbagines, ischiades; lassitudines a somno. Subflavescens pallor faciei; gingivæ depressæ, veluti abraas a radicibus nudis dentium, pallidæque, vel vero obscure rubentes, tumentes, & prurientes, ac sponte cruentæ, & halitu foetente. Datis solventibus, eccoproticis, acescentibus profuerunt solæ conservæ trifolii fibrini & cochleariæ. Scorbuticum fuit.

Hic autumnus, utpote mollior, phthi-
siccis minus fuit perniciosus.

Variolæ plerumque modo bonæ, utut etiam in priori mense, utut per autumnum prioris anni fuerunt perniciosæ.

Tussis convulsiva nunc rara. Curatur
methodo *indirecta*, & anni tempore mutato.

Februarius.

A principio ad 25mum usque gelu magnum, & siccum frigus. Terra nivibus tecta.

Die 27. 27. aër mollis, serenus.

28. Confertæ & pluentes nebulæ.

Febris prior pituitoso - bilioso - rheumatico - inflammatoria exspiravit, primo inter viros, dein, sed nondum plene, inter fœminas; uti etiam scorbutus.

Hinc pauciores initio mensis acutæ febres.

Rariores intermittentes, rari hydropes.

Post medium mensem plures ægri *inflammati*, pulmonibus, hepate, intestinis.

Vesicantia in rheumatismis autumnalibus minus proficua, magis vero *conservæ*, observabantur.

Autumnales sanabat Februarius. — de adjutorio temporis anni. —

Quartanæ hucusque vix domabiles, uti & tertianæ, nunc, post medium februarium, solo decocto graminis, taraxaci, cichorei, cum arcano duplicato sanabantur, emoriente nempe constitutione: inde regulæ quædam practicæ sunt deducendæ, de usu corticis

ticis diu aut minus diu post febrim continuando.

Nunquam vidi tot obstructions hepaticas *lentas* aliis annis, quam hac tempestate.

In his obstructionibus erat *subinde* complicatus hydrops thoracis. Dedi saturatum decoctum graminis, taraxaci, cichorei cum tartaro solubili, oxymelle squillitico; item pilulas ex gummi ammoniaco, aceto squillitico soluto, & squilla *cruda*; præplacet hic modus dandi squillam, nam plus squillæ in pillulis sumere possunt, quæ lente, sed tamen efficaciter agunt.

Certam observationem feci hoc mense; scilicet: plures antea *occulta lue* contaminati, ita ut vix ulla, aut vaga & incerta symptomata paterentur, hoc mense repente enatum alicubi tophum mirabantur, & certa jam latentis morbi indicia monstrabant magno emolumento; nam de morbo certi aptam medicinam fecimus.

Lues etiam antea cognita, magis tamen evolvebatur hoc mense. Jungebatur his sæpius diathesis, aut febris inflammatoria. Mercurius dulcis, & multo minus *corrosivus* profuit, aut perquam raro; sed potius

tius *mitissimus* mercurius crudus, sive pillula *Plenkianæ* cum regimine valde antiphlogistico. Gravis observatio influxus anni temporis in morbum hunc sporadicum, aliter alio anni tempore aliterque curandum.

Martius.

Martius initio serenus, amœnus.

Circa medium subitæ nives, pluviae, nebulæ, diebus serenis tepidisque intercurrentibus.

Posteriora vero tempora rarius pluviosa, sæpius serena, semper autem frigida.

Febres intermittentes nullæ, nisi quædam puræ quartanæ ex priori adhuc anno, quæ a solis solventibus salinis, & gramine, taraxaco, cichoreo, cito emendabantur.

Video jam inde a *Februario* febriam quandam in primo stadio *inflammatoriam*, in secundo vero *bilioso-saburralem*, quam mihi ita concepi, scilicet esse febriam veram depuratoriam. Symptomata erant initio inflammatoria, cum *inflammatione hepatis*, ita ut vix ullam febriam acutam viderimus sine hepatitide; nonnunquam simul aut peripneumonia, aut pleuritis, aut pleu-

repetipneumonia *simul* adfuit. Vomitiones inanes, assumptorum, etiam æruginosæ; jactitatio; os amarum assiduo; ictericum quid in toto corpore. Ingens crusta phlogistica. Alvus pertinax. Venæ sectionibus & emollientibus fracta phlogosis est. Tunc alterum stadium subortum est, *bilioso-saburrale*; profuit tunc alvi ductio moderata ope cremoris tartari, item roob ribesiorum; raro emeticum dari potuit; recrudivit enim inflammatio exinde; potius eccoproticum juvit.

Mense februario stadium inflammatorium erat gravius, diutiusque, minus vero alterum, seu saburrale: at circa medium martii *stadium saburrale* eminuit, & stadium inflammationis contrahebatur: item circa medium Martii, eminente altero stadio, subinde jam emeticum dari debebat, cum cremor tartari, cum roob ribesiorum non sufficeret.

Existimaveram, suborto vere motum quendam intestinum oriri, extricarique particulas alienas e sanguine, extricatas amandari ad hepar, ut, cum in materiem *biliformem* essent redactæ, una cum bile fecernantur. Id quidem multis contigit, ut materies hæc biliformis gut ad primas vias libere

bere deferretur, ibique aut remaneret, & morbum faceret aut mere saburralem, aut vero salutari, seu vomitu seu diarrhæa, mox eliminaretur. Non paucis tamen materia hæc biliformis ad hepar amandata ibidem hæsit, & *inflammatoriam* stasin fecit, scilicet *hepatitidem*. Quibusdam simul pulmo inflammatus est.

Prout frequentes erant *obstructiones acutæ hepatis*, cum aut sine peripneumonia per hoc tempus, ita frequens pariter fuerat eodem tempore *obstructio lenta* systematis hepatici, cum aut sine hydrothorace. Nunquam tot vidi tam chronicas, quam acutas hepatis ægritudines.

SECTIO II.

HISTORIÆ MORBORUM

ET

SECTIONES CADAVERUM.

SECRET

NO. 1000

SECRET

HISTORIA MORBI I.

Pleuroperipneumonia cum vitio bilioso & pituitoso.

Pistor viginti & aliquot annos natus, 18. April. 1775. ad nosocomium venit sequentia conquestus: se a 5 diebus caloribus frigori mixtis, & dolore circa infimas costas spurias lateris sinistri punctorio vexari, tussitare, & difficulter spirare. Os erat toto tempore amarum, glutinosum; dolebant præcordia. Rite examinantibus constitit, pleuroperipneumonia vera hominem labora-

Stoll Rat. Med. Pars. VII. D re,

re, sed simul præter hanc pergravem thoracis inflammationem, ventriculum & intestina multis pituitosis, & biliosis sordibus abundare. Pulsus admodum celer erat molliorque; calores magni carnium. Factis aliquot sanguinis missionibus pulsum robur augeri cæpit, manente eorundem celeritate. Alvus sponte moveri cæpit, cum amari saporis emendatione. Lingua subinde arefcebat, plerumque tenaci glutine obducta erat; nullum inter respirandum levamen. Mentis semper compos fuit. Morituriens, frigentibus jam membris, se lue venerea, mictu præsertim frequenti, difficilique ac ardente laborasse; hanc ob causam nosocomium quoddam petiisse, in quo tres fere menses exegit; abiisse inde ante octo septimanas cum malorum levamine, mansisse tamen hucusque inter mingendum ardorem, mictumque non facilem. Plura de morbo suo dicere volentem mors occupavit.

S E C T I O.

Thorace aperto dexter pulmo sanus apparuit, tela solummodo cellulosa thoraci undequaque adnexus. Pericardium quatuor
cir-

circiter uncias aquæ continebat. Cor prægrande, cæteroquin sanum.

Pulmo sinister crassa admodum firmaque pseudomembrana diaphragmati, mediastino, atque costis adhærens; major ejusdem lobus dire inflammatus; minor sanus.

Diaphragma ea parte, qua cum pulmonibus cohæret, valide inflammatum, ac quasi ab injecta cera prærubrum.

In abdomine intestina tenuia partim inflammata, partim gangrænosa. Quædam mesenterii glandulæ induratae. Hepar sinistro suo lobo hypochondrium sinistrum occupabat, ventriculo interim sub costis spuris recondito. Omentum versus ventriculum replicatum; cetera sana.

Systema genitale exemptum seduloque examinatum est. Sanum cum glande præputium. Urethra ab ejus in glande principio ad tres transversos digitos superficialia phlogosi, & præter morem rubebat. Canaliculi *Morgagniani* deleti omnes, uno alterove solum excepto in parte urethræ sana, & ossibus pubis propiore; sanum verumontanum & cum reliquis penis partibus. Vesica urinaria admodum contracta, ut nucem juglandem haud caperet; parietibus

crassis, & superficie interna lacertosa, lacertis cutaneis, rubentibus, quasi ab inflammatione. Cætera sana.

Nota : 1) Inflammatio diaphragmatis absque delirio. 2) Gonorrhæam se habuisse, contra quam terebintinam sociorum suorum suasu assumpserit, narrabat.

HISTORIA MORBI II.

Hernia scrotalis incarcerata.

Auriga 52 annorum, robusti corporis, a decem fere annis postquam ex equo esset delapsus, herniam scrotalem habet. Frequenter per hosce annos viscerum prolapsum ipsemet facili manu reposuit. Per sex annos fascia herniam retinente usus non est, quam tamen deinde ob majores ex frequentiori viscerum prolapsu molestias adhibuit. 24ma Octobris 1776 mane viscera denuo procidebant, quæ iterum ipsemet reposuit; circa sextam vespertinam iterum prolabantur, non æque uti prius reponenda. Accedit dolor, tumoris durities. Ea vespera, facta jam strangulatione, alvum semel posuit abdomen necdum dolet, dolet verò extrema tumoris herniosi pars, ab annulo aversa, Ma-

Mane dolor, levis tamen in abdomine per-
sentitur. Eo die, 25ma Octobris a meridie
ad nos deportatur.

Pulsus fortis, plenus, durus. Venæ sectio
unciarum XV. Cataplasma, enemataque omni
bihorio renovata, & oleum amygdalarum dul-
cium cum syrupo de althæa aa unc. iij β.
omni bihorio unciam i β sumat. A cibo
& potu penitus abstineat; utatur eorum lo-
co tenuissimis jusculis.

Noctu dolor in hypogastrio per inter-
valla, levis tamen; nullus vomitus. Sterco-
ra aliquoties post enema rejecit.

Die 26ma denuo sera vespere repetita
venæ sectio est unciarum X. Noctu bis vo-
muit; dolor in hypogastrio; pulsus fortis,
plenus, intermittens, remittens; accedit fi-
tis; tumor herniosus ut antea. Fit unani-
mi consensu operatio (hora a prolapsu tri-
gesima nona labebatur.)

Percisso sacco tenui, portio omenti
quatuor transversos digitos æquans in con-
spectum prodiit, cui magna ilei pars, pro-
funda & nigricante rubedine ex toto tincta
supposita fuit. Dissecto annulo elapsa vis-
cera arctissime, atque ita strangulante, ut

multo conamine vix adplicari *occultatus*, ut vocant, culter potuerit. Facta intestini repositio est. Omentum hinc inde sacco hernioso, & ipsi annulo arcte cohæsit; nexibus cultro solutis omentum sanum cæteroquin, nisi pauca vasa varicosa, portionesque hinc inde prope nexus cum sacco induratas excipiat, quas impune referare licuit, reponebatur.

Facta deligatione cum magnopere levatum se æger, doloremque in hypogastrio minui diceret, alvum sponte novies intra exiguum tempus posuit, pultaceam, æquabilem, ex flavo albescentem. Pulsus perstiteret inæquales, intermittentes, remittentes, robore & duritie insignes. Adplicatis omnibus, quæ præsens rerum conditio poscere videbatur, eum diem commode, sed noctem proximam majori cum hypogastrii dolore transegit.

Die altero tendi abdomeu cœpit, dolor in hypogastrio major, quam statim post operationem; attamen toto morbi tempore talis, ut eundem facile perferret. Circa meridiem respiratio anxiosa, & frequenti siccaque tussicula interpolata accessit, jamque dolores admodum tolerabiles, sed magnas

an-

anxietates pati æger assererebat. A meridie
 nasus, lingua, artuum extrema frigere, ab-
 domen inflari magis, facies & oculi infoli-
 tum quid, luctuosum, attonitumque refer-
 re. Pulsuum celeritas major, majorve in-
 æqualitas, minori cum duritie. Mens ex-
 acte semper constans, & omnium, quo-
 rum oportebat, adcurate memor. Pulsus
 noctu fieri humiles, collapsi, creberrimi.
 Versus auroram per aliquot minuta delirat,
 convellitur, moritur.

Nota: 1) Nigricans intestinum ileum,
 an gangrænæ signum? non: frigida & ni-
 gricantia fuerunt feliciter reposita.

2) Fæces in intestino, crassi parietes
 prohibuerunt purgantia, enemata varia,
 glaciem, item inefficacia cataplasmata. Om-
 nia hæc, aut pleraque inutilia sunt in pro-
 lapsu omenti.

3) Alvus post incarcerationem sæpe
 pergit; id non decipiat. Sæpe paries in-
 testinorum solum incarceratur, cum vel sine
 alvo.

4) Purgantium usus in herniâ, item
 mercurii.

5) An annuli vel constrictio vel in-
 flammatio causa strangulationis? neutiquam.

An spasmus musculorum abdominalium, ascendens præcipue? neutiquam.

6) Scarificatio annuli non ita placet. Placet magis methodus *Schmuckeriana* curandi radicaliter hernias scrotales.

7) Usus aquæ frigidae *Schmucker* efficacissimum invenit in prolapsu intestinorum.

8) Saccus tenuis fuit.

9) *Schmucker* putat causam incarcerationis esse in ascendente musculo, qui tendine suo annulum tegit, nimiumque contrahitur. At in nostro homine abdomen molle fuit; nulla spastica contractio musculorum abdominalium.

10) *Schmucker* invenit in ileo cum flatu etiam fæces induratas.

11) Præparandus annulus, & sectio facienda *ultra* annulum. Situs arteriæ epigastricæ varius. Usus dilatatorii.

12) Arteriæ epigastricæ ramificatio videnda in *Hallero* Tom. VII. Part. II. pag. 14. Faciendæ essent plures ejus arteriæ injectiones; lusus, ramificationes expiscandus delineandus, ejusque habitus ad annulum.

HISTORIA MORBI III.

Phthisis.

Scriniarius 30 annorum, patre quoque phthifico natus, perfecte sanus vixerat, usque dum ante quatuor annos in Italia in febrem acutam incidit, ex qua fere absque ullo remediorum usu brevi convaluit. Ab eo tempore singulis annis scopo prophylactico venam sibi curabat fecari.

Ante quinque circiter menses, cum æstuante corpore cerevisiam assatim hausisset inhorruit, caluitque, cum dedolatione, amarore oris, & inappetentia. Biduo elapso, cum e lecto ad labores surgeret, accessit rheumaticus dolor artuum superiorum, pectoris oppressio, spirandi difficultas ad leves etiam motus. Noctu horum symptomatum exacerbatio.

A mixtura salina alvus aliquoties movebatur; rediit appetitus, artuumque dolor rheumaticus evanuit. At perstitit pectoris oppressio; accessit oedema artuum inferiorum. Remediorum diureticorum usu, suadente aliquo medico, intra 4 hebdomadas tumor omnis disparuit. Augebatur interim pectoris oppressio, & respirationis

difficultas. Calores cum frigore alternantes, a pastu potissimum; sputa alba, tenacia, decubitus tamen in utrumque latus facilis, sudores nocturni, alvus diarrhæica.

His omnibus quotidie pejoribus die 18 Nov. 1776 nosocomium adiit. A triduo lateris sinistri dolor punctorius, tussi & inspiratione auctus; pulsus celer, fortis, plenus; genarum rubor. Remediorum emollientium usu dolor punctorius brevi disparuit. At sensim deglutitio difficilis, summa corporis emaciatio, capillorum defluvium.

Etsi alvus subinde fluere inciperet, tamen brevi iterum sponte substitit. Sudores non omni nocte, & universim rariores, quam in phthificis alias solent. Cum binis vicibus eo tempore, quod apud nos vixit, febricitaret validius, pulsusque arteriarum duri magnopere essent, sanguis ad uncias quinque cum levamine mittebatur; is crustam phlogisticam, crassam, tenacemque exhibuit.

Die 7ma Septembris moritur.

SECTIO.

Musculi capitis, laryngis, œsophagi tenuissimi.

Sul.

Pulmo dexter lato atque membranoso vinculo ad primam, secundam tertiamque costam religatus; eo nexu soluto orificium vomicae patuit, cujus margines admodum inflammati atque duri erant. Idem pulmo simili vinculo diaphragmati adhærebat. In dextro thoracis cavo magna puris copia. Sinister pulmo eodem modo, minus arcte tamen, pleurae adhærebat.

In superiori atque anteriori lobo dextri pulmonis faccus pure vacuus reperiiebatur, qui cum pluribus aliis in vicinia positis pureque scatentibus facculis communicationem habebat. Reliqua pulmonis substantia dire inflammata. Pericardium sex circiter uncias feri tenuis continebat. Pulmo sinister hinc inde inflammatus, & pluribus in locis tuberculis obfitus.

HISTORIA MORBI IV.

Tabes ex ulcere pulmonum & renum.

Textor 24 annorum sexies per vitam scabiem passus est, quam litu mercurii sanabat; ultimam habuit ante sex annos. Ante tres annos acute laborabat. Ante duos annos per septem septimanas febre tertiana conflicta-

fluctabatur, aut sponte cessante, aut proprio Marte profligata. Ultimis febris paroxysmis utrinque ad renes dolor pungens, continuus.

Facilis in dorsum decubitus; difficilis in alterutrum latus, ob dolorem puncturium circa renes, & spirandi angustiam. Ita duos fere menses, cætera sanus exegit; accessit dein lotii difficultas, stillicidium. Ardor inter mingendum prope radicem penis, tenesmus ad matulam, & eo die ischuria. Die altero lochii libertas plena, nisi quod finito mictu levis in perinaeo ardor persentiretur. Superveniente hoc urinarum incommodo dolor in regione renum evanuit, nec unquam postea rediit.

Hac ratione per anni quadrantem vixit; at denuo urina & frequentius parciusque, ac stranguriosa mitti cœpit. Ex vetulæ consilio raphanum vulgarem non decortica- tum, ac flores sulphuris aliquoties per diem devoravit. Post biduum incommodis urinae multum auctis, valido circa perinaeum dolore oborto, sanguinem meracum, dein & urinas sanguine tinctas per aliquot dies minxit. Mictus frequens, parvus, dolens, cum ardore perstitit ab initio.

æsta-

æstatis ad medium decembrem usque, quo tempore nosocomium Fratrum Misericordiæ accessit, ubi explorata instrumento vesica nullus, ut suspicabantur, calculus deprehendebatur; attamen circa veru montanum difficilius solito adigebatur ulterius. Eo nosocomio relicto, suasu nescio cujus, decocto dauci, cum aliquo in mingendo levamine utebatur. Profuere etiam pulveres ex cochleis calcinatis parati, at ventriculum inde offensum, & appetitum dejectum querebatur.

Die 27ma Martii 1777. ad nos venit, emaciatum multum, & ægra trahens membra. Vesperi febricula aliquoties observabatur. Alvus quinquies, & pluries nonnunquam intra nyctemerum, a tribus jam septimanis, fluxit, idque quotidie ferme. Sudores noctu nulli, nullus ullibi, nisi in perinæo medio inter mingendum dolor. De nulla spirandi difficultate, nec ullo amplius circa lumbos incommodo, quamdiu apud nos fuerat, querebatur. Urinam misit frequenter parceque, in cujus fundo semel pus aut puriformem materiam conspexisse rebamur; toto autem reliquo tempore, jam ab initio Januarii, ingens mucii viscidii ductilisque quantitas singulis
urinis

urinæ inerat. Non caluit præter naturam nisi rarius, & sub exacerbatione pomeridiana, eadem ipsa non magna, & rariori.

Die 20. Aprilis 1777 repente ejulat, lotiumque sibi supprimi cum valida perinaei dolore queritur; idem his ultimis diebus sibi accidisse, sed minori cum molestia, mingendique facultatem sua sponte, nec post longum tempus rediisse asserens.

Inmisso cathetere lotium educébatur, quod postmodum sponte fluxit. Pulsus interim fieri debiles exiguique cœperunt, non celeres, & absque caloribus.

Die 23 Aprilis pulsibus exilissimis, tardiusque, ac mentis compos vivere desiit.

Sed nunc quæ paulo ante mortem, cum avidissime expeteret, ut, quæ reticuiisset hucusque, mihi committeret, narravit, exponam: se videlicet a quadriennio ad id usque tempus, quo urinarum molestiis gravius conflictari cœpisset, quotidie sexies octiesve fricante manu sibi semen prolicuisse, id operis a perverso commilitone edoctum. Post semi alterum annum ita exactum sibi maciem induci, & virium jacturam fieri, ac circa lumbos dedolationem continuam
sen.

senfisse, crescentem in dies. Eo vero tempore sæpe irritis conatibus pollutionem tentasse, nihilque seminalis laticis profluxisse. Sexies per vitam rem cum fœmina habuisse, & ante quatuor annos ultima vice, nihil tamen inde incommodi sibi obvenisse. Hæc cum diceret, fortemque deploraret suam, quod florem juventutis perversæ perniciosæque veneri immolasset, veniam supremum Numen precatus obiit.

S E C T I O,

Altero die cadaver emaciatissimum secuiimus. Pulmo dexter pleuræ & diaphragmati mediante membrana fictitia albaque, qualis ex transsudante phlogistico sanguinis sero coagmentari solet, firmissime neceiebatur. Substantiam ejus pulmonis aliquot quasi chordæ tendineæ albæque in directum extensæ, longæ, non crassæ, veluti totidem lineæ rectæ, varia directione percurrerant.

Sinister pulmo tuberculis multis exiguis, lenticularibus, aut ciceris magnitudine, albis, duris partim, partim sebaceis, & quibusdam etiam pauxillum puris fundentibus scabebat. Suprema ejusdem pulmonis pars abscessum nucem juglandem capien-

piantem continuit, vacuum quidem, cum secaretur, attamen lateribus purulenta membrana obductis præditum, ut pus paulo ante in bronchia delatum crederemus. Durior, gravior hic pulmo, præcipue suprema ejus portio fuit, duriora tuberculorum interstitia, ut portiones abscissæ aut fundum peterent, aut intra aquam vix natarent. Atque universim is habitus sinistri pulmonis fuit, ut interjacentis inter tubercula substantiæ, præcipue qua parte abscessum vidimus, inflammationem adesse nemo dubitaret.

Recluso abdomine omentum ita fero flavo tumens, uti tela cellulosa in hydropæ anasarca solet; mesenterium æque, uti omentum intercute laborans.

Vesica urinaria quatuor transversos digitos supra ossa pubis protuberans, lotio distendebatur. Ren sinister dextro major dissectus, multos abscessus, nucem moschatum plerosque, unum qui juglandem caperet, exhibuit, fictitia membrana circumcirca convestitos, & pure bono repletos. Ureter illius renis multo brevior, & digitum crassus pus continuit. Vesica urinaria solito crassiores parietes, majoresque intus rugas habuit,

habuit, muco multo oblinitas, ceterum sana. Vesiculæ seminales bonæ, semine ad aspectum bono satis plenæ. Glandulæ prostaticæ infidebat tuberculum nigricans, magnitudine veru montanum superans, & grumo sanguineo non absimile. Varicem esse rebar, sed incuria secantis chirurgi factum est, quo minus potuerim, cujus indolis id tuberculum esset, examinare. Veru montanum exiguum; inter illud & prostaticam, glandem versus, in latere dextro urethræ, ulcus crassiolem calamum scriptorium facile capiens, margine in urethram assurgente, callosoque, ut ideo angustiolem canalem ibi fecerit, deprehendebatur, apertum & sordidum. Canaliculi Morgagniani clausi omnes, protuberantes in urethram, quasi totidem semina milii referentes, ad contactum duri, ut inde scabram contractantes urethram experirentur. Præputium rubebat præter morem, uti etiam orificium urethræ. Nulla ceteroquin luis venereæ ullibi signa,

HISTORIA MORBI V.

Phthisis.

Auriga 33 annorum a longo jam tempore sanus, ante duos circiter annos admodum pertinaci ischiade femur & crus dextrum decurrente laborabat. Variis remediis per dimidium ferme annum frustra tentatis, pillulæ a chirurgo præscribebantur, quibus assumptis malum sopitum est. Aderat autem cum ischiade tussicula quædam, absque manifesta tamen pectoris oppressione. Rheumaticis doloribus profligatis, tussis plurimum augebatur, sputis simul copiosis, purulentisque rejectis. De die in diem malum increvit, atque æger plurimum emaciebatur. Medicamentis tunc utebatur nullis.

Die 21ma Maii anni 1777 in nosocomium est susceptus. Phthisis erat consummata cum crurum, femorumque, sinistri præcipue tumore œdematoso. Decubitus in utrumque latus, supra mammam sinistram subinde dolor levis punctorius. Appetitus semper vicens; sitis, febris magna, pulsu forti, pleno, undoso. Respiratio difficilis; tussis maxime nocturna, & versus auroram. Sudores rari, alvus non diarrhæica. Tandem

dem persistente pulsu vegeto, non accelerata, calores evanuerunt; sputa pauciora facta, & difficilior breviorque spiratio, ac demum die 31 Maii mors.

S E C T I O.

Die sequenti sectum cadaver est. Pulmo sinister validis nexibus ad pleuram religabatur; uterque vero innnumeris abscessibus scatebat magnitudinis diversæ. Suprema utriusque pulmonis portio saccum continuit clausum, collapsum, vacuumque, & non nisi cum ramis bronchiorum quasi abscissis per patula orificia communicantem. Interior utriusque hujus abscessus, sive sacci facies inæqualis fuit, & exesa, vasis arteriosis calami scriptorii magnitudinem habentibus, ac ramosis partim juxta vomicæ parietes reptantibus, partim vero per ejusdem medium protensis, & nullibi nexis, nisi quo saccum subibant, aut ex eodem egrediebantur. Vasa hæc arteriosa multo crassioribus compacta membranis erant, ac alias in statu naturali solent, quasi contra ambientem circum circa putredinem, quæ reliquam pulmonis substantiam, ac ramu-

os bronchiorum absumpserat, peculiari naturæ conservatricis beneficio præmunirentur. Injectio cerea in ramos bronchiorum facta per magna lumina saccum haud difficulter replevit. Eandem ceream materiem vasa arteriosa per cavum vomicæ reptantia non admiserunt, etsi illa paulo validius intra arteriam pulmonalem urgeretur. Injecta in venas materies saccos æque subivit, ac illa, quæ bronchiis immittebatur, sed orificiis minutioribus multa.

Reliqui abscessus fabam, cicerem, lenticulam cepissent, pure albido pleni, quod parietes abscessulorum fictitia quadam albidaque membrana circum vestiverat. Innumeris granulis albis miliformibus, sebaceis, cartilagineis, vel & mollibus & interna pulmonum substantia, & eorundem superficies conspergebatur. Granula hæc perexigui abscessus videbantur, quorum pus liquidioribus absorptis, variam duritiem ac consistentiam temporis tractu inducebat. Ad punctula hæc granulosa nulla, sive per venas, sive per arterias, sive ramos bronchiorum faceres, injectio penetravit. Pulmo totus aquæ injectus eidem vix supernatabat.

In

In reſerato abdomine aliquid ſeri flavi reperiēbatur. Hepar paulo flaccidius, flavicans. Omentum putridum. Inteftina plumbea.

Nota: 1) Cauſſa hujus phthiſeos;

2) Effectus: prava metaſtaſis materiæ intra ſubſtantiam ipſius pulmonis, & non intra bronchia, unde potuiſſet expectorari.

3) Quæ medela? ſolvere, urinas ciere blande diluentibus, ſero lactis, decoctis emolliendo diureſin moventibus. Cortex non convenit, nec lac ſolum, niſi cum ſelteranis, nec equitatio. Succī herbarum recentium, & horæorum fructuum profunt.

4) Origo granulorum, & ſedes: prava criſis materiæ phlogiſticæ.

5) Granulorum horum frequentia ſtupenda, cum vix unquam ſit videre his immunem pulmonem.

6) Quare nulla erat hæmorrhagia?

7) Mors ſenſibus integris.

8) Appetitus ſemper vigenſ; uti & pulſus fortis, & plenus.

HISTORIA MORBI VI.

Febris biliosa cum inflammatione thoracis complicata.

Operarius 60 annorum, olim miles, bis in vita ex morbo acuto decubuit, largis & repetitis semper venæ sectionibus sanatus. Ante quatuor dies multa carne suilla comesta, paulo post inhorruit. Sequentibus diebus appetitus prostratus, dolor lateris dextri, tussi & inspiratione auctus.

Die 7ma Maji 1777 nosocomium adiit. Cephalalgia; os amarum, lingua sordida. Idem lateris dolor punctorius. Dolor ad scrobiculum cordis. Sputa tenacia; alvus diarrhaeica. Pulsus plenus, fortis, durus.

Bis secta vena; sanguis crustam contractam, fimbriatam exhibuit; serum ex flavo virescens. Dolor punctorius evanuit. Tussis tamen per intervalla accessit validissima & cum metu suffocationis. Respiratio sibilosa, & extra tussis tempora, quoad sensum ægri naturali non multum difficilior. Decubitus in utrumque latus facilis. Pulsus toto tempore plenus, fortis & durus. Sputa partim mucosa, partim cocta. Calor
ulti-

ultimis morbi diebus non multum auctus, aut naturalis. Diarrhæa per vices redeunte 21 Maji sera vespera mente integra moritur.

S E C T I O.

Thorax totus osseus. Cartilagineæ scilicet costarum omnium portiones osseam duritiem exhibuerunt. Pulmonis dextri inferior portio inflammata, & mediante fictitia membrana ex coagulato phlogistico sero orta, cum diaphragmate & pleura necebat.

Subiecta huic membranæ pleura coloris plumbei fuit, & gangrænosa. Superior ejusdem pulmonis portio, uti & totus sinister pulmo sanissimus, variegata superficie, maculisque nigris distinctus. In utroque thoracis cavo pauca feri flavicantis cochlearia fuere.

In abdomine hepar flavescens, durum, & sub cultro stridens. Hepatis concava facies livescens fuit, artamen non gangrænosa. Costa ultima vera, & prima spuria fulcos in hepate fecerunt sat profundos, evidenti signo, quod hepar sæpius ad co-

stas urgeretur. Colon transversum ascendens debite amplum fuit, sub quo illi amplissimus ventriculus incubuit, quasi in funiculum contractum apparuit, & ita contractum mansit, uti etiam fuit rectum.

Credo hominem amplo ventriculo praeditum, se largius cibo & potu ingurgitasse, & ventriculum distentum compressisse colon, & hepar urfisse dextrorsum ad costas.

Vesicula fellea parum bilis amurcosae continuit. Omentum & intestina flava, livida, fusca, & gravissime foetentia. Lien minus erat friabilis, ac alias solet. Dentes omnes nigrescentes, scabri, absque crusta vitrea.

Corpus torosum, robustum; abdominis musculos & mesenterium multum pinguedinis obtegebat.

Nota 1) Fuit morbus complicatus, *gastricus*, & *inflammatorius* pectoris.

2) Vomitus gravis inflammatio contraindicabat.

3) Alvus pronior, quin diarrhæica vires emeseos non subivit.

4) Diarrhæe maligne febrientium.

5) Mortuus potius est ex febre gastrica quam ex pleuritide. Nam pulmonis non mag-

magna portio, & non dirissime erat inflammata. Gangræna pleuræ ab universali humorum gangrænescentia oriebatur. Fictitia membrana non occidit. Prava metastasis feri phlogistici fit subinde in cavum thoracis, & non in cavum bronchiornm. Id vidimus sæpe.

6) Asthma ex thorace ossificato.

7) Quæ causa tussis hujus suffocativa? ordinariæ tussis causæ in thorace ossificato facile poterant afferre metum suffocationis.

HISTORIA MORBI VII.

Inflammatio viscerum abdominalium absque consuetis signis.

Faber ferrarius annorum 50, die ima Decembris 1776 ad nosocomium venit, claudicans ex alterutro crure ob dolorem inde ab acetabulo illius lateris ad malleolum usque diffusum, more rheumatico. Ab octo circiter diebus vesperi solito plus caluisse agebat, minus paulo appetiisse, solitis tamen laboribus se fuisse defunctum. Adplicato ad caput fibulæ vesicante, dolor is brevi disparuit, at aspectu insolitum quid inde ab initio præsefererat; sermo audacior, citatus,

attamen non abnormis, & interrogatis exacte conveniens. Pulsus fortis, plenus, durus, naturali vix celerior, nisi raro, idque a meridie. Calor naturalis, nisi binis aut ternis consequenter diebus, ubi pulsus quoque citatiorem inveni. Os & lingua sanorum, sed ultimis binis diebus arefcens, sitis nulla prorsus, nullus ullibi post adplicatum vesicans dolor, leve incommodum per intervalla circa præcordia se sentire, interrogatus respondebat, & id, quasi a flatibus esset, explicuit. Ceterum a primo, usque ad ultimum vitæ tempus noctu inquietior fuit, surrexit quasi abiuriens, & aliena multa factitabat, ut vinculis retineri per noctem debuerit. Sed interrogatus aptissime semper ac ad rem respondit, etsi absona multa perageret. Interdum quietus fuit, atque eorum in modum omnia fecit, quibus integra penitus mens esse solet.

Die 7ma Decembris vesperi insultu epileptico duarum fere horarum corripitur, dein oculis conniventibus, aversaque eorum alba portione, stertorosus per noctem jaceuit, & mane diei subsequents moritur.

S E C T I O.

Resecto cranio vasa meningum majora atro sanguine turgida, minora vero læte rubente repleta, inflammataque. Cerebri substantia ipsa solidior, duriorque quam alias, atque eum ferme in morem, quo, qui secuerant, in maniacis frequenter se vidisse asserebant. Ventriculus uterque amplius, amplior multo sinister, atque unciis quatuor feri ita turgidus, ut id, facta via, vi profilliret; septum lucidum perruptum; multo minorem feri copiam dexter continuit. Choroïdes plexus glandulas ciceris magnitudine duas tresve exhibuere, inflammaticque ipsimet.

Pulmones innumeris granulis albis, ac mollioris cartilaginis consistentiam referentibus conspersi, per totam substantiam disseminati; pulmo dexter tamen magis, atque insuper subinflammatus. Lapillum lentis magnitudine extimæ pulmonis sinistri superficiei inhærentem inveni.

Abdomine resecato mesenterium vasa majora quam alias, copiosioraque & atro sanguine repleta monstrabat. Reliquæ ejusdem portiones maximam partem inflammatae

tæ fuere, inflammata pluribus in locis intestina, omentum inflammatissimum, circa colon transversum, tympaniticumque replicatum. Major præter naturam coli transversæ coarctio, quæ minorem digitum vix admitteret, ibi fuerat, ubi id flexum lienarem efformare incipit.

HISTORIA MORBI VIII.

Inflammatio pectoris.

Auriga 58 annorum ab aliquot jam annis semel quovis anno febre intermittente laborabat. Die 17ma Martii anni 1777 vesperti friguit, præter morem. Ea vespere sumpsit pulverem antispasmodicum. Noctu alvus aliquoties mota, uti & die sequenti. Die 19ma Martii medicamentum, quod alvum sisteret, a chirurgo petiit; alvus ergo compressa illico est. Verum mox die 20 oppressio pectoris valida, uti & ventriculi & abdominis orta est. Amaror oris inde a principio morbi, vomituritio; non vomuit; decubuit, friguit, sitivit. Die 21ma Martii facta venæ sectio est a meridie; sanguis cum virescente crusta, crassa. At major a venæ sectione oppressio facta est; hinc vespe.

vespera fera denuo venæ sectio. At nox molesta, difficillima respiratio, & erecta cer-vice peragenda, oppressio pectoris, ventriculi & abdominis gravissima.

Die 22ma vesperi ad nos adfertur. Caput liberum; mentis præsentia, apta responsio, pectus summe oppressum, oppressione a jugulo ad pubem usque protensa; respiratio molestissima, quam cubans humili capite nunc peragit. Inspiratio singultuosa; tussis nulla; lingua frigida, siccescens, glutinosa. Pulsus exiles, sub digito evanescentes, naturalibus non celeriores. Extrema frigida. Mixtura camphorata, & vesificantia. Mane alterius diei moritur.

S E C T I O.

Aperto thorace pulmo dexter pleuræ, dorsum versus, multis in locis firmis nexibus cohaesit. Seri turbidi, leviterque virescentis unciae decem syphone ex cavo ejusdem lateris eductæ. Infimam pulmonis ibidem superficiem pseudomembrana diaphragmati subjecto junxit, ab utroque viscere facile deglubenda. Posterior inferiorque ejus pulmonis portio non gravissime inflammata.

mara. Pleura maculis rubris copiosis, vasisque inflammatorio infarctu rubentibus, tam in hoc, quam in altero thoracis cavo luculenter distincta. Pulmonis sinistri major quantitas inflammata, ita, tamen, ut non omnino hepaticam duritiem secanti cultro opponeret, uti inflammati alias pulmones solent. Aqua subrubra, qualis carniū lotura solet, ab admixto fors inter secandum sanguine, unciarum fere sex, in eodem sinistri thoracis cavo reperta. Idem pulmo partim membranīs digito solvendis, partim vero factitio feri densati coalitu, pleuræ concrevit. Levius ex pseudomembrana vinculum inter simam pulmonis superficiem, & diaphragma.

Diaphragma ferme totum, & partis quoque tendineæ non exigua portio, dire inflammata.

Pericardium materie albida, tenui, pus referente, uncias sedecim facile æquante distentum; hinc inde leviter inflammatum, sed qua parte cum adjacente sinistro pulmone æque inflammato arctissime concreverat, non exiguo ambitu inflammatissimum.

Cor phlogistica membrana contextum, maculis rubris, quasi a superficiali inflammatione distinctum, iævo præprimis ex latere

tere apparuit; dextro autem multa pinguedine vestitum; mucro ejusdem corrugatus.

Pulmones digitis compressi puriformem materiam illi per similem, quæ pericardium repleverat, per abscissa bronchia fuderant. Nullus ullibi vel intra pericardium vel in pulmonibus exulceratis abscessus, cui puriformem materiam deberes.

Gravissimus recluso abdomine fœtor, etsi & loco & tempestate frigida, nec multis a morte horis cadaver secaretur. Omenti hinc inde cum intestinis connexi infirma portio inflammata. Intestina tenuia ferme ex toto plumbea, reliquis in locis inflammata. Ileum præ cæteris inflammatum, cujus portio duos propemodum pedes longum per dilatatum abdominis annulum in scrotum ea ratione descenderat, ut arteria epigastrica, more haud consueto, prolapso intestino & ossibus pubis interjaceret; nulla incanceratio. Mesenterium multis in locis inflammatum, idque maxime, qua parte ileum cæco jungitur. Colon descendens quasi in funiculum contractum. Intestinum rectum sinistrum, ossi ileo & ischio ejusdem lateris incumbens, ad anum protendebatur. Hepatis gibba pars diaphragmati contigua, leviter

leviter inflammata videbatur ; fusca fimæ partis crepidine quadam, quasi nigrescente fimbria circumducta, ceterum sana ejus substantia. Vesicula fellea bile amurcosa, tenacissimaque, & digitis in duodenum vix ac ne vix quidem exprimenda turgebat. Peritonæum lividum.

Nota: 1) Inflammatio pleuræ absque dolore pleuritico.

2) An pleura vasis gaudet, an ea ipsam superreptant? parum interest.

3) Pulmo non dirissime inflammatus, sed potius *semiinflammatus* phlogoseos solutionem ostendit, crisinque aliqua ex parte jam factam, sed pravam in cava thoracis & pericardium metastasin demonstrat.

4) En diram diaphragmatis inflammationem, sive paraphrenitidem, si mavis, absque delirio.

5) Herniotomia & dilatatio difficilis hic fuisset.

6) Nulla enteritidis signa, nec tumor, nec dolor, sed sola oppressio aderat.

7) Unde diarrhæa orta?

8) Quare pejus a venæ sectione habuit?

HISTORIA MORBI IX.

Hydrops.

Ancilla 48 annorum nata, ab octodecim annis viliora culinæ officia peregit; ab annis fere duobus curam puerorum ipsi concreditorum gessit. Semper antea sana, si morbos pueriles consuetos & febrim tertianam ante decem annos exantlatam exceperis. Circa medium Decembrem anni 1776 vehementes dolores in toto hypogastrio sentire incepit, per intervalla exacerbatos. Post novem, ex quo dolores accesserant, dies, menstrua copiosiora solito, bonique coloris prodire, una circiter hebdomade anticipantia. Sub eorum fluxu mitior hypogastrii dolor; postea denuo vehementior. Exactis octo diebus fluxus menstruus iterum revertebatur, copiosus æque, ac colore laudabili. Dolores sub eo mitiores, quales etiam postea manserunt. At cessantibus menstruis hypogastrium in tumorem elevari totum pedetentim, & post initium sequentis Januarii tumere etiam epigastrium cœpit. Cardialgia per intervalla, maxime post pastum; ructus acidi. Vomitus mane frequens;

Stoll Rat. Med. Pars. VII. F

quens, pituitosus, catamenia postmodum statim periodo redierunt.

23ma Martii anni 1777 in nosocomium suscepta. Pressio & anxietas præcordiorum, ad pauca etiam ingesta. Decubitus in dorsum facilius, in latus vero utrumque ob dolorem lumborum, quem ita cubans experiri solet, difficilis; somni exigui insomniis turbati. Vertigo frequens; non appetit, non sitit. Pulsus naturali paulo celerior, humilis, & febrilis quidem, ut non magnus; subinde calor. Apyretos plerumque. Urina parca valde a paucis diebus, brevi turbida, & cum hypostasi lateritia; primis morbi temporibus obscurior, saturationis cerevisiæ instar, & ferme fusca minxit. Hucusque solventibus variis, item oxymelle colchico usa est. Hodie 25ma addidi squillam.

Cum squilla, uti & reliqua omnia diuretica urinam potius supprimerent, remedia vero salina alvum cum aliquo levamine uti & urinam moverent, attamen post paucos dies urinae denuo subsisterent, & alvus mota nil levaminis afferret; cum præterea aquarum moles cresceret, & respiratio difficillima fieret, & non nisi erecto corpore

pore peragi jam posset, curavi, in corpore licet cachectico, urgente vitali indicatione, paracentesin institui, die 5ta Maji 1777. Aquæ modice flavescentes eductæ sunt ad libras XXVIII. Levamen magnum. Data sunt ex aqua petrosel tincturæ rhei aquos. aa unc. iij. terræ sol. tartar. dr. ij.

Dolor lateris punctorius ortus, sputaque tenacia, cruenta, obsolete rubentia. Adplicato ad latus vesicante sputa tenacia, copiosius & liberius prodivere. Punctorius dolor evanuit; restitit solus quasi ventriculi exulcerati sensus.

Hinc mixturam propinavi ex aqua petrosel, unc. IV. oxymel squill. unc. ij. Elixir. stomach. temp. unc. ℞. Pectus expeditum; alvus facilis, quotidiana; urinæ copiosæ, & ferme naturales. Abdominis, quod denuo tumere cœpit, minor tumor, uti & cruris dextri.

Die 23. Junii tertium hodie paroxysmum febris tertianæ passa est.

Die 24ma sumpsit drachmam j ipecacuanhæ. Vomuit cum levamine pituitosa.

Die 25. rediit multo levior paroxysmus.

Die 26 apyretos. Emeticum ex drachma j ipecacuanh. absque tartaro emetico;

ob pondus ventriculi , linguam pituitoso-
biliosam. Vomuit cum levamine multo amur-
cosa , flava , crassa. Datus cortex cum sale
polychresto. Posthac nullus paroxysmus.
Ventriculus bonus ; lingua purior.

Initio Augusti uti cœpit pulvere fuligi-
nis , rhei , & squillæ.

13. Augusti ob ingentem tumorem ab-
dominis , & crurum femorumque dolorem
& ardorem ventriculi , hypochondriorum ,
facta paracentesis est. Serum sanguinolentum
emissum est copiosum , coloris obsole-
te rubri , cum multo levamine. Tinctura
rhei , terra fol. tart. & oxymel. squill.

Die 24. Aug. hæmorrhagiam narium
ad libram unam passa est. Datus cortex.

Die 20 Sept. mortua.

SECTIO.

Artuum superiorum atque etiam tho-
racis summa extenuatio ; abdominis autem
& artuum inferiorum ingens tumor ; sum-
ma , limitibus circumscripta , & quasi tym-
panitica intumescencia in sinistra regione hy-
pogastrica.

Tho.

Thorace aperto pulmones flaccidi, collapsi apparuere, cinericei coloris, venis hinc inde varicosis; ceterum vix præternaturalis aquæ in cavo thoracis accumulatio.

Abdomine recluso peritonæum valde crassum durumque invenimus, multis vasis, sanguine atro infarctis notatum.

Sub hypochondrio dextro hepar in minorem molem redactum habebatur; atque in sinistro ejus lobo vomica magnitudine nucis juglandis conspiciebatur pure tenaci repleta; in reliqua etiam hujus lobi substantia plura ejusmodi, utut minora tubercula pus continentia erant dispersa.

Lien præter duritiem, atque minorem etiam ejus molem nihil præternaturale exhibuit. Glandulæ mesenterii fere omnes induratae; vasorum omenti & mesenterii infarctus.

Ex pelvis cavitate ingens tumor eminebat, caput humanum ferme magnitudine æquans, forma subglobosa, tenui radícula sinistro uteri cornu erat infixus, atque membrana quadam circumscriptus, ut facile pro vesica urinaria lotio distenta imponeret, præsertim cum manifesta aderant fluctuationis indicia. Erat autem is tumor in dex-

tro latere atque ibi in medio circiter ita
sphacelo corruptus, ut paulo rudiori digi-
torum pressione rumperetur, atque magna
aquæ copia pure commista efflueret.

Intus cavum hoc ruptum multa cor-
puscula granulosa, friabilia occupabant.

Sinistro hujus tumoris lateri a parte
postica tuba fallopiana una cum fimbriis ex-
pansa erat adcreta; orificium tubæ uterinum
lardacea materia occlusum. Tanta erat ovarii
sinistri monstrositas! Sinistrum quoque ova-
rium scirrhosum corticem, nucleum autem
pure repletum exhibuit; tuba hujus lateris
plane naturalis.

Vesica urinæ nil fere lotii continebat,
in parvam molem contracta; membranæ
tenuissimæ.

Uterus duritiem præternaturalem, &
leviorem quandam calli speciem præsefere-
bat; vaginæ structura naturalis.

Telam cellulosam, quæ tumidum hoc
ovarium vicinis partibus adligabat, hydati-
des hinc inde variæ magnitudinis, varique
coloris obsidebant, atque innumera etiam
varicosa vasa perreptabant.

Totum abdominis cavum ingenti aquarum copia loturæ carniū ad instar erat repletissimum.

HISTORIA MORBI X.

Phthisis.

Puella 22 annorum, 18ma ætatis anno prima catamenia experta, regulares hucusque, at copiosiores semper menses habuit. Ante duos menses ultima menstrua; paulo post facta pedis venæ sectio est, imperante medico, ob excandescentem febrim. Per tres ultimas hyemes catarrho laborabat; tussis diurna nocturnaue, noctu tamen gravior; sputa partim puriformia, partim etiam glutinosa, atque sanguine striata.

Ante 15 circiter hebdomades tussis augebatur plurimum. Facta est venæ sectio, cum levamine. At brevi malum recrudit. Febricula, respirationis difficultas. Ante duos menses vena iterum secabatur. Febris ab hoc tempore videbatur sensim fatiscere, & major in dies respirationis emendatio.

At a sex circiter diebus laboriosa iterum respiratio, diarrhæa exhauriens, su-

datiunculæ, & summa respirationis difficultas.

Die 24 Julii 1777 ad nos delata, 26ma vesperi moritur.

S E C T I O.

- 1) In pericardio unciaë tres feri flavi.
- 2) Pulmonis finistri superior pars valide connexa pleuræ erat. In ea ipsa superiori parte tria cava, quarum duo vacua erant, & tertium pure plenum, inventa fuere, nucem juglandem majorem capientia. Innumeri exigui abscessuli pisum, lentem, capitulum aciculæ æquantes. Item granula alba miliformia innumera.
- 3) Substantia illius pulmonis aquæ injecta natabat, sed infra superficiem aquæ. Substantia inter abscessus media fuit dura, duritie hepatis.
- 4) Pulmo dexter raris ejusmodi granis albis, quorum quædam puris pauxillum dedere, interstinctus apparebat, sanus, cæteroquin paulo ad attractum durior, & ponderosior.
- 5) In abdomine feri quasi biliosi & tinctorii pauxillum inveniebatur. Intestina obsoleti

soleti coloris, & quasi hinc inde gangrænosa. Omentum magna ex parte inflammatum; splen magnus, atque ita situs, ut prope introitum pelvis finiretur, sanus ceteroquin.

HISTORIA MORBI XI.

Vomica pulmonum.

Die 13 Aug. 1778 Faber lignarius in nosocomium est susceptus, qui sequentia narravit: se per 14 dies febrile assiduo, calorem esse continuum, continuoque hucusque auctum.

Decubuisse se semper domi suæ; adhibuisse venæ sectionem unam, & emeticum; emeticum vero nil fuisse operatum, nec venæ sectione se fuisse allevatum; sumptis pilulis purgatum fuisse, & incidisse in diarrhæam absque levamine.

Os mucosum, sapor amarus, febris pulsu non valde celeri, nec duro; debilitas virium magna, sensuum confusio, lingua aridissima, ligneaque evasit, gluten oris totius viscidissimum, & in fila longa ductile, tandem tussicula; nullus ullibi dolor. Binis vicibus pituitam & bilem paucam cum levamine vomuit dato emetico. Cum flueret alvus nimium, corticis & arnicæ de-

coctum dedi. Urinæ fere semper, quales sanis sunt. Stupor, & multa sensuum hebetudo, mens vacillans semper. Ultimo mensis Augusti biduo lingua naturalis, mentis magna præsentia, sensuum usus integer; vires. In sella collocatus diutius & sæpius per diem sedebat. Urinæ antea morosiores, cathetere subinde educendæ, sponte jam fluunt. Reconvallescere videbatur. Die 2do Septemb. stertore se respirat, atque ita, ut circa caput asperæ arteriæ obstaculum esse videretur] ex ipsa respiratione. Vox rauca, tandem nulla, extrema frigida. Die 4. Sept. moritur.

S E C T I O.

In ventriculis cerebri lateralibus multum feri flavi.

In ventriculo asperæ arteriæ utroque abscessus ruptus, pus fœdum adhuc effundens.

In pericardio fœtcentis aquæ uncia viij. In quolibet thoracis cavo aquæ sanguinolentæ libra una cum dimidia.

Levissimum oedema pedum.

HISTORIA MORBI XII.

Angina membranacea in stadio adhuc inflammatorio constituta.

Sartor 18 annorum die 10 Decembris, cum nocte media adhuc iis assisteret, & jocando insultaret, qui noctu latrinarum sedes exportant; dein vero cubitum concessit sanus, sanus etiam per omnem reliquam vitam. Mane memoratae diei evigilat: dolorem anginosum, & difficilem admodum deglutionem questus. Color assiduus; debilitas magna; respiratio celerrima, pallor virescens faciei. Ita die 11 & 12 Decemb. decumbendo transegit. Auxilia nulla; præter paucam emulsionem, quam per vices sorbillabat, nil deglutiit.

Die 13. mane ad nos venit eo habitu, quem modo descripsi. Vix ad lectum deportatus, totum omnino corpus efflorescere cepit exanthemate scarlatinoso; brachia autem, præter scarlatinam, etiam miliaria rubra exhibuerunt. Tonsillæ tumidæ, ita tamen, ut aliquid adhuc spatii inter utrumque relinqueretur, atque adhuc, utut difficulter deglutiret, faucium rubedo major,
&

& granulosa, rubraque aspredo faucium. Pulsus pleni, atque admodum celeres; alvus levissime diarrhæica. Vox *rauca*; citissima, & perquam parva respiratio. Mens sana.

Bis eodem die vena secta largiter est. Sanguis crustam exhibuit lividam, non valde crassam, sed modice tenaciorem, non contractam. Ad totum guttur vesicans. Urina naturalis colore, facies collapsa, cum virore pallida. Nil levaminis; pulsuum vix numeranda velocitas, non debiliū, sed semper plenorum. Respiratio magis in momenta citatior, brevissimaque. Emeticum, vomuit ductilis pituitæ plusculum. Potus salini, enemata; nil emendabatur. Post mediam noctem moritur.

SECTIO.

Cadaver sectum est. Olla cranii dissecta, sinus omnes amplissimi, & plurimo sanguine turgidissimi reperiiebantur. Venarum omnium plenitudo solito major; pia mater solito rubicundior uti & dura, majoraque puncta rubra in cerebro lamellatim secto comparebant. Turgidi multo sanguine plexus

xus choroidei. Intestinum jejunum ex albo dilutissime roseum. Omentum quoque modicissime rubicundius solito comparuit.

Tonsillæ mediocriter tumidæ; rima glottidis ampla & hians. Membrana vero asperam arteriam, & bronchia, eorumque ramificationes investiens saturate, profundeque inflammata deprehendebatur. Pulmones sanissimi, nisi aliquantum turgidiores sanguine.

HISTORIA MORBI XIII.

Pleuritis.

Operarius 37 annorum ante 15 annos vim sacci tritico repleti, & pectori illabentis passus est. Doluit pone mammam sinistram per 14 dies, cruenta sputabat, gravissime decubuit 7 septimanis deliravitque. 6 aut 7 venæ sectiones toto morbi tempore instituebantur.

Ante 5 annos ejusdem thoracis pleuritidem unam aut binis venæ sectionibus sanatam habuit; per 4 tunc septimanas decubuit.

Ante

Ante duos annos in nostro nosocomio decubuit ob vim denuo eidem thoraci ab illabente iterum sacco illatam. Post septem septimanas perfecte sanus discessit. Mense Septembris in Moravia sex septimanis ægrotabat morbo, ut videtur, putrido.

Die 21. Decembris 1778 saxum ingens loco moturus, fallente vestigio cadit, ab incidente in ejusdem thoracem sinistrum saxo ita affligitur, ut mox sanguinem copiosum ore rejecerit tussiendo, & inter assiduos dolores ejusdem lateris punctorios. Nihilominus labores operarios exercet; sine febre est. Dolor a mamma dextra ad infimam usque spuriarum oram.

Die 25 cruenta sputatio cessat, succedit mucosa tenaxque. Accedit febris assidua, cum exacerbatione matutina ab horripilationibus inchoante. Difficilis, cita, brevis respiratio, decubitus in omnem partem; dolor extenditur jam inde a 25 Decemb. ad mollem hypochondrii sinistri partem, & adhuc infra eandem. Præcordiorum plenitudo; tussis non molestissima. Pulsus accelerati, molliusculi.

Die 2. Januarii 1770 ad nos venit. Jam inde a 25 Decembris non appetit, sitit tamen.

men. In cauponis hinc inde decubuit; nil hucusque exhibuit remediorum. Nos modicam venæ sectionem fecimus; crusta vix ulla, & cæruleo-virescens; serum plurimum, viride; os nunquam hucusque amarum; febris assidua.

Facta venæ sectione levamen exiguum. Emollientia nitrosa. Noctu subdilirium.

Die 3. Jan. respiratio cita, brevis, asthmatica, toto fere abdomine peracta; dolor lateris & hypochondrii sinistri idem.

Die 4. Jan. eadem ut heri. Venæ sectio unc. X. crusta levissima, cærulescens; serum viride. Dolor idem, eadem respiratio. Urinæ hucusque vix coloratiores naturalibus. Alvus facilis; emollientia.

Die 5 Jan. respiratio paulo melior; pulsus celeres, molles; decubitus in omnem partem facilis; vesperi debilissimus pulsus. Mens præsentissima. Mors.

SECTIO.

Señtum cadaver exhibuit:

1) Pulmones sanos, solummodo sanguine solito pleniores; nulla magna inflammatio.

2)

1) Sanguinem grumofum ad uncias quatuor in thorace dextro.

3) Pleuram in toto thorace dextro, qui sanguinem grumofum continuit, inflammata.

4) In abdomine nil vitii. Lien folito major; at ceterum non vitiatus.

Nota: 1) Dolorem toto tempore pleuriticum in latere thoracis *finistro*. Nullum dolorem prorsus, sæpius enim interrogabam, in latere dextro.

2) Decubitus facilis in omnem partem.

3) Nullæ ullibi pulmonum ad pleuram adhæfiones.

HISTORIA MORBI XIV.

Vomitus chronicus.

Juvencula 26 annos nata, decimo 5to ætatis anno acute decubuit. Inde curata bene valuit, donec ante 4 annos quartana corripereetur, per æstatem scuto stomachico fanatam.

Circa 20 Januarii 1778 ultima vice catamenia habuit; clandestine concepit.

6. Jun.

6. Jun. vomere pituitam & bilem per vices ccepit ; suo consilio sanguinem misit. Vomitus per triduum duranti die 8va Junii fitis jungebatur, decubuitque. Vomitus perstat. Fit denuo venæ sectio. Sed cephalalgia post venæ sectionem plurimum intenditur.

Die 12 Junii ad nosocomium hispanicum deportatur, leviter febriens, a meridie & sub vespera, ac per noctem intensius incalescens, & maxime noctu profuse sudans idque quotidie. Primis 14 diebus maxime ingesta vomuit, dein vero & ingesta ac æruginem aquosam. Alvus tardissima. Ante meridiem meliuscule. Intensus genarum rubor assiduo. Lingua arida semper & prærubra. Semel vena secabatur.

Die 12 Julii ad nos habitum descripto venit; cute aridissima; summa emaciatio. Urinæ profunde rubræ; flavæ, castaneæ, cum sedimento albo, multo, farinaceo. Odor vomitu rejectorum acer, nares feriens; color plerumque prasinus. Omnis generis medicamenta, cortex, opium &c. adhibebantur in altero nosocomio; omnia vomuit, ipsum adeo opium. Subinde mox ab ingestis vomit, subinde tardius. At etsi

ingesta etiam mox vomat, tamen ea statim virorem habent, multamque comitem pituitam. Alvus enematis sollicitatur. Semel etiam sumpto emetico vitellina crassa vomuit absque utilitate.

Din 15 Julii peperit semestrem puel- lum, tenuissimos & obscurissimos in initio vagitus edentes, & paulo post mortuum. Vomitiones post partum primo rariores, dein denuo rediere. Remedia omnia re- vomuit, alvus enematis movebatur. Tan- dem etiam juscula, omnemque potum vo- muit virescentem. Emaciatissima est; fe- bricula subinde, tenuissima tamen. Subinde ultimis diebus leve per vices, & mite de- lirium.

Die ima Augusti moritur.

S E C T I O.

Ventriculus saburra virescente plenus. Plena item eodem humore vesicula fellea. Paulo amplius intestinum duodenum. Co- lon per latus dextrum ascendens multis, du- risque scybalis plenum, atque ita locatum, ut intestinum duodenum, qua parte id in jejunum abit, necessario debuerit premi,
præ

præcipue ægra supine decumbente. Colon transversum flatu multo distentum. Ea vero coli pars, quæ ex lævo latere descendit, scybalis denuo multis obstructa. Rectum vacuum. Ileum recenti inflammatione conspersum.

Uterus triplo major, ac in aliis adultis solet, quæ nunquam, aut longo antea tempore pepererunt. Latera uteri, præcipue ejus orificio propiora, valde crassa, dimidium digitum scilicet aut lineas etiam octo. At vero fundus uteri tenuis supra modum, duas vix lineas densus. Uteri faciei posteriori, & superiori secundinæ nuper erant adnexæ, ubi adhuc modo ejus plura frustula adhærescentia deprehendebantur.

Hæc juvencula alteri medico fassa est, se, ante morbum immediate, sumsisse varia ad abortum procurandum suasu anicularum; nescire se abortivi remedii ingredientia, excepta sola sabina; inde vero vomitum fuisse secutum. Cum & ego id ipsum suspicarer, & interrogarem, id mihi negabat.

Credo vomitum fuisse vi medicamenti commotum initio, *perseverasse* vero vel ob stimulum medicamenti ventriculo validius

adhærentem, vel ob ventriculi nimiam irritabilitatem, item ob scybala coli.

HISTORIA MORBI XV.

Apoplexia.

Vir 50 annorum, mediocris staturæ, sed thorace amplo, collo brevi, crassoque, & artubus robustis, coquus apud comitem, mense Aug. 1778 æstuans frigidam large hausit. Inde catarrhus & difficilis respiratio, quibus binis incommodis per autumnum sequentem & hyemem conflictabatur. Sub exitum hyemis ex pleuritide novem omnino septimanis decubuit, ita, ut nulla amplius salutis spes superesse visa sit. Ternæ aut quaternæ venæ sectiones factæ sunt. Vesicantia complura adplicata, & remanente tussî molesta crebrius opium sumsit. Post initium Maji mihi cominittitur, aitque se inde a pleuritide difficilem habere spiritum, tussire, sputa flava, mucosa, cocta educere, non magna tamen quantitate; noctu evigilare repente, ob metum suffocationis surgere, & sedere debere; difficilem esse alvum, & non nisi enemate sollicitandam.

De-

Decumbere se in latus sinistrum vix posse; non appetere. Crura & femora tumebant, aquoso, aut potius pastaceo tumore.

Pulsus fortissimi, vibrantissimi, durissimi, sed celeritate naturali, quales antea nunquam vidi; & arteria magna, ampla, funis tensissimi instar.

Sæpius post pleuritidem vena secta est, absque levamine. Dedi leniora salina, enemata; urinis & alvo expetitis, dedi squillam. Paucos intra dies tussis & sputa nulla. Spiratio facilis effecta; nulla noctu repentina evigilatio; decubitus in omnem partem facilis; crura modicissime tumidula.

Cumque jam abitum e nosocomio meditaretur, ecce, circa ultimos Maii dies, cum pridie cubitum concedens se sanissimum præter aliquam lassitudinem diceret, ea nocte versus auroram epileptice convellitur, convulsione intra aliquot momenta finita, jacet mentis impos, & sublimi respiratione. Altero die venæ sectionibus & vesicantibus frustra adhibitis, moritur.

SECTIO.

In ventriculis lateralibus perparum feri, scilicet in quovis vix uncia ij; item

perparum ejusdem feri pone foramen occipitale, & sub meninge pia. Vasa vero multum infarcta in encephalo.

Pulmo sanus, sed ubique locorum, nulla prorsus portiuncula excepta, cohærens arctissime cum pleura, pericardio, & lobi inter se ipsos cohærebant.

Pericardium, cum pulmonibus ubique arcte cohærens, cohærebat etiam cum corde, idque satis arcte, ut pericardium a corde difficulter degluberetur.

Thorax totus osseus; costarum enim cartilagines erant ossificatæ prorsus. Cor ipsum, majoraque cordis vasa, triplo majora, ita tamen, ut amplitudini par responderet crassities.

Nota 1) Toto tempore, quo apud nos fuit, somnolentus fuit, & potissimam diei partem dormiendo consumpsit, etsi sæpius admoneretur, ut somnos protractos vitet.

2) Habuit symptomata sat certa hydrothoracis, & tamen nullum in thorace cavum deprehendebatur, ubi colligi potuissent aquæ. Fors fuit ipsa pulmonum substantia hydropica. Nulla paracentesis fieri potuisset.

HISTORIA MORBI XVI.

Hydrothorax.

Vinitor 27 annorum elapsis tribus septimanis pectoris oppressione & ardoris ibi sensu corripitur. Misso sanguine plurimum levaminis. Hucusque valde bene habuit.

25 & 27 April. 1778 malum hoc eadem vehementia recrudit. Secta vena sine levamine.

27 April. 3tia morbi die accessit dedolatio, horripilationes vagæ, cephalalgia, amaror oris, dolores vagi, punctorii præcordia tota occupantes.

4ta Maij, 1oma morbi die e pago a quatuor rusticis in amplo vase, quo massam farinaceam pro pane pinsendo subigunt, ad nos deportatur; rudissimæ & crassissimæ minervæ filius. Aurium susurrus, vertigo; appetitus prostratus; lingua sicca, scabra, color faciei ex flavo virescens. Dolor punctorius præcordiorum vagus; decubitus in latus sinistrum difficilis; tussis assidua. Alvus a quatuor diebus clausa. Pulsuum celeritas, & modica durities, Calor naturali vix major. Data sunt lenia solventia.

Circa vesperam valida morbi exacerbatio, cum delirio, respiratione difficili, anhelosa, cum metu suffocationis; dolor punctorius plurimum auctus, a cardia ad medium thoracem usque excurrent. Secta vena est; sanguis bonæ indolis. Exhibito post venæ sectionem emetico vermem reiecit, cum magna bilis copia. Nullum autem ab emetico levamen.

5ta Maji, prima morbi die, cephalalgia valida absque delirio. Lingua in medio scabra; respiratio difficilis, anhelosa, fervens, dolore punctorio nunc evanido. Ponderis in epigastrica regione sensus; anxietas. Alvus libera, urinæ ruffæ. Pulsus celer, plenus, subdurus. Venesectio & solventia antiphlogistica, modico cum levamine.

Vesperī morbi iterum exacerbatio, cum metu instantis suffocationis. Orthopncea frequens.

6ta Maij mane summa respirationis difficultas, cum anhelitu, & suffocationis periculo. Vena secatur, absque ullo levamine. Vesperī suffocatus periit.

S E C T I O.

Remotis musculis thoracem obvestientibus, sexta vera costa lateris dextri, numero a superioribus ducto, a suo cartilagine penitus divisa inveniebatur, atque ita, ut interstitium circiter unius alteriusve lineæ inter cartilaginem & extremum costæ finem intercederet. Cartilaginis & costæ ab se invicem separatæ extremitates videbantur non vi diffractæ, non erosæ, sed suapte, soluto vinculo sese invicem dimisisse.

Pone illum locum solutæ cohæsionis, in musculorum thoracis pinguedine, amurcosa quædam materies, pauca quantitate locabatur; nulla tamen erosionis ibi signa alia fuerunt, ut non facile determines, an aliunde delata hæc materies fuerit, an ibi nata. Tota hæc costa, ab ambiente periostio liberrima fuit, nudaque tota, sic, undique sero ex flavo rubello, quod intra distentum periostium costæ continebatur, allueretur.

In cavo thoracis dextro flavescens serum ad $\text{TB } 1\beta$ continebatur. Pulmonis ejus infima portio diaphragmati necebat membrana, ut videbatur, recenti, fictitia, facile lacerabili, qualis fieri ex sero phlogi-

stico transsudante solet. Pulmo ipse sanissimus; at pleura plerisque in locis naturali crassior, & maculis amplis rubrisque variegata.

In sinistro thorace idem exacteprehendebatur ad costam numero quintam, seu amurcosam materiem, seu ejus costæ & a cartilagine separationem & a suo periostio, seu contentam intra periostium aquam, quæ costam ambierat, seu costæ ipsius integritatem, nulla ullibi læsionis signa habentem, seu aquam in ipso thoracis cavo spectes.

Intra pericardium uncia iv aut v aquæ flavæ deprehendebantur. Pleura hujus lateris, uti in dextro thorace. Pulmo sinister sanus. Nulla tamen in hujus lateris cavo pleudomembrana reperiiebatur.

Pauxillum feri flavi in abdomine. Hepar paulo magis flavum, & mollius. Cetera sana. Bilis amurcosa.

Nota: 1) Interrogavi ejus amicos nostrosque; eum semper optima valetudine usum asseriebant; nullum ipsi violentiam fuisse illatam, unde illam costarum a sua cartilagine discessum deduceremus.

2) Videtur fuisse pleuroperipneumonia inflammatorio - biliosa, aut inflammatorio pu-

putrida. Hydrothoracis rudimentum ante hunc ultimum morbum adfuisse; eam vero aquarum collectionem fuisse sub morbo auctam.

3) Morbum fuisse febrilem, biliosum, putridum, docuerunt omnia symptomata. Inflammatorium quid fuisse complicatum, desumo ex anni tempore, & pseudomembrana. Hydrothoracem oriri, tum in vera, quam in biliosa pleuritide, aut peripneumonia, aliunde potest demonstrari.

4) Fors haustu frigidae, utpote rusticus, hanc thoracis affectionem præcedentem, & ipsum ultimum morbum sibi conciliavit.

5) Videtur ipsum serum, aut etiam amurcam costæ vicinam ejusdem cum cartilagine cohæsionem separasse, uti & pericostium a sua costa.

HISTORIA MORBI XVII.

Peripneumonia latens.

Puer 13 annorum circa initium æstatis 1777 sanus antea, febricula corripitur quotidiana, ut per vices lecto decumbere cogeretur.

geretur. Hyeme aporpinquante febricula hæc in febrem continuam remittentem abiit. Mense Decembris accessit tussis, nocturno præsertim tempore, exacerbata, primum sicca, sensim vero sputis puriformibus prodeuntibus; sudores nocturni. Remedia nulla adhibuit.

6. Martii 1778 ad nos venit cum spiratione laboriosissima, oppensione pectoris assidua, tussique creberrima, orthopncea. Febris assidua, sudores colliquativi, atque summa corporis emaciatio. Sub finem morbi accessit dolor lateris punctorius, difficilis decubitus in latus sinistrum; pulsus celer, debilis. Abdominis intumescencia: 6ta Aprilis, post 4 septimanas postquam ad nos venit, moritur.

S E C T I O.

In utroque cavo thoracis ferum erat; ejus libra una in dextro thorace erat flavescens; in sinistro vero erat libra una cum dimidia feri turbidi & ichorosi.

Pulmo dexter sanus per omnia; sinister per totum inflammatus. In pericardio erant feri uncia v.

Pin-

Pinguedo absumpta; muscoli evanidi, exsanguis. Tela cellulosa modice hydropica.

Corpus & mortui & viventis erat penitus atrophicum, emaciatissimum, & icterodes per omnia; abdomen tumidum, leviter tympaniticum.

In abdomine libræ duæ circiter feri flavescentis. Glomeres multi lumbricorum in tenuibus intestinis, maxime in jejunis; glomeres hi pituitæ infidebant.

Hepar magnum, utrumque hypochondrium replens. Magnus splen hepatis immediate subiectus.

Glandulæ mesenterii magnæ, tumidæque, sed flaccidissimæ. At vero pancreas majus multo solito, & prædurum, & scirrhum.

Pancreati nectebantur tria corpora, quorum maximum æquabat nucem juglandem, quæ dissecta extus & intus exhibuerunt substantiam aspectu, tactu omnino simillimam substantiæ lienis dissecti. Ultima membrana etiam simillima utrobique.

Nota 1) Latens & létifera peripneumonia.

2) In corpore non inflammatorio alias.

3) Indicantia & contraindicantia in glandulis partim *flaccidis*, partim *præduris*.

4) Indicantia in corpore hydropico, & simul inflammato.

HISTORIA MORBI XVIII.

Hydrops thoracis & pericardii post dysenteriam.

Hortulanus 38 annorum sanus hucusque, intermittentem febrim si excipias, quæ sæpius in vita affligebatur. Elapso autumno, initio Septembris 1777, postquam quatuor circiter septimanis de respirationis difficultate esset conquestus, dysenteria corripitur, cum dolore fixo circa lumbos. Mense Octobris accessit inappetentia, assiduus frigoris sensus. Hucusque erecto corpore ægrotabat.

At 16 Martii dolor punctorius lateris sinistri circa quartam costam spuriam, tussi, & attractu externo auctus. Vena bis secabatur, parum inde levaminis. Continuo augebatur malum. Decubitus & in latus affectum, & in dorsum difficilis. Tussis frequens; sputa pauca, purulenta. Oedema

ma pedum. Dolor lateris subinde ad scapulam protenditur.

Die 21. Vesicans ad locum dolentem applicatum. Dolor nullus amplius in latere nec in scapula.

Dolor 19. April, non opinantibus, mentis compos, nec pejus eo die, ac alias se habens, repente moritur.

Cortice, lichene, polygala usus est.

SECTIO.

Cavum thoracis sinistrum aquæ flavæ felibram continuit.

Libra ejusdem feri in pericardio.

Pulmones tuberculis milii semen, ciceremque æquantibus, & albis pleni, materiemque sebaceam, aut quasi cartilagineam continentibus. Tuberculum unum nucis juglandis magnitudine, rotundum, & ex materia sebacea constans, in lobo sinistro fuit.

Plures in utroque pulmone abscessus, lentem, cicerem, nucem moschatam capientes, pure pleni, & parietibus duris præditi. Durior multo, ac in statu naturali solet,

let, abscessibus aut tuberculis interjacens substantia repleta fuit.

Hepar, lien bona. Ventriculus exiguus in formam crassioris intestini contractus. Cæcum & colon totum parietibus solito multum crassioribus, duris, & glandulis multis nucis moschatae magnitudinem habentibus, & minoribus etiam conspersum. Interna coli facies ab naturali habitu abludat, carneosque appendiculos digitum subinde longos, & duas lineas latos, quasi totidem pendula ex pedunculo frustula cornea exhibebat. Glandulae mesenteriae numerosissimae & tumidae valde, infarctaeque viscebantur.

HISTORIA MORBI XIX.

Pleuroperipneumonia bilioso putrida.

Lapicida 48 annos natus per octo circiter dies de inappetentia, & foetore oris conquerebatur. 20. Martii 1778 a meridie frigore, cui calor succedit, corripitur. Accessit pectoris oppressio, dolor lateris dextri punctorius ab infima costa spuria per totum thoracem dextrum protensus; tussis sic-

ca,

ca, decubitus in affectum latus difficilis; abdomen dolens; sitis multa, ingens dedolatio. 21. Martii secta vena; vix per horam levamen; omnia mox pejora,

22. Venæ sectione repetita æque transitorium levamen. Atque ita morbus continuo augebatur.

Die 25. ad nos venit. Cephalalgia. Valida pectoris oppressio; dolor lateris punctorius tussi, inspiratione, & tactu externo auctus. Respiratio thorace ferme immoto, solo abdomine peracta. Abdomen tumidulum & ardoris in illo viscere sensus tactu externo auctus. Calor ad tactum vix major naturali, at magnus intraneorum quoad ægri sensationem æstus. Stranguria. Pulsus celer, exilis, sub premente digito vix non evanescens. Universim magna virium vitalium ruina, & luridus faciei color.

Solventibus, & largo potu præmissis emeticum exhibebatur. Non vomuit; alvus octies mota; modicissimum levamen. Major paulo pulsuum vigor.

27. Respirationis & doloris punctorii emendatio; minor ardoris in abdomine sensus. Alvus per diem 6ies mota. Urinæ cum hypostasi lateritia. Somni meliores.

28. & 29. eadem morbi conditio. 30. emeticum; vomuit pauca; 9nies deiecit. Vix ulla morbi mutatio.

Die 31. Martii a meridie de assiduo, at levi ardoris in thorace sensu conqueritur; dolor tamen lateris punctorius plurimum imminutus. Ultimo biduo respiratio iterum difficilior. Friguit, incaluitque per vices; tussitare denuo validius; pauca, mucosa herbaceique coloris rejicit. Ardor gravis; insomnis. Pulsus debiles, collapsi, vix celebriores naturalibus. Mens perfecte constat. Oppressio gravis; lamenta. Die 5. April moritur.

SECTIO.

Pulmo dexter parte media valide inflammatus; ipsa lobi inflammati substantia durissima, in aqua mox fundum petens. Pulmo sinister sanissimus, cor flaccidissimum.

Ilei pars magna subinflammata; venæ mesenterii multo sanguine infarctæ, hinc inde varicosæ.

Ligamentum prodiit ex peritonæo, haud procul ab umbilico; sed inferius & dextrorsum. Vinculum hoc membra-
bra-

naceum intestinum jejunum supercandit. & haud procul ab illo inferitur mesenterio, ita, ut ipsum intestinum jejunum facile potuisset strangulari, & ileum efficere non solvendum.

Nota: 1) Post primum, uti & post secundum emeticum reconvallescere videbatur; melius habuit, dormivitque.

2) Die tertia & quarta Aprilis recruderunt omnia.

3) Pleuritis inflammatoria, sed a stimulo putrido, non auferibili. Moriuntur adhibita methodo *mere* antiphlogistica; moriuntur etiam adhibita methodo *mixta*, nisi inflammatio non sit validissima, & stimulus mobilis, auferibilis, & morbus in initio versetur, & præmissa phlebotomia mox *auspicato* emesis instituatur; at nisi vomant *digne*, si paucissima, aut nihil ore reddant, si emeticum abeat in purgans, nil proficies, sed fiet *alterans*.

HISTORIA MORBI XX.

Febris putrida verminosa.

Puer annos, 12 natus, claustralino thoro susceptus, in orphanotrophio educabatur.

H a

Du.

Duris mox laboribus adhibitus imbecillo corpore erat. Die sancto veneris 1778 incalescit, horretque per vices. Triduo ita exacto, assiduo calet, & vomiturit frequenter. Domi emeticum a chirurgo datum est, quod bilem, pituitam & lumbricos excussit.

Die 26 se petechiis maculatum prima vice vidit.

Die 29. April ad nos venit. Petechiæ profunde rubræ, & quædam ferme fuscæ, minutæ, lenticulares. Pulsus naturali celerior, & calor naturali vix major. Amarror oris, & lenia ventris tormina, per vices, maxime ad attactum; *ασυτος, αδιψος*. Emeticum. Amaram pituitam, & lumbricum vomuit; vix levatur. Aspectus subinde fixus, velut obstupentis, & ultimo biduo oculorum conniventia, alba eorum portione apparente. Tertia Maji vesperi moritur.

SECTIO.

Aperto abdomine glandulæ plures, & solito majores conspiciebantur in mesenterio; itemque duræ.

In-

Intestinum colon hinc inde contortum, contractumque in modum funiculi; tenuia multis in locis rubentia.

Omentum rubens & inflammatum. Mucus, per omnes intestinorum anfractus, copiosus, crassus, tenax, uti in verminosis solet. Lumbrici. Multæ trichurides, præcipue in tenuibus.

HISTORIA MORBI XXI.

Pleuroperipneumonia biliosa.

Mercenarius 24 annorum tota die 10 Febr. 1778 plus solito caluit, sanus antea per omnem fere vitam. Die 11. Febr. calor major; decubuit. Dolor punctorius thoracis sinistri totius, decurrens ad os ileum ejusdem lateris. Tussis crebra; respiratio difficilis, sonora, intercisa, & abrupta; decubitus supinus; os mucosum. Die 2 Martii ad nos venit facie pallidissima, at plena, & pleno corpore; lacera & miserrima veste male tectus, & pediculis scatens; eum miserabili diæta usum, & sub dio cubasse, per alios constitit.

Pulsus duri, pleni, vibrantes, accelerati, & respiratio πλευριτικωτάτη. Sputa pituitosa, initio pauca, at sanguine remixta.

Incisa vena sanguinem largiter eduxi, frustra crassa tenaci, diffusaque tectum, coloris virescentis flavescentisque. Ne hilum a phlebotomia levabatur, etsi iterata. Amaritiem oris nullam, nullum ventriculi incommodum querebatur. At lingua albida, atque in medio sicca, scabraque supra modum fuit. Inflammatoriam equidem pleuritidem rebar, eamque gravem, sed a fomite bilioso, putridoque concitatam. Emeticum dedi; vomuit amurcosa multa, dejecitque cum levamine mox infecuto febris, dolorisque.

In sputis nil cruenti comparuit. At elapsis a vomitu duodecim fere horis omnia recruderunt. Venæ sectiones denuo institutæ pulsuum duritiem, plenitudinem, vibrationem nec in minimo emendaverunt, celeritatem vero eorundem auxerunt. Sputa denuo prodire copiosiora, glutinosa, cruore remixta; & respiratio sibilosa, stertens, laboriosa, accelerata, intercisâ, abrupta, post singulas phlebotomias evasit pejor; crusta semper crassa supra modum.

Alte-

Altera vice emeticum datum; denuo levamen omnium symptomatum per 12 fere horas induxit; vomuit autem biliosam amorgen. Insurgente denuo & dolore & febre, & respirationis vitio, phlebotomia larga instituta est; sanguis semper phlogisticus. Nocte tandem die 12 Martii insequente moritur, sensibus vegetus, & respirans abruptim, laboriosissime, & sibilo- se, ac citissime.

Toto morbi tempore alvus leviter diarrhæica fuit. Usus est decoctis mere anti-phlogisticis.

SECTIO.

Detractis thoracis musculis pauxillum puris virescentis sub musculo pectorali deprehendi, costæ primæ insidentis; an ibi formatum, an vero aliunde illuc delatum fuerit, non scio. In thorace sinistro.

Sinister pulmo collapsus; cetera sanus fuit; pleura sanissima. In cavo pectoris dextro pulmo supernæ pleuræ firmissimis & membranosis vinculis cohæsit; inferius liber fuit, ibiquæ aquæ flavescentis biliosæque, & ferme tingentis uncias fere decem con-

tinuit. Pleura ibi, ubi pulmoni non nece-
tebatur, sed ab aqua ambiente lambebatur,
maculis parvis, obscure rubentibus erat
distincta, atque vasis rubris, quasi injectis,
& sub aspectum cadentibus, quemadmo-
dum alias membranæ inflammatae solent.
Ipse illius lateris pulmo æque sanus fuit.

In abdomine ventriculus exiguus, he-
par inæquali superficie, & inter scinden-
dum modice mollior. Perparum bilis erat
in vesicula.

Intestina tenuia hinc inde obscure rubentia,
maculis leviter sed obscure rubentibus, abs-
que tamen vasorum quasi injectorum ap-
paritione. Cetera juxta naturam.

Nota: Fuit pleuroperipneumonia spu-
ria, five biliosa, aut putrida, quæ tamen
pro inflammatoria inposuit, ita, ut, etsi
biliosum putridum adesse vitium suspicarer,
tamen prævalere existimarem phlogosin, ob
violentiam febris, ejusque continuum te-
norem, ob absentiam signorum biliosam sa-
burram notantium; res enim hæc aliter
plerumque in biliosa pleuritide obtinet. Dif-
ficultas diagnoseos utriusque pleuritidis sub-
inde, quia altera alterius vestem, & lar-
vam induit, & quia temporibus inflamma-
toriis

toriis non raro tamen sporadicæ, & febres biliosæ occurrant.

Unde pus? nescitur. Unde aqua? frequenter & in morbis inflammatoriis pectoris reperitur, & in biliosis. Fors fuisset servatus frequentiori emetico, & venæ sectionibus omiſſis.

HISTORIA MORBI XXII.

Febris maligna.

Juvenacula 26 annorum septem integris annis nulla catamenia habuit. Orta postmodum ante biennium febris acuta, ex qua convaluit, menses tanto tempore suppressi redierunt. Bona ab ea febre valetudine usa est. Mense Februario 1778 difficile iter, plurimisque incommodis grave e Bavaria Viennam suscepit, ubi miserrimo victu usa, & habitatione non sana, servitium anxie quæſivit. Sub exitum mensis Martii ultima menstrua habuit.

Die veneris sancto 1778, cum jam inde ab itinere languere identidem, cephalalgia, capitis gravitate, horrore, subsequente calore corripitur, nauseat, os au-

sterum, amarum. Pallor virescens circa labia, & pone narium pinnas, genarumque intensus rubor. Ingens dedolatio, de qua peculiariter conqueritur.

Datis salinis soventibus, emeticum propinabatur; vomuit cum aliquo, sed exiguo levamine, pauca, pituitosa, biliosa, amara. Febris ab initio pauca, hucusque, & ingens dedolatio perstat, facies post emetum non mutatur. Sumit decoctum graminis, taraxaci, cichorei.

At lingua arescit, febris pauca assidua, carebaria, enormis dedolatio non mutantur. Cutis aridissima, anserina, inperspirabilis, scabra. Faciei circa os & nares pallor virescens, & genarum intensa rubedo manent. Decoctum corticis; spiritus vitrioli in aqua communi. Nil emendatum; respiratio fervens; pulsus fere naturalis.

Die 29. Aprilis sub auroa aliquoties convellitur; aphonos, mentis impos, oblata respuens; cessante convulsione eo die copiosus sanguis per vices alvo prodit, quidam etiam ore. Aphonos manet, at iterum oblata assumit, cortex, liquor anodm. Hoffmanni, vesicantia.

Die 30. April. circa meridiem moritur.

SEC.

S E C T I O.

Pulmonis dextri suprema non exigua portio inflammata, non tamen dirissime; reliqua ejusdem pulmonis pars, & pulmo sinister naturalis.

Intestina tenuia fere omnia quasi sugillata, maculis amplis. Membrana interior eorundem multis in locis veluti arrosa, muco oblita multo, qualis esse solet in intestinis verminosorum; interior quoque tenuium membrana, uti & crassorum pluribus in locis pannum rubrum referebat, nullis distinctum rubentibus vasis, sed æquabili rubore; quasi sugillatione suffusum.

Glandulæ mesenterii solito majores, & plures in conspectum venerunt, & flaccidiore. Solito ampliores tubæ, & ferme hydropicæ; ovaria solito majora hinc inde grumos quasi sanguinis, pisi, fabæque magnitudinem referentes, exhibebant.

Nota: Malum eventum, vel difficillimam, laboriosissimamque convalescentiam augurabar in omni febre, quam causa effecit diutissime & valide applicata.

HISTORIA MORBI XXIII.

Morbus malignus.

Iuvenis 22. annorum, pistor sanus a pueritia, & insigni musculorum robore præditus; ante semialterum annum vino immoderatus uti cœpit; inde exacto dimidio anno in febrim acutam, quæ inflammatio pulmonis fuisse videtur, incidit. Ex eo tempore nunquam perfecta valetudine fruebatur. Respirabat enim difficiliter solito, & cum sensu oppressi pectoris. Tussitabat, noctu præsertim. Ab initio Januarii 1777 crines destuere cœperunt, roburque virium minui, tussitabat frequentius. Circa vigesimam Martii horripilationibus perstringebatur, crebrius & cum calore alternantibus. Dedolatio magna; fitis; semel biliosa vomuit sponte; post octo dies, quos ita ægro- tans, erecto tamen corpore domi suæ transegit, ad noscomium venit stupidus, & quasi temulentus, apte tamen adhuc ad interrogata respondens. Signa colluviei prævæ circa præcordia stabulantis exhibuit; pauca febris. Præmisso solvente remedio vomitum radice ipecacuanha sollicitavimus.

Re.

Rejectis mucosis aquosisque perquam, ut ajebat, amaris, melius habuit. At post duos circiter dies delirium mite, nocturnum; lingua arida, fusca. Præscriptis iis, quæ feбри malignæ convenire videbantur, mens rediit, ut non nisi inter dormiendum aliena loqueretur. Cum die, ex quo ad nos venerat, octava, mane commode se haberet, en, a meridie præcordia mirum elevantur tumentque; mentis impos omnino jaceret; nullum sensus ullius signum edens, nisi si quis elevatum abdomen rudius contrectaretur; tunc enim palpitante utraque manu contrectantis dextram amoliri conabatur. Eadem nocte moritur.

S E C T I O,

Recluso cranio ventriculus uterque aqua limpidissima ita targebat, ut, cum sinistrum primo aperiremus, serum hoc vi profiliret, dexter vero ob rotundum in septo foramen, simul evacueretur, utpote aqua e dextro ventriculo in sinistrum, & inde foras profluente. Sanguine atro majora meningum vasa replebantur, minora vero quasi ab injectione rubebant.

The.

Thorax apertus exhibuit pulmonem sinistrum totum cum pleura connatum, ita ut membrana quasi lardacea albaque, ac unam & duas hinc inde lineas crassa pulmonem pleurae arctissime necteret. Substantia pulmonis utriusque, ubicunque secabatur, confertissimis granulis albis, durisque, quasi milii seminibus intertexta deprehendebatur.

Hepar admodum exiguum, & infra costas infimas penitus reconditum erat. Omentum ad vesicae fundum usque protensum, quocum infima ejus limbus fortiter cohæsit. Peritonæum, qua musculos abdominis, diaphragmatis concavam superficiem, & hepar obvestit, quave etiam partem vesicae contegit, tuberculis ciceris potissimum magnitudinem habentibus, & glandulosam, si secaretur, substantiam, quorum extimam superficiem manifesta sanguifera vasa perreptabant, referentibus & confertissimis conspergebatur.

Glandulae mesenterii plures, & multo majores, quam alias solent, in conspectum prodierunt. Intestina levis inflammatio tenuit.

- Nota:* 1) Pistorum prædispositio.
 2) Nocturnæ tussis causa.
 3) Mala pectoris post pleuritidem aut peripneumoniam.
 4) Meteorismus duplex, per se *letalis*, & *spurius*.

HISTORIA MORBI XXIV.

Meteorismus.

Famulus 42 annorum ante 20 circiter annos, ex mania convaluit. Ab eo tempore vilioribus in nosocomio laboribus fungebatur, sanus mente & corpore. Sed artubus semper tremulis, laboriosus, taciturnus & religionibus multis deditus, austeram vitam ducebat. Circa initium Maji 1778 venam ex consuetudine sibi tundi curat; id quod singulis annis verno tempore factitabat. At brevi, cum brachio, cujus vena secta fuerat, immoderatus uteretur, ejusdem dolorem tumoremque quasi erysipelatosum queritur. Febricitat; sitit; lingua ex albo flavâ, mucosâque est. Pulsus fortis, plenus. Susceptus in hoc stadio in nosocomium est circa 10. Maji, ubi & crus, & femur

totum tumentis dolentique brachio respondens, tumore leucophlegmatico mirum distendebatur. Profunda prementis digiti vestigia remanserunt. Brachii tumor antea erysipelaceus, nunc aquosus est. Abdomen elevatur valide, non tenditur, non dolet, ne quidem ad attactum. Accedit diarrhæa moderata; subdelirium per intervalla. Pulsus non multum celerior naturali; fortis, plenusque perstitit ad ultimum usque vitæ spiritum. Die 20. Maji moritur.

S E C T I O.

Aperto cranio aqua inter utramque meningem reperiiebatur; pia meninx crassa admodum, & oedematosa fuit. Lobus uterque cerebri, qua parte in recens natis fontanella esse solet, firmissime cum interposito falciformi sinu coaluerunt, & hujus ope validissime inter se cohæserunt.

Substantia totius cerebri & cerebelli flaccidissima, & facile diffuens. In ventriculis aliquid aquæ, sed perparum fuit. Choroidei plexus hydatibus pleni, quas vascula quasi ex injecto liquore pulchre rubentia perreptabant; maximæ fabam æquabant,

Pul.

Pulmones sani. In pericardio serum rubellum, fors ab admixto inter secandum cruore tinctum, trium circiter unciarum fuit.

Hepar flaccidius solito ; & dilute flavum omentum putridum penitus. Intestinorum & ventriculi membranæ cedomatosaë, atque laxius inter se nexæ. Fœtor gravis, qualis a flaccidissimis intestinis esse solet, & putrescentibus, colorque obsolete flavus, fuscus, plumbeus ; aëre multo distendebantur, ut inde, & non ob aqua, quam in abdomine vix dignam notatu, atque perpauca reperimus, ille præcordiorum meteorismus, & totius abdominis distentio repetenda fuerit.

Nota : 1) Cerebrum *flaccidius*, coactis loborum cum sinu falciformi, & crassior pia meninx, antiqua vitia videntur esse. An hæc conveniunt cum aliis in cadavere maniaci repertis ?

2) Homo & pauci cibi, uti semper fuit, & venæ sectione intempestiva vires dejiciens, in morbum gravem ac letalem ruebat.

3) Morbus malignus fuit, & meteorismus letalis.

4) Necrosis intestinorum absque prægressa inflammatione; & si prægressa sit, ea fuit absque dolore.

5) Pulsus semper toto morbi tempore fortis, plenus, non multum celer. Agonizanti pulsuum id robur, eaque universim conditio fuit, ut cum hoc pulsu multi, & sani, & robustissimi vivant.

HISTORIA MORBI XXV.

Ulcus ventriculi.

77 Annorum fœmina, nunquam maritata, vomuit ingesta ab aliquo tempore. Languidissima, vix fando par, ad nos deportata est, nec anamnesin facere poteramus.

Resecto cranio, cerebrum paulo flaccidius, & obscure leniterque flavicans medullaris substantia.

Thoracis cartilaginee duri, & ferme in ossis substantiam induratae.

Pulmones collapsi, & maculis nigris variegati; parum aquae intra pericardium. Ventriculus pone pylorum arctissime cum sima hepatis facie coaluit,

In.

Inferior ejusdem curvatura, qua pyloro illa propior est, mesenterio valide & amplo ambitu necebat. Eo nexu ope cultri soluto, ventriculum ibi loci, ulcere foetido, cujus diameter decem lineas facile æquabat, erosum, ac ita perforatum vidimus, ut erosio ipsum etiam subjectum mesenterium penetrarit. Ex ulcere nullus dabatur exitus, nisi in ipsum ventriculum utpote per omnem ambitum nexu ventriculorum cum mesenterio arctissime revinciente.

Ventriculi parietes, circa ulceratam plagam præcipue, & pone pylorum crassi, duri, tuberibus steatomosis obsessi. Ampulus valde choledochus ductus. Omentum intestinis & peritonæo multis locis cohærebat.

Exigua & flaccidissima glandula pancreas, & haud procul ab eadem alia mesenterii; nucem juglandem æquans, & materiem continens sebaceam.

Glandulæ aliæ mesenterii propemodum evanidæ.

Uteri fundus plurimum sinistrorsum spectabat, ob brevissimum ligamentum latum illius lateris, altero alterius lateris multum elongato.

Corpora vertebrarum ad lumbos ita introrsum eminebant, ut qui abdomen viventis explorasset, scirrhum, aut tumorem quemcunque durum & magnum se con-
trectare facile existimasset, vertebris his plus, quam alias plerumque solent, intror-
sum procurrentibus deceptus, idque in ab-
domine minime obeso, & pertenui.

Glandula inguinis sinistri nucis juglan-
dis magnitudine erat, & quasi sebo distenta.

Internam arcus aortæ faciem promi-
nentes quasi arenulæ, aut ossium scabra
fragmentula exasperabant.

Nota: 1) Vitium ventriculi.

2) Glandulas simul infarctas quasdam,
cum flaccidissimo pancreate.

3) Falsa tumoris duri imago ob verte-
bras lumborum.

4) Encephalon paulo flaccidius, licet
in vetula.

5) Sternum ferme ossificatum, tussim
& difficilem inde respirationem; etenim
noctu valide tussitabat, & semper cum dif-
ficultate respirabat.

HISTORIA MORBI XXVI.

Hydrothorax.

Pistor die 11 Julii ad nosocomium venit, aitque se sanum antea fuisse; tertiam modo diem agi, ex quo os amarescat, & febriat vago more. Solventia sunt data; emetico dato nil vomuit, dejecit absque levamine. Febris assidua, absque remissione ulla notabili. Tussicula serius accessit. Stupor aliquis. Ob. pulsus venæ sectio; sanguis bonus. Tandem alvus in lectum funditur; mens aberrat, maxime noctu; clamat, surgit. Pulsibus ultimo triduo duris effectis, sanguis iterato eductus, bonus, nisi levissimam gelatinam exceperis, in uno vasculo observatam. Lingua semper humida, leviter albescens. Die tertia Augusti moritur. Tussicula frequens, inanis ad mortem usque.

S E C T I O.

In singulo thoracis cavo aquæ plurimum cruentatæ, & fere nigrescentis unciaæ xv. In pericardio ejusdem aquæ unciaæ v.

Circa cerebellum perparum ejusdem feri cruenti.

Vidi complures, quibus, febre maligna dentis sanguis multus meracusque per anum exiit, quive curabantur. Malo cum eventu extravasatus cruor in cavum thoracis utrumque, & pericardium effundebatur.

HISTORIA MORBI XXVII.

Hydrops.

Viduæ 34 annorum, trium prolium matri, & a longo jam tempore sanæ, ante decem menses pedes, crura, demum abdomen, totumque tumere corpus cepit. Variis extra nosocomium remediis tentata, nil profecit. Aquarum sub cute & in abdomine contentarum moles quotidie increfcit. Spiratio difficilis admodum, & cum decumbere tentaret, metus suffocationis. Hinc dies noctesque sedendo transegit. Urina paucissima, ruberrima; alvus stricta. Paucis, postquam ad nos venerat, diebus sedens moritur.

S E C T I O.

Facies turgidior, quam in vivente, lividaque & tumentibus venis, quemadmodum in strangulatis solet.

Aperto thorace aquarum magna copia profluxit. Pericardium aquis plenum. Pulmo dexter ad latus & diaphragma variis membranaceis nexibus religabatur. Pulmonis utriusque membrana extima in innumeras variæ magnitudinis vesiculas, pelucidas, aëre distentas, quarum maxima ovum gallinæ æquabat, elevabatur. Hæ cultro punctæ emissio flatu subsidebant.

Turgens hac ratione pulmo intra thoracem ægre continebatur. Interior hujus visceris substantia bona. Costæ multæ tenuiores fuerunt, ac in aliis esse solent, & facillime diffringebantur. Glandula thyroidea in strumam elata.

Abdomen magnam quoque vim aquarum continuit, uti & omnis cellulosa. Hepar durius multo, quam in sanis solet, & coloris magis sanguinei, ac ordinarie consuevit. Vesicula fellea bile glutinosissima distenta. Omentum convolutum, ejusque exigua portio ex rubro livida; intestina

hinc inde leviter inflammata. Mesenterium ejusque glandulæ bonæ.

Lien exiguus, gravis tamen pondere, durusque, colore naturali. Renes sani, nisi quod paulo durior eorum substantia in dissecando mihi visa sit.

Uterus in matre trium prolium, quarum ultimam ante triennium peperit, contractus adinstar virginiei. Tubæ Fallopiæ fimbriata extremitas cum ovario vicino in latere dextro fortiter cohæsit. Ovarium ipsum, versus uteri latus, cum eodem membranosis vinculis firmiter nectebatur. Ligamenta illius lateris ambo breviora, & quod rotundum appellant, altero consimili lateris sinistri, crassius fuit. Dissectis ovariiis corpuscula colore & consistentia sebacea, vel paulo solidiora comparuere. Ex inferiori margine oris uterini pendebant intra vaginam duo corpuscula carnea, magnitudine fabæ Coffe transversim dissectæ. Eodem uterini osculi margine, mediante pedunculo crassiusculo, albidoque, & quasi tendineo hæc corpuscula rubra, quemadmodum, pyrus, arbori, nectebantur.

HISTORIA MORBI XXVIII.

Hydrops.

Rusticus fossor 33 annorum, ante 5 annos ex febre acuta æstate ægrotavit; 5. septimanis assiduo cubabat. A chirurgo curabatur suæ domi, antea & postea sanus semper. Circa initium Maji 1778 mane evigilans, obscurius videt; post biduum vertigo & remulencia accedit, manente eadem visus obscuritate. Laboribus suis tamen fungi poterat. Nil alieni in oculo ab insipientibus observabatur. Suasu chirurgi fit venæ sectio in pede sinistro. Vulnusculum phlebotomo inflictum ulcerari leniter incipit; pes, crus, femurque sinistrum oedematose tumet, cum dolore urente. Color tumentium partium non mutabatur; nil levaminis a phlebotomia.

Mense Junio & alterum crus, femurque tandem, & abdomen, brachia, totumque corpus turnet. Alvus sub hoc morbo tarda valde, nec antea facilis. Appetitus ingens viguit.

Die 24 Junii ad nos venit. Anasarca
ubique, oris amaror levis. Salia; emesis.
Levamen ingens.

Post initium Julii totum femur & crus
sinistrum urente dolore dolet, dilutissimo
erysipelate rubet; fitit. Multo cremore
tartari alvus cum levamine mota est; rubor
dolorque disparuit; bene per unum alte-
rumque diem habuit.

Nunc 15 Julii a sex diebus magna op-
pressio & sensus mordens in medio thora-
cis, seu sterni. Dolor dilacerans, quasi
rheumaticus per totum thoracem, ejusque
bina latera, diffusus ultra præcordia. Dif-
ficillima spiratio, & angustata. Decumbe-
re in latus dextrum ob spirationis majorem
difficultatem non potest; incumbit lateri so-
lum sinistro. Urinæ aquosæ, frequentes,
liberales; alvus facilis; sed hæc omnia sine
levamine. A triduo glaciale frigus a meri-
die hora secunda experitur, etsi ad attac-
tum caleat modo naturali. Sub ejus fri-
goris sensu plus solito mingere incipit; id-
que vesperi noctuque magis; ad auroram
parcior urina fit. Pulsus tardi, naturales,
non debiles; somni nulli. Facies modo ma-
gis, modo minus tumet; tumet subinde
scro-

scrotum; at totum omnino corpus ceteroquin tumet. Mane incipit sitire, non autem a meridie. Jussus est potissimam diei partem extra lectum transigere, ne aquis ad thoracem ob decubitum assiduum copiosius ruentibus, suffocetur.

Post salia & emeticum visus rediit, bonus omnino, & talis perstitit. Ab aliquot diebus indormiens repente evigilat, cum suffocationis metu, & supinus difficiliter cubat, atque aliquantum antrorsum curvato corpore. Dolor acute pungens ad inferum latus thoracis dextri; in medio vero sterni oppressio. Pulsus tardi, fortes; fortiores tamen majoresque in dextro carpo, quam sinistro. Circa, 9. Julii moveri urinae copiose ceperunt; subinde deinde singultire, ac demum vomere biliosissima vitellina, quasi oleum. Sumserat per eos dies squillam; vomitiones allevantes erant; nam alacer denuo factus, facie femoribusque detumescens, vires recuperare, dormire supinus, & in utrumque latus placidissime, integris noctibus.

Cum die 25 Julii mane, ita, uti descripsi, se haberet, a meridie, cum alvum deponeret, leipothymia corripere cepit, sibi-
que

que male esse asserens, decubuit, & paulo post moritur.

S E C T I O.

Aperto thorace in singulo ejusdem cavò repertæ sunt libræ ij. feri flavescentis, & urinam colore referentis.

Libræ quatuor aquæ in cavo abdominis. Perparum aquæ in pericardio. Ingens ventriculus.

HISTORIA MORBI XXIX.

Atresia.

Die 20 Nov. 1778 puella, sana ceteroquin, 17 annorum ad nosocomium venit, & sequentia queritur.

Ab anno integro tumor elasticus, per modum repletæ vesicæ suillæ, atque identidem major formatur, labia pudendi removeret paulisper, & oculis pater.

A tribus mensibus, omni mense per quatuor dies integros, ingens lumborum dolor, qui evanescens denuo redit post mensem. A 5 septimanis dolor continuus tensivus in ipso

ipso tumore, qui antea non doluit. Tumor etiam a pube ad umbilicum ferme, magis a latere dextro, mobilisque, durus, & ad attactum dolens. Nullus ullibi in vaginam introitus. Uretra hians ob distractionem.

Tumor hic prospiciens aliquantum extra labia, elasticus, albicans, videbatur nobis hymen esse integer, & sanguini menstruo effluxum prohibens. Si tumor in abdomine prematur, tunc tumor pudendi tenditur magis. Tumoris alterius naturam nos non poteramus divinare, sed putabamus, ubicunque is fuerit, eum tunc esse ortum ab eadem causa, sanguine scilicet menstruo retento.

A tribus septimanis tussis sonora, sicca; dolor rheumaticus humeri, & brachii sinistri, & colli, & levicula horripilatio cum modica inappetentia.

Die 24. Nov. Membrana dissecta est. Profluxit sanguis non grumosus, coloris obsolete rubri, spissior, ad libras quatuor. Mox tumor abdominis sensim disparere cepit. Vagina retro membranam dissectam ampla. Os uteri altum, apertum, hians; uterus amplius, assurgens extra pelvim. Pa-
ries

ries uteri anterior concidens, & introrsum protuberans.

25. & 26. bene habuit.

27. Nov. Mane ardor in abdomine, horripilatio, fitis, calor. Vesperis auctus totius abdominis ardor. Aqua, mel, acetum; mixtura salina. Pulsus febrilis. Dolor abdominis continuus, per vices gravior, immitis. Dolor maximus ibi est, ubi tumor abdominis, & uterus erat. Curavi mane aqua & lacte tepido uterum elui syringa, & exemi ægram e lecto, datumque enema est. Somnus nullus.

28. Nov. Dolores validi per totum abdomen, maxime circa uterum. Vomuit sponte biliosa, quasi *απορρυνη*. Emeticum. Vomuit multa, quasi oleosa, cum levamine magno. Nullus enim in epigastrio dolor, paucus, & per vices rediens, præcipue inter tussitandum in hypogastrio. Mixtura salina. Mox paulo mitior, attamen infomnis.

29. Novemb. Abdomen totum tumet; dolor denuo recrudescebat. Epigastrium inflatum, tumens, dolor continuus per vices exacerbatus cum ejulatu, præcipue inter tussendum. Flatus, borborygmi, ructus
ama-

amari, exigui subinde vomitus, iique porracei. Vesperi emeticum. Vomuit multa porracea cum aliquo levamine. Nox mitior, insomnis. Dolor mitior, continuus tamen; attactum paulo rudior nonnullum tulit; hucusque pulsum celerem valde habuit, cum calore.

30. decoct. cort. libr; arc. dupl. dr. iij. (ad cohibendum affluxum; quædam reflexiones ab datum hic corticem.) Dolores hodie paulo mitiores, quam præteritis diebus. Febris. Vesperi sponte multa porracea vomuit, magno cum levamine; rudior etiam attactum tulit.

1. Dec. Vomuit sponte aliquoties porracea. Corticis decoctum. Minus doluit abdomen.

2. Dec. Vomuit sponte amara, porracea. Nocte sequente octies sponte deiecit. Dolor ut heri. Febris heri & hodie mitis. Interdium decies deiecit alvum dysentericam, id est, viridia ramenta, & torminose. Omni quadrihorio drachma una radicis arnicæ.

3. Nov. Pauca febris. Sensus ulcerationis in abdomine. Alvus ut heri ramentosa, pauca, non frequens. Arnica.

4. Major dolor abdominis, ejus tumor. Vomitiones frequentissimæ, porraceæ, cum aliquo levamine.

Die 5. alvus obstructa. Salis amari dr. x. pro haustu. Vomitus æruginosi, non levantes. Alvus nulla. Vesperi opium ex mixtura menthæ, cast. liq. anod. Enemata sine alvo.

Die 6. Mixtura eadem cum castoreo. Alvus nulla. Pauci dolores. Abdomen tympaniticum, tensum. Nulli vomitus. Enemata ex hiera p. & asa. Alvus 5.

Die 7. scutum stomachicum ex asa, ol. nuc. mosch. ess. cast. liq. CC succ. & liq. anod. m. H. dejicit per enemata communia. Vomuit pauca, aquosa. Abdomen tympaniticum, minus tamen, parum dolens ad attractum. Alias non dolens.

Ex quo nervina, opiata sumpsit, viridia, aut biliosa non vomuit.

Die 8 & 9 alvus sæpius sponte. Die 9. Dec. cum sacerdos illam externe vellet inungere, & sacris expiare, idque importunius peteret, illa morituram se credens, exterrita cepit denuo dolere gravius, & porracea vomere, & æruginosa, cum tamen post assumptum nuper opium rarissime vomere.

vomeret, & potius ructaret, eaque solum jusculeta, aquosa, assumpta, non autem amplius amara, & viridia.

Gravis error quorundam intempestive sedulorum sacerdotum, medicorum &c.

10. Dec. Alvus aliquoties aquosa, spontanea; pauca aquosa, mucosa ructabat, pauca vomebat & raro, & non biliosa. Abdomen turgens, non valde tensum, attatum ferens etiam rudem. Melius abdomine habuit hodie, quam omnibus aliis diebus. Lingua semper bona, & tantum levissime albescens. Pulsus celerrimi. Sitis moderatior, & minor calor.

Die 10. circa meridiem moritur.

SECTIO.

Sectio die sequenti facta est. Abdomen tensum, distentum. Omentum crassissimum, nigrum, profunde rubrum, omnia intestina contegens, intra pelvim descendens, & tubæ sinistræ ac utero nexum, nexu facile solubili.

Materies purulenta, ichorosa, ex albo virescens, ad duas mensuras, sive libras VIII in cavo abdominis. Intestinum cœ-

Stoll Rat. Med. Pars. VII. K cum,

cum, portio vicina coli nigra, inflammatissima, pars item recti; tenuia hinc inde subinflammata.

Vesicula fellea bile multa, mucosa, & ferme solidescente turgescens.

Ampla vagina, collum amplum uteri, uteri fundus naturalis, contractus. Utrumque dextrum ligamentum uteri curtissimum.

Nota: 1) Fuit prædispositio ad morbum biliosum.

2) Terror & metus ab operatione dolorque introverterunt humores. Operandi soli ferme, absque tumultu, non videant instrumenta, & sine visibili apparatu.

3) Fuit præterea systema nerveum, valide labefactatum.

4) Erat ergo 1. colica biliosa. 2. dein spasmodica sive hysterica; tandem laxitas & tympanitis.

5) Causa erat etiam amissus tonus viscerum abdominalium; tardior se. & excretio; major pravorum oggestio, retentioque excernendorum.

6) An inflammatio solum secundaria?

7) An tractio omenti ab utero retracta facta?

HISTORIA MORBI XXX.

Febris puerperarum.

Mulier bibula 32 annorum, ante tres septimanas feliciter peperit, integra per totum graviditatis tempus sanitate; primis etiam puerperii diebus bene se habuit.

Sexto vero a partu die, valido frigore per trihorium durante corripitur, calore atque sudore subsequo. Vomituritio; abdomen per vices dolet. Sequentibus diebus frigus & calor per vices; alvus subinde diarrhæica.

22. Octobris accedit aliqua pectoris oppressio, & respiratio aliquantum difficilis, dolor lateris dextrî leviter punctorius. Decubitus in latus sinistrum impossibilis.

23. Oct. ad nos venit. Respiratio difficilis. Vomuit sponte pauca, flavo-viridia. Abdomen non durum, nec tensum; attamen rudiorum attractum non fert. Pulsus celer, plenus, subdurus. Sumpsit eo die salina, cum potu multo oxymellito.

24. Emeticum. Vomuit plurima flava, & quasi oleum amurcosum. Levamen dolorum abdominis, sed exiguum, circa vespe-

ram difficillima respiratio, cum metu suffocationis; pulsus plenus, durus. Venæ sectio unc. v. Crusta phlogistica, serum virescens. Nullum levamen. Orthopncea per intervalla; putridissimorum sapor, quasi a putrescentibus piscibus, ut aiebat.

25. Mane eadem respirationis difficultas; abdomen paulo melius attactum ferens. Venæ sectio unc. x. sanguis phlogisticus. Orthopncea. Ad vespervas emeticum. Paucissima vomuit mucosa, & parum biliosa. Sapor putridissimus rejectorum. Sapor non emendatur; perstat orthopncea. Corpore antrorsum inclinato facilius respirat. Nox inter summos angores transacta. 26. mane circa 9nam moritur.

SECTIO.

Cavum thoracis ita angustum repieriebatur, ut uterque pulmonum lobus, margine suo inferiori interiorique tertiam costam veram, numero a superioribus ducto, attingeret; diaphragmatis fornice intra thoracem eo usque ascendente, & ab hepatis ingentis gibba parte illuc protruso; hinc inde membranæ fictitiæ laciniis diaphragmati

mati neceiebantur. Parum feri in cavo thoracis continebatur. Pulmones ceterum sanissimi.

Diaphragma in utroque latere per tractum exiguum non dirissime inflammatum, dextro tamen magis.

Aperto abdomine omnia intestina pseudomembranis ad se invicem, & ad omnes contiguas partes nexa conspiciebantur; illorum autem color videbatur aut sanus aut a sano vix differens, etenim paulo obscurius albicabant.

Hepar magnæ molis, utrumque fere hypochondrium occupans, toti ventriculo incubuit.

Uterus ad trium circiter digitorum altitudinem extra pelvim prominebat.

In cavo abdominis magna feri phlogistici copia, minori tamen quantitate, ac in cavo thoracis effusa deprehendebatur. Nulla ullibi in abdomine inflammatio.

Nota: 1) Morbus fuit evidenter a prava colluvie ortus, non differens ab illo aliarum puerperarum, sed juxta inflammatio fuit, ob inflammantem materiæ vim in femina bibula, & tempore frigidiori siccoque.

2) Indicabatur & venæ sectio, & emeticum; sed ferius usa est utroque auxilio.

3) Unde tanta effusæ phlogisticæ materiæ copia (ea enim ingens fuit) nulla nisi exigua plaga diaphragmatis inflammata? Omnia, aut plura abdominis viscera erant inflammata, quæ autem inflammatio effuso intra abdomen sero phlogistico subito solvebatur, ut crisis subita phlogoseos facta fuerit, sed in locum non suum effusa materies critica.

4) Pulmones non erant *compressi*, ut ut intra angustum spatium concluderentur, erantque ad contactum *molles*. Præterea facilius sedens, & antrorsum inclinato corpore respirabat. Ergo orthopnœa non a vitio pulmonum. At nec a diaphragmate, cujus major adhuc inflammatio orthopnœam in aliis non fecit. An ergo ex abdomine, & quomodo?

5) Periculum morborum complicatorum ex bile & inflammatione.

6) Mens sana diaphragmate inflammato.

HISTORIA MORBI XXXI.

Hydrothorax.

Sutor 45 annorum appetitu semper voraci fuit, multaque comedere solebat semper. Alvus semper difficilis, per tres, quatuorve dies nulla. A 17 annis ter quaterve venæ sectionem instituit, admonitus vertigine, & oppressione thoracis. A bienio utitur quavis septimana infuso foliorum fennæ ob alvi difficultatem. Æstate melius habuit, quam aliis anni partibus.

Ante annum ultima vice venam secuit. Præteriti anni æstate ita bene habuit, ut perparum oppressionis senserit. Post tres a paschate septimanas crura femoraque tumere cœperunt, absque thoracis levamine. Bis ex eo eo tempore sal amarum sumpsit; crura detumuerunt aliquantum, sed mox iterum intumuerunt. Jam inde a pentecoste crurum femorumque tumor pastaceus augetur. Os a pentecoste mucosum, minor appetitus; respiratio sibilosa, laboriosa, anhelans, in levi corporis etiam motu. Noctu decubitus in latus sinistrum semper difficilissimus, ob maiorem inde respirationis dif-

ficultatem, facilius in dorsum; situ horizontali cubare non potest, sed erecto. Noctu sæpius suffocationes repentinæ accedunt, ut erigere sese debeat.

Odorem acerrimum acidumque a longe spirat. Pulsus inæquales, remittentes, intermittentes, accelerati, varia intensione. Mixtura salina. Purgatur. Urina paucissima. Vesperis 4. Julii 1778. fere suffocatur. Eximitur e lecto. Venæ sectio instituitur. Vomitus pituitosa. Dolor magnus ad cardiacam, difficillima respiratio; palpitatio cordis. Mane die 5 Julii repente moritur.

S E C T I O.

In cavo thoracis dextro aquæ leviter flavescens Lb. IV. In cavo autem sinistro Lb. IV. In pericardio uncia vix una.

In ventriculis cerebri nil aquæ reperiatur. Leve oedema meningis piæ. In latere cerebri sinistro per totum meninx pia sugillata comparebat.

In abdomine aquæ L. VI. Glandulæ magnæ, duræ, plures in conspectum venerunt, ac ordinario. Intestina tenuia livida.

Hi.

HISTORIA MORBI XXXII.

Colica letalis ob angustata intestina.

Vidua 56 annorum, 4 prolium mater, jam ab aliquot annis dolore colico frequentius vexabatur; alvo diarrhæica facta dolor iterum cessabat. Nunquam tamen ex integro valebat; etenim flatibus, borborygmis, cardialgiæ obnoxia; lassæ, non appetens. Jusculis solis usæ melius habuit. Levabatur a purgantibus. Fluore albo laborabat.

Ante 14 dies idem dolor rediit; accessit frigus cum calore alternans; amaror oris, alvus clausa. Pridie, antequam ad nos venit, sponte vomuit biliosa.

28. Oct. Abdomen tumidum tensumque, per vices dolens, & attactus vel levissimi impatiens. Ultimis morbi diebus sub hypochondrio dextro acutissimus dolor. Ab enemate applicato paucae fæces prodierunt. 29. mane moritur.

S E C T I O.

Omnia in thorace sana.

Inciso abdomine flatuum putridissimorum vis magna cum strepitu prodiit.

Totum colon distentissimum; immani amplitudine, at fæcibus duris, copiosissimis grave. Portio ejusdem intestini ascendens & descendens firmiter peritonæo cohæsit.

Cæcum amplissimum, stercoribus, & acerrima digitosque dissecantis rodente profunde viridi materie plenum, & utero pone tubam ejusdem lateris firmissime nexum. Utrumque hoc intestinum cæcum & colon flaccidissima, diffluentia, fere nigricantia, hinc inde perforata.

Tenuia intestina hinc inde subinflammata; jejunum binis in locis angustum valde, quasi membranis ejus in formam duri crassique annuli induratis. Loca ejus intestini angustata cum peritonæo concreverunt arctissime.

Principium recti, quo in colon abit, firmissime pone tubam sinistram cum utero cohæsit, eratque digiti longitudine ita an-

Hi.

gustatum, membranis ejus velut incrassatis, ut vix tenue specillum canalıs caperet.

Uterus crassior, ac alias solet, & discissus ac leniter pressus quasi lactis cremorem fudit. Tubæ utrinque brevissimæ, emarcidæ, ovaria complexæ, firmiter cum iis nexæ. Ovaria ipsa magna, tuber solanum justæ magnitudinis utrinque referentia.

Nota 1) Sedes fluoris albi.

2) Os uteri, uterique ipsius cavum plenum muco; substantia dissecti uteri albidissima; nihilque cruenti comparuit.

3) Quid contigisset, si uterus ita coherens cum intestino recto fuisset gravidus factus? an forte fuisset retroflexio facta?

HISTORIA MORBI XXXIII.

Scrophula.

Juvenacula 18 annorum, menstruam purgationem hucusque non experta, ab infantia fere omni anno tinæa laboravit. Ad pediculos enecandos pulverem feminum sabadillæ solebat adhibere, unde ulcera exsiccata, crustis postmodum butyro illinitis deciduis. Ante sex annos in parte capillata
ca.

capitis sinistra abscessus oriebatur, magnitudine ovum gallinaceum æquans, qui opportuno tempore aperiebatur. Similis tumor ejusdem magnitudinis ante tres annos retro dextram aurem comparuit; at antequam ad maturitatem pervenerat, incisio facta est; mox retro aurem sinistram tumor oritur, appositis cineribus calidis dissipatus.

Ante quatuor menses in sinistro colli latere, & in mamma dextra tumor apparet. Ob eam causam ante tres menses in nosocomium suscipitur. Tentata est resolutio resolventibus & aperientibus remediis; at frustra. Ad depuranda ulcera infusum cicutæ injectum, & cataplasma ex cicuto applicatum. Tumorum durities per vices augetur & minuitur. Glandulæ insuper maxillares, & subaxillares in dextro latere intumescunt. Nostalgia.

5. Oct. Oris amaror jam a longo tempore, cum doloribus capitis. Salis amari uncia j β. Die sequenti sequens remedium;

Rec. fol. cicut. manip. j.

Infunde cum L. ij. aq. fervo p. h.

dein adde

Extract. cicut. gr. xjj.

M.

Quo.

Quotidie aucta dosis est, augmento granorum V.

11. Oct. Pergit cum dr. β . extract. cicutaë in infuso L. ij. dein sumpsit scrup. ij. extract.

19. Hodie sumit Extract. cicut. grana LXVI. Ab aliquot jam diebus minor durities in mamma. Nullum prorsus incommodum sentit a cicuta.

31. Oct. Mammæ tumor, uti & colli multo minor.

Circa 18. Nov. Datae sunt pilulae ex mercurio dulci, extractio aconiti, & g. ammon. Ab aliquot diebus abitum flagitat, sed abire prohibetur.

A die 24. Nov. morosa fit, anxie tardeque respirat, taciturna est, fere continuo decumbit, cum antea totum diem extra lectum transegisset. Ab hocce fere tempore oculi rubent, dolentque; profunda, suspiriosa, tarda respiratio; pulsus debilis citatiorque paulo; vires & appetitus dejecti; levis crurum tumor.

Circa primos Decembris dies omnia hæc symptomata augentur. Pus toto hoc tempore a 24 scilicet Nov. aquosum, par-
cum

cum, albidum. Mammæ minor moles.
Tandem die 7ma Decembr. moritur.

S E C T I O.

Resecto cranio meningum inflammatio, non maxima. Absectis cerebri lamellis, puncta rubra, majora quam alias, crebrioraque visebantur. Corticalis substantiæ color solito obscurior. Choroides plexus inflammatissimi. Exigua feri portio in ventriculis lateralibus.

Tumor scrophulosus, majorem nucem juglandem magnitudine æquans, dissectus plura cava, materia puriformi, alba, cremonacea, non æquabili, sed quæ liquidiores quasdam partes, alias vero paulo magis consistentes habebat, repleta exhibuit.

Mamma sinistra tribus, aliquo supra popillam spatio foraminibus pertusa, & quarto alio infra eandem, nuper a chirurgis facto, cum examinaretur, vias cum quatuor hisce foraminibus communicantes, & canales quasi cartilagineos haud profunde sitos ostendit. Tubercula tria quatuorve nucem moschatam minorem æquantia mammæ inerant, dura cum dissearentur, albida, & quasi

quasi ex nascente cartilagine facta. Pars
mammæ subjecta sanissima.

Aperto thorace pulmo uterque solito
minus mollis, velut incipiente inflamma-
tione correptus. In utroque thoracis cavo
pauillum feri, sed paulo plus, quam ple-
rumque solet, in pericardio.

Abdomen refferatum exhibuit intestina
omnia livida. In mesenterio glandulæ plu-
res, ac ordinarie solent, in conspectum
prodivere, quarum quædam præter ordi-
nem tumuere magis; dissectæ nil alieni con-
tinebant, si unam alteramve prope pan-
creas sitam, & multo omnium maximam
excipias, quæ discissa eandem purifor-
mem materiam fudit, quam in glandula col-
li repereramus. Non paucae in mesenterio
maculæ, latiores, petechias referentes, ru-
bræ scilicet, & quæ per medium sectæ
sanguinem dilutum fundebant.

Uterus, uti in nondum menstruata, exi-
guus, atque in latus sinistrum, orificio dex-
trorsum respiciente, ita incumbens, ut
partis sinistræ ligamentum utrumque dex-
tris multo brevior fuerit, & latum uteri
vinculum vix mediam focii in dextro latere
positi longitudinem æquans; hinc non in
fini-

sinistram solum partem, sed extrorsum magis, ac ordinarie solet, uterum fundus spectabat

Nota: 1) Nostalgia disponit ad graves & letales morbos. Exemplum in militibus.

2) Dura mammae tubercula procul dubio irresolubilia fuere. An ergo invita natura resolutio tentanda, continuanda, urgenda omni vi? At hæcce resolventia residuam sanitatem pessumdant, & ægrum morti tradunt, quam removisset minus sedula, & cautior medicina.

3) Sed & is tumor, qui in collo, itemque qui penes pancreas fuerat, omnem medicinam resolventem luderem debebat.

4) En duas diversas tumorum scrophulorum species, utramque viribus vel potentissimis resolventium immorigera, en quoque nullum, ne in uno quidem homine solvens certum, atque effectus certos dari posse.

5) Meninges inflammatae absque delirio, etsi morosa, & ad ultimas vitæ horas mentis constans.

6) Livor intestinorum gangrænaque non sine prægressa inflammatione, & si sic,

an

an inflammatio sine ejusdem signis. Talia certe non videramus.

7) Uterus ad latus alteruterum, vel & antrorsum spectans, paulo frequentior videtur, cum intra exiguum tempus mihi non adeo multas secanti, bis occurrerit.

HISTORIA MORBI XXXIV.

Hydrothorax.

Fœmina 52 annorum, aliquot olim prolium mater, die 2. Julii in nosocomium venit, aitque se semper sanam fuisse; a duobus diebus dedolatam esse, & minus appetere, febriculosam esse. Crura, sinistrum præcipue, oedematosa vidi, asseribatque, jam a longo se tempore hoc crurum cedemate laborare. Os biliosum.

Sumit salina, solventia. At somnolenta evadit, crura detumescunt primo die, etsi nec alvus, nec urina moverentur solito plus, quin imo supprimerentur. Sumit emeticum. Pauca pituitosa, biliosa vomuit. Manet urinæ parca secretio, & alvus vix enemate solvenda. Somnolentia ingravescit.

Stoll Rat. Med. Pars. VII. L Ex.

Excitata aut interrogata apte, sed morose respondet.

Die 8. Jul. Vesicans intra scapulas. Cum his diebus e lecto eximeretur, ut esset situ erecto, & sedens, die 9. Junii non poterat erigi, eque lecto eximi; etenim toto corpore obrigescere, & tandem apoplexia tentari cœpit. Nulla ullius artus syderatio; at inopia mentis, & status apoplecticus. Venæ sectio sine levamine; respiratio semper, uti & pulsus, naturalis, aut certe a naturali vix diversus. Tandem purgans, & denuo duo vesicantia. Augentur omnia; & die 10 Junii moritur.

SECTIO.

Ablata calvaria vidimus in ossis bregmatis sinistri posteriori superiorique angulo quasi quandam internæ tabulæ rotundam, hujatis cruciferi magnitudine, protuberantiam, ac si os olim ibi fractum introrsum esset, & ita intropressum coaluisset. In tabula externa & extima ejus ossis facie nil quidem erat intropressum, at inæqualitas quasi cujusdam olim ibi loci fracturæ coadunatæ.

Ibi

Ibi loci dura meninx arcte cohæsit, & tumorem folliculosum instar magnæ juglandis, substantiæ steatomatosæ habuit, qui cerebrum depressit, foveamque fecit. Nil ulcerati ullibi. Arachnoidea & pia mater oedematosa fuere. Intra anfractus pia meninx demersa habuit vasa quasi sugillata, a tenui serosoque sanguine suffusa. In singulo laterali ventriculo aquæ circiter uncia fuit. In occipite, & circa cerebellum ac medullam oblongam seri multum flavescen-
tis, circiter uncia tres, quatuorve.

In cavo thoracis singulo uncia quatuor aut quinque, vix aliquid intra pericardium.

Ren sinister binos pelves ab se denso carneo pariete sejunctas habuit, binosque ureteres, qui tamen paulo ante ingressum in vesicam jungebantur in unum.

Nota: 1) Steatoma videtur esse antiquum malum, fors ab illata olim injuria.

2) Nocet decubitus continuus in tumore crurum œdematoso, aquæ enim ad pectus, ad caput recurrunt.

3) Unde anfractuum meninx sugillata? an a morbo ipsomet sanguineum circuitum strangulante? an vero a vesicantibus?

4) Pulsus erant toto tempore naturales, aut paulo elatiores, fortioresque. Indolentia. Tumorum in crure utroque evanescentia fere intra unicam noctem, absque alio levamine, quin potius cum urinarum & alvi suppressione.

HISTORIA MORBI XXXV.

Hæmoptoe a colluvie biliosa.

Sartor 38 annorum sicco & strigoso corpore præditus, aliquot jam abhinc annis catarrho per vices vexatur, sputis puriformibus prodeuntibus; alvus sæpe constipata.

26. Oct. 1778. de oris amarore, & frequenti atque molesta tussi queritur. Noctu sanguinem sputat ad integram libram fere. Nulla interim pectoris oppressio, nec ullus dolor; in utrumque latus facilis decubitus. Frigus calorque per vices. Noctu multa inquietas. Alvus nulla.

27. Oct. Febricula. Tussis rarior; sputa sanguine striata. Noctu binis vicibus eandem sanguinis copiam tussiendo rejecit.

28. Oct. mane ad nos venit. Cum longius abesset a nosocomio, in via sæpius sanguinem sat larga copia sputavit. Cephalalgia, appetitus prostratus; pulsus modice celerior, non durus. Tussis & sputa crocea. Abdomen tensum; alvus nulla. Tempore antemeridiano Lb. i β ferme sanguinis sputavit. Applicato autem enemate, & dato remedio purgante sputum cruentum fistebatur, & febris mitior reddebatur, alvo scilicet mota, & per noctem etiam fluente.

29. Oct. os minus amarum; lingua sordida; tussis rara, sputa pauca. A meridie emeticum. Vomuit multa pituitosa, amara. Nil sanguinis rejectum. Noctu somnus.

30. Oct. Idem fere morbi status, at sputa modico sanguine striata.

31. Oct. Alvus per noctem nulla. Mane sanguinem sputavit, copia haud magna. Lingua impurior. Febris major. Clystere injecto alvus bis copiose mota. Nulla per diem sputa cruenta; febris vix ulla.

1. Nov. Sputa pauca, sanguine striata. Emeticum. Vomuit multam pituitam bile commixtam. Nil sanguinis neque sub emesi, neque ea peracta, rejectum. Alvus 12es mota. Noctu aliqua febris exacerbatio.

2. Nov. Tussis rarior; sputa absque striis sanguineis. Alvus quinquies mota. Vesperi friget, calet, sudat. Cremor tartari cum rheo.

3 — 11 Nov. Alvus sæpius per diem mota. Nullum sanguinis sputum. Ob intermittentis paroxysmum omni vespera redeuntem datus cortex. 10. vesperi levis tantum febris accessio.

12. Vix febricula. Sequentibus diebus bene habuit, apyretos semper, & appetens; per cubiculum obambulabat.

Die 18. Nov. cum cibum prima vice largiorem eo die fumeret, & corticis tantum drachmas quatuor per viginti quatuor horas acciperet, vesperi calor, præcedente leviculo horrore, accedit, mox sputum cruentum ad Lb. β . circiter, cum tussi non valida, sine ullo incommodo thoracis, sine dolore, ardore &c. Facilis omnino decubitus. Mox ea vespera enema.

Die 19. Nov. mane oris amaror; nullus amplius sanguis in sputis. Emeticum. Vomuit amaram pituitam, non multam, cum levamine. Mox omni bihorio cort. peruv. Vesperi modicus calor. Reconvallescere post-

postmodum visus est sub usu corticis. Obiambulavit, appetiit.

At 2. Dec. vesperi calere cepit, sudare dein, non prægresso horrore. Rediit omni vespera calor sine horrore, & noctu sudor.

6. Dec. ad exacerbationem vespertinam accessit cubandi difficultas in dorsum; major facilitas in utrumque latus, spirandi difficultas tanta erat die 9 & 10. Dec. ut fere non nisi diu noctuque sedens respiraret. Difficilior fieri decubitus cepit in dorsum, ita, ut ob magnam pressionem a scrobiculo ad medium usque thoracem in situ supino exantlandum, cubare in dorsum nequiverit, sed sedendo laboriose, & elatis multum scapulis spiritum traheret. Sputa hucusque semper pauca, tenacia.

Die 10. Dec. persistente orthopnoea non rediit calor vespertinus. Pulsus per hos dies celeres admodum, & contracti.

Die 13. Dec. mortuus est,

SECTIO.

In pericardio feri modice flavescens
Libra dimidia inventa est.

L 4

Pul.

Pulmōnes magni, duri & carnōsi, tuberculis miliformibus, lenticularibus, etiam majoribus per totum scatentes. Color tuberculorum albus, quasi cartilagineorum plerorumque, & livido-nigricans, quasi grumulorum sanguineorum. Ramulorum bronchialium resecti fines multo duriores ac alias, & cartilaginei aut semiofficiati. Supremæ pulmonum portiones præ reliquis duræ. Pondus pulmonum, resecto corde, fuit librarum civicarum quatuor, dentis quatuor lotonibus. Nulla ullibi ulceratio.

In abdomine exiguum, vix tres transversos digitos longum omentum, idque contractum ad colon transversum. Color omnium intestinorum modice livescens, obscurus; glandulæ mesenterii plures in conspectum venire, & solito majores. Sub hepate angustatio intestini coli in ipso angulo. Portio coli per sinistrum latus descendens angustissima, quasi in formam funiculi.

Nota: 1) Error diætæ lautioris, & minor dosis corticis recrudescente febrim, & hæmoptoen fecerunt.

2) Libertas alvi fir, ea enim sublata tussis illa stomachica & visceralis recrudesceat,
hæc

hæc recrudescent laxos & hiantes pulmones quatit, & sanguinem excutit.

3) Sputi sanguinei recrudescentia hinc sæpe observatur, at, modo continuo parcius id fit, spes est convalescentiæ. Et enim probabile non est, id non recrudescente subinde sub cura, cum laxissimi pulmones cito roborari nequeant.

4) An aquæ in thorace effusæ 1. ob laxitatem illius visceris, 2. ob nodosos pulmones, unde serum intra cavum exprimitur, 3. ob metastasin factam ab ipsa febre æstiva autumnali, metastases amante? An hæc tubercula livida fuere varices exigui?

HISTORIA MORBI XXXVI.

Hydrops thoracis.

Sutor 26 annorum ab elapso paschate de inappetentia & ore pituitoso queritur. Febris per vices; erecto corpore laboribus fungitur. Venam secari curavit, absque levamine. Sumpto purgante remedio 20es dejecit, cum insigni virium ruina. Ab eo tempore calor assiduus, noctu præsertim

auctus, urensque. In lecto decumbere coactus.

A tribus circiter septimanis pedes, crura, femoraque, scrotum atque sensim abdomen intumuerunt; respiratione per vices valde molesta; repentina subinde evigilatio cum metu suffocationis.

Die ima Junii ad nos venit. Cephalalgia, os mucosum; febris mitior; universim pituitosus corporis habitus. Data sunt solventia; dein emeticum, subsecuto per aliquot dies levamine.

Quotidie circa quartam pomeridianam intendi calor incepit, noctu insignis, & sub auroram denuo mitescens. Pulsus celeres, inæquales, non debiles. Facies, loca præcipue infra oculos multum tumeabant; manuum vix ullus tumor. Sudores vesperi noctuque in magnas guttas collecti, & ex capite ubertim manantes.

SECTIO.

In cavo thoracis dextra feri flavescens mensura fere una. In pericardio uncie quinque. In cavo sinistro thoracis nil erat repertum.

Pul-

Pulmo sinister longis, latisque & validis compluribus vinculis erat ad pleuram religatus.

In abdomine mensura 1 β . aquæ. Glandulæ plures solito, & majores, ac molles comparebant. Sana cetera. Omenti & intestinorum livor.

Nota. Toto tempore non nisi lævo lateri incumbere potuit. Suffocationes nocturnæ, evigilationes repentinæ e somno.

HISTORIA MORBI XXXVII.

Abscessus pericardii post lapsum.

Lignarius 20 annorum, afferes capite gestans, cum super glaciem incederet, gliscente pede concidit. Surgit tamen, atque onus ad locum, quorsum debuerat, deportat. Domum redux sub medio sterni oppressionem sentit, cum respiratione difficili, & tussi sicca. Nullus tamen vel in sterni, vel ad latera, vel ab attactu externo doloris sensus; neque ulla externa pectoris læsio conspiciebatur. Ad labores itaque pristinos iterum rediit. Quatuordecim autem a lapsu diebus, cum oppressio de die in diem

diem augetur, die 25 Febr. ad nos venit.

Valida oppressio pectoris sub medio sterno; pulsus celer, plenus, durus. Venæ sectio unciarum XII. Crusta phlogistica. A meridie & nocte subsequa levamen.

26. Febr. Oppressio iterum augetur. Venæ sectio repetitur; crusta. Magnum inde iterum levamen, prodeuntibus sputis puriformibus.

27. De nullo oppressionis sensu conqueritur. A meridie oppressio iterum plurimum aucta. Pulsus celer, debilis. Alvus a mixtura salina sexies posita. Vesicantia ad furas; pauxillum camphoræ. Nox absque ullo mali levamine transacta.

28 Febr. pulsibus sensim evanescentibus, & respiratione difficiliore facta moritur.

SECTIO.

Aperto thorace pericardium pure tenui repletum erat. Cor flaccidum, & in extrema sua superficie crusta tenui, albida tectum, ipsa vero ejus superficies hinc inde rubebat. Pericardium, qua parte vasa ex corde

corde exeuntia amplectitur, crassum digiti ferme crassitie, & in eo penes aortam abscessus, majorem nucem juglandem capiens, quive intra pericardium ruptus, pus suum effudit. Reliqua omnia sana.

Nota: Distento licet pericardio nihilominus capite humili cubare poterat.

HISTORIA MORBI XXXVIII.

Mors apoplectica.

Operarius 26 annorum a longo jam tempore sanus, ante 5. septimanas frigore corripitur, quotidie incerta hora redeunte. Lassitudo, dolor capitis gravativus, vomituritiones, os amarum, sitis, inappetentia, somni turbati. A quatuor septimanis jam non amplius consuetos labores peragit, sed continuo decumbit. Alvus per intervalla diarrhæica.

Ad nos delatus 25. Nov. queritur de capitis gravitate, vomituritionibus, oris sapore pravo.

Lingua mucosa. Respiratio non multum difficilis, tussicula, hypochondria tensa, inflata; pedes, cura, & antibrachia tumescunt

ment tumore pastaceo, œdematoso. Urina
sat facilis, & potui, ut videtur, respon-
dens. Nil medicamentorum hucusque as-
sumpsit toto, quo domi decubuit, tempo-
re. Cum hordei decocto, oxymelle, item
muria saturata salis ammoniaci uteretur,
melius per omnia habere cœpit; respiratio
bona, hypochondria mollia.

At die 27 respiratio difficilior, pa-
roxysmus diutius durabat, atque validior.
Hinc die sequenti cortex peruvianus una
cum sale ammoniaco datus est. Vomuit bis
sponte eo die. Symptomata eadem.

Die 19. eadem ut heri. Accedit som-
nolentia. Lingua nigra, sicca, quasi ma-
licario contacta. Sitis multa. Pulsus de-
biliores hesternis. Paroxysmus, qui vesperi
alias redibat, per aliquot dies in noctem in-
cidit, & quotidie serius affligebat.

30. Eadem. Major somnolentia.

Die 1. Dec. mane circa decimam ster-
torosus fit, pulsus vix perceptibiles, fri-
gus extremorum, & vesperi mors.

SECTIO.

Corpus, crura præcipue & brachia tumidula, pastacea, œdematosa.

Sectio cranio inventa copiosa aqua inter utramque meningem. Vasa, minimique eorum ramuli sanguine læte rubente turgida, more inflammatorio. Ruberrimi plexus choroidei. Pauculum feri in ventriculis, & circa initium medullæ spinalis.

Cranii ea conformatio, ut brevis supra modum ejusmodi diameter fuerit ab uno temporum osse ad alterum. Sinus frontales ampli, atque multo altius locati, ac ordinario solent, unde, uti etiam ob exiguum os frontis, factum est, ut lobi anteriores cerebri exigui fuerint.

In vertice capitis meninx pia hinc inde crassior, & quasi aponeurotica.

Pulmones sani; & in utroque thoracis cavo paucae feri unciae.

In pericardio unciae sex septemve feri flavi. Cum forte levi vulnuscule perstrictam afferrem manum, eaque fero intra cranium collecto madefieret, dolorem in loco vulnerato sensi non exiguum, acrimoniae in fero latentis non ambiguum testem.

Dis.

Dissecto abdomine omentum ruberrimum, & maxime inflammatum. Ventriculus, intestina hinc inde maculis, & vibicibus obscure rubentibus affecta. Mesenterium vero totum colorem luridum, ex obsoleta rubedine, & profunda flavedine mixtum exhibuit.

Hepar solito durius, & obscure flavescens. Bilis multa, ex flavo atra, glutinosissima crassaque.

Lien valde magnus, consueto durior ad attactum, & ad os ilei usque ferme pertingens. Aliqua feri quantitas intra abdomen.

Nota. 1) Queritur, an hæc apoplexia *serosa* fuerit, an *inflammatoria*, cum & serum, & inflammatio fuerit reperta? An fors repentina feri depositio facta ad cerebrum, inde pressio, & sanguinis circulus sublatus, ac vasa non *vere inflammata*, sed solum sanguine turgida? discrimen enim est inter infarctum sanguinis *simplicem*, & *inflammatorium*. Vel an inflammatio erat, eaque ab acri, vellicanteque sero orta.

2) Omentum ruberrimum, inflammatumque in corpore cedematoso, pastaceo, frigido.

3) An venæ sectionibus, si cognita hujus partis inflammatio fuisset, & metho-
do antiphlogistica curari, an alia ratione
debuisset.

4) An nulla inflammatio antisepticis,
roborantibus, stimulantibus, ut sanetur,
indiget.

5) Bilis crassa, roob sambuci referens,
aquosam humorum diathesin, & febrim ge-
nerasse videtur.

6) Aquam intra pericardium collectam
frequenter reperi in apoplecticis.

HISTORIA MORBI XXXIX.

Hydrops thoracis.

Vidua 65 annorum, semper antea sa-
na, nec ullis gravioribus per vitam mor-
bis conflictata 9 prolium mater fuit, & tres
alienas suo lacte, qua nutrix alebat. Ante
decem septimanas inter incedendum diffici-
lem sibi spiritum fieri querebatur; atque
etiam noctu inter dormiendum, circa medi-
am præprimis noctem, subito evigilat, ut-
pote excusso somno ob repentinam respi-

Stoll Rat. Med. Pars. VII. M ra-

rationis difficultatem. Erecto corpore, & quieta, nil incommodi sensit.

Exactis hac ratione quatuor septimanis supervenit catarrhosa affectio, tussis, sputaque glutinosa. Difficilis spiritus non inter ambulandum modo, sed etiam quiescenti fit. Nocturna incommoda & graviora, & frequentiora.

Post quatuor denuo septimanas tussis siluit, sputa nulla, sed spiratio magis laboriosa, & omnem cubandi facultatem adimens, ita, ut dies noctesque sedendo transigeret, quodsi dormire incipiat, sive interdiu id fiat, sive noctu, subito evigilat, paroxysmo asthmatico excitata; idem ipsi in motu corporis contingit. Pulsus plenus, durus, rigescenti quasi arteria; ictus cordis amplius, validus, costasque percutiens.

Post quatuordecim dies, ex quo tussis & sputa emanferunt, ad nos delata est die 11. Martii 1778. Hucusque narrata retulit, addiditque, crura sibi jam sex fere diebus tumuere.

Die 12. Alvum quinquies posuit. Sumfit mixturam ex aqua petroselini, oxym. colch. terr. fol. tart. Vesperis cum decumbe.

beret, statim evigilat, quasi jam suffocanda; pulsus frequens, celeritate varia, durus. Respiratio laboriosissima. Facta est venæ sectio unciarum v. Inde respiratio paulo melior.

At altero die eadem difficultas spirandi; paroxysmi asthmatici frequenter redierunt, licet etiam extra paroxysmum difficilis semper spiratio esset. Alvus aliquoties mota, pulsus ut pridie. A meridie urgente difficillima respiratione unciae quatuor sanguinis detractæ levamen tulerunt. Omisso omni diuretico medicamento alvus quievit.

Die 14. & 15. Martii dolor ad costas spurias infimas lateris dextri. Hucusque nulla tussis. Crura valde tument.

13. Martii decumbere nulla ratione potest. Pulsus durus, varia celeritate, remittens, intermittens. Constrictionis circa thoracem sensus. Dolor hypochondrii dextri. Dum adhuc decumbere potuit, in neutrum latus, sed solummodo in dorsum cubare voluit.

20. Martii tota nocte dormivit absque suffocationis periculo. Ingens crurum tumor.

21. Martii denuo rediit spirandi difficultas major.

22. Difficillima respiratio. Pulsus fortis, durus, remittens, intermittens, varia celeritate; minor crurum tumor. Heri & hodie sicca & frequens tussis.

Die 23. Dolor ad costas spurias dextras. Tussis sicca, frequens; respiratio modice subinde strepens; sensus compressionis & constrictionis circa medium sterni. Crura hodie magis tument. Respiratio melior paulo, quam heri. Frigus marmoreum fere artuum inferiorum. Pulsus vibrati, uti fere semper, varia celeritate, majori tamen quam naturaliter soleant esse.

Die 24. Nox fere infomnis, symptomata pectoris graviora, etsi crurum tumor multum hac nocte increverit. Pulsus omnimodo inæqualis, admodum celer, & ad debilem accessurus. Tussis sicca; frequens valde respiratio, strepens, cita, laboriosa. Facies livescens.

25. Mart. Nox infomnis sedendo peracta. Eadem ut heri. Cum vesperi ferme suffocaretur, detractæ sunt uncia v sanguinis. Respiratio multo melior.

Die 26. vesperi mortua.

S E C T I O.

Recluso thorace inventæ sunt uncia fedecim feri flavescentis in cavo dextro; in sinistro autem libra ejusdem feri. In pericardio vix uncia dimidia aquæ reperta. Cor vero multo majus, ac plerumque soleat, crassitie parietum ventriculos constituentium ejusdem magnitudini proportionata. Sani pulmones.

Hepar durum, superficie inæquali, sub cultro stridens, & quasi coctum, colore naturali, ac ultra costas infimas adeo prominens, ut intestinum cæcum cavæ ejus superficiei contiguum esset. Lobus sinister locum ventriculi occupabat, eodem sinistrorsum truso, ita, ut si ventriculum velles, hepar tangeres. Colon ascendens nullum, sed qua ex cæco nascitur, deorsum atque infra umbilicum per varios anfractus procurrens, ad sinistrum hypochondrium tendebat, amplitudinis inæqualis, & quosdam hinc inde saccos flatu distentos formans. Quæ ex lævo hypochondrio descendit coli portio, angusta admodum, & in funiculi speciem contracta. Splen exi-

guus duriorque. Vesicula bile tenui, croceaue turgens.

Nota. Ægra hæc humili capite decumbere non potest, sed pectore & cervice sedentis ferme in modum suffulta. Brachium nullum tumet, non adfunt animi defectiones, nec dolor ventriculi. An dolor sub costis spuriiis est ab hepate depresso ob aquas ibi copiosiores?

HISTORIA MORBI XL.

Pleuroperipneumonia.

Scriniarius 27 annorum sex fere annorum spatio famulum agit. Ante quatuor annos æstuans gelidam hausit; inde tussis per vices infestans, & sputa glutinosa. 2. April 1778 tussis solito magis molesta, friguit doluitque per vices. Accessit dolor punctorius ad infimas costas spurias, post aliquot dies absque symptomatum levamine evanescens. Ter vomuit sponte multa amara. Abdomen toto morbi tempore tumidum; sapor amarus; lingua glutinosa primo, dein arida, scabra. Alvus semper facilis, subinde frequens, aquosa, mucosa.

Exan-

Exanthema miliare album per abdomen & summa femora. Factis plurimis largisque sanguinis detractionibus, pulsus semper idem perstitit, videlicet celer, fortis durusque ad vitæ finem usque. Crusta phlogistica latum pollicem crassa. Respiratio citra, fervens; sputa nulla. 10. April. vesp. peri mentis compos moritur.

S E C T I O.

Reclusus thorax exhibuit pulmonem dextrum inflammatissimum ex toto, sub cultro stridentem, & multis hinc inde vinculis membranaceis paulo longioribus, attamen firmis ad pleuram religatum. Conca-
va ejusdem pulmonis facies cum subjecto diaphragmate ita coaluit, ut alterum ab altero absque alterutrius læsione haud separares. Moles inflammati hujus pulmonis tanta erat, ut cavo suo contineri nequiret, sed presso sinistrorsum mediastino pulmonem focium, cetera sanissimum, intra arctum spatium compingeret. Pleura utroque in latere sana. Pulmo uterque in statera pendebat libras quatuor cum 7 lotonibus ponderis civilis; lobus vero inflammatus, re-

secto sano, solus pondere æquabat libras 3 & duodecim lotones.

In abdomine omentum & intestina colore naturali. Hepar, pluribus in locis, ac ordinario solet, membranosis vinculis concavæ diaphragmatis parti accretum. Lobus sinister regionem ventriculi & hypochondrium sinistrum replevit. Pauca bilis in vesicula fellea: mesenterii vasa solito magis conspicua. Vesica urinaria valde contracta, crassisque parietibus donata, faciem internam rugosam, coloris tamen sani habuit.

Nota: 1) Id artificum genus, qui fabricandis ex ligno tabulis cistisque occupantur, præ aliis pulmonum dispositione laborare frequentius observavi.

Ensi vero æger noster jam a sexennio huic opificio valedixerat, a phlogistica hac pulmonum diathesi ad illud usque tempus fortasse immunis, ea tamen ab ultimo vitæ quadriennio carere neutiquam videbatur, ex quo concalescente nimium corpore frigidam ingurgitavit. Neque rarum est videre hos ex gelido potu *catarrhos*, ut arbitrantur, per annos vexatos, & tandem tabidos. Verius latentem pleuritidem veram eamque chronicam appellarent. Discrimen non in-

tra

tra sola vocabula consistit. Alia ratione simplici medicamentum catarrho est, atque itidem alia veræ pleuritidi. Hæc utut latens & chronica, nulloque aut vix observando sanguinis febrili stipata motu sit, nihilominus missiones sanguinis frequentiores potius, quam largiores, & emollientia poscit, cum ejusdem profapiæ cum illa sit, quæ & validius adoritur ægros, & cito decurrit.

Illud hic addo, me aliquoties ex potu gelidæ æstuante corpore haustæ, non inflammari pulmones, sed ventriculum gravari subito colluvie aquosa biliosaque, ructus amaros, spontaneosque subinde bilis vomitus succedere, & emetico, aut emetico-cathartico ægrum indigere.

2) Pleuritidis in peripneumoniam transitum plerumque letalem, nollem ego a metastasi materiæ ex pleura, quam toties in cadaveribus pleuriticorum illæsam deprehendimus, ad pulmones facta, sed potius ab eo inflammationis augmento repetere, quo locius pulmo adeo comprimitur, ut is alterius laborantis officio interea fungi ob compressionem non possit. Hinc difficillima sanguinis per utrumque pulmonem circuitio

ejusdem ab encephalo reditum retardat, quod ab aggestis humoribus pressum neutiquam utique doloris punctorii causam, at tamen ejusdem sensum aufert.

3) Morbum malignum cum & sine exanthemate hoc anni tempore aliquoties cum inflammatorio complicatum vidi. Sed ea phlogosis paucorum plerumque dierum fuit, parvaque, & paucis unciiis sanguinis detractis difflata. Quod hæc in ægro hoc tanta fuerit, id etiam sola hominem enecasset, id procul dubio præviæ pulmonum diathesi debebatur.

4) Morbus hepatis, qua id scrobiculo subjacebat, pro cardialgiæ quadam specie decipere potuisset, & hepatitidem in hypochondrio sinistro sitam esse.

HISTORIA MORBI XLI.

Febris maligna.

27 Annorum coqua, durum & laboriosissimum servitum serviens, ægrotanti hero & domicellæ (uterque maligno morbo moriebatur) inservivit.

Die

Die 8. Dec. 1777. inappetentiam, calores, horripilationibus interpolatos, amarorem oris, dedolationem queritur. Sumit unc. i β salis amari. Multum purgabatur; perstat diarrhæa.

Die morbi decimo ad nos venit ad meridiem. Videbatur exacerbari. Sæpius gravis & profusa diarrhæa adfuit; præcipue ultimis diebus. Lingua humida, pura; nulli dolor. Pulsus semper non multum naturali celerior, & vegetus. Color naturali major, temulentia magna.

Ultimis diebus tribus siccescere cor rugarique lingua cœpit. Binis ante mortem diebus tendinum levissimus subsultus, & levissimi brachiorum crurumque motus convulsivici; surdastra. Toto tempore non deliravit. Noctes erant cum somno, sed inter dormiendum loquebatur.

Ultimo die neminem agnovit, aut vix quidem. Deglutit ægerrime. Pulsus creberrimi, sed vegeti satis.

Die prima Januarii 1778 circa meridiem moritur.

S E C T I O.

Pulmo dexter membraneis vinculis alligabatur ad pleuram.

Pulmonis utriusque portio dorsum respiciens erat crassior, sanguine multo turgidus, aut vix eminebat supra aquæ superficiem, cui injiciebatur. Non erat tamen pulmo ibi durus, aut vere inflammatus.

Ventriculus prægrandis, cujus pars proxime ad pylorum infra umbilicum descendebat.

Omentum coloris non sani, obsoleto flavi, hinc inde subinflammati; vasis multis turgidis atro sanguine pictum, descendens intra pelvim.

Hepar flavicantis substantiæ, & multo flaccidioris, ac in sanis solet. Vesicula biliaris multa flavidaque, & flavicante repleta.

Lien major, quam ordinarie soleat, at friabilissimus, idque magis quam alias.

Intestinum ileon, ubi coeco inseritur, exiguo tractu inflammatum, vasis sanguiferis a mesenterio euntibus, & amplectentibus intestina, atro sanguine turgidis. Reliquum ileon & jejunum hinc inde leviter inflammatum, inflammata quoque mesenterii

terii ora complectens intestina tenuia. Flaccidiores renes.

Uterus inclinatus dextrorsum ob brevissima illius lateris ligamenta. Tubæ utriusque extrema fimbria ex rubro nigrescens, & inflammata.

Ovarium dextrum duo ovula, seu duci sacculos, ciceris unum, alterum lentis magnitudine habuit, atro sanguine quasi extravasato plenos. Utrumque ovarium valde flaccidum.

Cavum uteri admodum exiguum, uti in vix nubili puella; os vero uteri tumidius solito, & ex atro livefcens.

Nota: 1) Semel ob paulo impeditiorem respirationem & tussiculam, pulsusque vegetiores, sanguinis uncia V fuere detractæ. Respiratio emendabatur aliquantum, attamen non erat omnimode expedita.

2) Sanguis hic missus debite consistens crassamentum habuit, & crustam non tenacem, non densam, & cinerei, sublivescentis coloris.

3) Postquam ad nos venerat, levem narium hæmorrhagiam patiebatur.

4) En pulsum nulla ratione unquam debilem, & tamen flaccida viscera

5) Pulsui maxime confidebam non dejecto, sed fallebar.

6) Usa est cortice, & arnica, & spiritu vitrioli.

7) Pessime, & plerumque letaliter ægrotant, qui postquam ægris inservierunt, in febrem malignam incidunt, non ob contagium, sed ob causas manifestas.

8) Moeror, indignatio longa, valde pere ad hunc morbum prædisponunt.

9) Sensim, pededentim, & non semper, quin rarissime, incipit repente febris maligna.

10) Medici in domibus deberent semel curam inservientium habere, ne omnes *simul* inserviant, sed alternando.

11) Utinam daretur talis confraternitas in nosocomiis, pauperibus domi suæ decumbentibus. &c.

12) Tempore epidemiæ, aut eo tempore, ubi inservit quis, nil in victu mutetur, nemo sibi præter solitum indulgeat, præter morem detrahat.

13) Ex hac cautela neglecta plures novi assistentes medicos mortuos anno 1771 & 72.

HISTORIA MORBI XLII.

Phthisis.

Fœmina cœlebs 32 annorum a primis semper sana, si morbos pueriles excipias, quibus innoxie perfuncta diu fuit. Ante 4 annos sub initium autumnii tertiana, per tres circiter septimanas laborabat, ex qua emesi binis per intervalla temporibus, & demum corticis peruviani auxilio convalevit.

Eodem adhuc usa remedio est per quatuordecim dies ab ultima febris invasione. Octiduo postquam cortici valedixerat, tussis oborta est valida, sonora, diurna nocturnaue, absque pectoris aut oppressi, aut alicubi dolentis sensu. Nunquam cruenta sputabar, sed mucosa flava, coctisque mixta. Vigebat & corporis, ut antea, vis, & capiundi alimenti desiderium.

Hoc

Hoc modo & reliquum autumnum, proximamque hyemem, subsequens ver, atque dimidium æstatis exegit.

Fatisciente hac tussi, eaque jam penitus silente, glandulæ, quæ utrinque per collum & angulum maxillæ locatæ sunt, intumescere per vices; & apertæ aut suapte aut artis ope pus fundere, atque absorpta omni glandulari substantia coire in cicatricem cœperunt.

Annus est, ex quo glandulæ pauciores tument, tumidæque sæpius resolvuntur, raro suppurant. Verum ab eodem fere annuo spatio tussis recrudit, immitis, sonans, sputa educens & copiosa, & purulenta, absque tamen oppressione thoracis aut ejusdem dolore, & absque difficili spiratione. Nulli noctu præter naturam sudores, nisi perquam raro & exigui. Appetit semper, & obambulando ægrotabat. Nec febricula exercebatur consumptis solemni; nec alvo cita, nisi sub ultimis morbi temporibus, & per paucos solum dies, cum pulvis radicis arnicæ ventrem mox iterum cohiberet. Per ultimas vitæ septimanas pedes, crura demum, tandem & femora tumuere. Sputo semper & copiosa
sa

sa rejecit, & parulenta. Tussis interdiu non raro, sed maxime sub auroram exorta. Toto, quo apud nos fuit tempore, nunquam difficilem respirationem, utut sollicitate, atque sæpius interrogata querebatur.

Die 3tio Junii moritur.

SECTIO.

Maxillaris glandula sinistra in folliculum pure plenum conversa, erosa glandulae substantia. Dextra defuit per suppurationem alias factam. Aliquæ colli glandulae pus continebant.

In sinistri pulmonis suprema parte abscessus clausus, vacuus, exesi parietes; cum bronchiis solis communicabant. Pulmo uterque solito multo gravior, duriorque, & granulis albis confertis intertextus. Granula hæc ne lentem quidem æquantia, intus pauxillæ materiæ purulentæ continebant.

In dextro cavo Lb i, aquæ; in sinistro Lb.β. In pericardio uncia iij. Sinister pulmo, qua parte abscessus fuit, firmissime accretus.

Hepar colore bono, paulo flaccidius; Omentum flaccidum; intestina livescentia. Glandulæ mesenterii numero plures, & majores in conspectum venerant, non duræ, sed molles, flaccidæque. Pancreas parvum, mollissimum, flaccidissimum, & membranis quasi cedematosis circumdatus.

Aquæ non exigua portio in abdomine. Ovaria subcallosa.

Nota: 1) Decubitus in omnem partem facilis, declivi corpore. Nullus oppressionis sensus, nisi ultimis duobus diebus, etsi adfuerit hydrothorax.

2) Origo abscessulorum quæ? unde pus in glandulis, an ex inflammatione, an aliunde delatum, & erodens fuit?

3) Phthisis absque febre, absque sudore, absque alvo diarrhæica, ut plurimum cum sputo multo.

HISTORIA MORBI XLIII.

Pleuroperipneumonia.

Murarius 76 annos natus, robusto corpore, qui in repurgandis latrinis & cloacis hujus urbis omne ferme tempus insu-
mebat,

mebat, per annos tres ultimos respiratio-
nem difficilem, & ferme asthmaticam que-
rebatur. Aestate liberius multo, & absque
incommodo respirabat, pessime hyeme.

Festis Domini natalitiis anni proxime
elapsi, triduo lateris dextri & dorsi dolori-
bus punctoriis cruciabatur, quos instituta
semel phlebotomia intra triduum discussit.
Ab annis sedecim quater quotannis sanguinem
incisa vena misit, non ob quandam infirmi-
tatem praesentem, sed ob metum futurae.

Ab ultima venae sectione, qua dolo-
rem lateris dorsique punctorium sub anni
elapsi exitu dissipavit, commode hucusque
ab asthmate liber vixit.

Die 13tia Aprilis 1778 inhorruit, aestua-
vit, dolor punctorius lateris dextri thora-
cis. Facta eo die est venae sectio. San-
guis crustam ex flavo virescentem exhibuit.
A phlebotomia dolor disparuit. Ter hodie
sponte biliosa, amara vomuit.

Die 14. denuo horror validus, aestu
subsequente, dolorque punctorius per to-
tum latus dextrum a summa scapula inci-
piens, ad infimam usque oram costarum
spuriarum. Dolor lumborum ingens. Op-
pressio nulla thoracis; tussis nulla.

Die 15 Dolor idem, æstus assiduus. Aliqua oppressio; nulla tussis. Lateri dolenti incumbere non potest.

Die 16 dolor & æstus continuantur; Magna tussis, & oppressio major.

Die 17. Eadem Symptomata. Respiratio hodie fit stertorosa & strepens.

Die 18. Venæ sectio. Crusta ex viridi flavescens, levamen nullum. Die 19 & 20 eadem omnia.

Die 21 ad nos deportabatur. Os muco redundans, & sordidissimum. Lingua aridissima, scabra. Dolor totius dextri lateris. Respiratio fervens, stertorosa. Facies ex rubro flava. Pulsus naturalibus vix celeriores, & fortitudinis requisitæ. Calor naturali paulo major, mens exacte constans. Sera vespera ejusdem diei mortuus est. Alvus semper erat morosa tempore morbi.

SECTIO.

Sectum cadaver est. Pulmo dexter pluribus in locis arcte cohæsit, inflammatus ex toto, & aquæ fundum petens, excepta infima ejusdem pulmonis portiones. Pleuræ in spatio exiguo subinflammatio, atque

que levissima tantum. Pauxillum feri flavicantis in eo cavo. Pulmo sinister sanus. Intestina omnia tenuia dire inflammata. Omentum alicubi replicatum, & hepatis concavæ parti connexum.

Herniam scrotalem in inguine sinistro deprehendimus, quæ magnam ilei portionem continebat, eamque inflammata. Nulla erat strangulatio. Annulus amplissimus; tenuissimæ sacci tunicæ, etsi hernia fuerit, ut videbatur, antiqua.

In genu sinistro lupia fuit dimidii pugni magnitudine. Componebatur ex dura elasticaque membrana, quasi sacco, qui plurimas intus cellulas continuit, inter se, ut apparebat, communicantes, pisum, fabam, avellanam, moschatam capientes, quas sanguis ater & grumosus replebat. Septa cellulas efformantia videbantur esse e substantia quasi *lienari*. Tumor totus, aliquantum mobilis, potuisset extirpari.

HISTORIA MORBI XLIV.

Febris maligna.

Horologarius 48 annorum, hyeme elapsa catarrho infestatur, quem suasu medici

venæ sectione & potu theato profligabat, ita tamen, ut ad hunc usque morbum præsentem potibus theatis & pectoralibus fuerit usus, ob continuam dispositionem catarrhalem.

A tribus circiter septimanis magna in somnum proclivitas; os glutinosum, dedolatio.

Die 15 Julii vehementiori ira concitatus mox riget calore insequente.

16 Artuum omnium dolor rheumaticus; os amarum, vomituritio; horror, circa vesperam brevi iterum evanescens.

12. & 18. eadem symptomata, vespertina iterum exacerbatio.

19. Caput grave, temulentum; vomituritio assidua; ingens sitis. Calor magnus.

20. Ingens dedolatio; artuum dolor vehementior. Secta vena dolor inferiorum artuum evanescit. Aurium susurrus, cophosis; alvus octies posita. Somnus nullus.

21. deiecit 15es absque ullo levamine. Magna capitis temulentia.

22. ad nos venit, animo dejecto, capite gravi lingua biliosorum. Dolor ad scrobiculum cordis attactu externo auctus. Pulsus & calor naturali haud major.

Ve.

Vesperī singultus, sermones. Alvus noctu ter posita. Cophosis. Tremulus, facile illachrimans. Sudor capitis copiosus; mite delirium, nox insomnis. Vomituritio, inanes vomendi conatus; vomitus etiam materiæ pituitosæ. Urina profunde flava.

23. Omnia ut heri vespri. Mane constat; facile in lachrymas solvitur. Dolor ventriculi dextrorsum attactum nec levissimum fert; vomituritio, vomitus difficilis, parcus, spontaneus materiæ pituitosæ. Emeticum. Vomuit biliosa. Vespri lene frigus, calor. Minor cardialgia; mente constat; singultus subinde.

24. Febris paulo mitior. Attactum facilius circa præcordia fert. Lingua multum biliosa. Os non amarum. Urinæ saturatæ & profunde flavæ. Mixtura solvens cum nitri & salis ammoniaci dr. j.

25. Lingua multum biliosa. Cetera ut heri. Doto emetico non vomuit, aliquoties deiecit. Surditas magna. Febris ut heri.

26. Nox turbata. Lingua humida, biliosa. Surditas major. Mens subinde vacillans. Abdomen attactum rudiores haud

fert. Heri & hodie lenes convulsiones capitis collique.

27. Omnia ut heri. Attactum facilius abdomen fert. Febris non valida; oculi rubent. Sumpsit dr. j. ipecac. tart. emet. gr. j. cum oxymelle squillitico unc. ij. Non vomuit. Alvus aliquoties.

28. Attactum facilius fert. Lingua biliosa. Sputa glutinosa quasi ex gummi arabico soluto. Febris moderata. Mens constat. Non convellitur.

29. Ingens oppressio circa meridiem. Strepens & fervens respiratio. Subinde sputum modice cruentum. Mens fere continuo alienata; pulsus fortis, plenus, naturali modice celerior. Oculorum albedo apparens. Post mediam noctem grumosa sanguinea vomuit, & moritur.

SECTIO.

Post 14 horas a morte sectum cadaver.

In pericardio feri rubelli unciae quinque inventae sunt.

Pulmo totus multo sanguine turgidus, ita, ut pulmo sinister infra superficiem aquae nataret; pulmo vero dexter ad fundum dec-

cideret. Gravis etsi uterque pulmo esset, tamen non eam, ac inflammati pulmones alias solent, duritiem stridentem secanti cultro opposuere. Erat ergo potius infarctus sanguineus, quam inflammatio pulmonum.

Bronchia vesiculasque inundabat spuma rubella, copiosissima.

Hepar mollius ad attractum fuit, quam alias in sanis solet, & magis flavicans; vesicula vix guttulam bilis bonæ continuit.

Intestinorum plurimæ portiones coloris plumbei, aut saltem non sani. Omentum modice inflammatum.

Lien colore ut solet naturali, at friabilissimum, & pertusa membrana extima difflebat ejus interior substantia, quasi merus sanguis.

HISTORIA MORBI XLV.

Apoplexia.

Fœmina 55 circiter annorum, vidua, ab anno integro in somnum ita proclivis est, ut sedens, & inter laborandum indormiat; tarda morosaque est. Die 15. Jan. 1779. circa meridiem in foro concidit apoplecti-

ca. Fit mox a chirurgo, penes cujus domum illa corruerat, venæ sectio. Latus sinistrum, crus & brachium ex toto resolutum, adempto omni motu. Nil prorsus deglutit, & dum vel alimenta, vel medicamenta ingerere volunt, maxillas validissime comprimit.

Die 16. domi absque auxilio jacuit. Die 17 meridie ad nos deportatur. Fit venæ sectio unc. x; crusta crassa fulvaque cum virore. Enemata. Die 18 deglutire incipit, & loqui subinde, idque apte. Manet eadem paralyfis. Lenissimum purgans antiphlogisticum datur. Deglutit iterum 19. Jan. cum pulsus essent fortes & pleni durique, facta est denuo venæ sectio unc. x. crusta uti antea.

Die 20. pulsus concidunt repente, deglutitione sensuque omni denuo abolita. Ad vesperam moritur.

S E C T I O.

Aperto cranio sinus posteriores utriusque lateris ampliores solito, & sanguine turgidiores. In substantia medullari hæmisperii dextri ingens cavum, tres facile digitos

gitos longum, & duos latum, & angulosum, quasi ex dilaceratione: eo in cavo sanguinis unciae quatuor cum dimidia facile continebantur, profunde rubri, aut potius nigrescentis, ita, ut & tenacitate, & colore roob sambuci referret. In fundo cavi, deterso sanguine, arteria reperiebatur fundum perreptans, culmum stramineum crassitie æquans, ligamentosæ duritiei, & aliquid sanguinis adhuc continens. Postquam comprimendo arteriam hinc inde tentaremus, sanguis digito premendi se subduxit, & per foraminulum arteriæ, quo loco scilicet ea erat disrupta, in cavum illud præternaturale effluxit, evidenti signo, inde fuisse factam sanguinis extravasationem.

Ventriculus dexter subjacens huic cavo præternaturali, compressis parietibus quasi deletus reperiebatur.

In sinistro ventriculo perparum aquæ repertum. Plexus choroidei naturaliter se habuerunt, nisi quod quivis hydatidem fabæ magnitudinis habuerit.

In foramine occipitali parum lymphæ, aut feri.

In abdomine pars ilei purpurea, item maxima pars jejuni æque purpurea, maculis

lis bruneis paucis , magnitudine vigesimarii austriaci distincta.

Nota: 1) Somnolentia a dilatatis sinibus , aut forte eorundem dilatatio ob somnolentiam.

2) An cruor effusus est ob apoplecticam causam , vel vero ob lapsum in terram lapidibus stratam ?

3) Quomodo ad se redire potuit : loqui , intelligere , saltem per vices ?

HISTORIA MORBI XLVI.

Apoplexia.

Aperui cadaver pictoris annos circiter 36 nati , qui sæpius per vitam colicam pictorum passus est.

Mensis Junii initio 1779 ad nosocomium venit , aitque se torminibus vexari per octo dies , vomituque æruginoso , & alvo esse per plures dies constipata , ita ut nullo potuerit enemate , utut stimulantissimo referari. Primo mox die convellitur epileptice , altero die convulsio bis rediit. Tertio die convulsus , & dein apoplecticus periit.

S E C T I O.

Cadaver diligenter perlustratum, caput præcipue, nil prorsus vitiosi exhibuit. In intestinis crassis fæces virides, leviter consistentes, & nullatenus duræ.

HISTORIA MORBI XLVII.

Hernia.

Fœmina 55 annorum, trium olim prolium mater, ab anno ætatis 20 herniam cruralem habet, nucis juglandis magnitudine. Omni tertio, quarto, secundo mense tumor indurescit, & paulo major fit, cum vomitu, torminibus, & alvo constipata. Id vero intra 24 horas sponte semper solvebatur. Tumor aliquantulum minuebatur nunquam tamen penitus evanuit.

Die 25. Nov. 1777 ad nos venit mane, aitque, duodecimum agi diem, ex quo non dejecerit. A totidem diebus vomuit sæpius ingesta, & ipsas fæces. Tormina, præcipue in epigastrio sinistro. Mitior multo dolor in loco hernioso. Sitis pauca. Tumor durus, nucis juglandis magnitudine mobilis, & versus medium fixus sub ligamen-

mento Poupartii. Tormina tamen mitiora, Nulla, aut vix ulla febris.

Abstinere jubebatur ab omni cibo præter pauca juscula, ne moles assumptorum vomitum invitet.

Imposita mox est, & sæpius bulneo tepido.

Enemata emollientia, dein parum stimulantia.

Nil levaminis. Vesperis sectio. Saccus crassus ad lineas quatuor. Adhærens sacco omenti portiuncula, & intestini tenuis per exigua pars, ita, ut tantum unus intestini paries interceptus videretur.

Frustra tentabatur dilatatio ope dilatatorii. Pertundebatur ipsum intestinum, an rudi, & longa digitorum reponentium violentia, an vero ob flacciditatem gangrænosam? Fæces prodeunt dilutiores, multæ. Relinquitur sub ligamento pertusum intestinum. Post operationem dabatur decoctum emolliens; sequebatur alvus pauca ope emollientis enematis. Non vomuit post operationem. Dolor vix minor in abdomine. Non febrit.

Die altero, 26. Nov. Febris nulla; dolor & borborygmi, præcipue in epigastrio

strio sinistro. Sitis ingens; pulsus vegetus, & per omnia naturalis; calor quam maxime naturalis. Decoctum corticis.

27. Nov. Pulsus naturalis, alvus ter sponte mota per viam ordinariam; paucae fæces per vulnus. Lingua sicca, arida, decoctum corticis.

28. Nov. Exiguus dolor abdominis, & potius borborygmi. Infuso decoctum rad. arnicæ. Alvus bis dato enemate.

29. Dolor nullus; paucissimæ per vulnus fæces. Alvus semel enemate, semel sponte. Arnicæ infusum. Appetit valde.

30. Nov. Omnia bene. Gangrænosa incipiunt sponte abscedere in vulnere. Reliqua uti heri.

2 Decemb. Tussis sicca hucusque sæpius. Pulsus debiliores absque calore, appetitus, & anodynia. Omni bihorio drachma una radicis arnicæ. Pus fæcibus remixtum intra abdominis musculos se insinuavit, telam cellulofam sequendo, & marginem cristæ ossis ilei.

4. Dec. Facta est contraapertura, & adplicata est fâcia expellens. Ichor pravus.

7. Dec. Læta contraaperturæ facies; melior suppuratio.

10. Decoctum arnicæ. Hoc die sedere debuit ob decubitus ubique imminens.

11. Vinum. Infuso-decoctum arnicæ Tandem fæces per alvum reddi, ex coriata sanari, & vulnus coire ita cœpit, ut pauca, & tandem liquidissima dimiserit. Macies plurima, & cutis ossibus hæret.

At sub initium Februarii 1778 repente alvus pertinaciter adstringitur, tormina, pulsus duriusculus, sitis, clamor præ dolore. Haustus oleosi, enemata, cataplasma profuerunt. Id incommodi sæpius rediit, identidem denuo dicto modo consopitum. Debilitas virium ingens. Non appetit; magis emaciatur; dolet latus sinistrum; moritur.

SECTIO.

Pulmonis sinistri magna portio inflammata. Intestina omnia aut inflammata, aut ferme nigricantia, membranis fictitiis coherentia. Materies hinc inde puriformis intra convolutiones intestinorum reperiatur, absque ulcere.

Ileum

Ileum haud procul a jejunio appendiculam efformabat protensam, digiti unius cum dimidio longam, ligamento Poupartii interceptam, sine pertuso, & anum formante artificialem. Hepar amplum, lobus ejus sinister totum hypochondrium sinistrum replevit, descenditque alte ex latere sinistro, & sima sua parte lienem continuit. Macies ubique summa; caro musculosa evanida.

1) *Nota:* En appendiculam herniam formasse, ipsum intestinum nunquam fuisse interceptum, aut strangulatum, etsi pertinacissima in initio, 12 scilicet dierum obstructio alvina adfuerit.

2) In alio homine hernioso vidi herniam extrorsum locatam, introrsum vero locatam arteriam epigastricam, ut si introrsum fuisset facta annuli dissectio in herniotomia, arteria fuisset dissecta.

3) Reprobandum dilatatoriam 1) ob contusionem, 2) quia secrete discindi ligamentum potest.

HISTORIA MORBI XLVIII.

Pleuritis.

Fæmina cælebs 56 annorum corpore exhausto, strigoso, & facie pallidissima ac rugosa in nosocomium suscepta est die 30 Jan. 1779.

A pubertate quovis fere anno catameniiis antea aut suppressis aut parcius fluentibus, & accedente fors validiori corporis motu, sanguineum sputum pati solebat, quod non nisi phlebotomiis, etiam repetitis supprimebatur.

Sex modo menses sunt, ubi ultima vice hæmoptoën patiebatur, iteratis, ut semper, venæ sectionibus ita sanatam, ut per tres a compressa hæmoptoë septimanas sputa multa educeret, & puriformia.

Ab eo tempore fractas vires, & hucusque non recuperandas queritur.

Tribus abhinc mensibus solito majorem lassitudinem, horripilationes assiduas per 14 dies habuit; succedere dein sudores nocturni, copiosi, qui post tres demum menses emanferunt.

Circa

Circa medium Januarii 1779 dolor rheumaticus cervicem, scapulas, & humerum dextrum corripuit, quo aliquantum remissione facto, vigesima septima Januarii 1779, horis matutinis, hæc fœmina inhorruit, horrore assiduo, & alvo sponte ac copiose quinquies mota. Vires subito projectæ.

$\frac{2}{2}$ Jan. febris remissior, alvus substitit. A meridie vero magis febrit, cum anxietate, respiratione mox laboriosa valde, & dolore pungente lateris dextrî, ad costam sextam, & septimam veram, spatium duorum transversorum digitorum occupante, inter tussendum & inspirandum acuto, & tussi sicca. Dolor ferme ad infimum sternum procurrebat. Exiguum adhuc rheuma ad scapulam dextram.

$\frac{2}{3}$ Jan. Respirat solummodo sedens, & laboriosissima.

$\frac{3}{4}$ Jan. Ad nosocomium ducitur. Respiratio difficillima, brevis, erecto solum corpore, & antrosum aliquantum inclinato. Dolor lateris vividissimus. Pulsus celeres valde, mollissimi, parvi, sub digitis fere evanescentes, præprimis in carpo lateri dolenti respondente. Venæ sectio. Crusta phlogistica, pleuritica, flava. Po-

tus emollientes, nitrosi, tepidi. Non levatur. Urinæ rubræ.

$\frac{3}{4}$ Jan. Venæ sectio repetita est. Remedia eadem. Cataplasma ad latus dolens. Pulsus paululum elatior, paulo mitior dolor; decumbere potest.

$\frac{1}{2}$ Febr. Remedia eadem. Vesperti pulsus major, duriusculus, dolor exiguus. Venæ sectio unciarum V. Pessima, decurtata, intercisa, strepens, fervens respiratio. Decumbit in dorsum, modice dextrorsum; in latus sinistrum præ metu suffocationis cubare nequit. Sputa mucosa, aquosa, cum quibusdam parvis, rotundis, ex albo flavis, ac puriformibus. Deglutit difficulter, pauca, sensim. Lingua arida. Pallor faciei, labiorum; nox tranquilla, exiguus dolor.

$\frac{2}{7}$ Febr. Mane pulsus duri, elati, vibrantes; dolor nullus; decubitus, deglutitio, respiratio, ut heri; aphonia. Meridie periit.

SECTIO.

Pulmo dexter arctissimis & antiquis vinculis necebat cum pleura; novis ve-

ro ex phlogistica materia factis cum diaphragmate, leviter ibi loci inflammato, & aliquid tenuis ac non coagulati feri intercipiente.

Pulmo hic pondere gravis valde fuit, ac inflammatissimus, carnem musculosam potius referens.

Inflammatiō gravior inferiora pulmonis, septum transversum respicientia, etenim pulmonis substantia ibi durior multo erat.

In pulmonis portione superiori, claviculam respiciente plures hinc inde & parvi abscessuli, in ramos bronchiorum aperti, puriformem materiem continentes.

Totus pulmo crassa, tenaci, alba membrana, veluti sacco concludebatur, quam deglubere poteramus ab ipsa pulmonis extrema superficie.

Pulmo sinister sanus, sed arcte cohærens cum partibus vicinis.

Nota : 1) Dolor mitior, decubitus facilior, pulsus assurgentes nil boni significarunt. Pessimum signum erat strepens, fervens, brevissima, decurtata spiratio.

2) Erectum sedere velle in acutis, malum, pessimum in pleuritidis, & peripneumonidis. *Hipp. Coac. 171 Prognost. IV.*

3) Quibuscunque pleuriticis, strepitus sputi in pectore multus est, & facies tristes, & oculi velut icterodes, & caliginosi, hi pereunt. Coac. III.

HISTORIA MORBI XLIX.

Pleuroperipneumonia.

Die 7. Maij 1779. Faber ferrarius ad nosocomium deductus est, qui sequentia narrabat :

Ante 4 annos, tempore verno, morbo acuto ægrotasse, at inde perfecta sanitate usum esse. Mense Augusto anni proxime elapsi quartana correptus est, quæ cum per 13 septimanas non interruptim perstitisset, tandem cortice peruviano compressa est. Per 13 septimanas febre caruit; at dein rediit denuo ad hæc usque fere tempora.

Die 1 Maij mane valide compluribus horis inhorruit, sequente postea calore intenso, & continuato. Oris amaror, dolor lateris fere totius dextri punctorius, cum tussi, & difficili spiratione. Dolor erat ab ultima costa spuria ad mammam usque.

Die

Die 2. Maji calor, dolor punctorius (hoc die debuisset redire paroxysmus quartanæ), oris amaror perstans. Datum est, nescio quo suadente, emeticum; amara, multaque vomuit. Non levatur.

Die 3. Maji venæ sectio. Dolor lateris disparuit. Die 4 Maji denuo venæ sectio.

Die 6. Maji circa vesperam accessit oppressionis gravissimæ sensus ad thoracem dextrum, ubi antea dolor fuit.

Die 7. Maji ad nos venit, difficillime respirans, & a vespera diei hesternæ multa puriformia sputa extussitans. Ab hesternæ quoque vespera decubitus, qui antea, in utrum libuerat, latus fieri poterat, nunc solummodo in dorsum possibilis. Vesperi stridorosa, & fervens, & summopere anxiosa spiratio; pulsus pleni, duri, fortes. Venæ sectio. Crusta pleuritica.

Die 7. Maji circa auroram moritur.

SECTIO.

Aperto thorace uterque pulmo antiquis, validissimis, arctisque nexibus cum pleura cohæsit. Pulmo dexter totus quantus inflammatus; inflammata etiam hinc

inde pleura. Pulmonem hunc dextrum arcte succingebat pseudomembrana; attamen vasis sanguiferis distincta, quæ etiam intra lobos pulmonis illius immittebatur. Membrana hæc non erat aut ipsa pleura, aut pulmonis extima membrana; poterat enim ab utraque deglubi. In pericardio aquæ Lb. β fuit contenta flavescentis.

Nota: 1) Decubitum facilem in utrumque latus, usque ad ultimum morbi diem; etsi enim grave aderat pulmonis dextri pondus, utpote inflammatissimi, tamen id non poterat pulmonem sinistrum urgere, cum pulmo dexter ex arctis, & validis retinaculis suspendebatur.

2) Male sanum emetici usum, etsi multa & amara vomuerit; oporteret enim prius phlogosin infringere.

3) Dolor pleuriticus evanuit, etsi hinc inde inflammata pleura reperiebatur; cur?

4) Sputa, puris solum speciem habentia, multa rejecit; nullus tamen repertus est abscessus.

5) Aquæ intra thoracis cava, vel intra pericardium, vel in omnibus his cavitatibus simul, sæpius, & fere semper reperio

perio in cadaveribus peripneumonicorum,
vel pleuriticorum.

HISTORIA MORBI L.

Spina bifida.

Die 11 Maji 1779 scemina rustica ex pago vicino puellam tres anni quadrantes natam, robustam pro hac ætatula, vegetamque nobis obtulit, & pinguem. Tumorem hæc puella habuit coniformem, octo pollices longum, albidum, quive vesicam suillam aqua repletam referret, ultimæ lumborum vertebrae ita insidentem, ut hinc inde dimoveri potuerit, & visum sit in integumentis solum, seu cute corporis, suam habere sedem. Aquam contineri, omnes arbitrantur. Post tres a nativitate dies parentes prima vice, exiguum quasi, & molle tuberculum observarunt, quod sensim in hanc usque molem grandescerebat.

Non putabatur esse spina bifida. Introducto triquetri instrumento, paracente fin chirurgus in tumoris hujus apice fecit. Aquam limpidissimam educit, faccus collabitur.

Infans hora post sacci pertusionem elapsa, ultima vice lotium misit, quod tam diu non amplius mittebatur, donec intra 24 horas saccus denuo repleretur; eo repleto turgenteque iterum puella urinam misit, donec saccus aut intra cubandum, aut quacunque alia ex ratione evacueretur, atque concideret; hoc enim vacuo non minxit; repleto vero & turgente iterum mingere cepit. Per vices assumpta vomit; vehementer sitit. Die 13. Maji vesperi moritur.

S E C T I O.

Aperto cranio ventriculi omnes, præcipue laterales cerebri amplissimi, & aquam limpidam continebant. Calamus scriptorius amplissimus, & valde hians.

Vertebra ultima lumborum spinam habuit perexiguam, atque ita sursum spectantem, ut inter hanc vertebam, & inter ossis sacri initium hiatus ex dehiscentia appareret, in speciem rotundi foraminis.

Per hunc hiatus medullæ spinalis extremitas fuit involuta membranis prodiit, meningum videlicet productione. Coniformis hæc medullæ spinalis extremitas digi-
tum

tum manus ferme referens, libere ita per saccum protendebatur, donec suo fine occurrat apici sacci, quocum coaluit. Hanc prodeuntem medullam aquæ limpidæ pauxillum ambiebat.

Aquæ videbantur ab encephalo intra utramque ambarum meningum productionem descendisse; tandem vero transsudasse per extimum prolapsæ medullæ involucrum & cutem in saccum elevasse.

Os sacrum ex toto solidum, atque impervium fuit.

HISTORIA MORBI LI.

Dysenteria.

Fœmina 64 annorum die 19. Julii 1779 alvum torminosam, liquidam, flavam decies posuit. Tormina per vices intermiserunt.

A 2° Julii Alvus crebrior, parca, torminosa magis, & cruenta.

2¹/₃ Auctis torminibus 27es dejecit.

2²/₄ Tormina hodie assidua. Crebræ eruentæque dejectiones. Rectum prolabitur; 30es dejecit. Rheum tostum & theriacam hucusque sæpius devorabat.

$\frac{2}{3}$ Alvum hoc die semel solummodo posuit. Tormina gravia, non interrupta.

$\frac{2}{8}$ Alvus iterum perfrequens, dysenterica; cruciatus abdominis assidui.

$\frac{2}{7}$ In nosocomium delata est. Paucis ab adventu horis sudores frigidi toto corpore manabant. Artuum extrema frigus tenuit cadaverosum. Tumidum abdomen, & assiduo dolens, nec minimum ferens attactum. Alvus liquida, paulo copiosior, rarius cruenta, sæpius biliosa flavaque. Lingua ficcescens, amaror oris. Cataplasma ad abdomen emolliens; potus tepidi, emollientes; venæ sectio.

Asserebat ægra, se os toto morbi tempore amarum habuisse, vomuisse se ter sponte biliosa; sitiisse, & præter modum assiduo caluisse. Morbus in dies gravior.

$\frac{2}{8}$ Eadem omnia; dolor videtur tamen aliquantum remittere. Frigus marmoreum, sudores frigidi.

$\frac{2}{9}$ Eadem; dolor aliquantum remissior; mente constat.

$\frac{2}{10}$ A meridie moritur, mente antea aliquantum mota.

S E C T I O.

Sectō cadavere omnia intestina crassa erant inflammata, prædura, & parietibus valde crassis. Ileum modice inflammatum.

HISTORIA MORBI LII.

Pleuroperipneumonia.

Die 1. April 1779. cadaver sceminæ dissecui 50 annorum.

Domi suæ 14 diebus decubuit pleuroperipneumonica, dolore ad medium abdominis percurrente. Nulla facta est domi venæ sectio. Respiratio laboriosissima, qualis asthmaticorum, dolor pungens lateris dextri. Sputa flava, copiosa, ejusque speciei, ut butyrum vietum & rancidum, seu flavescens esse solet, si fuerit semiliquatum, & modice diffuat. Alvus domi rara, difficilisque. Pulsus durus, vibrans, modice celer.

Apud nos aliquot venæ sectiones factæ sunt. Crusta pleuritica. Potus emollientes, tepidi. Hæc profuisse videbantur.

Com.

Commodius spirabat ; at pulsu duro & vibrante persistente calor omnis remisit.

Post triduum vesperi anxietas summa, sudores artuum superiorum, & faciei frigidissimi. Spiratio asthmatica. Pulsus celeritate naturali ; at durus, fortis, vibrans.

Per tres vespervas eadem scena rediit ; mane & interdiu meliuscule habuit. Moritur. Sputa ultimo triduo paucissima, ac ejusdem conditionis.

Pulmo dexter exiguum portiunculam leviter inflammata habuit. Pleura *late* inflammata, attamen solum *leviter*.

Pulmonem pleuræ jungebat pseudomembrana, duos hinc inde digitos transversos crassa, tenacissima, & antiqua, ut videbatur & stratis plurimis constans, ita, ut ultimum stratum pulmonem contingeret immediate, sed flavidum modice, & male cohærens, ac, ut apparebat, recenter coagulatum. Nullum ullibi ulceris vestigium. Sana reliqua.

Historiam morbi accuratam amiseram, hinc non recordor, an pluribus olim inflammationibus thoracis laboravit ; id ita fuisse puto, quantum recordor.

En judicatam pleuritidem crisi mala, fero phlogistico nempe transsudante in cavum thoracis! Sæpius ita inveni. Subinde ex hac crisi mala subito pereunt. Vidi id non infrequenter, tunc videlicet, ubi magna est quantitas feri transsudantis, & transfusio subito contingit. Perire solent ea ratione, qua intereunt alii ex hydrothorace, spiratione erecta, sedendo peracta & omni modo asthmatica; animo tamen in omnibus sive asthmaticis, sive ita ex inflammatione thoracis mala crisi pereuntibus, ad ultimum usque vitæ momentum præsentissimo.

HISTORIA MORBI LIII.

Empyema.

Fœmina 28 annorum, hucusque sana semper, profusiora statò tempore catamenia si excipias, ante novem septimanas primipara, partu facili sanum infantem peperit. 5ta puerperii die, postquam solis colori se exposuisset, atque incaluisse, frigidam largiter hausit.

Die

Mox domum redeuns pectus oppressum sentit; post aliquot dies de horripilationibus, & assiduo dein calore queritur, cum valida dedolatione, ut ablaetare infantem debuerit. Accedente tussi cardialgia, & pedum crurumque cedemate morbus continuo augetur. Nullis remediis utebatur, nisi valido purgante a chirurgo dato.

Die 17 Nov. in nosocomium suscipitur. Vesicantia; radix arnicæ; decoctum corticis. Perstabat respiratio brevis, per vices stertorosa, & ferme suffocans. Sputa pauca, pituitosa; decubitus in utrumque latus difficilis, tussiebat enim; situ erecto facilius spirat. Alvus diarrhæica; dedolatio. Cutis semper, cum ad nos venisset, arida fuit, contracta, inperspirabilis. Venit ad nos extenuata.

Die 15 Dec. Sectus est thorax dexter; aqua leviter purulenta effluxit. Pridie assererat se esse mox suffocandam; difficillima enim erat noctu respiratio. Secta fuit inter quartam & quintam spuriam, numero ab infima ducto.

Die 17 a meridie pus ad Lb. β . crassum, pingue, subinde sanguine striatum profluxit.

Die

Die 19 corticis peruviani & lactis vac-
cini aa Lb. j.

Febris, debilitas, emaciatio crescunt
in dies.

Die 26 diarrhæa. Datum decoctum
corticis & radicis arnicæ; vesperi omni
bihorio drachma β rad. arnic. cum decocto
corticis; dein infuso - decoctum rad. arn.
cum decoct. cort. paratum.

Die 28. Diarrhæa frequens; tussis mo-
lesta. Decoctum corticis & rad. arn. sepo-
situm paulisper. Fætor ichoris effluentis im-
manis corrigebatur injectione decocti scor-
dii prutæ, alliar. cum essentia myrrhæ &
melle rosarum. Diarrhæa sistebatur. Abs-
que febre bene respirans. Vinum subinde
sumit. Sed emaciatissima moritur die 13.
Jan.

SECTIO.

In thorace dextro aliquid seri purulen-
ti; nullibi ulcus. Pulmo totus sacco anti-
quo cinctus, item pleura obtecta fuit mem-
brana crassa, lardacea, antiqua, vascularis;
secta & pressa sanguinem fudit pauxillum;
fuit enim vasculosa. Aliqua, levis tamen

Stoll Rat. Med. Pars. VII. P duri-

durities in suprema ejus pulmonis parte. Sinister pulmo sanus. In pericardio aquæ unciae IV. Aqua modica in abdomine. Præter summam extenuationem nil reperi, unde mori potuisset.

Nota. 1) Videtur venisse ad nos jam empyica. Febris autem, quam habuit, putrida esse visa est; fors erat purulenta. Semper aliquantum læsa videbatur respiratio, etsi nil de ea conquereretur.

2) Fors præter empyema cum ad nos venisset, erat simul hydrothorax. Frequens connubiū inflammati pectoris cum hydrothorace; hinc etiam empyematis cum hydrothorace.

HISTORIA MORBI LIII.

Vesiculæ felleæ inflammatio.

Famulus 50 annos natus, antea semper sanus, potui vini & cerevisiæ perditus, post initium Januarii ad nosocomium deportatur; tussiculosus, anhelans, sputa rejiciens flava, multa, purulenta; aitque, a 10 septimanis difficulter se respirare, præcipue *stantem*, atque erectum, non.

nonnunquam leipothymias, & vertigines accidere, quæ tamen symptomata ilico cessant, si *decumbat*, difficilem illi spiritum esse stanti, & ambulanti præprimis; faciliorrem vero cubanti; cubare se posse in omnem partem, etiam supinum, & capite declivi; non sentire se repentinas quasi excitationes cum suffocationis metu.

Difficilis & *asthmatica* respiratio, & præprimis inspiratio cum labore fiebat. Sermo abruptus, & intercisus, & spiritus crebro revocandi necessitas. Vox modice rauca. Sputa flava, multa, purulenta. Etsi in omnem partem se cubare posse assereret, tamen eum semper vidimus lateri dextro incumbentem.

Cum vesperi ad nos veniret, pulsus pleni, tardi, vibrati valde. Tanta anhelitus difficultas fuit, ut, ne suffocaretur, parum abfuerit. Caluit etiam febrili more. Mox parca venæ sectio facta spiritum fecerat liberiores, ita, ut binis diebus ægrorum cubacula obambularet assiduo.

Tertia nocte, qua apud nos fuit, repente moritur.

S E C T I O.

Pulmones sanissimi, nec unde sputa provenirent, detegere potui.

In cavo thoracis dextro aquæ ex viridi flavescentis Lb. IV β.

Vesicula fellea ex inflammatione rubebat, uti etiam quædam tenuium portiones.

HISTORIA MORBI LIV.

Febris maligna.

Ancilla 30 annorum, sana hucusque, ante medium annum pepererat, nunc nutricem egit.

7ma Nov. horripilationibus vagis, & caloribus per noctem auctis, atque cephalalgia corripitur. Tertio morbi die sumpto pulvere purgante æoes deiecit; omnia symptomata inde aucta. Accessit vomitus biliosus.

13. Nov. 6ta morbi die venæ sectio; 8va repetita. Crusta phlogistica.

18. Nov. Ad nos venit. Aurium tinnitus, cephalæa; lingua in medio ficescens. Sitis magna, inappetentia, tussis
sicca

ficca absque ullo oppressionis sensu. Halitus acidum spirans. Pulsus celer, non durus; calor paulo major naturali. Decoctum graminis cum arcano duplicato, & oxymelle simplici.

19. Nov. Diarrhæa; pulsus celerior, & magis ad debilem accedens; calor intensior; urina naturali coloratior. Datum infuso - decoctum radicis arnicæ.

20. Emeticum. Vesperi exigua venæ sectio. Laudabilis sanguis; tussivit ante venæ sectionem plusculum, & sputum cruentum.

21. Eadem morbi conditio. 22. sputa mucosa, modice cruenta; alvus facilis.

Jam inde a 24 Dec. debilissimos pulsus habuit, subinde sub digitis evanescentes, subinde ne tangibiles amplius. Latæ crurum femorumque plagæ rubentes, lventes. ique; frigus artuum inferiorum marmoreum. Pulsu in artubus licet evanido, mens tamen firma, & robur musculorum. Vinosa, camphora, cortex, arnica, angelica, subinde vires erexerunt, denuo brevi collapsuras. Frigida crura femoraque spiritu vini camphorato fricuimus. Ultimis binis

septimanis pectus antea affectum videbatur melius esse; nulla tussis.

Mortua est nocte 2dam Januarii 1779 insequente.

SECTIO.

Pulmones boni, nisi quod sinister pulmo arcte cohæserit diaphragmati, & posticæ thoracis regioni.

Pulmo dexter æque sanus, excepta exigua particula, juglandem nucem, aut paulo plus, æquante, quæ dura, & quasi hepatica, profundeque rubra erat, scilicet inflammata.

Intestina tenuia hinc inde maculas inflammatorias exhibuerunt. Vesicula fellea pugni majoris virilis magnitudinem habuit, porracea bile distentissima.

Nota: Indicationes erant 1) vim vitæ erectam servare: an cortice, arnica, angelica, serpentaria, camphora, acidis mineralibus largis, salibus volatilibus, vesicantibus? an tepidis, an frigidis, emulsis? 2) nulla excretio subsistat; 3) nulla sit profusa.

Moriuntur ex putridis 1) dissolutione non solum fluidorum, sed etiam solidorum, & *Gangrænescencia universali*. 2) statim letali ad cerebrum, pulmones.

HISTORIA MORBI LV.

Asthma hydrothoracem mentiens.

Vir 52 annorum a multis jam annis herpetem in omni ferme superficie corporis contra omne remedium adhibitum rebellem habet; ceterum sanus. Ab aliquot nunc septimanis alvus morosa, intra quinque sexve dies semel tantum mota.

21. 22 Oct. mane repente de oppresione pectoris conqueritur; respiratio difficilis, decubitus in dextrum latus impossibilis; summa anxietas, ut ad fenestras accurreret, aërem captaturus. Accessit amaror oris, & inappetentia. Sæpius rediere asthmatis paroxysmi, cum metu instantis suffocationis. Quater vena secta est; sanguis phlogisticus; aliquod inde levamen. Ab aliquot diebus crura tument.

4. Nov. Ob paroxysmi vehementiam sanguinis vasculum eductum; & vesicans intra scapulas.

5ta Melius se habere afferebat. Respiratio tamen sibilosa. Alvum bis posnit. Nullus paroxysmus asthmaticus.

6. Sitis ingens, & assiduus frigoris interni sensus. Data mixtura ex aqua junip. fænic. unc. ij. terræ fol. tart. dr. iij, liquor. anod. gtt. xxx. oxymel. squil. unc. i β. omni quadrihorio vasculum.

7. Noctu levior paroxysmus binis vicibus rediit. Respiratio difficilis, sibilosa; alvus bis mota.

8. Nullus paroxysmus asthmaticus. Cetera eadem. Vesicans ad furas; a biduo enim pedis tumor apparuit in plaga herpete obfessa.

9. Per totam diem bene se habuit; alvus libera. At noctu gravis iterum paroxysmus asthmaticus, qui post horam sponte evanuit.

10. Sitis, amaror oris, & inappetentia. Circa meridiem duo paroxysmi sese celeriter excipiebant. Locus vesicante tentatus serum copiosum fudit. Pulsus intermittens, fortis tamen.

11. Vesperi paroxysmus. Noctu autem & prima nullus rediit. Finitis etiam paroxysmis tamen mansit difficilis respiratio, etsi non instaret suffocatio.

Noctu diei primæ, cum jam per plures dies diu noctuque extra lectum erecto corpore sederet. lectum petit; at mox paroxysmo corripitur, e lecto surgit, & suffocatur.

S E C T I O.

Aperto thorace pulmones laxi deprehendebantur, parva solum portio, nucem juglandem æquans, in parte superiori lobi dextri subinflammata erat.

Pulmo sinister arctissime ubique cum pleura necebat. In cavo sinistro thoracis nil aquæ reperiēbatur.

Pulmo dexter nullibi accretus. Dextrum thoracis cavum Lb. β circiter aquæ continebat.

Dissecto abdomine omnia ferme viscera aquis innatare deprehendebantur.

Nota Respiratio semper asthmatica fuit, ita, ut nunquam intermitteret morbus, etsi remitteret. In levissimo corporis

motu, item in decubitu metuebat suffocationem. Subinde vomituritiones, os fere semper pituita plenum, & leviter amarum questus est. Semel sponte paucam pituitam vomuit cum levamine, ut putabat.

Metuebam emeticum dare ob suspicionem hydrothoracis. Fors serius datum emeticum, utpote in asthmate pituitoso, servasset hominem.

Dedi id in alia scæmina extra nosocomium, quæ olim aliquoties asthmatica emeticis curabatur. Nuper lente illam sanavi terra foliata tartari, squilla, g. ammon. &c. Cum mense Nov. rediret asthma fere suffocans, dedi emeticum cum multo levamine, & rejectione multæ pituitæ.

HISTORIA MORBI LVI.

Hydrothorax.

Famulus 17 annorum 31. Dec. 1777 ad nos venit. Ante tres menses spumantem sanguinem tussiendo rejecit, ad uncias circiter x. Venæ sectione, & copiosis haustibus gelidæ, sputum sanguinis sistebatur, & æger muneribus suis iterum fungebatur.

Ad

At 12. Dec. levi oppressione pectoris corripitur; accedit tussis sicca; elapso tri-duo sputa purulenta. Sanguine striata prodeunt, noctu copiosiora.

Sanguis dum semel atque iterum apud nos mitteretur, crustam phlogisticam, pleuriticamque, sed discolorem, ex livido virescentem, & flavescientem exhibuit.

Magna sitis. Respirationem semper dicebat facilem. Alvus sæpius diarrhæica. Interdiu surgebat, obambulabat, nisi ultimo quatridduo, quo semper decubuit. Pallidissima facies. Vox semper valde rauca. Sputa toto tempore copiosa, & purulenta. Ultimis diebus urens ardor a contrectantibus advertebatur.

Mirabamur quotidie, cum studiose interrogaretur de decubitu & respiratione, eum respondisse, decumbere se facillime in omnem partem, & absque ullo difficultatis sensu respirare.

Mortuus vesperi die 15. Jan. 1778.

SECTIO.

In thorace sinistro fluctuabant feri subflavi & perlucis Lb. ij.

Pe.

Pericardium continuit ejusdem laticis serosi uncias vj.

Pulmo uterque plurimis abscessulis inter se communicantibus, & pus continentibus refertus. In suprema utriusque pulmonis portione vomica ovum gallinae facile capiens.

Interjacens pulmonum substantia inter abscessus memoratos erat dura valde, vereque inflammata.

Glandulae bronchiales magnae, durae, inflammatae.

Superficies asperae arteriae per totum ruberrima, vereque inflammata.

Abdomen serosi laticis aliquid continuit.

Intestina tenuia livida, & semigangraenosa.

Glandulae mesenterii plurimum fuerunt obstructae, durae, magnae.

HISTORIA MORBI LVII.

Phthisis.

Ancilla 27 annorum, sana hucusque, anno 1778 circa festum pentecostes incipit
tuf-

tussire, tussi noctu semper exacerbata. Decubuit tamen in omnem partem absque difficultate, & facile respirans. Elapsis ita sex circiter septimanis, accedit inappetentia, & cardialgia. Sumpsit theriacam dein remedium purgans. Vomuit inde copiosam pituitam; alvus septies mora. Sudores nocturni.

Circa 20. Nov. Febris continua remittens, exacerbationibus vagis. Vena secta; nullum levamen.

25. Nov. ad nos venit. Anthelminticis remediis per vices exhibitis frustula tæniæ rejecta.

Toto tempore, quo apud nos fuerat, febris aderat, vesperi noctuque; pulsus celeres, subduri, sputa ultima septimana copiosa, vereque purulenta. Tussis, quæ primis morbi temporibus per horam, solum per tempus somni ægram afflixit, apud nos totas fere noctes turbabat.

Cum nuper latus dextrum dolore pleuritico doleret, emollientia data, & secta vena; crusta adfuit, sed discolor. A triduo jam fere suffocatur, præcipue si in dorsum velit cubare; cubat tamen in utrumque modo latus absque difficultate.

Sem-

Semper antea sana per vitam fuit ; per multos scalarum gradus solebat onera portare.

Nocte diem 10. Jan. 1779. excipiente, vegetis sensibus moritur.

S E C T I O.

Glandulæ colli in dextro latere partim suppuratæ, partim materia albida scrophulosaque infarctæ.

Aperto thorace, pulmones sub cultro stridentes ; ramuli bronchiorum cartilagineam duritiem exhibebant. Pulmo totus durus, scirrhususque, tuberculofus ; sed tuberculosa hæc pulmonum substantia videbatur simul inflammata.

Hepar mollitie præternaturali deprehendebatur. Intestina omnia pallida, flaccida collapsaque. Tænia nulla reperta.

HISTORIA MORBI LVIII.

Phthisis.

Sutor 46 annorum, a septennio canceris se laborare ait continuo ; sputa primis

nis quatuor annis pauca, & mucosa. Nullus prægressus morbus est, nec ullam novit mali causam. A tribus annis puriformia flavaque sputat, pauca. Oppressio pectoris accessit a triennio; ab eodem tempore, & inter tussendum, & extra tussim frequenter sanguis ex naribus copiose stillat. Venam a biennio aliquoties cum oppressione levamine secuit. At his ultimis temporibus neque venæ sectio juvit. Respiratio asthmatica, orthopnoea. Sensus compressionis fortissimæ ad infimam sterni partem. Febris nulla, nullus sudor, nulla diarrhæa, nullus unquam crurum tumor. Appetitus mediocris.

A sex septimanis pejus habet. Nocturne tussitat plus, noctesque sedendo transigit a longo jam tempore. Sputa rotunda quasi in formam cruciferi, ab aliis discreta, flava, non copiosa. Sumit decoctum althææ cum syrupo althææ; mixturam solventem.

28. Julii, non prima vice bona; decumbendo & dormiendo transacta. Compressio ad infimum sternum vix aliqua.

30. Jul. Alvus a triduo movetur frequentius, & septies intra 24 horas. Sputa rotunda, flava, crassa, non copiosa valde; tuss.

tussis nocturna ; ceterum somnus. Hodie decoctum dabatur ex polygala & liquiritia. Ad vesperam uncia i syrupi althææ cum gr. i opii.

1. Aug. Pectus bonum, non oppressum; Decoctum lich. polyg. liq. cum paregorico vespertino. Paucissima sputa; non febricitat.

4. Aug. Ob spiritus difficultatem de-
nuo redeuntem datum decoctum spec. de
alth. cum syrupo de althæa. Ob diar-
rhæam leviolem datum vesperi paregoricum.

6. 7. Aug. Emuls. cum syrupo de al-
thæa. Vesperi ob alvum frequentiolem
opium, cum omni quarto die caleret mul-
tum, datum est decoctum corticis. Bene
inde habuit die 13. Aug.

27. Aug. Febris nulla, sputa pauca;
nullus sudor, nulla diarrhæa. Carnibus ves-
citur. Lichen & polygala.

7. Sept. Difficillima respiratio, pauca
sputa. Non sudat; alvus ordinata. Die 17
Octobris moritur.

SECTIO.

Pulmones duri, nodosi, partim subfi-
dentes, partim ægre natantes. Punctula
alba,

alba, miliformia totam substantiam obsidebant. Nullibi ulcus.

Aquæ in pericardio plusculum, item in utroque cavo thoracis. Pulmo sinister arctissime cohæsit cum pleura.

HISTORIA MORBI LIX.

Empyema.

Faber ferrarius 28 annorum mense, Februario 1778, ut aiebat, pleuritide laborabat. Initio Martii 1780. in nosocomium S. T. suscipitur. Tussis assidua, cum sputis purulentis, copiosisque; summa respirationis difficultas, & assidua pectoris oppressio; vox rauca; febricula. . 27. Martii moritur.

SECTIO.

Thorace aperto in sinistro latere lateris purulenti mensuræ duæ intra pleuram & pulmonem collectæ, effluxere. Pulmo mole aquarum compressus, & facie postica fictitia membrana costis accrerus. Extrema ejus pulmonis superficies densa, elastica;

Stoll Rat. Med. Pars. VII. Q ca;

ca; interior autem substantia vomicis plurimis, pure plenis, & inter sese communicantibus, fere tota erat absumpta.

Pulmo dexter in parte superiori & posteriori inflammatus; atque pluribus vomicis, pure plenis, obfessa.

Nota 1) Venæ sectiones frequentes & largæ factæ sunt. Crusta semper pleuritica; aliquod levamen.

2) Sputa mox initio morbi prodierunt purulenta.

3) Potus emollientes, nitrosos, mucilaginosos sumpsit.

4) Pulsus semper durus, plenus, vibransque.

HISTORIA MORBI LX.

Hernia scrotalis.

Doliarius 36 annos natus, corpore robusto, toroso, ante duodecim fere annos contusionem ad inguen sinistrum patiebatur, unde ibi loci paulo post tumor ortus, a quo se curatum ope chirurgi cujusdam dicebat.

Ali.

Aliquoties postmodum consequentibus annis corpus quoddam durum, ex abdomine in scrotum relapsum, cum doloribus colicis est, quod prompte ab ipso met ægro repositum sæpe est, atque cum sonitu, ut aiebat, intra abdomen se recepit. Vini interim, ejusque ut plurimum generosioris potui, ut qui in repositoriis vinorum, exigente id opificio, quod exercuit, frequens esset, quotidie ferme, & quovis diei tempore, largiter indulgit.

A 14 fere annis quavis nocte, sæpius ex lecto surgere consueverat, ut largis aquæ haustibus, & indomabilem perpetuamve sitim, & calores viscerum temperaret; utroque incommodo adeo graviter urgebatur, ut ne paucas quidem temporis antimeridiani horas absque potu perferret, firma ceteroquin valetudine semper usus.

His ultimis septimanis sæpius ac aliis prolapsum illius corporis ex abdomine in scrotum experiebatur, atque id difficilius, quo frequentius relabebatur, reposuit.

Prolapsum comitabatur alvus compressa, dolor in inguine tumente, atque utrinque supra cristam ossis ilei in abdomine.

Die SS. Trinitati sacra, post largiores cerevisiæ vinique haustus, cum & cibo se repleffet, denuo idem malum rediit; alvum suppressam suppositorio sollicitavit, qua mota repositionem ipsemet fecit. Paucos post dies eidem malo eadem ratione medebatur.

Die 22 Junii tumoris inguinis & scro-
ti dolor utrinque ad cristam ossis ilei, cum
duritie abdominis ibi loci redit. Sitis per-
magna; sed immisso proxima die clystere,
& manuum ope, tumor inguinis recessit.
Potio purgans alvum movit hoc die, ut et die
sequenti, etsi aliquis in abdomine dolor, &
solito major sitis continuo affligerent.

26. Junii consuetos labores, quos hisce
diebus, etsi non decumberet, neglexerat,
resumpsit; siticulosior tamen solito, & ab
omni molesto sensu in abdomine non liber.
A meridie domum redux graviori ventris
locique herniosi dolore, corripitur.

Mane illius diei alvus semper adhuc re-
spondebat.

Die proximo symptomata omnia in-
crescunt; sumit spiritum quendam aromati-
cum, ejulat, consueto religionis ritu expia-
tur. Eo die, ut & sequentibus duobus,
ene-

enemata varia, emollientia, acria, quin & acerrima applicabantur. Flatus pauci, per paucae fœces ope clysterum eductæ, nullæ sua sponte. Imposita dolentibus locis cataplasmata emollientia. Hisce diebus septies vena secta est.

Die 29 ad nosocomium deferitur, ubi facto examine sequentia deprehendebantur. Tumor oblongus abdominis per annulum sinistrum in scrotum descendebat, durus, dolensque. Testiculum illius lateris quærentibus, eumque nullibi deprehendentibus, æger reposuit, se uno solum ab natura donatum testiculo esse, & frustra eum hocce in latere quæri. Quibusdam rei novitatem mirantibus orta suspicio est, testiculum, qui fors in abdomine ad id usque temporis restiterat, quemadmodum serius descendentium testiculorum, quin & eorum, qui semper intra abdomen remanere, exempla prostant, corpus illud durum esse, quod aliquoties prolapsum ab ægro reponi solebat, & aut ex breviori funiculo suspensum, distrahendo hosce dolores crearet, aut cujus funiculus ab annulo abdominis strangularetur. Strangulatio enim ibi loci, quidquid demum id corporis esset, videbatur

esse manifesta. Verum, seu hoc, seu illud obtineret, id demum statutum erat, elapsum corpus discissis integumentis detegere, ut si alicubi pressio aut strangulatio appareret, hæc solveretur.

Detectum itaque facta scissione corpus est, quod pyri instar ex pedunculo crassiori penderet, ea duritie ac forma, qua testiculus solet, magnitudine tamen quadruplo majori.

Hoc rerum statu visum e re fuit, artissime stringentem annulum discindere, qui sectus cum sonitu dissiluit, ut pedunculo manifeste strangulato libertas detur, atque parti dolenti duræque, ut & abdomini emollientia applicare.

Consilium hoc eo die & sequenti executioni mandatum est, donec id, quod tumidum testem mentiebatur, forte mollesceret, & digito pressum, flatuum, & aquæ contentæ signa ederet. Quod cum eveniret, facta mox incisio est, unde aquæ quædam pars effluxit; intestinum exhibuit profundo rubedine tinctum, quod ampliato magis annuli vulnere, intra abdomen reducebatur.

Per.

Peracta deligatione varia enemata injecta fuere, quibus alvus subinde, sed perparce ciebatur. Urina, quæ antea parcissima, ac ne vix quidem fluxit, copiosior, liberiorque prodivit. Singultus, vomitus, quibus jam tunc, cum adhuc domi decumberet, premi cœpit, doloresque ac tumor abdominis augebantur.

Sæpius inter loquendum, ac etiam alias, leniter dentibus stridebat; quemadmodum infantes solent, quorum intestina aut acido, aut vermibus, aut acribus quibuscunque mordentur. Ultimis duobus diebus subinde subdelirabat, ita tamen ut ad interrogata apte responderet. Ultimo die pulsus celeres, humiles, exigui; nulla tamen doloris remissio ad ultimum vitæ momentum usque. Alvus enemata reddidit, fœculenta materie remixta.

Die 3 Julii mors vitæ finem fecit.

S E C T I O.

Facta die sequenti cadaveris sectio exhibuit colon, paulo antequam in intestinum rectum terminatur, ubi per latus abdominis sinistrum descenderat, contra se ipsum

reflecti, & ascendere aliquo spatio, ac portioni descendenti firmissima adhæsione per totum tractumnecti. Pars illa infima, quem colon contra se ipsum retortum effecit, livore ac nigrescente rubedine, & crassioribus membranis conspecta portioni ilei necebat, eique lividæ pariter, & atro suffusæ sanguini. Utrumque vero intestinum explicata ratione firmissime connexum minus firmis adhæsionibus ad peritonæum penes annulum abdominis religabatur. Ibi, ubi colon contra se ipsum replicatum livescebat, perangustum ac ferme nullum fœcibus iter relinquebatur, tum quod ipsa hæc intestini reflexio viam propemodum interciperet, cum etiam, quod membranarum inflammatarum tumor contentum cavum elideret.

Saccus herniosus testem, quem aliqui deesse arbitrabantur, tegebat, multo altius, ac alter ejus focius, versus abdomen reductum, ac triplo fere minorem, atque, ut videbatur, flaccidiorem; sed quod tactu non deprehenderetur, in causa fuit saccus alius, crassus, testem, & ipsam peritonæi productionem concludens, qui indurata,
con-

condensatæque tunicæ cellulosæ suam debere originem videbatur.

An intestinum ileum, an portio illa colli ileo nexa, aut utrumque prolapsum herniæ fecerit, non satis constat, quamvis hoc ultimum verosimillimum sit. Colon enim & gravius affectum, atque ita locatum erat ut non potuerit non prolabi, etsi rarius multo colon procidat, & hæcce coli portio quam rarissime.

Memorata coli replicatio difficilem excrementis transitum, eorumque coacervationem, intestini ipsius distractionem dolor effecit, unde ab inguine versus cristam ossis ilei, tumor, duritiesque facile repetitur. Alvi siccitas tarditasque ex præcalidis visceribus, phlogisticave humorum diathesi, ac potu multo vinoso acidoque, ac idcirco diuretico qualia austriæ vina sunt, apte explicatur.

Sæpius ipsemet æger herniam reposuit verum plerumque aut supposito, aut enemate, alvum prius sollicitabat,

Varia ab omni tempore medicamenta in hernia incarcerata adhibita fuisse, leguntur, felici subinde cum eventu, quorum aliqua in præsentiarum examini subjiciemus.

Purgantium usus , antiphlogisticorum præcipue , a multis commendatur. Verum si fæx dura prolapsum intestinum distendat, aut si inflammatorius intestini tumor prohibeat , quo id minus per angustum sacci pyriformis pedunculum se recipere queat, si ipse annulus inflammatur, tumeat, & viscera procidentia strangulet, phærmacum vel lenissimum adeo parum conducit, ut potius & majora morbum incrementa capere , & brevi exitium afferre necesse sit. Etsi hujus generis medicamenta ileum a coacervatis scybalis , ab indigestis durisque rebus intestinum aliquod obturantibus , nulla præsentente hernia strangulata, feliciter solverint atque etiam ibi non raro profuerint, ubi nulla fæx dura , nec ulla phlogosis elapsæ partis reditum inhibet ; verum si aut inflammatio , aut fæcum durarum congestio , quam digitis dividere , aut emollientibus applicatis emollire non possis , intestini repositionem impossibilem effecerint , ferro facienda illico via est , neque eousque præcastinandum hoc ultimum auxilii genus est, donec omnia , quæ alias in ileo profuisse legeris , fueris periclitatus, atque totum remedium hoc in casu laudatorum catalogum
cum

cum temporis & ægrotantium vitæ dispendio absolveris.

Verum si nulla phlogosis, nullumque mechanicum impedimentum intestini reditum intercipiat, omnia illa aptissime applicantur, quæ quæcunque ratione id efficiunt ut intestina, in loco præprimis hernioso, potentius ac celeriter se contrahant, contractaque intra abdomen se recipiant. Hinc enematum, suppositoriorumque & purgantium vis, atque ipsius aquæ gelidæ usus, five ore assumatur, five ad locum herniosum, forma nivis, aut glaciei applicetur, facile patet.

Opium hernias aliquoties solvit, ubi prolapso visceri spasmus musculorum abdominalium, vomitus, indeque nata annuli constrictio reditum præcludit. Quas ilei species tum opium ipsum, cum & fumus nicotianæ, stimulante, & anodyna simul virtute præditus, quomodo sanare valeant, morbi naturam cum notis medicamenti viribus conferenti satis constat.

HISTORIA MORBI LXI.

P h t h i s i s.

Fœmina 24 annorum ante 5 septimanas prima vice peperit, partu felici, naturali, & facili. A partu dolor abdominis per intervalla, lochia. Exacto biduo caluit febrili modo, dolor per abdomen totum; abdomen tumidum. Ita per quatuor septimanas. Dein his supervenit vomitus quotidie sæpissime recurrens, amarus, ad singula ingesta.

Exacta 5ta septimana a partu ad nos defertur, pulsu febrili, tenso, vibrante, abdomine ingenti, tumidissimo, ut in imani ascitide solet. Dolor assiduus totius abdominis; vel ad levissimum attactum ejulat. Os prævum, amarum. Vomitus assumptorum. Alvus tardissima; calores magni. Ita die 14. Octob. 1773. Mixtura salina; enemata; aqua cum oxymelle.

15. Emeticum. Innumeris vicibus purgabatur; viridia, fluida, duris scybalis mixta. Nullus noctu dolor; & abdomen detumuit penitus.

16. Mixtura cum sale ammoniaco. 17. decoctum amaricans cum drachma una salis ammoniaci. Bene per omnia, sola debilitas.

Aliquot inde diebus crus & femur finistrum mirum tumet, tumore albo dolen-
tissimo ad attactum, & hydropico. Ama-
ricantibus sumptis alvus facilis; pedes aro-
matica frictione aliquantum detumuerunt.

Die 7. Nov. Dolor abdominis, lateris
sinistri, ventriculi continuus, per interval-
la gravior. Emollientia interne & externe.
Nil emendatum.

Die ergo 10. dedi drachmam β rad.
ippecacuanhæ. Porracea vomuit multa de-
jecitque. Dolor omnis evanuit.

12. & 13. Corticis decoctum. Die 14
a meridie levis denuo dolor abdominis, &
amaror oris.

Die 28. Nov. Mortua est.

SECTIO.

Cadaver emaciatissimum, uti phthisi-
corum esse solet. In thorace sinistro ultra
vj Libras aquæ cum paucis pure, inter dia-
phragma & pulmonem ibi accretum, &
saccum formantem.

Pul.

Pulmo compressus in exiguum spatium, flaccidus, & pus hinc inde plorans. In pericardio parum aquæ. Color utriusque aquæ erat ex viridi flavescens.

Hepar flavum; cetera bonum. Bilis pauca, amurcosa.

Intestina plurimis in locis cum inter se, cum omento, peritonæo, vesica, utero, ejusque appendicibus, firmiter cohæserent; coloris subinflammati, hinc inde nigra. Alterutrum ovarium tubæ suæ, & uteri lateribus nexum erat; utrumque nucem majorem nuglandem æquabat, & in sacculum conversum, pus continuit.

Nota: 1) Morbus erat puerperarum.

2) Male tractatus, neglectus.

3) Saburra diu relicta facit pessimam inflammationem.

4) Hujus inflammationis exemplum habuimus in alia puerpera.

5) Decubitus in omnem partem, & respiratio facilis, & supino corpore, licet tanta fuerit aquarum moles.

6) Male ex hac sectione concluderetur de inflammatoria indole febris puerperarum, & necessitate venæ sectionis contra eandem.

SEC.

SECTIO III.

OBSERVATIONES VARII AR.
GUMENTI.

SECTION II

GENERAL PRINCIPLES

CONTENTS

OBSERVATIO I.

Abscessus ad costas.

Textor 28 annos natus a longo tempore sanus vixit. Verno tempore 1776 de levi pectoris oppressione, motu corporis vehementiori aucta, conqueritur. Ita æstatem transegit.

Ante 14 dies thoracis oppressio auge-
tur, & spirandi difficultas de die in diem
major. 26. Nov. accedit dolor pectoris
ad sternum, qui altera die ad sinistrum la-
tus ad mammam usque protendebatur. Noc.

Stoll Rat. Med. Pars. VII. R tu

tu vena secta, cum aliquo levamine. Sequentibus diebus omnia symptomata incrementum habere.

30. Nov. ad nos venit. Valida pectoris oppressio; summa respirationis difficultas, thorace fere immoto. Dolor lateris punctorius, inspirando attactuque externo auctus, & insignis plagæ dolentis tumor. Decubitus in utrumque latus difficilis, dolens, cum sensu gravativo, in quodcunque latus se inclinaret. Secatur vena.

Tumor de die in diem magis elevatur; cataplasma emolliens adplicatum; atque fluctuatione manifesta tumor aperitur. Pus bonum, atque copiosum effluit, sinus varii detecti, costa una alterave exesa.

Elapsis aliquot diebus pus foetidum, febricula, sudores nocturni, alvus diarrhæica, & virium prostratio.

Injectionibus antisepticis, & interno longoque corticis peruviani usu febris fatiscibat, ulcus depuratum, & æger 28. Jan. 1777. sanus e nosocomio discessit.

N o t a.

1) Pus esse generatum, idque copiosum extra thoracem, absque febre notabili, & homine *ордогтады* laborante.

2)

2) Hinc capitur, quomodo inflammatio pulmonum *latere* possit, atque in letalem phthoisin abire, quin valdopere ægro-tare videatur homo. Hinc pernicies pleu-ritidum, & peripneumoniarum intelligitur.

3) Nulla facta observabatur exfoliatio costarum.

OBSERVATIO II.

Hæmoptoë.

Figulus 28 annorum, macilentus, ha-bitu corporis subictericio, per 19 fere an-nos, inclinato corpore vasis ex argilla ef-fingendis operam navans, mense Junio 1777, postquam ad ignes vehementer excalesce-ret, corpore æstuante vinum affatim hau-sit. Inde tussis, sensim ita aucta, ut vehe-mens inter tussendum constrictionis in pul-monibus sensus oriretur. Mense Novem-bri, cum ingens pondus argillæ levaret, oborta mox tussi, cruenta sputat, spuman-tia, floridaque, validas inter ad scrobicu-lum oppressiones. Vena bis secta, intra quatrimum hæmoptoë cessabat, superstita-

tamen catharrhosa pulmonum affectione. Ad consuetos interim labores rediit.

6 abhinc septimanis iterum sanguinem sputat; venæ sectione sputum mox compescitur; at catarrho non cessante, post 14 dies sputa iterum sanguinea, pauca tamen, brevi disparentia.

16. Martii 1778 vespere sanguinem iterum inter validissimam tussim, copiosum rejecit. 18 ad nos deferitur. Cephalalgia valida, inter tussendum plurimum aucta. Lingua albescent. Calor per vices. Tussis frequens, sputa cruenta, & stricture in thorace sensus. Pulsus fortis, plenus, naturali parum celerior.

Detractæ sunt uncia v sanguinis; habuit crustam crassam flavam, non contractam. Decoctum eccoproticum. Nocte illa copiosa cruenta sputabat. Tussis non valida. Sputa simul glutinosa. Dolor ad cartilaginem mucronatum, inter tussendum.

Die 21. Emeticum. Ne lineola sanguinis inter vomendum. Post vomitum parum sputabat cruenti. Nihil prorsus incommodi, nisi si aliquid sanguinis rejectaret, quod ipsi ab infima ora costarum spurriarum lateris dextri videbatur ebullire.

Spi-

Spiratio bona, bonus decubitus; rarior faciliorque tussis a vomitu; vomuit autem pauca, pituitosa.

Die 22. Nil prorsus cruenti. Die 23. denuo aliquid cruenti noctu. Die 24. & 25. nil prorsus cruenti; pauca mucosa; appetit. Hucusque sumpsit post emesim decocta eccoprotica, ex gramine, taraxaco, cichoreo, & dr. iij. arcan. dupl.

Die 26. sine ullo ullibi incommodo, & rarissime, & pauca mucosa, & sine ullo sanguine tussit. Decoct. gram. cich. turax. cum gr. ij. tart. emet.

Die 30. Martii discessit sanus, etsi ipsum libenter diutius retinuissem.

OBSERVATIO III.

Febris maligna.

Juvenacula 23 annorum, fluorem album biduo triduo post catameniorum fluxum habet, album, flavum, viridem, mixtum, idque ab anno ætatis 18vo. Catamenia pauca, sed ordinata. Ultima vice menstruum fluxum habuit initio mensis Maji.

Die 15. Maji 1778. graviter ira exca-
nduit; mox ira & exercitio corporis æstu-
ans frigidam haurit. Inde cephalalgia, oris
amaror, vesperi horripilatio levis, sed diu-
turna, & dedolatio, ac inappetentia; at-
que ita quotidie eodem se modo habuit us-
que ad 22. Maji; eo die decubuit. Cepha-
lalgia magna, gravis tinnitus, & susurrus;
calores, & frequentes simul horrores, tus-
sicula, amaror, major prostratio virium.
23. idem status. 24. Maji eadem omnia.
Hoc die tuberculum hæmorrhoidale, quod
ægram jam a mense integro vexabat, rup-
tum est, & pauxillum sanguinis profudit;
per uterum quoque aliquid sanguinis abiit,
& per nares; vomuit semel sponte amara.
25. Eadem. Fit venæ sectio; crusta flavo-
virescens; non levatur. 26. Maji eadem.

27. Maji ad nos venit, gena modo
utraq; modo alterutra intense rubente,
flavedine interim pone labia & nares. Mag-
na virium prostratio. Febris meridie &
vesperi magna; amaror. Lingua prærubra,
humida; petechiæ lenticulares.

Die 28. vomuit amara, lenta, dato
scilicet emetico; sed ante & post vomitum
petechiæ in pectore & brachiis puncticula-

res

res pleræque, paucae lenticulares. Vesperi etiam eruptio morbillis simillima in facie, brachiis, pectore, femoribus. Caput a vomitu allevabatur.

29. Maji alvus aliquoties, febris continuat; urinæ naturalibus magis flavæ.

30. Febris pulsu non forti, nec tamen debili, calor. Nulla remissio, sed idem febris tenor. Alvus aliquoties sponte mota. Aqua cum spiritu vitrioli & saccharo. Infuso-decoctum radicis arnicæ. Circa meridiem frigus; vesperi sudor.

31. Mane emeticum. Biliosa vomuit. Meridie frigus; vesperi sudor. Decoctum corticis, & arnicæ; item cortex in pulvere.

1. Junii corticem in pulvere non tulit sed revomuit. Hinc solummodo curavi dari decoctum arnicæ & corticis. Nullum frigus, nullus sudor. Febris uti heri. Delatio ingens, rubor genarum, exigua auditus gravitas. Alvus nulla; urina nulla, dolor supra pubem. Lecto vesperi bis exempta & circumducta est; mox urinæ prodire, naturalibus paulo magis flavæ, & mota alvus est cum incremento virium. Noctu dormivit placide, ronchos ducens.

2. Junii, mane vidi colorem faciei minus rubrum, æquabiliorem, constantem. Ægra promptior, alacrior; auditus facilior. Doluit hypogastrium, in cujus media & infima parte tumor gibbosus, pugnum æquans dolens assiduo, sed maxime ad attactum observabatur. Lecto exempta, & circumducta est; minxit sponte, & alvum posuit; nihilominus curavi catheterem adplicari, quo duæ libræ urinæ adhuc detrahebantur; dolor hypogastrii plurimum minuebatur, non cessabat tamen ex toto.

Lingua aridissima. an ob morbum ipsum, vel vero ob id, quod forte noctu spiritum aperto ore duxerit? heri enim nares negabat esse pervias; calor minor; pulsus vegetiores quam heri.

Hodie dedi decoctum corticis, absque arnica, cum oxysacchoro minerali. Urinæ naturalibus paulo magis flavæ. Vesperi & noctu multa urina cathetere educta erat, naturalis omnino; educebatur autem decumbenti & stanti; nullus postmodum dolor hypogastrii.

3 Junii omnia ut heri.

4 Junii febris mitior. Lingua a meridie humectari incepit. Decoctum corticis;
aqua

aqua cum spiritu vitrioli & sacchoro. Urinæ copiosæ cathetere educi debebant. Noces tranquillæ.

5. Lingua naturalis. Febris vix ulla; urinæ cathetereeductæ. Heri & hodie alvum subinde in lectum mittit; facies minus & rarius rubet.

6. Junii vix ulla febris. Alvum subinde in lectum mittit. Sponte bis vomuit, pauca, biliosa, sed oleum referentia, cum levamine. Mox emetico dato biliosa multa vomuit, dejecitque; urinas a vomitu libere & sponte mittere incepit.

7. Junii, nulla febris; urinas libere mittit. Decoctum corticis.

8. Denuo urina subsistit; nulla prorsus febris; bene habet. Decoctum corticis Libra j, & vini budensis Libra una.

9. Bene per omnia. Urinam sponte mittit; sola surgit; leve subinde delirium.

10. Blande subinde delirat, ceterum bene per omnia. Surgit, obambulat; alvum & urinam sponte mittit.

11. Surgit, obambulat; alvus & urina libera. Subinde remedia revomit; bene habet. Hinc omisi decoctum corticis; dedi solum quater per diem cochleare elixirii

stomachici temperati, parumque vini; assa poma valde appetit, & conceduntur.

17. Per aliquot dies rarissime vomit, appetit; utitur parco iterum corticis decocto.

Cum per aliquot dies in diætâ peccasset, omni vespere leviori febris quotidianæ paroxysmo tentabatur; tenuis diætâ, & usus largior corticis profuerunt.

23. Junii commode habet; apyretos, obambulans.

7. Julii sana discessit.

Nota: 1) Vis iræ, mœroris, frigidaæ assumptæ.

2) Morbus malignus, attamen non ita incepit *repente*, & cum magna virium prostratione.

3) Indifferentia & anodynia non adest, etsi hæc a quibusdam malignarum febrium characteristica nota statuatur.

4. Adfunt causæ manifestæ, eæque in primis viis, sed quæ nunc ulterius progressæ sunt.

5) Sanguis per nares, uterum, hæmorrhoides nil habent critici. Inde per se male desumitur indicatio pro phlebotomia.

6) An detur definitio malignitatis certa, an febris maligna sit specifica, an vero alterius febris gradus major?

7) Quandonam nomen febris pituitosa, biliosa, putrida, universim gastrica, nomen disponit, & assumit nomen febris malignæ? ubi nempe venæ sectio, solventia, & emeticum non insigniter allevant.

8) Prognosis anceps; an ob petechias? non: hæ enim subinde admodum sunt innocentes, etiam non febriles; puncticulares meliores; latæ peiores, & sæpe letales, non ut causa, sed ut effectus.

9) In malignis febribus indicatio: 1) febris non lanqueat; 2) non tamen exorbitet; 3) nulla excretio sit nimia; 4) nulla subsistat. Dandus cortex in larvatis cum periculoso symptomate, cum phrenitide, cum convulsione, apoplexia, letargo, ingenti debilitate.

10) Exemptio ex lecto, & circumductio per cubiculum, quanti sit, apparebat ex hac historia.

11) Non tamen fidendum spontaneæ excretioni urinarum, sed simul explorandum hypogastrium.

12) Linguarum ariditas est vel ob morbum ipsum, vel solum ob id, quod æger dormierit ore aperto.

13) Bene ominandum in malignis, si ceteris bonis nulla ullibi topica affectio in abdomine, thorace, &c. dolor præcipue observetur, aut dolor observatus brevi iterum evanescat; secus ibi figetur morbus, fietque inflammatio & gangræna.

14) Urinæ profundi coloris, brunei, castanei, item quales ictericorum esse solent, nisi breve dilutum flavum colorem induant, malæ perquam sunt.

15) Delirium convalescentium cortice, amaris, vino rubro, exemptione e lecto, tempore &c. curatur.

16) Recidivæ sæpius letales post malignas; id vidi pluries.

17) Prognosis malignarum etiam ex opificio petitur; sic febres futurum gravissimæ.

18) Vomitiones convalescentium a nimia remediorum alias indicatorum dosi.

19) Somnus febrim quamcunque intendit.

20) Gravissimum monitum, ut in curanda febre maligna, præcipue lenta nervosa,

sa, lente festinemus, neque tumultuarie agamus. Morbum non pejorari, jam est proficere, utcunque in longum morbus trahatur. Methodus tumultaria autem est ea, quæ vesicantibus, venæ sectionibus, stimulantibus, aromaticis febrim impugnat.

21) Alvus cruenta, meraca, sine dolore, copiosa, in malignis, lente nervosis morbis aliquoties occurrebat, & tamen ægri curabantur omnes.

22) Sputum cruentum in malignis, dummodo non sit copiosum, non erat letale. Erat signum incipientis inflammationis, non autem dissolutionis humorum; tunc emollientia, & exigua venæ sectio.

23) Vera febris maligna, ubi materies per corpus jam dilapsa, & intime humoribus est commista, ita, ut emetico non potuerit amplius evacuari, solet plerumque ocysus, ferius, largis & continuatis sudoribus, iisque spontaneis judicari. Finito sudore subinde levis diarrhæa sequitur sponte (prodest tunc etiam aliquantum alvum abstergere) cum levamine. Hoc sæpissime vidi, in hac, in me ipso, in infirmaria &c.

24) Affectiones topicæ pectoris, abdominis &c. *in initio* biliosarum, putridarum, malignarum, minus sunt periculosæ; plerumque emeto catharsi tolluntur, una, aut duabus. At vero si *serius*, vigenteque morbo accedat affectio topica, dolorifica, sique accedat præmissis solventibus, & emetocatharsi, tunc pravum signum est, & incipientis, aut latentis ibi inflammationis signum; tunc non evacuandum per os, nec per alvum, sed *modica* missio sanguinis, & *potus* emolliens, & fots confimiles, universim antiphlogistica methodus per aliquod tempus adhibenda erit, usque dum id evanuerit.

25) Sudores 1. repletorum pastu, bile, putrida illuvie; 2. sudores colliquantes; 3. sudores indicantes, & ultimam crisin biliosorum, putridorum, malignorum constituentes; 4. sudores convalescentium utiles primo, dein vero roborantibus cohibentur; possunt etiam fieri colliquantes.

26) Pulsus durus 1. senum, 2. spasticus in colica pictonum, hysteria, 3. inflammatorum.

27) De venæ sectione in biliosis, in putridis, in morbis malignis, an in his
sem.

semper proscribenda? quibus sub conditionibus, & qua quantitate sanguis mittendus? Respondeo, si topica affectio in his morbis adsit, aut serius accedat, præmisso jam emetico plerumque id erit inflammatorium, erit nempe alicubi *stasis*. Tunc emollientia topica ad partem. *Omissio* sola stimulorum, & roborantium, & parcissima venæ sectio sufficiunt, si pulsus ceteroquin admittat. Item in convulsionibus supervenientibus morbis malignis, tetano, opisthotona &c. id fortunate adhibui.

OBSERVATIO IV.

Herniotomia.

Fœmina 44 annorum, ancillari officio semper functa, sana semper, ante annum tumorem herniosum, primo exiguum, subinde tamen sponte evanescentem, inter decumbendum præcipue, prodire sensit. Incommodi inde nihil habuit.

Die jovis, cum bacchonalia celebraret cum aliis, & largius brassica non fermentata vesperi vesceretur, alvum ponebat difficilem,

cilem, caprillam, & parcam. Nox bona; alvus nulla.

Die veneris vomitus assumptorum omnium, tormina, dolor videlicet scindens, ardens, continuus, per intervalla gravissimus dirissimusque, a ventriculi summa regione per totum abdomen ad pubem usque. Tumor herniosus major, quam unquam alio tempore, at *indolens*, etsi etiam contrectaretur. Die sabbati vomitus frequentes, male olentes, & assumptorum. Die dominica, lunæ, martis, mercurii, vomitiones stercoræ, crebræ, & tormina totius abdominis.

Die Jovis 5 Martii 1778 ad nos delata est. Perstant dicta symptomata. Pulsus naturalibus vix crebriores, sed vibrati. Hucusque nulla alvus, jam inde a die jovis septimanæ præcedentis.

Hernia enim cruralis ad crus dextrum, magnitudine ovi gallinæ. Mox venæ sectio larga facta est; cataplasmata emollientia; emolliens decoctum interne; enemata emollientia, leviter irritantia. Manu reponi prolapsum viscus non poterat; tumor non dolet, nequidem contrectatus, nisi rudissime.

Die

Die Veneris ; præterita nocte vomuit stercorea olidissima ; mitior abdominis dolor ; alvus paucissima , enemata sollicitata. At idem tumor , viscera non reponibilia ; hinc hoc mane sectio facta est.

Saccus octo circiter lineas crassus , durusque valde fuit ; eo dissecto feri flaventis pauxillum profluit. Intestinum profunde rubrum , aëre distentissimum & plenum erat. Crassissimum sacci initium , idque perangustum & longum intestina strangulabat , ita , ut ligamentum Poupartii minus visum sit ad strangulationem contulisse , plus vero sacci hæcce angustia.

Dissectum hoc sacci collum est mediante bisturi cavato specillo directi. Is modus præplacuit præ instrumento *dilatatorio* compellato ; etenim id difficillime applicatur , applicatum non satis alte intra abdomen adigi potest , *distrahendo* dolores nimios facit , & contusiones partium vicinarum. Atque in præsentē casu saccus ferme cartilagineus omnem ferme vim elussisset.

Finita operatione datum est decoctum de althæa, enemata oleosa.

A sectione alvus sponte mota sæpe est; absque ullo fere alio adjumento convaluit; post initium Aprilis sanata.

Nota: 1) En doloris absentiam in loco hernioso, quod sæpe efficere potest, ut ægri herniam ne quidem commemorarent; hinc in omni dolore colico, præcipue, si alvus obstructa simul adsit, interrogandum, & inquirendum est in hernias.

2) Non placet *le Blancianum* instrumentum; difficillime adplicatur; una manus instrumentum tenet, altera deberet *sola* repositionem tentare. Placet cel. *Richteri* admonitio: quid si forceps esset, uti speculum uterinum?

Ceterum nota: 1) dolor in periscindenda cute vividior potest minui, si extremi sectionis fines atramento notentur, & elata atque utrinque digitis comprehensa cutis uno fere tractu, atque una cultelli applicatione periscindatur.

2) Membrarum divisio, & periscissio sacci absque ferme dolore fuit.

3) Id attendebatur, ut complicatum intestinum *explicetur*, ut *modice protrahatur*

examinetur, an non parietes cohæserint; id quod sedulo advertendum.

4) Emollientia ne hilum profuissent curante scopo; aërem enim rarefaciunt. Frigida, & ipsa glacies, ob solum contentum aërem frigore condensabilem, ante inflammationem plus profuissent, si saccus fuisset tenuior, & ad contractionem, corrugationemque magis idoneus.

5) Purgantia non dedi, nec fumum nicotianæ; hæc enim in initio, & constrictione non valida, & accedente manus chirurgicæ repositionem tentantis auxilio, subinde utilia sunt.

6) Saccum rescidimus.

OBSERVATIO V.

Hemiplegia a fumo carbonum.

Vidua 32 annorum, semper ante sana, & corpore pingiculo, die mercurii cubitum petens carbones fabriles succendit in furno portatili, eumque in angusto cubiculo collocat.

Die sequenti surgit temulenta, vertiginosa; coquæ munere fungebatur eo die, sed minus expedite.

Die veneris mane evigilans (cubiculum non erat eventilatum, lustratumque, manebant enim carbones in cubiculo) immobile crus totum dextrum cum femore, & ejusdem lateris brachio. In acetabulo femoris dextri, & rheumaticus ad humerum dextrum dolor. Fit venæ sectio, cum nullo levamine.

Die sabbati ad nos venit, cum imperfecta hemiplegia. Mixtura salina. Alvus ter; paulo melius; os mucosum.

Die Dominica, 7. Dec. dato emetico a meridie, vomuit multa bilioso - pituitosa. A vomitu & alvo mota, mox movendi plena facultas, & dolor artuum minor.

Postea salina, eccoprotica; ad acetabulum vesicans; tandem paucos post dies plena sanitas.

OBSERVATIO VI.

Puerpera ex nimia suppuratione brachii & febre æstiva anni 1777. febricitans.

Fœmina 40 circiter annorum, colore flavescente per omne corpus diffuso, sexto nunc mense gravida, a secta nuper brachii vena, læsaque aponeurosi insigni tumore dextri brachii inflammatorio corripitur, & valida febre laborans 3tia Julii 1777 ad nos venit. Data solventia antiphlogistica; cataplasma dolenti parti applicatum; alvus morosior clysteribus sollicitata. Manifesta elapso triduo tumoris fluctuatione, sectione facta pus bonum educitur. Ioma Julii suppuratio latius serpisse, atque duos superiora versus sinus effecisse deprehendebatur. Dilatatum est vulnus, haud absque magnis ægræ doloribus. Sera vespera partus dolores; aquæ profluunt; situs infantis præternaturalis detegitur, aure scilicet ori uterino obversa. Absoluto itaque versionis negotio, mater gemellos peperit, absque ullis ferme vitæ indiciis; stimulantibus remediis ad vitam excitati; at trihorio elapso infans uterque moritur.

Sequenti post partum die febris exacerbatio. Vulnus amplum, suppuratio larga. Dolor totius abdominis attactu auctus. Lingua impura, cephalalgia. Alvus & urina, ob læsos sub versionis negotio ani & vesicæ sphincteribus, ægra inscia in lectum dejiciuntur, maxime dum tussitat, aut sternutat. Febris vesperi aucta cum levi horripilatione; mane 14. Julii vix ulla. Pus ex suppurante vulnere profluens tenuius, quam oportebat. Decoctum corticis peruviani, & fæces vini pudendis applicatæ.

At omnia inde pejora; dolor abdominis nec minimum emendatur; lingua sicca, arida; eadem alvi & urinæ incontinentia. Febris perstat.

Die 17. Julii dato emetico magnam bilis & pituitæ copiam rejecit. Inde cephalalgia & dolor abdominis evanuerunt, lingua humectari incipit. Eadem tamen alvi & urinæ incontinentia; circa vesperam pulvis radicis arnicæ.

Melior sensim puris conditio; febris mitior, tandem nulla; alvus nunc minus frequens, & cum urina in excipulum, movente id ægra, missa.

Persistente diarrhæa, etsi minus larga, data est die 25. Julii arnica ad scrupulos duos omni bihorio.

26. Mane theriaca; omni bihorio radix arnicæ, ad scrupulos duos.

27. Sumit omni bihorio drachmam unam pulveris arnicæ. Urinam modo retinet, nisi inter dormiendum. Alvus multo rarior., Bona suppuratio, & mundum ulcus.

30. Febris nulla a longo tempore. Pus bonum; ulcus mundum; appetitus. Alvus quater intra 24 horas.

1. Aug. Alvus semel. Bene per omnia.

4. 5. 6. 7. Aug. cubiculum obambulat.

Cum hucusque hinc inde collectiones exiguæ purulentæ fierent, & ulcera dein siccescerent, cum totum brachium œdematosum esset, continuata est arnica. Vic-tus restaurans ex carnibus & vino. Inde circa 28 bene se habuit, & ulcera fere con-sanata.

OBSERVATIO VII.

Hæmorrhagia uteri a vitio gastricâ.

Fœmina 38 annorum, trium prolium mater, a septem mensibus de cardialgia,

ponderis in ventriculo sensu, & inappetentia conqueritur. Ante tres circiter septimanas accessit amaror oris, fitis, & subinde diarrhæa levioribus torminibus stipata.

Ante 5 septimanas menses stato quidem tempore redierunt, sed copia non magna; at in quintam fere septimanam protracti, unde magna virium ruina, atque omnium symptomatum augmentum. Vergente quarta septimana fluxus sensim minuitur, & tandem subsistit.

6. Martii 1778, cum jam ab octiduo sanguinis profluvium substiterat, cum per 14 fere dies vagæ per vices horripilationes præcesserint, cholera corripitur, per tres circiter horas ægram vexante. Ad nos defertur; cephalalgia, os amarum, lingua biliosis sordibus obfessa, fitis; validæ ad scrobiculum oppressionis sensus; tormina per vices; febricula. Mixtura salina.

Die 8. Martii pondus ventriculi; tormina levia; vomituritio; os amarum, lingua biliosissima. Emeticum. Biliosa vomuit. Cardialgia nulla.

Die 9. 10. Sumit solventia ex gramine cichoreo, taraxaco.

Die 12. amara stomachica. Bene habet. Die 17. sana discessit.

Nota Quod si morbus hic evadat chronicus, tunc non curabis emesi, aut ea non sola. Adest tunc laxitas, sensim emendanda.

OBSERVATIO VII.

Febris lenta nervosa.

Puella 20 annorum ob suspicionem furti in carcere conclusa tenebatur septem integris septimanis; tandem comperta ejusdem innocentia dimissa est. At biduo post, tanquam nulli servitio addicta, denuo noctu in custodiam abripitur; verum altero mane, cum nullius rei noxia esset, & alterum sibi servitium quærere assereret, dimissa est. Gravissimum, præcipue hac altera incarceratione 28. Aprilis, terrorem passa, mox ea nocte ægrotare cœpit. Vagæ enim horripilationes caloribus interpolatæ, oris amarus, inappetentia, dedolatio. Die 1. Maji accessit dolor punctorius a medio sterni, ad infimam usque ejus oram, ponderis sensus in regione epigastica, & artuum do-

lores vagi; 3 Maji sumpto sale amaro 16ies deiecit; magna inde debilitas.

5. Maji ad nos venit. Cephalalgia, os amarum, calor & pulsus ferme naturalis. Mixtura solvens; enema. A meridie febris exacerbatio. Noctu bis alvum posuit.

6. Maji Febris. Nullus thoracis dolor. Os valde amarum. Emeticum; vomuit paucam pituitam; noctu alvus semel mota.

7. Maji Sapor oris emendatus; minus calet; urinæ jumentosæ. Maculæ in brachiis scarlatino exanthemati non absimiles; faucium levis rubor, & dolor.

8. Maji Emeticum. Bilioso-pituitosa, pauca. Maculæ pauciores, pallidiores; cetera eadem. Vesperi levis in thorace medio oppressio, quæ, paucò sanguine tussi rejecto, disparuit. Tunc autem venæ sectio instituta est ad uncias quinque. Sanguis cum vestigio exiguæ, diffusæ, cinereæ, lividæque crustæ.

9. Maji respiratio bona, nulla oppressio. Mens constans exacte semper, decubitus in omnem partem facilis semper. Pulsus naturali tamen semper celerior, debitæ fortitudinis, at calore corporis magno, & subinde veluti urente. Somnus; tranquillitas

litas; decoctum corticis; aquam cum spiritu vitrioli & saccharo, vesperi hujus diei prima vice dedi. Sanguinis identidem pauxillum ex utero, subinde ex naribus stillabat, urinæ paucæ, profundissime flavæ, absque hypostasi. Nulla hucusque sitis; non nisi coacta bibit.

10. Maji omnia uti heri. Hucusque alvus non nisi enemate sollicitata respondet.

11. Maji. Alvus hodie sponte soluta, bonæ notæ. Febris eadem, eodem tenore. Urinæ coloris minus profundi, & copia majore missæ. Nullus ullibi dolor; mens exacte constans, & tranquillitas quasi hominis meditabundi. Color faciei, uti sanorum, decubitus in omne latus facilis. Hoc die comperi, ægram ab aliquo tempore gravi mærore perculsam esse, ob amasium aufugientem, cum militiam metueret.

12. Maji meditabunda, somnolenta, febriens uno tenore. Vesperi lecto exempta, & per cubiculum circumducta. Alvum & urinam misit sponte, & multo cum levamine. Decoctum corticis; urinæ minus profundi coloris, uberiores.

13. Maji Mens minus meditabunda, minus somnolenta; minus febrit. Lecto
exi.

eximitur; alvum sponte ponit; urinarum proventus minus coloratarum, naturaliorumque.

14. Pulsus & calor vix febrilis; somnolentia minor; lassitudo major; urinæ hesternæ; indolentia.

15 & 16 pulsus & calor naturalis, vix ulla somnolentia. Magna virium ruina. Vino rubro & cortice utitur.

Die 16. Maji urinam inscia in lectum misit. Alvus enemate sollicitata.

17. Maji. Pulsus hucusque sat fortis, debiliior nunc est, celeritate naturali, uti & naturali calore. Mentis præsentia plena, & omnium adcurata cognitio; indolentia. Tussis accedit cum sputo difficili, tenacissimo, albido, spumoso. Collapsa facies, & color pallescens, qui antea lætus erat, sanorum instar.

Duo ad femora vesicantia; ad suras epispastica; infusum arnicæ, & decoctum corticis peruviani cum vino rubro.

Vesperis pulsus elatior, sudor æquabilis per totum corpus; suapte, & non interrogata subinde alios apte alloquitur; alacritas major. Urinam inscia in excipulum mi-

misit, naturali paulo magis flavescentem. Subinde assumpta, præcipue jusculum, evomit.

18 Omnia uti heri. Subinde assumpta revomit, præcipue jusculum; sputa nulla, tussis nulla; urina in lectum mittitur; alvus enemate solvitur.

19 Hodie *parcos*, sed frequentes curavi dari doses roborantium; decocti videlicet corticis peruviani ℥ i cum unciis iij. vini rubri per 24 horas; alacrior est, & vegetior; circumstantes alloquitur, sollicita de aliorum, quibuscum in uno cubiculo versatur, sanitate. Pulsus naturalis. Rarius assumpta revomit.

20 Alacrior est. Semel jusculum vomuit; vegetior; matulam petit; erectam se facilius sustinuit.

21. 22. 23. Convalescit. Vinum rubrum; elixir stomachicum quater per diem. Urinæ cum sedimento lateritio.

28 Maij sola ab aliquot diebus cubiculum obambulat; ad usque hodiernam diem subinde jusculum, vel & alios cibos vomuit, itemque sæpius pituitam ductilissimam, solam absque assumptis. Vinum & elixirium retinuit.

Nota:

Nota : 1) Die 19 Maij dedi parcas omnino doses roborantium. Certa enim est observatio, *nimias*, vel indicatissimi roborantis remedii doses, *sua mole* ventriculum gravare, & virium incrementa suspendere.

2) Quæritur, an in febribus malignis doses roborantium, corticis &c. possint determinari? *pauciores* enim doses non sufficient, *largiores* imbecillem ventriculum offendent.

3) Vis mæroris & terroris febres pessimas, lentas, & nervosas efficit.

OBSERVATIO VIII.

Asthma pituitosum.

Puella 22 annorum, lotrix, ante 5 annos tempore autumnali nudis sæpe pedibus per Danubium incedens, affectione catarrhosa corripiebatur. Catarrho hoc per biennium fere neglecto, mense Februario 1777 malum hoc ita tandem exacerbatur, ut ægræ, ob tussis vehementiam, suffocationis periculum instaret. Vena bis secta, & emollientium remediorum usu, tussis plurimum

rimum mitigabatur; mansit tamen assidua catarrhalis dispositio, per vices exacerbata. Sequenti autumnno rara omnino tussis, & ægra commode se habuit. At proxima hyeme, tempestate madida, de die per plateas nive plenas oberrans, noctu vero in humido cubiculo degens, tussire iterum & de pectoris oppressione conqueri incipit. Augetur tussis de die in diem; sex ultimis septimanis alvi difficultas accedit.

6 Februarii 1778 in nosocomium suscipitur. Cephalalgia, os mucosum, inappetentia; vomitus inter tussendum. Respiratio asthmatica, oppressio pectoris; decubitus diuturnior, ob respirationis difficultatem, fere impossibilis; Febris vix ulla. Enema solvens. Mixtura salina.

8va Emeticum. Vomuit aliquoties pituitosa, sæpius deiecit, cum levamine. Rarior enim tussis, respiratio liberior, & decubitus in omnem partem. Noctu morbus iterum exacerbatur. Paregoricum; pejus inde habuit hac nocte.

9 & 10 tussis rarior, at difficilis de novo respiratio, & orthopnoea. Nil, aut perparum motuum febrilium adfuit. Sputa copiosa, ductilia pleraque, & pellucida,
præ-

præcordiorum & thoracis quasi constrictio, illorum tamen validius, quam hujus. Mixtura solvens.

12. Emeticum; vomuit bilioso-pituitosa multa, evidenti, & maximo cum levamine. Mox enim decubuit, facile spiravit, raro tussivit; paucissima sputavit. A meridie datum decoctum graminis, taraxaci, cichorei, cum oxymelle squillitico, & tartari emetici granis ij. Nox bona, somnus recreans, decubitus facilis, & rara tussis.

13. Bene habet. Rara tussis; at vespere orthopnæa, tussis; nox fere insomnis.

14. Martii eidem decocto addidi oxymellis squillitici unciam iβ, & tartari emetici grana iij. Enema. Vix ulla tussis; decubitus interdiu facilis, noctu denuo difficilior, attamen faciliior, quam antea. Hucusque plerumque erat respiratio sibilosa.

15) Idem decoctum cum tartari emetici granis iij, arcani duplicati granis iij. Vomuit sæpius per diem pituitam ductilem. Nulla jam tussis; vix ulla hodie pectoris oppressio; spiratio non sibilosa; decubitus facilis.

16. Decoctum idem cum oxymelle squillitico, & granis iij. tartari emetici; subinde, sed raro per hos dies vomuit; nulla tussis; nulla oppressio.

17 & 18. Decoctum lichenis cum oxymelle squillitico, & tartaro emetico.

Die 23 bene per omnia habens discessit; retineri diutius in nosocomio non potuit, etsi libenter curam confirmatoriam diutius produxissem.

Nota: Asthmata talia curavi etiam gummi ammoniaco, vitello ovi soluto, ad scrupulos ij. — drachmam i. per 24 horas.

OBSERVATIO IX.

Herniotomia.

Fœmina 50 circiter annos nata die 19 Nov. 1778 mane adhuc in lecto incarcerationem herniam deprehendit; tormina graviora eo die, & crebra vomitio *biliosa*, alvus nulla. Decubuit; horripilationes, & intermixti calores; sitis.

20. Die Sabbati eadem omnia. Tormina vaga, at assidua, mitiora quam pridie; vomitio minus crebra assumptorum, & biliosa.

21. Mitia hæc valde. Non vomuit; decubuit assiduo. Leves horripilationes & calores.

Die 22 ad nos venit. Venæ sectio mox facta; cataplasmata ad totum abdomen adplicata. Tormina mitia levique at assidua, sed nullibi fixa, maxime tamen circa umbilicum. Mane non vomuit. Ene-mata crebra, emollientia; solutio diluta salis amari per epicrasin. Vesperi vomitio assumptorum, & modice fœculenta, crebra. In loco hernioso hucusque nullus, nisi ad attactum, dolor, subinde tamen etiam extra attactum.

Mox semicupia imposita; repositio tentata; sed frustra. Vomuit. Opium datum; dein per noctem denuo solutio salis amari per epicrasin. Denuo frustra repositio tentata est.

Pulsus modice celerior naturali; leviculi calores, horripilationesque, levia tormina, & ad attactum vix aucta. Tumidulum abdomen hucusque; borborygmi, flatus ævo.

Mane die 24. Nov. herniotomia feliciter instituta. Post $\frac{1}{4}$ horam alvus, & dein sæpius sponte, & inter levia tormina de-

coc.

coctum althææ; cataplasma emolliens. Nocte sequente febricula.

Die 25 Nov. Mane levis febris; alvus aliquoties sponte posita; vix ullus dolor in abdomine, nisi inter dejiciendum, isque levis.

Uta est lichene islandico ob tussim antiquam; sputa glutinosa, copiosa, puriformia.

Circa medium Decembrem febrire vespere mane, & noctu cæpit. Cephalalgia, albida lingua; solventia, & dein applicato brachiero emeticum; demum graminis taraxaci, cichoreique decoctum cito rem in integrum restituerant.

Circa finem decembris 1778 cubiculum sana obambulabat.

Nota: Suspicio herniæ incarcerationem factam esse ob *latentem saburram*, quæ flatibus distenderit intestina, & protruserit. Nulla vis, nihilque extra ordinem antecessit.

OBSERVATIO X.

Hydrothorax.

Vidua 46 annorum, elapsa hyeme humidum cubiculum inhabitans, faucium asperitatem per vices redeuntem sensit, absque ulla tamen pectoris oppressione, aut tussi. Mense Martio catharrho affligitur, per intervalla aucto, atque sensim iterum mitiori facto. Venæ sectione instituta, sanguine absque apparente crusta, catarrhus rediit, cum pectoris oppressione, respiratione difficili, & cardialgia. Mense Majo assidua pectoris oppressio, tussis vehementior, & respiratio sibilosa. Noctu omnium symptomatum exacerbatio. Fit iterum venæ sectio; at morbus continuo increscit.

Ante quatuor septimanas, sanguine iterum educto, nova, & majora mali incrementa. Summa enim respirationis difficultas, anxietas, repentina noctu e somno excitatio, cum metu suffocationis, orthopnœa; ab aliquot diebus mane pedum œdema.

Die 28. Septembris ad nos venit Magna respirationis difficultas, oppressio thoracis assidua, tussis frequens; cardialgia inter

ter tussendum aucta; alvus ab aliquot diebus obstructa; urina copiosa, aquosa; leve pedum cedema; sitis; pulsus & calor naturalis. Mixtura ex aqua petroselini, fœniculi $\overline{aa}$ unc. iij. Pulv. squill. gr. VI. Oxy-mel. squill. roob. junip. $\overline{aa}$ unc. j. Enema.

29. Sept. Magna noctu respirationis difficultas, & thoracis oppressio, ut totam noctem in lecto sedens ægra transigeret. Urinas misit copiosas & aquosas. Squill. gr. X.

30. Sept. & 1 Oct. Nulla noctu oppressio.

5. Octobris. Hucusque nulla pectoris oppressio; somnus bonus, cardialgia minuitur; pruritus in gutture adhuc durat.

7. Oct. Somnus hucusque bonus. Pectus penitus emendatum, cardialgia levior. Repetita mixtura diuretica, & ad firmandos sensim pulmones datum est decoctum polygalæ cum liquiritia.

18. Mane quæsta est denuo oppressio-nem pectoris, & repentinam illam suffocationem a primo somno, cum mixtura diuretica ab octo diebus intermitteretur, & solum polygalæ decoctum præscriberetur.

Data est ergo denuo eadem mixtura, & 19 Octobris bene se dormivisse agebat.

21. Sana discessit; suasi tamen, ut squillam continuet. Citius abivit, quum oportebat.

OBSERVATIO XI.

Asthma.

Chirurgus 16 annorum, ante tres annos tempore hyemali aëris vicissitudini plurimum expositus, catarrho afficitur, per 14 circiter dies durante; muneribus suis interim fungebatur. At inde per $\frac{1}{2}$ fere annum constrictionis in pectore sensus, & respirationis difficultas. Sequenti æstate pleuritide corripitur, quatuor venæ sectionibus, & emollientium remediorum usu sanatus. Sanus per medium annum. At postea, inter validos iterum corporis motus, pristina pectoris oppressio, & respirationis difficultas rediit, per novem fere menses assidua, donec iter Viennam faceret, tempore humido pluviosoque. Omnia inde pejora.

22. Nov. 1778. ad nos venit, Inspiratio sonora, sibilosa, strepens; circa caput asperæ arteriæ videbatur impedimentum esse. Exspirabat tamen sine sonitu, & longissimis tractibus eloqui poterat, absque nova inspiratione. Thoracis per vices quasi constrictio.

Vesperī & noctu pejus habuit, ita, ut surgere, & obambulare debuerit; meridie mitius. Pulsus pleni, præduri, quales subinde in gravi solent esse inflammatione, aut potius, quales in colica saturnina. 23 & 24 eadem noctu; mali exacerbatio.

Die 25. Venæ sectio; a prandio paulo melius se habuit. Vesperī emeticum. Post emesin nec minimum prioris incommodi vestigium; nox placidissima.

26 & 27. rediere noctu paroxysmi; e lecto surgens mox bene se habet; post mediam noctem placidus somnus; usus est refracta dosi ipecacuanhæ. Evidenter emendabatur, & die 10. Dec. sanus e nosocomio discessit.

Nota: Eodem tempore tres alias asthmaticas habui, unam cum strepente respiratione, tussi magna, & sputis albumen ovi exacte referentibus, aut sperma ranarum.

Hæc sputa emeticum primo, deinde vero refractas doses ipecacuanhæ, aut flores arnicæ indicarunt, subinde solum emeticum. Habuit simul quartanam triplicem; primo die salina, secundo autem emeticum cum ingenti levamine, absterfo asthmate; mox dein usu decocti florum arnicæ primo quartana simplex, dein brevi nulla. Alteri, ex asthmate bilioso, profuit emeticum. Tertiæ ex asthmate ob hydrothoracem, profuit sectio.

OBSERVATIO XII.

Hernia incarcerata.

Pistor 24 annorum a biennio herniam inguinalem habet, quæ sæpius prolapsa facili negotio semper reponebatur. 2. Junii 1777 hernia incarceratur, totum abdomen valde dolet; tumor herniosus non magnus, rotundus, mobilis, sed radice firma, constrictissimaque. Alvus ea die semel posita. Facta est eadem die in nosocomio venæ sectio, diæta ex meris jusculis, decoctum hordei cum oxymelle simplici, enemata emollientia.

Vesperi semicupium ; ea nocte emollienti clysmati pauxillum salis addidi unde denuo alvus mota est ; mox tumor minor , & minus durus fiebat. Repositio variis intervallis tentata , altero mane feliciter cessit.

Nota. Vomitus hoc in casu necdum adfuit , & res intra solas vomituritiones stetit.

Præter duo cochlearia juris carniū tenuissimi , aquæ omni trihorio exhibebantur , assumpsit nihil. Cum non sitiret , nihil , vel perparum decocti assumpsit. Oleum amygdalarum , quod in consimili casu propino , hac vice non dedi. Etenim vidi hisce præcipue in terris , ubi olei rarior in victu usus est , qui haustus oleosus nauseant , & ingestos revomant.

Oleum amygdalarum odore quidem minus grave est , attamen cito rancescit , præcipue , si nec frigide , nec recenter expressum fuerit. Acrimonia rancida gravem utique intestinis inflammatis , atque in loco hernioso sugillatis , etsi facta etiam repositio esset , inferre noxam deberet.

Cum æger balneo immitteretur , id cavi , ne id calorem corporis humani multum superet , atque humorum orgasmum hic

periculosum, nimio calore suscitaret. Præterea, quo diutius illi insidere absque vertigine, & sensuum confusione possit, sedulo cavi, ne vapor calentis aquæ ad caput admittatur, & inspirando attractus non perferendas anxietates faciat.

Hoc si neglexeram, nec diu sufferre balneum poterant, nec optatum inde emolumentum experiri.

OBSERVATIO XIII.

Epilepsia.

Vinitor 26 annorum ante 10 annos a terrore vehementi vertigine frequenter corripitur; venæ sectione instituta sæpius sopitum est malum, at tandem in epilepsiam transiit, quæ primo incertis intervallis affligebat, at dein ab anno circiter omni ferme 14to die, vertigine præcedente, ægrum corripiebat.

Accessit tunc æger nosocomium; acceptis a Medico, qui pauperibus solet præscribere pilulis, & frequentia & vehementia paroxysmorum remisit.

18. Octobris 1778 postquam vehementi ira exarserat, validissimo paroxysmo corripitur.

Signa epilepsiæ prænuntia, vertigo, susurrus aurium, & strepitus quasi in cerebro, atque ardoris in oculis sensus, hora circiter ante paroxysmum, ægrum de adventante morbo admonebant. Finito paroxysmo os amarum, & oppressionis in thorace sensus remansit.

Venæ sectio, ira, terror, spirituosorum usus morbum exacerbabant.

26. ad nos venit. Mixtura salina. Aliquoties deiecit; nox placida. Altera die circa meridiem paroxysmus epilepticus. Mixtura iterum salina. Noctu somnus; at altero mane amaror oris; lingua tenaci glutine obducta. Emeticum; vomuit pituitoso-biliosa.

Salina postea assumpsit, & cum post aliquot dies denuo os mucosissimum evaderet, & ventriculo doleret, denuo datum emeticum; eadem vomuit; postea amaricantia.

Aliquot elapsis diebus paroxysmus rediit, non gravis, at solito multo citior, breviorque intervallo; os denuo mucosissimum.

Du-

Datae pilulae ex galbano , camphora ,
massa pil. Ruffi circa 4. Nov.

Circa medium Novembrem, cum levis
denuo insultus epilepticus, attamen mentis
constante praesentia, admonitio adesset, pul-
sus continuo essent repentes, humilesque,
ac omni modo debiles, & os mucosum ef-
fet, praecipue post insultum, desumpta in-
dicatione a diathesi debili, mucosa, dedi-
corticis peruviani unc. β , cum drachma,
extracti martis pomati. Inde sensim arte-
riis vigor, & animosior vis, & a morbo
immunitas.

OBSERVATIO XIV.

Catarrhus antiquus.

Sartor 22 annorum septem abhinc an-
nis prima vice pleuroperipneumonia leviori
corripitur, sputis copiosis, flavis prodeun-
tibus. Saepius ab eo tempore, variisque
anni temporibus ex hoc morbo decubuit,
nisi venae sectione illum praepediret.

18. Martii 1778 mane frigore corripitur;
os amarum, inappetentia; dolor totius
lateris sinistri punctorius, ad dorsum usque
ex.

excurrens, tussi & inspiratione auctus; decubitus in utrumque latus difficilis. Die 19. venæ sectio; crusta pleuritica, flava; nulla emendatio; eadem vespera venæ sectio repetita, sine levamine. Altera die iterum instituta venæ sectio; dolor parum minuitur; eadem tamen respirationis difficultas, & tussis.

21. Martii in nosocomium suscipitur. Os amarum, nausea. Dolor lateris sinistri punctorius; respiratio difficilis; tussis frequens; sputa copiosa, mucosa; decubitus in utrumque latus difficilis; alvus obstructa; pulsus celer, debilis; color faciei flavescent. Mixtura salina.

Altera die tussis rarior, & facilior in latera decubitus. Emeticum. Vomuit pauca, pituitosa; sæpius deiecit. Omnia emendabantur; respiratio facilior, tussis rarior, decubitus in utrumque latus; sputa tenacia, quædam cocta. Decoctum graminis, taraxaci, cichorei, cum sale medio.

Curatus ex asse est, & a præsentī morbo, & ab antiqua tussi. Egregiæ vires emenses, & decocti graminis, cichorei &c.

OBSERVATIO XV.

Cynanche.

Fœmina 29 annos nata & maritata, ante annum, quinto graviditatis mense abortum patitur; ab eo tempore sana est, & regularem patitur fluxum menstruum. Ante 14 dies consueta catamenia redire debuerant, non tamen redierunt.

$\frac{1}{2}^3$ Jan. 1779. frigere cœpit præter morem, capite dolere, dolere etiam in loco interscapulari, quasi ab rheumate.

$\frac{1}{2}^4$ Jan. Omnia eadem; dolor capitis auctus. Nocte hanc diem insequente parotis utraque, utraque etiam glandula submaxillaris cum dolore dilacerante intumuit; major erat dextræ parotidis, & sinistræ submaxillaris tumor. Loca tumentia contractari vel leviter citra dolorem non potuerunt.

$\frac{1}{2}^5$ Hoc die nauseavit, inter deglutendum, dolorem & obstaculum paulo supra sternum sensit; difficulter etiam respiravit, ob majorem inter inspirandum dolorem ad caput asperæ arteriæ, & per decursum ejusdem arteriæ asperæ ad sternum usque, dum

dum spiritum attraheret, exortum, eumque pungentem. Tumor locorum glanduloso-
rum, dolorque, uti & rheuma inter scapu-
las, & cephalalgia non mutantur. Dolor
gutturis attactum difficulter ferebat.

²⁴ Jan. Omnia augebantur. Sumit
haustus salinos, unde alvum ter tormino-
sam, & absque levamine posuit. Nocte
hanc diem insequente, difficillima respiratio,
& cum metu suffocationis ob dolorem ad
caput asperæ arteriæ, & ob impedimen-
tum ibidem hærens.

²⁷ Jan. Hodie mane ad nos venit, pa-
rotide & submaxillari glandula utrobique
tumente, ea, qua dixi, ratione, difficulter
respirans. Glocitabat ad instar galli indici
irati, & concitati. In faucibus nihil alieni
inspicienti apparuit; cephalalgia, rheuma in-
ter scapulas; dolor gutturis inter deglu-
tiendum, inspirandum, ad attactum, quem-
admodum hucusque perstabant.

Pulsus naturali & celeritate, & mol-
litie; calor præter naturam vix ullus; do-
lores lacerantes artuum omnium, brachio-
rum præcipue, maxime digitorum, quos
extendere, ob *crampum*, ut aiebat, non
potuit.

potuit. Ab initio morbi hucusque assiduum, nullo calore distinctum frigus querebatur.

Fit venæ sectio unciarum X. Sanguis laudabilis. Enemata eccoprotica; cataplasma emolliens ad parotides, & totum colum. Fotus emollientes faucium; decoctum emolliens, tepidum, nitrosum ore haustum.

A meridie melius habet; non glocitat; minus inter deglutiendum dolet; facillime respirat. Artuum minor dolor, minor etiam locorum glanduloforum, at major inter scapulas. Noctu dormivit; frigus nullum.

$\frac{2}{7}$ Jan. Omnia, uti heri a meridie. Decocti altheæ Libræ ij. cum salis amari & mannæ aa unc. j. Omni bihorio vasculum.

$\frac{2}{7}$ Jan Dolor quasi rheumaticus crurum, parotis dextra minor; glandulæ maxillaris sinistrae tumor æque minor. Leve inter deglutiendum paulo supra sternum impedimentum. Apyretos. Mixtura ex aqua sambuci ꝑ unc. V. roob sambuci unc. ij, & antimonii diaphoretici non abluti dr. ij.; decoctum altheæ pro potu communi. Urinæ partim naturales, partim cum sedimento lateritio.

3° Jan. Loca tumentia minus tument; melius deglutit; alvus facilis; urinæ, quales heri. Nullus crurum dolor.

3^r Bene. Levis tumor glandulæ submaxillaris sinistræ.

1° Febr. Tumor glandulæ minor; nullus ullibi dolor, nisi levis ad cardiam. Datum decoctum graminis, taraxaci, cichorei, cum arcano duplicato.

2. 3. Febr. eadem remedia; bene habet.

4. Febr. rheuma lateris dextri faciei. Leve impedimentum iterum in deglutiendo. Vesicans ad nucham. Stibium in mixtura sambucina.

5. Febr. meliora omnia.

6. Februarii bene habet.

OBSERVATIO XVI.

Colica pictorum.

Homo 32 annorum apud deauratorem pulveres cum plumbo mixtos terens, fert ante 14 dies dolorem ventriculi contorquentem; alvus fuit diarrhæica, quam cum emolumento tulit. A die dominica dolo-

res per intervalla graviores, & tam ardentiores quam contorquentes adfuere. Conqueritur de ardore in femoribus. Urina est stranguriosa; brachia præ gravitate elevare, & firmiter insistere præ dolore & debilitate pedum vix potest. Heri, 19 Julii 1776, sponte biliosa vomuit; alvus est stricta; sapor nullus; lingua alba, modice flava.

20. Emulsum purgans, cum gr. iv camphoræ. Enema cum drachmis ij salis gemmæ; pro potu autem communi decoctum emolliens, cum unciis ij roob ribesiorum. Alvus post enema semel, & pauca; dolor idem.

20. Mixtura ex aqua florum chamomillæ, menthæ, aa unc. iij. opii puri granis iij, camphoræ gr. iv. syrup. menth. unc. i. Enema idem. Alvus bis posita. Urina liberior, absque dolore. Dolor ventriculi minor, Cataplasma emolliens.

21. Dolor exiguus. Alvus semel spontanea.

Rec. Olei amygd. rec. & frigid. express. unc. j.

Vitelli avorum Nr. i.

Aq. fl. chamom. unc. IV.

Camph.

Camph. gr. IV.

Opium puri gr. iij.

Syrup. menth. unc. ij.

M.

22. Alvus semel facilis; nullus dolor.

23. Caput obtusum. Ceterum omnia bona. Emulsum purgans.

24. Bene per omnia.

Rec. G. Galban.

Sagapen aa dr. j.

castor. dr. β.

Syrup. menth. q. s. ut fiant pilul.
gr. iij.

D

Mane & vesperi pil. IV.

Quæstio est, an colica saturnina sit *sui generis*, seu specifica, & an ab aliis rebus possit eadem specie colica excitari?

Respondeo: numerosas, & maxime differentes colicas dari constat; attamen hanc esse peculiarem, peculiaribus notis insignitam, ego quidem arbitror. Constitui historias colicæ saturninæ omnes paulo accuratius descriptas colligere, ut ex collec-

U 2

tis

tis quam plurimis morbi hujusce historiis certi quid deduci queat. Cel. *Strack*, egregius ceteroquin observator, eandem confudit cum arthritica, in peculiari libello hac super re scripto.

Plura occurrunt notanda in colica saturnina:

1) Species doloris, qui contorquens est, & subinde ardens, continuus, sed per intervalla exacerbari solitus.

2) Sedes doloris primo in ventriculo, dein circa umbilicum.

3) Dolor ardens in certo corporis loco, sæpe non magno, præcipue in femore alterutro, vel utroque.

4) Gravitas artuum sæpe superiorum & inferiorum.

5) Pulsus durus, plenus, fortis, non febrilis plerumque, subinde tamen naturali celerior.

6) Umbilicus retrotractus in plerisque, nulla tamen ab aliis observata lignea durities.

7) Alvus tarda, difficilis, fæces non semper caprinæ; alvi lubricitatem in uno observamus cum levamine morbi.

8) Vomitus æruginosus, biliosus, flavus.

9)

9) Mictus stranguriosus, parcus, frequens, tenesmus ad matulam, & urethræ in quibusdam retractio.

10) Dolores omnium artuum per intervalla exacerbari, sæpe noctu graviores, uti venerei, assolent.

11) Signa ea exhibent, quæ apparent in morbis biliosis, uti sapor amarus, lingua viridis, flava &c.

12) Subinde stupor artuum, qui etiam in paralyfin transit.

13) Reptationis sensus per œsophagum, strangulatio gutturis, & globus quasi hystericus.

14) Sensus versus vesperam & noctu caloris in toto corpore, quemadmodum in febre inflammatoria, quin tamen æger ad contactum caleat, aut pulsum febrilem habeat.

15) Constrictio scroti.

16) Testiculorum retractio per intervalla.

17) Caput confusum; in principio somni pavores, somnus insomniis turbatus.

18) Convulsiones artuum, & insultus apoplectici.

19) Delirium furiosum.

20) Tenesmus.

21) Urina aut naturalis, aut mere aquosa.

22) Flatus sursum & deorsum erumpentes, borborygmi.

23) Oppressio pectoris subito, & per intervalla ingruens.

24) Sub insultu epileptico linguæ immanis tumor, & extra os protensio, quam quidam dentibus commordit.

25) Dolor abdominis tactu auctus.

Alvum, ab opio stringi solitam, in colica pictonum non impediri, quin potius promoveri, in pluribus est observatum; hinc venenum saturninum 1) videtur, fibras quasdam reddere stupidas, torpidasque; 2) id venenum perfectissime adstringit, ita, ut olim in gonorrhæis inveteratis, & fluore albo ad omnia rebeli, fuerit tanquam summum, & potentissimum adstringens celebratum; quin nuperus scriptor gallus *Goulard* denuo ausus est, usum ejus internum suadere; 3) quibusdam fibris spasmus, si ve spasticam constrictionem inducit; hinc oritur indicatio sequens: sc. *emollire* oleosis, *incitare* nervinis, & fibras spastice contractas *opiat*is solvere.

Mag.

Magna necessitas est, ut hic morbus probe dignoscatur; frequentissime contigit, ut integræ familiæ, integra monasteria, novo, ut apparebat, morbo laborarint, & plurimi perierint. Solent enim 1) butyro cerussam admiscere, ut pondus augeatur; 2) vina acida litargyrio edulcorare.

OBSERVATIO XVII.

Colica saturnina.

Vir 26 annorum, quindecim fere annos in conficiendis pigmentis consumens, ante novem menses prima vice colica saturnina corripitur; at levis admodum erat morbus, cum enim æger a laboribus istis desisteret, omnia intra biduum symptomata sponte disparuerunt.

Ante 14 dies eadem symptomata, at vehementiora longe recruderunt; vehementes enim omnium artuum dolores, noctu plurimum exacerbati, artus movendi impotentia; ventriculi constrictio; flatuum per œsophagum & asperam arteriam ascendentium, & guttur strangulantium sensus, Alvus pertinaciter clausa, fœces

non capillæ ; tenesmus ; liberum urinae profluvium, Lingua impura, modice flavescens ; oris amaror, vomituritio ; umbilici introtractio. Pulsus fortis plenus, subdurus, naturali non celerior. Calor naturalis.

Datum 2da Augusti emulsum purgans ; & fomentum emolliens ad abdomen.

Purgabatur cum levamine. Cum altero die mixtura oleosa cum opio & camphora daretur, alvus substitit ; aderant borborygmi, ventrisque murmura. Pulsus admodum fortis & durus, non celer. Hinc data est eodem die tertio mixtura salina.

Die quarto facta est exigua sanguinis per venæ sectionem detractio, ut opium tutius & efficacius dari possit. Facta venæ sectione, data denuo mixtura oleosa cum opio & camphora. Opium alternis solum diebus addebatur, at camphora nunquam omissa est. Alvus sub usu opii ad grana iij vel & iv. intra nyctemeron exhibiti, semel, bis, terve suapte solvebatur. His per paucos dies adhibitis subjunximus mixturam nostram ex tota chamomilla paratam. Demum post septem aut octo dies, aut sani abivere, aut si persuaderi ad perficiendam

dam curam confirmatoriâ poterant, eisdem mixturæ ex chamomilla confectæ, aliquid corticis peruviani, & foliorum aurantiorum addidimus.

Multi suadent etiam quadruplicatas purgantium doses, si ordinaria quantitas purgantium non sufficiat. Verum ubi mitius, & forma liquida, ac per epicrasin datum purgans alvum non referaret, ad valentiora pharmaca nunquam confugeram, sed, præmisso spasmos sopiente opio, alvus de novo, dato leniori purgante, facile solvebatur.

OBSERVATIO XVIII.

Colica pictonum cum febre biliosa.

Pictor 29 annorum, ante annum Posonii gravissima colica pictonum laboravit; elapsis demum 18 septimanis, postquam quaternis vicibus recidivam passus esset, ex toto convaluit.

Ante tres circiter septimanas cephalalgia, ardoris in thorace sensus, dolor in regione epigastica; sumpto quodam remedio hæc symptomata brevi disparuere.

At 16. Sept. 1776 Eadem symptomata longe vehementiora redierunt; accessit vomitus æruginosus, alvus adstricta. 18. Septemb. Umbilici introtractio.

19. Alvus a quatuor diebus nulla, dolor abdominis ingens, vomitus biliosus, ejulatus, jactitatio. Data est mixtura oleosa absque opio, datumque enema primo emolliens, dein acre, nullum levamen; alvus nulla. Repetita & enemata, & mixtura oleosa cum opio. Dolor sopitus, alvus nulla. Pauca febris.

Die 23. Vesperi dedi unciam $\mathbf{x}$ β salis amari in unciis VI. aquæ communis, itemque enemata acria. Alvus inde ter mota. Dolor in epigastrio per intervalla ardens; flatus, borborygmi. Mixtura oleosa cum camphoræ & opii granis $\mathbf{vj}$. Dolor vix aliquis. Sed carebaria, pauca febris, os mucosum hucusque, gravitas circa præcordia, alvus nulla.

Die 25. Sept. Emulsum purgans; ter mota est alvus; nullus amplius dolor in abdomine, sed perstant borborygmi; nulla cardialgia, nec carebaria. Modice febricitat; os mucosum hucusque, non tamen amarum. Data est mixtura solvens cum arca-
ni

ni duplicati drachmis ij, camphoræ granis iv.

Alvus interdiu non movebatur; attamen capitis dolor, qui hucusque fuerat, & calor febrilis evanuit; dolor vero in abdomine recrudit.

Urina hucusque, non nisi diu adhibito nisu mingendi, fluit. Vesperis datum est granum opii, & mixtura continuabatur. Inde dolores evanuerunt. Alvus semel posita.

Die 27. cum levissime adhuc febricaret, data est mixtura solvens absque sale, cum camphoræ granis jv. A meridie nullus abdominis dolor, febris nulla.

Die 28. Mixtura solvens; camphoræ grana jv. Nullus abdominis dolor, nulla febris, urina facilis.

Die 29. Repetita eadem sunt, per omnia bene se habet.

Per triduum stomachicis usus est, & sanus per omnia discessit.

Nota: 1) Febrim biliosam, utut levio-rem simul junctam arbitror.

2) Hoc si sit, aut emetica, aut saltem lenia eccoprotica debent adhiberi.

3) Hi opium non ferunt, omnia exasperantur.

4) Febris hæc biliosa colicæ pictonum juncta curatur, modo systema nervorum non sit minus affectum; at si tremor artuum, vocis, linguæ &c. adsint, plerumque pereunt, etsi reliqua bona esse videantur, & colica multum mitigetur, aut cessare videatur.

5) Solventia cum pauca camphora, & alvus aperta servari debent.

OBSERVATIO XIX.

Paralysis brachii incipiens.

Lapicida 32 circiter annorum, semel tantum per omnem vitam ex morbo acuto decubuit; hucusque sanus. Ante octo septimanas de insigni artuum superiorum gravitate, & magna, vel ad levissimos motus dedolatione queritur, ut ad labores suos ineptus prorsus esset. Venam secari curavit; modicum inde levamen. Iter tunc faciens vomitu corripitur, sæpius per diem redeunte; vomuit assumpta, neque, inappetentiam si excipias, de ullo alio symptomate conquestus est. Variis remediis externe applicatis, post octiduum vomitus sistebatur, super-

perstite tantum per aliquot dies, inani vomendi conatu. Laboribus suis iterum fungebatur. At ante 14 dies rediit iterum debilitas, & quasi incipiens paralyfis artuum superiorum, cum eorundem tremore; perstat interim tactus.

17. Septembris 1776, cum ad nos venit, præter illam artuum gravitatem, nihil alieni exhibebat. Data est mixtura oleosa, cum granis jv. camphoræ.

22. Sept. Hucusque idem remedium continuatum cum aliquo levamine est. Data dein mixtura chamomillæ cum granis xij camphoræ.

Die 26. multo majus brachiorum robur.
1. Octobris sanus discessit.

OBSERVATIO XX.

Mania.

Pictor 52 annorum sæpius morbis acutis, & in hungaria febre intermittente per decem menses laborans, a 30mo circiter ætatis anno per duodecim annos sanus vixit, nisi, quod vix non quotidie mane aquosa, pituitosaque vomeret. At dein absque

que ullo prægresso colicæ saturninæ symptomate, taciturnus evadit, hominum confortia fugit, tandem noctu e lecto exilit, clamat, ejulat, tanquam a latronibus occidendus. Ad nosocomium S. Marci deferatur, ubi post duos menses iterum ad se rediit, & sanus e nosocomio discessit. A quatuor annis maniaca affectio non amplius rediit, nisi subinde & leviter, atque ita, ut labores suos semper exerceret.

Per quatuor hasce ultimas septimanas diu noctuque labore pictorio occupabatur; inde vomitus frequentior, atque vix non omni mane rediit; mens sæpius, magisque per hoc tempus turbata, noctu præprimis.

Die 21. Octobris 1776 vesperi frigore corripitur valido, calore subsequente; vomitus frequens; umbilici introtractio, & spasmodica cæphagi constrictio, quæ ab aliquot septimanis, attamen mitius ægrum vexabant, nunc vehementius afficiunt; dolor rheumaticus artuum superiorum. Os amarum, magna sitis.

Die 22. Nullum frigus, sed assiduus calor; eadem fere symptomata, noctu mitte delirium.

Die

Die 23. Venæ sectio. Minus calet; alvus per tres dies obstructa.

Die 24. in nosocomium suscipitur. Pulsus celer, fortis, durus; vomituritio assidua; os amarum; respiratio difficilis, tussis frequens, sputa tenacia. Dolor contorquens in regione epigastrica; umbilici introtractio; rheuma artuum superiorum. Alvus hodie semel mota. Mixtura solvens cum nitro; decoctum hordei cum oxymelle. Sputa prodire copiosiora, mucosa, levantia; calor sitisque disparuere. Dolor in abdomine nullus, nullus febrilis motus.

Sumpsit postmodum species pectorales, mixturas solventes, & sputis multis mucosis rejectis, bene per omnia intra paucos dies habuit, ac post initium Novembris sanus discessit.

Nota: 1) Quæritur, unde hæc insania? an a saturno? probabile id quidem maxime est, cum vim plumbi nervis inimicam, infatuantem, insultus epilepticos ac apoplecticos, deliria furiosa inducentem, multis observationibus noscamus.

2) Quare nihilominus non gravius a plumbo multaretur, & abdomen tot annis immune ab doloribus colicis habuerit, etsi
inter

inter continuos labores pictorios versaretur, inde repetendum existimo, quod delicatior ventriculus quotidiano vix non vomitu, veneni particulas, salutari naturæ molimine, rejecerit.

OBSERVATIO XXI.

Colica biliosa.

Vir 38 annorum debilioris compagis, vitæ sedentariæ deditus, potui indulgens, & crebris masturbationibus vires exhauriens, anno ætatis 14mo febre intermittente per 18 fere menses laborabat. Perfecte tandem sanatus.

16mo ætatis anno, tempore autumnali, cum largiter cibasset, aëri frigidiori humidoque se exponens, dirissimo dolore colico totum abdomen occupante corripitur, post quatuor horas sponte evanido. Sexennio elapso iterum in colicam incidit, mitiorem tamen, & aliquot dies durantem. Abhinc assiduo, vel levissima data occasione, colicæ obnoxius. Ab ultimo decennio ita frequens hoc malum redit, ut æger tandem omni fere septimana vehementi colicæ
licæ

licæ paroxysmo corripitur. A lacticiis, & dulcibus omnibus malum exacerbatur.

Per tres septimanas omni die, etiam omni alterno die rediit dolor colicus. Octo diebus liber fuit. Nunc denuo per quatuordecim dies dolores colici, vagi per abdomen, incerto tempore remittentes, intermittentes. Oris halitus acer, naresque feriens.

Sumferat sub ultima anni elapsi tempora pilulas ex sapone veneto, & gummi ferulaceis; at inde amaror, & oris halitus intendi, uti & dolor cœpit. Tandem 4. Januarii 1779 emeticum; vomuit multa, amara, æruginosa, cum aliquo levamine. At 5to Januarii dolor immanis, assiduus, contorquens in hypochondrio dextro, attentus omnis impatiens. Tinctura rhei aquosa cum terra foliata tartari. Alvus non mota.

7. Jan. ad nos venit. Venæ sectio uncæ v. Sanguis crustam phlogisticam, flavescentem exhibuit. Cataplasma emolliens abdomini adplicatum. Potus emolliens.

8. Dolor multum mitigatus. Alvus nulla. Enema emolliens.

9. Alvus ab enemate, bis mota; dolor rudiorum etiam attractum fert; decubitus in latus dextrum fere impossibilis. Eadem remedia.

10. Jan. commode habet, appetit, attractum fert. Alvus enemate mota.

11. Eadem remedia. Urinae heri & hodie quoddam lateritium habent sedimentum. Noctu colicae paroxysmus gravis, per totum abdomen vago dolore. Sopor opio, Mane aliquoties pituitam vomit; levatur.

Rec. Gummi ammon.

— — — Galb.

asae foetid. ℥ā dr. iij.

Castor.

M. P. Ruffi ℥ā dr. β.

Camph. scrup. j.

Essent succ. q. s.

M D.

13. Bene habet. Surgit e lecto. Urinae profundi coloris, & brunei, uti in ictericis.

14. Urinae denuo profundi coloris, & brunei. Circa meridiem paroxysmus colicae per duas horas.

15. Hodie per duas horas circa meridiem paroxysmus colicæ: Urinæ naturaliores.

16 — Bene. 18. bene, sed meridie levior paroxysmus per duas horas. Urinæ paulo magis flavæ; fæces gryseæ.

19. Jan. bene. Urina saturate & profunde flava. Appetit.

20. Bene. 21. Hora tertia postmeridiana dirus colicæ paroxysmus. Cataplasma; enemata. Tandem opium. Vomitus inanes, Os semper hucusque levissime amarefens. Urinæ plerumque copiosissimæ, ita, ut mirati simus aliquoties earum copiam. Noctu, cum dolores non filerent, balneum. Postquam per horam insedit, dolores cessarunt, dormivit. Ad auroram denuo redierunt, verum leviter, & brevi cessabant.

22. Jan. Calculorum biliariorum suspicio maxima est, etsi nullos adhuc in fæcibus viderimus. Constitui sero lactis, taraxaco, gramine, terra foliata tartari uti, & demum aquis medicatis. Urinæ saturatius, & icterice flavæ, fæces gryseæ post paroxysmum nuperum. Ante meridiem hujus diei denuo balneo per horam insedit. Optime habet. Alvum hodie non posuit;

fuit; urinae croceae, multaeque. Emollientia mera.

23. Urinae multae; profunde flavae, icterodes. Icterus flavo-virescens a meridie. Macies in dies. Alvum argillaceam sponte bis posuit. Tormina nulla; attamen sensus quidam ingratus in abdomine; flatus.

24. Icterus saturatior; saturatiores urinae. Cetera ut heri. Urina cum sedimento cinnaberino.

25. Urinae jumentosae, item cum sedimento lateritio, & quaedam fere naturales. Vix ullus icterus.

26. & 27. pleraeque urinae naturales, quaedam cum hypostasi lateritia.

28. Omnia bona.

29. Urinae bonae. Alvus continuit quasi sebum semiliquatum, pituitam vitream. Urinarum vesperi bonarum ingens copia; rara sputa.

30. Jan. Ad auroram frigus, dein tota die calor febrilis, intensus, cum tussi & sputis glutinosis. Borborygmi. Dolor obtusus ad regionem vesiculæ felleae. Sitis. Emollientia.

31. Nocte praeterita dolor contorquens lateris, tussi, respiratione auctus. Pulsus ce.

celer, mollis, plenior tamen in carpo lateris affecti. Urinæ fulvæ, copiosæ. Alvus pituitam vitream dedit. Emollientia, tepida ore, ano, ad latus dolens. Sano lateri difficulter incumbit, tunc enim magis tussit.

$\frac{1}{2}$ Febr. Pulsus mollis; mitior febris; urinæ eadem. Dolor solum inter tussendum. Sputa mucosa. Reliqua ut heri, repetita priora.

$\frac{2}{4}$ Febr. Eadem ut heri. Venæ sectio unciarum v. Levamen aliquod; crusta crassa, non contracta. Vesperi venæ sectio repetita unciarum x. Urinæ parciore, sed igneo-fulvæ. Remedia emollientia, nitrosa.

$\frac{3}{4}$ Febr. Vesperi venæ sectio unciarum x. Crusta pleuritica, flavescens; serum ex flavo viride.

$\frac{4}{4}$ Febr. Urinæ multæ, vix paulo magis flavæ naturalibus, sine hypostasi; dolor nullus, nisi in profunda inspiratione. Febris non magna. Alvus enemate mota. Decubitus in utrumque latus. Sputa mucosa, rara tussis.

$\frac{4}{7}$ Febr. Urinae multae, ferme naturali colore; nulla hypostasis; febris vix ulla. Sputa & tussis ut heri.

$\frac{6}{8}$ Febr. Nulla febris. Urinae cum sedimento lateritio. Sputa & tussis rara, uti heri.

$\frac{7}{9}$ Febr. Omnia ut heri.

$\frac{8}{10}$ Febr. Sputa multa, dolor lateris obtusus. Nulla febris. Tussis molesta. Alvus sponte semel. Decoctum althaeae cum syrupo althaeae, & oxymelle squillitico.

$\frac{9}{11}$ Febr. Tussis; multa sputa. Dolor obtusus inter tussendum. Idem.

$\frac{10}{12}$ Febr. Nulla tussis. Bene.

Nota: 1) Vita sedentaria, recursus frequentes, dolores vagi, oris mucosus aut biliosus status, irritabilitas nervorum, nocentia, lac, pingua &c. Ex his concludo *colicam* esse biliosam, vel ex calculis biliosis, vel ex vetusta, acri bile. Jungitur equidem etiam colica spasmodica, hypochondriaca.

2) Pleuroperipneumonia symptomatrica in subiecto alieno, debili homine & viribus attritis, a causa valde mala, acri videlicet bilioso.

OBSERVATIO XXII.

Hydrops.

Pistor 32 annorum 31. Augusti 1778. febre bilioso-putrida laborans in nosocomium susceptus est. 22. Sept. successit hydrops anasarca. Mixtura diuretica ex squilla, cortice peruviano, & vino austriaco, & infuso baccarum juniperi, scarificato etiam scroto, sanatio morbi ad finem jam fere perducta fuit. At 3tia Octobris vespere æger validissimo trium horarum horrore correptus est, dein a *απρωος*, & comatosus jacuit, eaque nocte, ac die sequenti quinques convellebatur. Opisthionus, tetanus maxillæ, impossibilitas ingerendi medicamenta erat per duas noctes, diesque totidem.

At vero die 4ta Oct. circa meridiem duo vesicantia ad suras, femora, nucham, totumque caput rasum. Die 5ta Octobris, cum insultus epileptici, & tetanoidea affectio cessarent, attamen adhuc comatosus esset, duo adhuc alia vesicantia ad brachia applicabantur.

Sexta Octobris ad se rediit. Interea clysmatibus tam medicatis, quam nutriendis usi sumus. Sub usu corticis peruviani & polygalæ cum oxymelle squillitico, redierunt sensim vires; & æger 21. Octobris prima vice surgit ex lecto.

Die 24. Octobris. Data est mixtura diuretica, ob novum incrementum anasarcae. Die 25. duo vesicantia ad brachia.

Die 27. Octobris tremore valido aliquoties concutitur, comatosus est, mente per intervalla constat. Mitificatum vesicans ad totum caput. Noctu & die sequenti aliquoties denuo concutitur validissimo totius corporis horrore. Hodie, 28. Octobris, denuo duo lata vesicantia applicata ad furas. Emulum cum drachma; camphoræ.

Die 29. Octob. cum interdium comatosus jaceret, nulla ratione excitandus, cum respiratio esset ita prava, ut bis successive bene & naturaliter respiraret, & dein non nisi post longissimum intervallum, donec iterum bis naturaliter respiraret, cumque noctu vesicans non nisi leviter hinc inde epidermidem elevasset, ea ablata, denuo novum semivesicans adplicavi.

Mane, 30. Octobris, mentis compos, sint comate fuit.

Post initium Novembris duo fonticuli in brachio excitati & setaceum. Sumit decoctum quassiae; cui baccæ juniperi infunduntur, additurque squilla. Dein addidi oxymel squilliticum, cum terra foliata tartari.

Circa 18 Nov. solus poterat prima vice per cubiculum ambulare. Nullus ullibi tumor oedematosus; vegetus appetitus. Mense Decembri sanus discessit.

Nota: 1) Difficultatem sanandi hydro-
pem in viris.

2) Datur Hydrops, quem & hic & alibi vidi, pulsu forti, pleno, vegetoque, ubi evacuantia per alvum, urinam, & sudorem, ne hilum proficiunt, sed vires dejiciunt, ac si solum vitium esset, primo in ultimis vasculis per totam cellulosam dispersis, iisque nimium dilatatis, & serum plorantibus; item in ultimis vasculis cutaneis nimium constrictis, & cute imperspirabili. Frustra intra leges circulantium humorum materies hæc revocatur. Topica e. g. fonticuli, setaceum, & imprimis vesicantia, sola fere sunt, quæ juvant.

Fiunt subitaneæ collectiones serosæ in hoc hydrope ad caput, uti in hoc casu, ad pulmones in alio vidi.

OBSERVATIO XXII.

Colica pictonum.

Figulus 28 annorum sæpius jam colica saturnina affligebatur. Ultima vice 22 Januarii 1777 in nosocomio nostro ex eodem morbo decubuit, & me ægrotante ab Assistente meo sanatus, 1ma Februarii e nosocomio discessit.

Idem figulus die 23 Martii ad nos venit, sequentia questus:

A tribus septimanis ingesta vomit; dolor *premens* ventriculi, & subinde alvus diarrhæica, paucae fæces, plerumque tamen tarda, immorigera, cum fæcibus caprillis. Lotii libertas; appetitus minor, oris amaror.

Post 14 dies dolor profundius descendit, contorquens, scindens per interval- la, noctu præprimis gravior. Vomituritio & ingestorum vomitus, orisque biliosus sa- por continuat. Noctes ferme insomnes.

Quo

Quo die ad nosocomium venit, emulsum purgans ex sale amaro, & manna dedimus, cum enemate. Alvus semel; doloris in abdomine levamen. At dolor, quasi in ischiade, ab acetabulo utroque ad caput fibulae protensus accedit, noctu molestior. Artuum gravitas. Pulsus fortis, plenus, durus. Urinae multum biliosae, cum enemate subinde lateritio. Calor naturali major; singultus frequens. Die 24. data mixtura oleosa, cum septem granis opii puri, totidemque camphorae. Alvus sponte mota est ea die, dolor in abdomine nullus. Somni tamen exigui, subita cum tremore evigilatio, terrores. Mitior ischias, & versus auroram diei proximae nulla.

Die 25 Martii dedolatio artuum ingens; subinde singultus, vomitus assumptorum. Caput confusum, calores, pulsus citatior; urinae valde biliosae, os amarum; dolores nulli.

Die 26. Abdomen nocte praeterita non doluit; attamen doluerunt artus. Lotium biliosum, febris ut heri. Emulsum purgans ex sale amaro & mannae aa unc. iß. Itemclysma.

Die

Die 27 Urina modice tantum biliosa. Febris nulla; nulli dolores; non vomit, non singultit.

Die 28 dolores femorum aliqui interdiu. Vesperi pressio circa præcordia. Febris nulla; urinæ bonæ. Mixtura chamomillæ, cum opio & camphora. Mota enemate alvo, & flatibus missis, omnis præcordiorum pressio subito cessavit.

Die 29. Nox præterita bona. Alvus enemate mota.

Die 30. Nox bona. Bona omnia. Exiguus pressionis circa cardiam sensus, alvo enemate mota, iterum evanidus. Reconvaluit roborantibus usus.

OBSERVATIO XXIII.

Colica pictonum.

Figulus 27 annorum sæpius jam colica pictonum vexatus in nosocomio nostro adfuit, & gravius semper affligitur.

Die 10ma Junii magna artuum superiorum dedolatio; accessit dolor scindens ventriculi, umbilici introtractio; dolores artuum, alvus obstructa.

15. Ad nos venit. Abdomen magis dolet, umbilicus introtrahitur; sexies vomuit, alvus nulla. Clyisma emolliens cum salis amari drachmis ij. Ab enemate fœces caprillæ, cum levamine omnium symptomatum. Mixtura ex aqua chamomillæ, opii & camphoræ aa granis iij.

16. Dolor abdominis minor; vomuit 10es. Alvus nulla; nox infomnis.

17. Cephalalgia, sapor oris amarus; major artuum dolor; abdomen minus dolet. Data mixtura eadem cum opii & camphoræ granis X. Enema ex hieræ picræ unc. β. deiecit denuo fœces caprillas. Noctu dormit.

18. Abdomen vix dolet. Capitis, stupor, & maior artuum dedolatio. Alvus semel aquosa. Purgans ex salis amari unc. i β. opii gr. ij. Inde bis deiecit, semel vomuit; accedit pectoris oppressio. Mixtura ex chamomilla cum opii & camphoræ granis X.

19. Alvus quinquies mota; pectoris oppressio; dedolatio. Mixtura eadem.

20. Abdomen dolet, artuum dedolatio; pectus oppressum. Eadem mixtura.

21. A multis jam annis puriformia sputat, copiosaque; sanus ceterum. Cum expectoratio hæc subsisteret, augereturque oppressio pectoris, omissis opiatis ad expectorantia confugimus. Data mixtura ex aqua sambuci, oxymelle squillitico, & antimonio diaphoretico non abluto. Opium ergo sputa suppressit probabilius.

22. Omnia bona. Minor pectoris oppressio. Alvus semel mota; sputa copiosa, puriformia. 24. Sanus discessit.

Nota: 1) Alvus movebatur, etsi opium assumeret.

2) Caput remulentum, vertiginosum, insultus epileptici, mania in colica pictonum adeo non contraindicant opium, ut illud potius indicent.

OBSERVATIO XXIV.

Colica biliosa saturninam mentita.

Figulus 28 annorum ante sex septimanas febre biliosa decubuit; intra tres septimanas sanatus. Ab eo tempore languor assiduus, inappetentia; 26. Sept. 1776 horripilatio, calore subsequo; dedolatio; sequen-

quentibus diebus dolor capitis, cardialgia. 30. Sept. vomuit sponte, multa amara; tormina; rotatio & retractio testiculorum, & expansio constrictioque dolorifica per vices scroti.

3to Octobris ad nos venit. Cephalalgia, oppressio pectoris per vices, ructus flatulenti, dolor abdominis tactu auctus. Ardor urinæ, testiculorum rotatio; dolores artuum. Pulsus & calor fere naturalis. Decoctum eccoproticum.

Curatus est purgantibus ex sale amaro cum oleo amygdalarum, datis item acrioribus enematibus. Demum data sunt rhabarbarina; lenia tonica.

Cum primo suspicio esset *colicæ saturninæ*, ob symptomata quædam communia cum illa, scilicet, ob oppressionem pectoris abeuntem & redeuntem, spasticasque affectiones varias, item ob ipsum, quod olim tractabat, opificium figuli, data est mixtura cum opio & camphora. Verum symptomata spastica adeo non sublata, ut etiam auferentur. Ut a *posteriori* pateat, toto cælo diversam esse hanc colicam, merite videlicet *biliosam* a saturnina.

OBSERVATIO XXV.

Febris maligna

Puella 25 annorum anno ætatis decimo septimo febre acuta laborabat; sanata, ob diætæ errorem, gravem recidivam passa est, ut difficulter ex illo altero morbo sanaretur. Ab eo tempore valetudinaria; frigus enim per vices, appetitus prostratus, menstrua cessarunt. Æstate hoc modo transacta, purgans remedium sumpsit; inde melius se habuit, & catamenia redierunt.

Sana hucusque, nisi quod omni vere intermittente febre laboraret, absque ullis remediis iterum cessante.

19. Octob. 1776 frigore corripitur caloribus interpolato; 21. Oct. purgans sumit; quinquies dejecit.

23. Oct. in nosocomium venit. Nausea, sapor amarus, lingua sordida; cephalalgia. Miliaria alba & rubra. Pulsus celer, fortis.

Alvus usque ad meridiem diei 27 diarrhæica. Prostant exanthemata; quædam exsiccantur. Caput noctu valde confusum.

31. Oct. Alvus sexies, pauca. Pulsus & urina ferme sanorum; lingua denuo humida. Repetitur infusum serpentariæ; contrayervæ cum camphora.

4. Nov. Per aliquot dies frequenter pituitosa vomuit, cum multo levamine. Si enim diutius non vomat, angetur, præcordia dolent, pulsus celerior, calor major redditur; adeo omnis anxietas statim abit, ut vomitum exoptet.

Quamdiu vomit, hucusque illa tussis malignarum nondum venit. Vomitus ejusmodi *salutarem*, continuum, id est, per totum morbi decursum, vidi aliquoties; & neque tunc afficiebatur pectus.

8. Nov. Pectus liberum, pulsus bonus. Subinde vomuit pituitosa.

Rec. camphor. gr. vj.

Kermet. gr. iv.

Opii puri gr. iij.

Sacch. dr. j.

M.

Divid. in Doses Nō. vj. Omni bihorio unam.

9. Nov. Bene habet per omnia; sumit hesternos pulveres, sed absque opio; nec vomuit inde, nec deiecit.

10. Repetita eadem, bene per omnia; inde convaluit.

OBSERVATIO XXVII.

Colica pictonum.

Deaurator 29 annorum ante tres septimanas ex colica saturnina in nosocomio nostro decubuit; sanatus ad pristinos labores rediit.

21. Octobr. de cardialgia, ardoris sensu in ventriculo, per vices redeunte, & inappetentia conqueritur. Sensim augetur dolor abdominis; 24 accedit dolor vagus lumborum; difficultas & ardor urinæ, noctu præcipue. Die 26 retrotractio urethræ, retrotractio testiculorum, vomituritio; semel vomuit æruginosa.

27. Vomitus biliosus, cardialgia, levior umbilici introtractio; dolor rheumaticus artuum & lumborum præcipue, ad genua usque excurrrens. Pulsus & calor naturalis.

turalis. Data Mixt. chamom. *cum opii gr. V.*; enema. Fœces caprillæ.

28. Abdomen minus dolet; major artuum dolor. Alvus enemate sollicitata.

29. Modice dolet abdomen, vomituri-
tio; semel vomuit biliosa. Dolores vagiar-
tuum. Mixtura oleosa cum camphoræ &
opii ^{aa} granis vii.

30. Oct. Dolores mitiores. Sal ama-
rum cum oleo amygdalarum dulcium. Vo-
muit inde, & bis dejecit aquosa. At vero
dolores aliquantum majores. Eadem mix-
tura.

Dedi postmodum mixturam oleosam
cum granis vij. opii puri & totidem cam-
phoræ, cum decocto hordei, oleo amyg-
dalarum, & mucilagine. Item omni die
enema. Tandem dedi salis amari unc. i β.
pro dosi; vomuit semel biliosa, aliquoties
dejecit cum levamine. Denuo opiata cum
oleosis.

4. Nov. Bene habet, nisi quod hucus-
que urina non fluat, nisi adhibito antea ma-
jori nisu; dumque incipit fluere, statim ite-
rum cessat, ac si constringeretur, & retra-
heretur urethra; tandem inimpedite fluit,

& largiter, ubi antea difficilius, dolorifice, & parce fluxit circa morbi initium.

8. Nov. Sumit a 3 diebus mixturam chamomillæ absque opio aut camphora. Bene habet; nisi quod caput leviter doleat, & flatibus ac barborygmis vexetur. Alvus libera. Fors, cum prope fornacem decubuisset, inde caput doluit. Urina facilis, naturalis. Hodie denuo mixtura chamomillæ cum camphoræ granis X.

9. Nov. Nullum prorsus in corpore incommodum sentit.

10. Nov. Per omnia sanus discessit.

Nota: Purgantia semper dolores aut revocant, aut exasperant, suntque solum necessaria, si alvus diu fuerit clausa, & fæces diu collectæ, ubi, ne ipsa colluvies noceat, aut reliquiæ maneant, leniter purgans salinum proderit, si modo tam *ante*, quam post *purgans* opium detur.

OBSERVATIO XXVIII.

Ascites.

Acicularius 19 annorum passus est post pascha tres paroxysmos tertianæ; sponte cess.

cessavit febris, & bene valuit. Octo dies ante pentecosten concertatio, ira, potatio, metus & terror. Per quatuor dies nihil in sanitate mutabatur. Denuo concertatio, ira, compotatio. A pentecoste intumescencia abdominis, quæ quotidie augebatur. Per plures tamen dies laboribus suis fungebatur, per aliquot vero decubuit. Respiratio difficilis, tensio abdominis, dolores & ardores in hypogastrio, & regione umbilicali. Noces inquietæ. Alvus ab hesterno die (12. Julii 1776) laxa, antea constricta. Urina pauca, citrini coloris. Fluctuatio in abdomine, rubor genarum. Alvus cum levamine ipsi solvitur. Datum decoctum emolliens cum cremoris tartari & mellis aa unc. j.

Sumfit subinde radicem jalappæ. Item infuso-decoctum cum oxymelle colchico.

Nota: 1) Quæritur, quæ morbi origo, an a febris prægressa, & obstructionibus? an ira, compotatio, concertatio hanc infirmitatem poterant producere? quomodo?

2) Quæ indicatio? aquas educere: an alvo? urina? vomitu? sudore? paracentesi? inunctione?

3) Diuretica fortiora non conveniunt, ob dispositionem sat vegetam corporis; ac-

cedit enim febris , sitis , fibrarum major stricture, oriturque morbus fere *compositus ex hydrope & febre inflammatoria*.

4) Hanc combinationem mirari quis posset, cum in hydrope sit humorum bonorum paucitas, & aquosa dispositio; contrarium vero in febre inflammatoria. Verum hydrops ex hac causa ortus, & quasi repente productus, in *tali corpore*, taliter prædisposito, facile concipi potest.

5) Præstans Manhemii medicus, *Casimir*, gentilitio nomine, *Medicus* appellatus, observationes habet hydropis venæ sectionibus curati. Ex hoc nostro casu hujus methodi ratio facile explicatur. Si enim ob impeditum humorum motum, vasque compressa, ob fortiora purgantia, diuretica, febris inflammatoria accederet, etiam nos venam secaremus. Factis his evacuationibus sanguinis, lenissimis adhibitis solventibus, excretiones omnes & secretiones commoverentur, aquæ in abdomine contentæ resorberentur.

OBSERVATIO XXVIII.

Febris bilioso-putrida.

Ancilla 24 annorum, catamenia a multis annis inordinata habens, 24. Septembris 1776 friget, caletque per vices; frequenti die calor assiduus, cephalalgia, os amarum, oppressio ad scrobiculum cordis, dolor artuum & lumborum. 28. Vena secatur; absque levamine.

29. ad nos delata. Cephalalgia, faciei rubor; lingua sordida, flavescent. Dolor hypochondrii sinistri & lumborum per intervalla redeuns. Pulsus fortis, plenus; calor naturalis. Decoctum eccoproticum cum sale medio.

40. Sept. Vomuit multa vitellina cum levamine.

1 & 2 Oct. Mixtura solvens cum sale ammoniaco. Debilitas magna, omnia symptomata leviora, febris pauca; sed magna somnolentia. Hinc vesperi mixtura cum cortice & sale ammoniaco aa dr. ij.

3. Octob. Mixtura corticis. Omnia leviora; sed lassitudo ingens, quasi fustibus cæsa. Alvus aliquoties mota a cortice.

4. Oct. Lingua impura , ex albo flava , glutinosa , cardialgia ad attactum. Catarrhus incipit. Emeticum ; vomuit pauca , biliosa ; deiecit meracam & multam bilem. A vomitu dedi , ob debilitatem , pulverem radicis arnicæ drachmam β , camphoræ gr. iv . M. omni bihorio pulverem. Pulsus surgit , & propemodum naturalis fit. Respiratio melior a vomitu , somnus , & minor lassitudo , tam a vomitu , quam a pulvere.

5. Oct. Repetita eadem sunt. Vesperi minor lassitudo. Caput bonum , tussis & respiratio emendata sunt. Calor febrilis vix ullus. Lingua flava , cum apice prærubro.

8. Oct. Per duos dies mixturam arnicæ sumit cum camphora , & heri sumpsit decoctum lichenis ac polygalæ. At alvus mota nimium est , & aquosa. Pulsus debiliior ; non multum celer. Hinc hodie quatuor vesicantia. Item infusum serpentariæ & contrayervæ , cum scrupulo i camphoræ.

10. Oct. Tussis multa catarrhalis , sputa quædam cocta. Pulsus non fortis , vix naturali celerior. Repetitur infusum cum camphoræ drachma β .

Vesperī pulsus mollis, debilis, naturali celeritate; nullus febrilis calor, sed ingens debilitas, dedolatio & virium prostratio, de qua insigniter per totum morbum querebatur; manuum frigus, calor tamen naturalis pedum. Lingua humida, animi præsentia. Alvus in lectum missa, ob surgendi impotentiam, urina inter tussendum in lectum excussa. Quatuor vesicantia de novo adplicata sunt. Dedi etiam unciam unam spiritus vitrioli in mensura una aquæ.

11. Oct. Vires meliores. Pectus emendatum magis; tussis rarior; semel inter tussendum pauca mucosa vomuit. Dedi unciam unam spiritus vitrioli ex mensura una aquæ, cum scrupulis duobus camphoræ in infuso serpentariæ & contrayervæ.

13. Oct. Alvus hucusque aquosa, in lectum missa, tussis multa, sputa pauca, puriformia, multa glutinosa valde & tenacia. Pulsus non celer, sed naturalis, attamen debilis. Nullus calor præternaturalis. Lingua subinde sicca.

14. Pulsus fortior, tussis rara, sputa pauca.

17. Oct. Sumit drachmam; camphoræ intra 24 horas. Calor naturalis, sed mag-

na debilitas. Pulsus naturali celeritate, sed debilis valde, minus tamen, quam prioribus diebus.

18. Oct. Vires majores; pulsus adhuc melior. Subinde sola surgit, prima vice ad alvum deponendam. Lingua mucosa hucusque, & glutine tenacissimo obducta. Tussis tamen rarior.

Sumit decoctum polygalæ, & bene habet 26. Octobris.

OBSERVATIO XXX.

Peripneumonia biliosa.

Sutor 31 annorum 2. Julii 1778. de inappetentia, & fœtore oris conqueritur; altera die horrores vagi, sapor oris depravatus, respiratio difficilis, cum dolore ad scrobiculum; dedolatio. Vena secatur; inde oppressio cessat, & levare sibi videtur æger. 4. Julii eadem respirandi difficultas rediit, cum pressionis sensu a scrobiculo ad hypochondrium sinistrum protenso. Os magis amarum, cephalalgia valida. Iterum vena secatur, absque ullo levamine. 6. Julii purgans sumit, unde septies dejecit, cum aliquo

quo levamine. 7. Julii ingens pectoris oppressio, jactitatio. 8. Julii vesperi validissima morbi exacerbatio.

9. Julii in nosocomium suscipitur. Cephalalgia, os amarum; linguæ artuumque tremor, & confusio sensuum, ut difficulter & tarde ad interrogata responderet. Oppressio pectoris assidua, & dolor lateris sinistri punctorius. Dolor ad scrobiculum, tactu auctus; abdomen inflatum; alvus diarrhœica; pulsus celer, plenus. Mixtura salina, & decoctum hordei cum oxymelle.

10. Jul. Dolor vix ullus, at magna pectoris oppressio; cardialgia, meteorismus. Emeticum. Vomuit multa æruginosa, & respirationis inde emendatio, febris mitior, noctu somnus.

11. Lingua purior, oppressio minor; promptius ad interrogata respondet. Mixtura solvens, cum salis ammoniaci drachmis ij.

A meridie summa iterum respirationis difficultas, meteorismus abdominis; calor magnus; pulsus celer, plenus, fortis. Seposita mixtura, datur denuo ipecacuanha cum grano j tartari emetici. Vomuit pituitoso-biliofa, & pluries dejecit. Respira-
tio

rio vesperi facilior, abdomen liberum; calor minor; dormit per vices.

12. Julii. Pectus bonum, abdomen minus tumet; lingua villosa, flava; sapor amarus. Pulsus naturali celerior, plenus, fortis; tremor artuum, & præcipue linguae. Vesperi denuo abdomen tumuit. Sumit mixturam cum sale ammoniaco, & hordei decocto cum oxymelle, dormivit.

13. Jul. Febris mitior. Repetita eadem. Os non amarum; abdomen detumuit. Hypochondria bona. Alvus aliquoties cum levamine multo sponte mota est.

14. Jul. Lingua mucosa, tremula, leviter flavescens. Pauca febris. Pectus bonum. Os valde mucosum. Ipecacuanhæ drachma 1. Vomuit pituitoso. biliosa. Decoctum arnicæ.

15. Jul. Pauca febris; decoctum arnicæ.

16. Jul. Ob pulsum hodie paulo debiliorem datum corticis decoctum est. Lingua mucosa; tussis hucusque aliqua, cum sputis glutinosis; pauca febris.

17. Eadem symptomata, idem decoctum.

18 & 19. Jul. Pulsus fere naturalis; artuum tremor, & lingua, uti hucusque fuit, humida. Decoctum corticis, alvus ordinata.

20. Jul. Eadem symptomata. Decocti corticis Lb. 1 β , vini budensis Lb. β . M.

21 & 22. Jul. Solam debilitatem queritur. Vini Budensis Lb. β . Cortic. peruv. dr. vi. syrup. menth. unc. 1. M.

23. Repetita eadem. Febris nulla.

24. Noctu tussis multa; sputa mucosa. Eadem repetita.

25. Sumit arnicam omni bihorio in substantia.

26. Queritur oppressionem præcordiorum. Alvus mota, bene habuit. Omni quadrihorio arnica. Extra lectum frequenter est.

27. Bene. Continuatur.

28. Julii mixtura stomachica. Noctu adhuc tussitat, sputatque pituitose.

29. & 30. Julii. Bene habet, parva tussit; noctes tranquillæ. Reconvalescit sub usu stomachicorum. Attamen ob tussim noctu redeuntem datum infusum arnicæ cum oxymelle squillitico.

7. Augusti. Os amarum; semel amara vomuit.

8. Dato emetico, pituitoso • biliosa cum levamine vomuit.

9. Nondum appetit. Os amarum. Infuso - decoctum arnicæ.

10. Adhuc semel vomuit amurcosa dato emetico. Inde emaciebatur magis; pulsus semper vegetus, naturalis; subinde subdelirabat, & die 18. Aug. mortuus est.

Cum æstivus calor eo die immoderatio-
rior esset, a cadaveris sectione abstinui.

Nota: 1) Sutores tot, quot novi, cum virore pallent. Infimam sterni partem multum intropressam habent; tarde & dura dejiciunt, & morbis biliosis, pituitosis, mixtis, curatu difficilioribus, ac sæpe malignis, frequenter, ac præ aliis corripiti solent.

2) Purgans, vix levamen attulit; luculentius constantiusque emesis arte concitata juvit; aut potius emeto - catharsis. Solæ vomitiones absque dejectionibus, teste multa observatione, ægrum pro votis haud solantur; pharmaca vero alvum atque vomitum simul moventia, insigniter profunt.

3) Venæ sectio, male etiam instituta, juvare sæpius videtur; at infidum ab illa
leva-

levamen est, malo paulo post acerbius insurgente. Induciæ hæ, & gravioris cujusdam symptomatis momentanea cicuratio, ab initio subinde ad iterandas sanguinis missiones me subduxit. Sed didici jam dolo-fo levamini haud fidere.

4) Vidi innumeris vicibus abdomen turgidum, tumentiaque præcordia emetocatharsi ad mediocritatem deduci; sed proximæ diei exacerbatione finita elevari denuo, denuo pharmaco vacuari, idque vicibus repetitis; donec nihil amplius alieni ad intestina & ventriculum confluat, ore & alvo tanquam via regia evehendum.

OBSERVATIO XXXI.

Tetanus.

Die 27. Junii venit rusticus 50 annorum. Una nocte tetano maxillæ correptus est die 18 Junii. Accessit abdominis durities lignea, ejusque introtractio, dum se moveret, aut loqui tentaret, aut ipsum quis alloquebatur. Post paucos dies accessit difficultas deglutiendi, ubi assumpta per os & nares rejicerentur, faucibus quasi fu-
ne

ne subito constrictis. Subinde opisthotoni initia observavi.

Die 17 Junii infusum radicis valerianæ sylvestris dedi; sed sanguinem misi bis, priusquam remedium aliud propinarem. Addidi & camphoram radici huic. Nil profuit.

Tandem prima Julii balneum prima vice dari curavi. Mox omnia meliora.

At circa sextam Julii nil ulterius profeci. Curatio substitit. Mane 6. Julii strangulationis & suffocationis sensus in guttore. Lente omnia mover; maxilla ut ante. Sumit hodie gr. IX opii; mane & vesperi balneum.

10. Julii. A biduo iterum non emendatur; difficilis, & asthmatica respiratio tota die; vesperi tamen & noctu magis. Pedes oedematosi; a biduo parca & stranguriosa urina. Rigiditas manet, quin iterum major fit. Hodie sumpsit vesperi grana tria mercurii dulcis, & simul adhibuit frictionem mercurialem. Item ob crura valde oedematosa & nocturnum asthma, dedi mixturam diureticam, & a balneo abstinui.

15 Julii, primum salivationis signum, itemque levamen simul sensit. Mobiliora omnia; non autem maxilla. Ob mixturam
diu.

diureticam multum mingit. Iterum cubare potest absque sensu suffocationis, & constrictionis in thorace.

18. Mane purgans sumfit. A meridie vix ulla salivatio, & denuo aliqua rigiditas in dorso; minor & tardior brachiorum mobilitas. Sumit:

Rec. G. galbani:

Asæ foetidæ aa dr. ij.

Camph.

Castor. aa dr. β.

Ess. succini. q. f.

Fiant pil. gr. iij. quater per diem sumat pilulas iij.

Die 20. Julii frictio. Inde *nova* salivatio, etiam *cruenta*. Attamen omnia mox agilia facta sunt. Continuavit pilulas. Sumpfit gargarisma adstringens, commode habuit. Paulo post convaluit ex toto; nam die 24. Julii vix ulla salivatio, plena agilitas. Sanatus quinque septimanis.

OBSERVATIO XXXII.

Tetanus maxillæ.

Hortulanus 42 annorum, sanus antea, mane 20. Junii, os difficulter aperit; lassus.

Stoll Rat. Med. Pars VII. Z tudo,

tudo, calor, fitisque. 21 Junii aliquoties dejecit. 22. Junii accedit oppressio thoracis, respirandi difficultas, introtractio abdominis, hypochondriorum constrictio; artus inferiores rigent, inter loquendum præcipue. Dejectiones mucosæ.

26. Junii ad nos venit. Tetanus maxillæ inferioris. Oppressio assidua pectoris ad infimum sternum; contractionis in scrobiculo sensus; dolor hypochondriorum; artuum inferiorum rigor, sub loquela auctus. Sitis & calor assiduus; pulsus plenus, fortis, durus. Venæ sectio instituta est.

A venæ sectione pulsus valde mollis, non febrilis; qualis neque antea fuit. Data est mixtura ex toto sambuco cum gr. i. tartari emetici, postquam præmissum esset lene purgans ex uncia una salis amarî. Modicum levamen; os paululum magis diducit.

At vero mane die 30 totum rigidum reperio, & flecti antrorsum nescium. Os tamen, uti heri, paululum diducit. Non febrit. Abdomen introtractum, durum, ligneum; validius riger, si quis ipsum alloquatur, aut si ipse agere quid, surgere, aut

aut loqui conetur. Data sunt eo die grana v. opii in mixtura totius chamomillæ.

1. Julii data sunt grana vij opii in mixtura chamomillæ. Rigor paulo minor hoc die. Nulla hucusque febris. Dein grana v, & quotidie semel balneum.

23. Julii quotidie balneo est usus; semper levior est, & agilior post balneum, utitur opio, quod alvum illi apertam relinquit. Os plane, & ex toto aperit. Modicus solum dolor ad articulationem maxillæ lateris sinistri. Subinde introtractio abdominis adhuc, tamen non magna.

Convaluit paulo post, exactis circiter octo septimanis.

Vesicantia ad nucham posita nil profuere.

OBSERVATIO XXIII.

Paralysis.

Famulus 32 annorum achoribus in infantia laborabat, omni anno redeuntibus; nil remediorum adhibuit. A duodecim annis, redeuntia hæc omni mense ulcera capitis, inunctione vitelli ovi butyro subact

exficcare solet. Ante sex menses abscessus in glandula submaxillari dextra ortus ovum gallinaceum magnitudine æquans, cataplasmate emolliente applicato rumpebatur. Ante novem septimanas similis abscessus in parotide sinistra nascitur, eodem modo sanatus. Minores in collo tumores variis in locis apparentes cineribus calidis applicatis dissipavit.

Ante quinque septimanas febre tertiana admodum miti corripitur; elapsis autem 14 diebus haustu vinoso ab alio famulo exhibito proximus equidem paroxysmus emanat; at altera mox die dolor ad utramque claviculam, per brachium totum ad digitorum usque articulos, & per utrumque femur ad digitos pedis usque excurrrens; assiduus ferme ad genua & femora, tepore lecti plurimum exacerbat. Per diem sensum quemdam ingratum caloris ex capite per pectus dorsumque ad artus tam superiores quam inferiores sese diffundentem conqueritur; simul vertiginosus fit, visus obscuratur, pectus opprimitur, artusque omnes tremunt.

5ta Oct. 1776. in nosocomium suscipitur. Eadem symptomata subinde per diem

re-

redeunt. Ceterum nulla febris. Emulsum purgans. Dein datum est sequens:

Rec. Extr. aconit.

Sulph. antimon. aurat. 3 præcip.
aa dr. j.

M.

F. pil. gr. ij. omni quarta hora duasumat, cum vasculo decocti bardanæ, lapathi, taraxaci.

Alvus inde aliquoties mota; & sudor foetidus, copiosus, cum levamine dolorum, & faciliores motus.

9. Fessus est, se aliquoties gonorrhæis laborasse, dolores nocturnos se habere. Hinc sumit sequens:

Rec. Extract. aconit.

Sulph. antim. aurat. 3. præcip.
aa unc. ij.

Mercurii dulcis scrup. j.

M.

fiant pil. gr. ij. Sexies duas, dein tresumat.

11. Oct. melius habet. Brachia emendantur. Crus dextrum facilius extenditur, dolores etiam crurum mitiores; at perstat debilitas genuum. Vigor major brachiorum.

18. Brachia emendata sunt. Crura absque dolore, sed adhuc debilia sunt. Sero-phulæ colli nondum emendatæ. Sed ne servitium amittat, perfectam curationem non expectavit, sed hac die discessit.

S P A R S A.

Ren deficiens.

Juvenis 14 annorum utroque parente orbus, & pauper, ab aliquot annis omni æstate, & autumnno catarrho laborabat, corpore humidiusculo, & cum aliquo labore, etiam, cum sanum se diceret, respirans.

A quatuor diebus denuo & validius tussit, pauca, mucosa rejiciens. Calet frigitque per vices, & intumet toto corpore tumore albo, pastaceo, vestigia prementis digiti retinente. Os amarum semper, & inappetentia.

Tandem ad nos venit. Solventia data sunt. Factæ venæ sectiones; nil profuerunt. Difficilius enim spirabat; sanguis crustam densam, diffusam, tenacem, flavovirentem habuit. Pulsus vegeti; orthopnoea; strepitus inter spirandum, & mors.

Pulmo totus inflammatus, non dirissime tamen. Pauca aqua in utroque cavo thoracis & pericardio.

Defuit ex toto ren sinister, cum uretere, nec ejus vestigium in vesica fuit. Ren dexter debitæ magnitudinis, uti & ejusdem ureter, & parva vesica, contractaque, ac sana.

Serum multum in omni tela cellulosa.

* * *

Quæstio a me aliquando publice & statuto etiam præmio proponenda.

Quæstio proponi posset, statuto præmio, quomodo omnes ab *Hippocrate* ad nos usque factæ observationes chronologice, & juxta ordinem quemdam certum ac determinatum colligi ita possent, ut tandem appareat, quousque pervenerimus observando. Quæritur ergo:

1) Quibus mediis *brevissime & facillime* omnes observationes possent innotescere, cum sint dispersæ per tot libros, tam vario idiomate conscriptos. Quæritur igitur hic compendium *sumptuum, laboris, temporis.*

2) Quo ordine digeri deberent hæc observata, an eo quo usus est e. g. Cel. *Trnka* in historia cophoseos? an alio, & quo.

3) Cum hoc opus non sit unius hominis, quomodo *apte* distribui id inter plures posset, ut ne alter alterum impediat, sed potius juvet?

4) Quomodo condi quædam societas posset, vel uno vel etiam pluribus & diffitis in locis.

5) Ex quo fundo sumptus necessarii possent repeti.

* * *

Alia questio.

Quæ media sunt efficacissima prohibendi, ne artem exerçant imperiti? certum enim est:

1) Examina, prout ubique locorum sunt, non sufficere.

2)

2) Medicinam theoreticam neutiquam sufficere, etsi completissima esset theoria, sed *multum* insuper usum requiri.

3) Hinc absque *longo* usu, sub manu periti artificis, neminem posse genuinum medicum fieri, etsi perfectam habuerit theoriam, nisi *tempore* longo, & periclitando, certum est

4) Satius esse *nulla* uti medicina, quam non *indicata*.

* * *

Apoplexia.

De natura & medela apoplexiæ necdum ita constat, quemadmodum optarem. Nondum adesse videtur vera divisio apoplexiæ. Dubia etiam movit cel. *Weikart*. Quasdam species solummodo puto determinari posse ex *cognito morbo epidemico*. Constat enim & apoplexiam certis temporibus esse epidemicam; sequetur autem tunc temporis indolem epidemicam.

* * *

Insitio petechiarum & miliarium.

Petechias pessimas & miliaria, curavi per insitionem diversimode institutam, in alios propagare, sed nullum observare contagium licuit.

CON.

CONSPECTUS MATERIARUM

TOMI SEPTIMI.

S E C T I O I.

Ephemerides anni 1781.

— — anni 1782.

S E C T I O II.

Historia morborum, & sectiones cada-
verum.

Historia I. Pleuroperipneumonia cum vitio
bilioso & pituitoso.

— — II. Hernia scrotalis incarcerata.

— — III. Phthisis.

— — IV. Tabes ex ulcere pulmonum &
renum.

— — V. Phthisis.

— — VI. Febris biliosa cum inflamma-
tione thoracis complicata.

— — VII. Inflammatio viscerum abdo-
minalium absque consuetis signis.

— — VIII. Inflammatio pectoris.

— — IX. Hydrops.

— — X. Phthisis.

XI.

CONSPECTUS MATERIARUM.

Historia XI. Vomica pulmonum.

— XII. Angina membranacea in stadio adhuc inflammatorio constituta.

— XIII. Pleuritis.

— XIV. Vomitus chronicus.

— XV. Apoplexia.

— XVI. Hydrothorax.

— XVII. Peripneumonia latens.

— XVIII. Hydrops thoracis & pericardii post dysenteriam.

— XIX. Pleuroperipneumonia biliofo-putrida.

— XX. Febris putrida verminosa.

— XXI. Pleuroperipneumonia biliosa

— XXII. Febris maligna.

— XXIII. Morbus malignus.

— XXIV. Meteorismus.

— XXV. Ulcus ventriculi.

— XXVI. Hydrothorax.

— XXVII. Hydrops.

— XXVIII. Hydrops.

— XXIX. Atresia Vaginæ.

— XXX. Febris puerperarum.

— XXXI. Hydrothorax.

— XXXII. Colica letalis ob angustata intestina,

dam

TOMI SEPTIMI.

- Historia* XXXIII. Scrophulæ.
— XXXIV. Hydrothorax.
— XXXV. Hæmoptoë a colluvie biliosa.
— XXXVI. Hydrops thoracis.
— XXXVII. Abscessus pericardii post lapsum.
— XXXVIII. Mors apoplectica.
— XXXIX. Hydrops thoracis.
— XL. Pleuroperipneumonia.
— XLI. Febris maligna.
— XLII. Phthisis.
— XLIII. Pleuroperineumonia.
— XLIV. Febris maligna.
— XLV. Apoplexia.
— XLVI. Apoplexia.
— XLVII. Hernia.
— XLVIII. Pleuritis.
— XLIX. Pleuroperipneumonia.
— L. Spina bifida.
— LI. Dysenteria.
— LII. Pleuroperineumonia.
— LIII. Empyema.
— LIV. Vesiculæ felleæ inflammatio.
— LV. Febris maligna.
— LV. Asthma hydrothoracem mentiens.

LVI.

CONSPECTUS MATERIARUM.

- Historia* LVI. Hydrothorax.
—— LVII. Phthisis.
—— LVIII. Phthisis.
—— LIX. Empyema.
—— LX. Hernia scrotalis.
—— LXI. Phthisis.

SECTION III.

Observationes varii argumenti.

- Observatio* I. Abscessus ad costas.
—— II. Hæmoptoë.
—— III. Febris maligna.
—— IV. Herniotomia.
—— V. Hemiplegia a fumo carbonum.
—— VI. Puerpera ex nimia suppuratione brachii, & febre æstiva anni 1777. febricitans.
—— VII. Hæmorrhagia uteri a vitio gastrico.
—— VIII. Febris lenta nervosa.
—— VIII. * Asthma pituitosum.
—— IX. Herniotomia.
—— X. Hydrothorax.

TOMI SEPTIMI.

***Observatio* XI. Asthma.**

- XII. Hernia incarcerata.
- XIII. Epilepsia.
- XIV. Catharrhus antiquus.
- XV. Cynanche.
- XVI. Epilepsia.
- XVII. Colica pictonum.
- XVIII. Colica saturnina.
- XIX. Colica pictonum cum febre biliosa.
- XX. Paralysis brachii incipiens.
- XXI. Mania.
- XXII. Colica biliosa.
- XXIII. Hydrops.
- XXIV. Colica pictonum.
- XXV. Colica pictonum.
- XXVI. Colica biliosa saturninam mentita.
- XXVII. Febris maligna.
- XXVIII. Colica pictonum.
- XXIX. Ascites.
- XXX. Febris bilioso-putrida.
- XXXI. Peripneumonia biliosa.
- XXXII. Tetanus.
- XXXIII. Tetanus maxillæ.
- XXXIV. Paralysis.

CONSPECTUS MATERIARUM.

S P A R S A.

Ren deficiens.

Quæstio a me aliquando publice & statuto etiam præmio proponenda.

Alia quæstio.

Apoplexia.

Insitio petechiarum & miliarium.

I N D E X

I N

PARTEM SEXTAM ET SEPTIMAM

A.

Abdomen aqua repletum. VII. p. 135.

— — sero flavescente repletum. VII. p. 109.

— — tumens puerorum. VII. p. 163.

— — tumidum emetocatharsi ad mediocri-
tatem reducti. VII. p. 351.

Abortus definitio. VI. p. 319.

— quandonam dicatur. VI. p. 314.

— procurandi modi. VI. p. 321.

— quomodo probandus. VI. p. 323.

— variae de illo quaestiones. VI. p. 323.

Aborticidium duplex. VI. p. 320.

Abscessus ad aures pleuritidem sanant. VI. p. 64.

— — — in vomica pulmonum. VI. p. 37.

— — ad costas VII. p. 257.

— — pericardii post lapsum. VII. p. 172.

Stoll Rat. Med. Pars. VII.

A a

—

INDEX IN PARTEM

- — pulmonum. Vll. p. 111.
- Abfynthium anthelminticum remedium. Vl. p. 161.
- Acidorum effectus in corpus humanum. 1. Evacuaciones sollicitant. 2. putredini resistunt. 3. sanguinis orgasmum temperant. 4. delirium avertunt. Vl. p. 497.
- mineralia ingesta quomodo enervanda. Vl. p. 304.
- quando in febribus inflammatoriis conveniunt. Vl. p. 497.
- illorum dosis. Vl. p. 498.
- vegetabilia. Vl. p. 495.
- Adstringentium usus in sputo sanguinis Vl. p. 36. & p. 178.
- Ægri in narrando non interrumpendi. Vl. p. 271.
- ex morbis inflammatoriis citius convalescunt, quam ex biliosis. Vl. p. 472.
- Aerumnæ febrim biliosam invitant. Vl. p. 199.
- Affectus soporosi in febribus, unde oriuntur. Vl. p. 241.
- Affectiones topicæ pectoris in initio biliosarum. Vll. p. 270.
- — capitis a bile. Vl. p. 226.
- Alvus constipata a victu exsiccante. Vl. p. 108.
- difficilis ex coarctatione intestini Vl. p. 181.

SEXTAM ET SEPTIMAM.

- libera in morbis capitis. Vl. p. 15.
- hæmoptoicis servanda. Vll. p. 168.
- lubrica. Vl. p. 23.
- obstructa a nimia venere. Vl. p. 55.
- in dolore capitis. Vl. p. 23.
- post incarcerationem herniæ cur subinde
pergit. Vll. p. 55.
- ficca Romanorum. Vl. p. 77.
- obstructa in colica pictonum opio refe-
ratur. Vl. p. 432.
- ficca a potu multo vinoso acidoque.
Vl. p. 249.
- in morbis examinanda. Vl. p. 288.

Amaurosis in colica pictonum. Vll. p. 387.

Anasarca in viris. Vll. p. 8.

Aneurisma internum aliquo modo sanatum.
Vl. p. 129.

- — illius signa. Vl. p. 104. p. 134.
- — methodus pallians. Vl. p. 72.

Angina, quando in hoc morbo purgans, quando
vesicans. Vll. p. 473.

- inflammatoria p. 474.
- — — quomodo curanda. Vl. p. 474.
- membranacea in stadio adhuc inflamma-
torio constituta. Vll. p. 91.
- ferosa. Vl. p. 474.

Animi quies nimia. Vl. p. 142.

INDEX IN PARTEM

Animi recreatio necessaria. Vl. p. 133.

Anodynia. Vll. p. 266.

Anxietas præcordiorum in febrium initio unde
oriatur, & quomodo hæ febres fa-
nandæ. Vl. p. 70.

Annuli scarificatio in hernia incarcerata. Vll. p. 56.

Antifebrile *Baglivii*. Vl. p. 132.

Anthelminticum *Georgii Batei* Vl. p. 8.

Antiphlogistica remedia, quænam? Vl. p. 491.

Appetitus bonus viscerum œconomiam bonam de-
notat. Vl. p. 4.

— in morbis quid doceat. Vl. p. 286.

— magnus, symptoma phreniticum. Vl. p. 74.

— repentinus. Vl. p. 21.

Aphonia in colica biliosa. Vl. p. 93.

Apoplexia. Vl. p. 134. 90. Vll. p. 100. 201.
20. 4.

— — medendi methodus. Vll. p. 13.

— — pituitosa. Vl. p. 40. 93.

— — sanguinea. Vl. p. 93.

— — apoplecticorum in cadaveribus aqua
in pericardio reperta. Vll. p. 177.

— — apoplexiæ species nondum determi-
nata Vll. p. 361.

SEXTAM ET SEPTIMAM.

Apoplexia, nullum vitium in cadavere apoplectici
reperitum. Vll. p. 361.

Apostema auris. Vl. p. 17.

Apparatus crudi in primis viis signa. Vl. p. 161.

Aphthæ. Vl. p. 173.

Aquarum mineralium usus contra calculum. Vl.
p. 62.

Aqua spadana menses sistit. Vl. 95.

— nitrata. Vl. p. 149.

Aristolochicum. Vl. p. 205.

Arnicae flores in febre putrida. Vll. p. 12.

Arsenico sumpto quid agendum. Vl. p. 303.

Arteriæ in pulmone tabido crassiores membra-
nas exhibentes. Vll. p. 67.

— epigastricæ situs varius. Vll. p. 56.

Articularii dolores scorbuticæ indolis. Vll. p. 41.

Asperæ arteriæ & bronchiorum membrana pro-
funde inflammata. Vll. p. 93.

Arthritis colica & diarrhæa soluta Vl. p. 49.

— urina crassa & copiosa soluta. Vl. p. 63.

— in illa nocent purgantia & sudorifera for-
tiora. Vl. p. 49.

Ascites. Vll. p. 340.

Asthma ex scabie retropulsa. Vl. 53.

— humorale. Vl. p. 53.

— — a cruditate ventriculi. *ibidem*.

— mulierum quomodo curandum. Vl. p. 54.

INDEX IN PARTEM

- Asthma** siccum, quomodo curandum. Vl. p. 54.
 — ex thorace officato. Vll. p. 73.
 — emetico sanatum. Vll. p. A34.
 — convulsivum unde oriatur. Vl. 54. p. 58.
 — frequentius sub cœlo frigido & humido.
 Vl. p. 53.
 — hydrothoracem mentiens. Vll. p. 231.
 — cura. Vl. p. 131.
 — & tussis compresso capitis vertice filens.
 Vl. p. 103.
 — purgantibus & roborantibus curatum,
 Vll. p. 11.
 — pituitosum. Vll. p. 236.
Atonia universalis. Vll. p. 38.
Atresia vaginæ. Vll. p. 141.
Atrophiz in pueris cura. Vl. p. 167.
Aurium morbi non spernendi. Vl. p. 16.
 — dolor. Vl. p. 127.
Auster. Vl. p. 186.

B.

- Ballonius** variolas vocat morbillos. Vl. p. 175.
Balnea. Usus illorum varius, Vl. p. 125.
 — quando in hernia incarcerata adhibenda,
 Vl. p. 298.
 — pulmonica in pleuritide. Vl. p. 157.
 Bal-

SEXTAM ET SEPTIMAM.

Balnea Pythagoreorum. Vl. p. 138.

Bardanæ radix in lue venerea. Vl. p. 47.

Bezoardicum joviale. Vl. p. 79.

Bilis viscidæ signa. Vl. p. 31.

— tenuis signa. Vl. p. 31.

— amarcofa purgantibus evacuanda. Vl. p. 32.

— cum acidis mixta. Vl. p. 143.

— nigra. Vl. p. 245.

— biliosi inedia læduntur. Vl. 167.

— biliofæ labis cum colica saturnina complicatio unde ?

Bolus intra œsophagum hærens , quomodo tractandus. Vl. p. 306.

C.

Caput affectum in pulmonum inflammatione,
Vl. p. 237.

— capitis vulnera. Vl. p. 101.

— contusiones. Vl. p. 116.

— capitis morborum origo. Vl. p. 259.

— — morbi ab Hippocrate descripti. Vl.
p. 23.

— morborum signa ex urina. Vl. p. 23.

Caffee potus in stomachi debilitate prodest.
Vl. p. 12.

INDEX IN PARTEM

Caffee potus capitis morbos producit, Vl. p. 23.

Cacochymici frigent. Vl. p. 27.

Calculi renalis signum. Vl. p. 62.

— renum. Vl. p. 212.

— vesicæ signa. Vl. p. 115.

— fellei origo. Vl. p. 142.

— calculus per ureteres descendens. Vl.
p. 17.

Calor in morbis. Vl. p. 275.

Calidiora remedia nocent in fluore albo. Vl. p. 266.

Camphoræ usus in colica pictonum. Vl. p. 397.
& seq.

Cantus & vociferatio, quibus conveniat. Vl. p. 124.

Canaliculi Morgagniani deleti. Vl. p. 51.

Canon *Baglivianus*. V. p. 137.

Catalepsis febribus aecedens. Vl. p. 241.

— — quartanæ superveniens. Vl. p. 225.

— — cura in & post paroxysmum. Vl.
p. 57.

Catarrhus antiquus. Vll. p. 134. p. 300.

— — suffocativus a *Baglivio* descriptus.
Vl. p. 42.

Catarrhi a graviditate repetendi. Vl. p. 230.

— — natura & remedium. Vl. p. 109.

Causa occasionalis investigatio in morbis obscu-
ris Vl. p. 130.

— mortis absolute letales. Vl. p. 343.

Cau.

SEXTAM ET SEPTIMAM.

Causa mortis absolutæ, illarum divisio. *ibid.*

— *universaliter* absolute letales.

— individualiter absolute letales. VI. p. 344.

Causus biliosus. VI. p. 219.

Cauteria crurum in asthmaticis. VI. p. 52.

— in brachiis. VI. p. 23.

Cautela de usu aperientium. VI. p. 101.

Cavum thoracis aqua repletum. VII. p. 263.

Celsi præceptum de V. S. VI. p. 171.

Cephalalgia periodica. VI. p. 104.

— — idiopathica.

— — symptomatice. VI. p. 22.

— — cephalalgiae solutio. *ibid.*

Cepa lumbricis infesta. VI. p. 160.

Cerebrum, illius actiones. VI. p. 166.

— — morborum cerebri notitia & curatio
difficilis. VI. p. 255.

— — cerebri lobus uterque cum sinu fal-
ciformi evalescens. VII. p. 128.

— — & cerebelli substantia flaccidissima.
VII. p. 128.

— — substantia solidior. VII. p. 75.

— — ventriculi aqua repleti. VI. p. 90.
VII. p. 218.

— — compressio. VI. p. 349.

— — concussio. VI. p. 351.

INDEX IN PARTEM.

Cerassa butyro admixta. Vll. p. 311.

Chlorosis frequens Vll. p. 7.

Cholera humida & sicca. Vl. p. 217.

Chocolatæ usus Vl. p. 24.

Chorea S. Viti sanata. Vll. p. 26.

Clysteres nocent in dysenteria. Vl. p. 56.

Cicuta & aconitum cum Kermete minerali junctum.
Vl. p. 480.

Cinamomum masticatum contra diarhæam. Vl. p. 55.

Coagulatio; quid *Baglivius* sub hoc verbo in-
telligat Vll. p. 76.

Cælius Aurelianus Vl. p. 83.

Colicæ. Species variæ a *Baglivio* descriptæ Vl.
p. 189.

— a perfrigerio pedum. Vl. p. 48.

— biliosa. Vll. p. 320.

— convulsivæ descriptio. Vl. p. 152.

— endemica a vinis acidis. Vl. p. 49.

— convulsiva Vl. curata. Vl. p. 192.

— a plethora. Vl. p. 6.

— biliosa saturninam mentiens. Vll. p. 334.

— colicus dolor in arthritidem mutatus.
Vl. p. 49.

— hæmorrhoidalis Vl. p. 29.

— letalis ob angustata intestina. Vll. p. 153.

— pictonum observationes. Vl. p. 363.

cum

SEXTAM ET SEPTIMAM.

— — cum febre biliosa complicata Vll.
p. 313.

— — cum labe biliosa & pituitosa con-
junctæ Vll. p. 405.

Colon scybalis obstructum. Vll. p. 99.

— coarctatum Vll. Vll. p. 76.

— immaniter distentum. Vll. p. 154.

Coloris faciei bonitas a causa morbofa. Vll. p. 268.

Coma placidum. Vl. p. 22.

Contraindicantia adhibendi opii in colica picto-
num. Vl. p. 464.

Consensus partium. Vl. p. 13.

— inter morbos ventris & cutis. Vl. p. 49.

Conglaciati, quomodo ad vitam revocandi. Vl.
p. 307.

Constitutio aquilonia. Vl. p. 215.

— epidemica anni 1781. Vll. p. 39.

Convalescentium delirium quomodo curandum. Vll.
p. 268.

Convulsiones, in partu, unde, & quomodo cu-
randæ. Vl. p. 203.

— in peripneumonia, puerorum. Vl. p. 197.

— infantum, unde; Vl. p. 59. p. 112.

— ex abortu. Vl. p. 59.

— a calculo renum. Vl. p. 30.

Cor magnum. Vll. p. 181.

INDEX IN PARTEM.

— membrana phlogistica contactum. Vll. p. 78. p. 172.

— cordis vis irritabilis a Baglivio agnita
Vl. p. 159.

Cortex peruvianus in clystere primo a *Baglivio* datus. Vl. p. 74.

— illius abusus. Vl. p. 17.

— cautelæ de illius usu Vl. p. 79.

— corticis abusus. Vl. p. 132.

Costæ tenuiores & fragiles Vll. p. 135.

Cosmeticum. Vl. p. 208.

Cranii conformatio præternaturalis. Vll. p. 175.

Crisis, definitio. Vl. p. 126.

— dierum imparium Vl. p. 3.

— mala. Vl. p. 14.

— ad articulos. Vl. p. 13.

Cruris dolores ab hepate suppurato. Vl. p. 37.

Crusta phlogistica. Vl. p. 42.

Curatio partium nutritioni famulantium 27. p. 203.

Curæ confirmatoriæ necessitas post morbos bilio-
fos Vl. p. 471.

Cucurbitæ ficcæ. Vl. p. 493.

— cucurbitularum scarificatarum usus in an-
gina. Vl. p. 73.

— — in pleuritide. Vlp. p. Vl. 157.

Cunctatio in acutis. Vl. p. 78.

Cynanche. Vll. p. 302.

SEXTAM ET SEPTIMAM.

D

Decubitus facilis in utrumque latus in peripneumonia gravi. Vll. p. 216.

— continuus in tumore crurum œdematoso nocet. Vll. p. 163.

Deglutitio difficilis ante variolarum eruptionem. Vl. p. 176.

Defluxiones repentinæ. Vl. p. 182.

Delirii signa. V. p. 101.

— Delirium biliosum. Vl. p. 255.

— deliria V. S. & temperantibus sanata. Vl. p. 50.

Dentes quid in morbis significant. Vl. p. 286.

— signum ex dentibus in acutis. Vl. p. 80.

— dentitio tarda. Vl. p. 117.

— dentitionis symptomata. Vl. p. 117.

Despumatio materiæ morbosæ. Vl. p. 97.

Diabetes. Vl. p. 122.

— funestus a fluore albo cohibito. Vl. p. 220.

Diagnosıs calculorum biliosorum anceps. Vll. p. 326.

Diaphoretica opiatıs mixta. Vl. p. 49.

Diarrhæa, diaphoresi sanata. Vl. p. 49.

— in pleuritide V. S. curata.

— a mœrore. Vl. p. 54.

— a carnium usu augetur. Vl. p. 55.

in

INDEX IN PARTEM.

- in morbis pectoris Vl. p. 54.
- superveniens. Vl. p. 58.
- in variolis. Vl. p. 108.
- duplex. Vl. p. 224.

Diathesis phlogistica sanguisputorum. Vl. p. 170.

Diaphragma fere totum inflammatum. Vl. p. 178.
p. 51.

Digestio mala. Vl. p. 146.

- illius signa. Vl. p. 143.

Diluentia purgantibus ficcis superbibenda. Vl.
p. 77.

- diluentium & oleosorum abusus. Vl. p. 133.

Dispositiones internæ quomodo investigandæ. Vl.
p. 89.

Diureticorum usus. Vl. p. 147.

- in morbis pectoris. V. p. 78.
- diuretica ex salibus lixivialibus in morbis
pectoris. Vl. p. 52.
- diuretica nocent in viscerum obstructioni-
bus. Vl. p. 19.

Dolor dentium. Vl. p. 183. 146.

- in percindenda cute in herniotomia, quo-
modo minuendus. Vll. p. 274.
- lateris ab affecto rene. Vl. p. 210.
- alibi quam in loco affecto. Vl. p. 112.
- lateris non pleuriticus. Vl. p. 139.

SEXTAM ET SEPTIMAM.

- lumborum ab affecto musculo psoas, rene,
aut mesenterio. Vl. p. 43.
- ventriculi a biliosa colluvie. Vl. p. 198.
- doloris nephritici signa. Vl. p. 26.
- dolorum species in morbis examinanda
Vl. p. 278.
- renum, a quibus causis perveniant. Vl.
p. 62.
- lateris ex lue gallica. Vl. p. 47.
- — in hypochondriacis. Vl. p. 203.
- periodici, a qua causa oriuntur. Vl. p. 58.
- externi rebelles causticis sanandi. Vl. p. 58.
- capitis rebelles. Vl. p. 59.
- lumborum a mesenterii obstructionibus sig-
no Vl. p. 44.
- extra graviditatem affligentes Vl. p. 232.
- colici ab inflammatione. Vl. p. 223.
- lumborum rheumaticus a nephritico, quo-
modo distinguatur. Vl. p. 61.
- post partum. Vl. p. 95.
- exacerbatio nocturna in colica pictorum.
Vll. p. 309.
- hypochondriaci sine febre. Vl. p. 242.
- arthritici post febres biliosas. Vl. p. 243.
- absentia in loco hernioso in dolore coli-
co medicum subinde fallit. Vll. p. 274.

INDEX IN PARTEM.

- lumborum in scorbuticis & hypochondriacis unde oriantur. Vl. p. 43.
- Dysenteria sero lactis sananda. Vl. p. 46.
- curatio. Vll. p. 26. 218.
- inflammatoria a *Ballonio* descripta Vl. p. 68.
- signum, an in dysenteria intestina tenuia sint læsa. Vl. p. 56.
- a sanguinis fluxu hæmorrhoidali quomodo differt. Vl. p. 56.
- puerperarum. Vl. p. 56.
- male curata. Vl. p. 126.
- Dysuria asthmaticis superveniens. Vl. p. 52.
- Ductus thoracici læsio Vl. p. 358.

E.

- Ebrietas summa in apoplexiam transit. Vl. p. 209.
- Effatum Hippocraticum. Vl. p. 136.
- Efflorescentiæ scabiosæ in febribus. Vll. p. 12.
- Emetici usus in asthmate pituitoso. p. 288.
- in hæmoptoë. Vll. p. 260.
- in peripneumonia male datum. Vll. p. 216.
- Empyema. Vll. p. 223.
- Encephali vasa multo sanguine infarcta. Vll. p. 102.
- Enteritidis in colica pictonum conjunctio, quando. Vl. p. 11.

Epi-

SEXTAM ET SEPTIMAM.

Epilepsia Vl. p. 300.

- epilepsiæ causæ & sedes. Vl. p. 229.
- epilepsiæ prodromus.
- epilepsiæ crebriores Vll. p. 7.
- epilepticis quomodo auxilium ferendum.

Vl. p. 310.

Epiphora. Vl. p. 121.

Ephemerides anni 1781.

Januarius. Vll. p. 4.

Februarius — p. 8.

Martius — p. 13.

Aprilis — p. 18.

Majus — p. 24.

Junius — p. 25.

Julius — p. 28.

Augustus — p. 29.

September — p. 33.

October — p. 34.

November — p. 37.

December — p. 38.

A N N I 1 7 8 1.

Januarius Vll. p. 39.

Februarius — p. 42.

Martius — p. 44.

Stoll Rat. Med. Pars. VII. B b Equi-

INDEX IN PARTEM

Equitatio in colica pertinaci Vl. p. 125.

Eryngii decoctum in calculo Vl. p. 62.

Erysipelas pulmonum. Vl. p. 41.

— faciei Vl. p. 71.

Ettmüllerus medicus præstantissimus. Vl. p. 47.

Evacuationes in morbis biliosis. Vl. p. 264.

— non repente faciendæ. Vl. p. 242.

— tempore exacerbationis febrilis silent.
Vl. p. 108.

— evacuationum usus in morbis. Vl. p. 228.

Exacerbatio diebus imparibus mala Vl. p. 12.

Exanthemata. Vl. p. 209.

— illorum eruptionem anxietas præcordio-
rum præcedit.

— illorum causæ. Vl. p. 206.

Excitatio subita e somno signum vermium, &
prodeuntium exanthematum. Vl. p. 8.

Excretiones in malignis. Vl. p. 168.

— Expectorantia VI. p. 468.

— an in peripneumonia conveniat. Vl. p. 471.

Extractum hyoscyami opio substituendum in coli-
ca pictonum. Vl. p. 465.

Exulcerationes in febribus continuis. Vl. p. 246.

F.

Facies in morbis examinanda. Vl. p. 282.

— bona non semper signum bonum. Vl. p. 208.

nimis

SEXTAM ET SEPTIMAM.

— nimis colorata signum malum. Vl. p. 25.

— faciei & faucium morbi. Vl. 23.

Fames in quartana. Vl. p. 235.

Februm æstivarum causæ. Vl. p. 14.

— febris apoplexiæ superveniens. Vl. p. 57.

— acutissimæ febris historia Vl. p. 222.

— f. ardens a nimia venere. Vl. p. 59.

— hæmorrhagiis soluta Vl. p. 34.

— αἰσώδες. Vl. p. 161. p. 244.

— febris biliosa *Galen*i inflammatoriæ indolis est. Vl. p. 244.

— f. bilioso — putrida. Vl. p. 343.

— f. biliosa vomitum potius, quam purgantia petit. Vl. p. 198.

— f. biliosa cum inflammatione thoracis. Vll. p. 70.

— f. depuratoria Vll. p. 18. varia ejus in in variis ægris forma. Vll. p. 19. Vll. p. 44.

— febres biliosæ. Vll. p. 35.

— — cur in autumnum cadant. Vll. p. 36.

— f. epiala. Vl. p. 227.

— f. catharrhalis. Vl. p. 227.

— februm discrimen. Vl. p. 189.

— f. erysipelatosæ veterum. Vl. p. 254.

— f. hæctica duplex. Vl. p. 193.

— f. horrida *Galen*i. Vl. p. 180.

INDEX IN PARTEM

- febris intermittens solutio quando ex-
spectanda. VI. p. 66.
- f. intermittens epidemica VI. p. 139.
- f. intermittens cura. VI. p. 91.
- febrium intermittentium & putridarum ea-
dem indoles. VII. p. 33.
- f. lypiria superveniente cholera soluta.
VI. p. 69.
- f. lypyria emeto-catharsi sanatur. VI.
p. 69.
- f. Lenta nervosa mulierum. VII. p. 12.
- lymphatica *Baglivii* VI. p. 148.
- f. maligna. VII. p. 223. p. 267. 186.
121. p. 261.
- — raro repente hominem corripit. VII.
p. 190.
- f. mesenterii. VI. p. 117.
- f. in pueris difficile determinatur. VI. p. 9.
- f. puerperarum. VII. p. 147.
- f. putrida. VII. p. 33.
- f. semitertian *Romæ* malignæ. VI. p. 76.
- f. stationaria pituitosa. VII. p. 25.
- f. stal. putrida. VII. 35.
- f. syncopalis quomodo curanda. VI.
p. 240.
- f. tritaophiges inflammatoriæ indolis. VI.
p. 240.

SEXTAM ET SEPTIMAM.

- universalis, quomodo curanda. Vl. p. 99.
- Fibrarum irritatio in parturientibus. Vl. p. 111.
- status examinandus.
- Flatus in dysenteria. Vl. p. 79.
- in passione iliaca. Vl. p. 79.
- ex utero. Vl. p. 238.
- Fluor albus a topico uteri, aut ab universali corporis vitio. Vl. p. 263.
- symptoma morbi consequens. Vl. p. 262.
- quomodo curandus. Vl. p. 265.
- a fluore venereo quomodo distinguendus. Vl. p. 84.
- — fedes. Vll. p. 155.
- — quas foeminas potissimum affligit. Vl. p. 219.
- Fluxio biliosa. Vl. p. 192.
- Fluxus alvini causa Vl. p. 212.
- hepaticus. Vl. p. 213.
- sanguinis nigri peralvum. Vl. p. 104.
- Foeminarum febris epidemica. Vl. p. 31.
- Foetus, quomodo *indirecte* occidatur. Vl. p. 321.
- maturus, quomodo a praematureo distinguendus Vl. p. 315.
- mortui signa. Vl. p. 68.
- septimestris signa. Vl. p. 317.
- serotinus, quousque extendatur. Vl. p. 317.

INDEX IN PARTEM

Frigoris sensus in vertice. Vl. p. 81.

Frumentum recenter collectum, quos morbos producat. Vl. p. 305 quæ auxilia requirit. p. 305.

Fulmine tacti, quomodo in vitam revocandi. Vl. p. 308.

Funiculi umbilicalis deligatio in recens natis, an necessaria. Vl. p. 334.

G.

Gangrænescentia universalis in febre putrida. Vll. p. 231.

Gargarisma ex vino malvatico contra parotides Vl. p. 115.

Genarum rubor. Vl. p. 248.

Glandula maxillaris sinistra in folliculum pure plenum conversa. Vl. p. 193.

Glandulæ mesenterii solito majores. Vll. p. 109. 123.

— colli scrophulosæ. Vll. p. 238.

— bronchiales inflammatae. Vll. p. 236.

— intestinalium laxitas. Vl. p. 122.

Globus hystericus in colica pictonum Vl. p. 409.

Graviditatis effectus. Vl. p. 205.

— signa peculiaria. Vl. p. 230.

— terminus Vl. p. 313.

H.

SEXTAM ET SEPTIMAM.

H.

Hæmoptoë , quando V. S. curanda Vl. p. 178.

— acolluvie biliosa. Vl. p. 178.

— quædam non periculosa. Vl. p. 192.

Hæmorrhagia critica. Vl. p. 18.

— — narium per se venæ sectionem non
indicat. Vll. p. 266.

— — signa prænuntia. Vl. p. 114.

— — sorditatem solvit. Vl. p. 16.

— — quomodo sistenda. Vl. p. 117.

— — ex venis ruptis , letalis. Vl. p. 246.

— — hæmorrhagiæ letales. Vl. p. 35.

— — hæmorrhagiæ mutilorum. Vl. p. 214.

— — hæmorrhagiæ symptomaticæ. Vl. p.
246.

Hæmorrhoidum fluxus , quibus profit. Vl. p. 63.

— dolores calculum mentientes. Vl. p. 63.

Hemicrania periodica. Vl. p. 189.

Hepar. abscessus hepatis signa. Vl. p. 94.

— calidum Galenicorum. Vl. p. 78.

— calida intemperies hepatis. Vl. p. 212.

— hepatis affecti signa. Vl. p. 114.

— magnum , utrumque hypochondrium re-
plens. Vll. p. 109.

— magnæmolis. Vll. p. 149.

INDEX IN PARTEM.

- in minorem molem redactum. Vll. p. 85.
 - infra costas inferiores reconditum. Vll.
p. 126.
 - flavescens, sub cultro stridens. Vll. p. 71.
 - durum & pręgrande. Vll. p. 181.
 - diaphragmati vinculis præternaturalibus
nexa Vll. p. 184.
 - hepatis gibba pars inflammata. Vll. p. 80.
- Hepatici. Vl. p. 232.
- Hepatitis pro cardialgia imponit. Vl. p. 186.
- quomodo oritur. Vll. p. 15.
 - ab Hippocrate descripta. Vll. p. 37.
 - illius differentia a pleuritide. Vl. p. 38.
- Hernia, divisio herniarum. Vl. p. 368.
- diagnosi herniarum Vl. p. 367.
 - causę prædisponentes. Vl. p. 368.
 - sacci herniosi fabrica. Vl. p. 369.
 - herniarum incommoda. Vl. p. 372.
 - herniæ spuria. Vl. p. 367.
 - inarcerata. Vl. p. 372.
 - herniæ inarcerata signa. Vl. p. 373.
 - — exitus Vl. p. 373.
 - — effectus. Vl. p. 373.

SEXTAM BT SEPTIMAM.

Hernia cura antiphlogistica. Vl. p. 112.

— an impedimentum matrimonii. Vl. p. 371.

— scrotalis in inguine sinistro. Vll. p. 137.

— scrotalis incarcerata. Vll. p. 52.

Herniotomia. Vll. p. 272.

Hirudines in capitis & hypochondriorum morbis.

Vl. p. 23.

Homicidium. Vll. p. 340.

Horror ante pleuritidem. Vl. p. 186.

Hydrocele, & hydrops pectoris. Vl. p. 45.

Hydrops calidus. Vl. p. 6.

— inter musculos abdominis. Vl. p. 11.

— cum tussi. Vl. p. 114.

— thoracis & pericardii post dysenteriam.

Vll. p. 110.

— male purgantibus tentatum. Vl. p. 177.

— post febres sanatus. Vll. p. 38.

— ficcus. Vl. p. 28. p. 101.

— — Hippocratis *ibidem*.

— — sanandi methodus *ibid.*

— — Extispicia. Vl. p. 29.

— — aliis morbis succedens. Vl. p. 126.

Hydrocephali origo. Vl. p. 123.

Hydrothorax. Vll. p. 41. 103. 133. 151. 169.

— — post pleuritidem & peripneumoniam

Vll. p. 107.

— — illius causæ. Vll. p. 169.

INDEX IN PARTEM

- — decubitus in hydrothorace in utrumque latus facilis. Vll. d. 194.
- — illius signa. Vl. p. 51.
- Hypochondrii dextri tumor in hepatide, unde? Vll. p. 23.
- — hypochondriorum contractio. Vl. p. 10.
- — hypochondriorum dolor & tumor, ut signum. Vl. p. 11.
- — examen hypochondriorum in morbis. Vl. p. 287.
- — morbi hypochondriorum. Vl. p. 23.
- Hypochondriaseos variae species. Vl. p. 200.
- Hysteriae signa. Vl. p. 81.
- Hystericae & hypochondriaci curati. Vl. p. 108.
- Humorum orgasmus inflammatorius. Vll. p. 17.

I.

- Icterus criticus. Vl. p. 29.
- sub eo varii morbi latent. Vl. p. 29.
- febribus superveniens. Vl. p. 30.
- variis morbis superveniens. Vl. p. 30.
- a calculo vesicae. Vl. p. 30.
- febrilis & non febrilis. Vl. p. 15.
- infantum. Vl. p. 30.
- curatio. Vl. p. 31. p. 137.

SEXTAM ET SEPTIMAM.

Icterus a bile acri, quomodo sanandus

— quando salutaris, aut malus. Vl. p. 33.

Idea febris depuratoria. Vl. p. 45.

Ilei in scrotum prolapsus. Vl. p. 79.

Iliaca passio ex hernia. Vl. p. 171.

Incarceratio hernia spuria. Vl. p. 374.

— — illius causae proximae. Vl. p. 374.

— — species diversae. Vl. p. 378.

— — cura pro varia specie diversa.
Vl. p. 379.

Indicatio in malignis febribus. Vll. p. 267.

Infanticidium, quomodo in illud inquirendum.
VI. p. 328.

Infans, quomodo sub partu potest perire. Vl.
p. 330.

— mortuus, de illo quaestiones. Vl. p. 329.

— in utero matris fulminis ictu occisus. Vl.
p. 320.

— infantes suffocati stragulis. Vl. p. 299.

Infarctus cerebri inflammatorius. VII. p. 176.

— — mesenterii. V. p. 144.

Inappetentia, morbi prodromus. Vl. p. 21.

— — recidivarum signum. Vl. p. 21.

Inflammatiō abdominis, absque magna febre.
Vl. p. 249.

— — intestinorum. Vl. p. 29.

— — hepatis in parte gibbo. Vl. p. 38.

In-

INDEX IN PARTEM

Inflammatio cum hydropē conjuncta. Vll. p. 342.

Impotentia, a quibus causis proveniat. Vl. p. 45.

— — Vl. p. 360.

Insolatio Vll. p. 32.

Insultus apoplectici in colica pictonum. Vll.
p. 409.

Intemperies calida. Vl. p. 214.

Intestinum cœcum utero nexum. Vll. p. 154.

— — ileum inflammatum. Vll. p. 138.

— — jejunum angustum, cum peritonæo
concretum. Vll. p. 154.

— — ilei appendicula herniam formans.
Vll. p. 209.

— — omnia intestina pseudo-membranis
ad se invicem, & ad contiguas
partes nexa. Vll. p. 149.

— — rectum contra se ipsum reflexum.
Vll. p. 248.

— — colon perangustum. Vll. p. 248.

— — tenuia inflammata & gangranosa.
Vll. p. 51.

— — tenuia, quasi fugillata. Vll. p. 123.

— — coli situs præternaturalis. Vll. p. 181.

— — — angustatio. Vll. p. 168.

— — — appendiculi carnei. Vll. p. 112.

— — — vulnera intestinorum. Vl. p. 355.

Intermittens in hydropem transeuns. Vll. p. 137.

SEXTAM ET SEPTIMAM.

Intermittens

— — larvata. VII. p. 32.

— — biliosa. VII. p. 35.

Instrumentum dilatatorium in herniotomia repro-
bandum. VII. p. 209.

Ira gravis homines apoplecticos facit. VI. p. 309.

Ischias venerea. VI. p. 89.

— recens quomodo sananda. VI. p. 65.

Ischuria. VI. p. 122.

Italiæ aër insalubris.

K

Kermes minerale cum laudano exhibitum. VI.
p. 476.

— quo modo agat. VI. p. 477.

— vis stimulans emetica. VI. p. 477.

— in quibus morbis conveniat. VI. p. 478.

— ejus dosis. VI. p. 479.

L.

Lactis usus. VI. p. 96. 169.

— lac cum melle mistum. VI. p. 210.

— asininum. VI. p. 211.

— dysenteria lacte sanata. VI. p. 211.

Lesio organi in chronicis. VI. p. 146.

La-

INDEX IN PARTEM

Laryngis musculi extenuati. Vll: p. 59.

Lateris dolores rigente hyeme. V. S. postulant.
Vl. p. 169.

Lenta puerorum febris. Vl. p. 140.

Letalitas per accidens. Vl. p. 347.

Lepre species quædam curata. Vl. p. 158.

Lethargus, quid *Hippocrates* sub eo intelligat.
Vl. p. 256.

Lichen islandicum in phtisi. Vll. p. 9.

Lien friabilissimum. Vll. p. 201.

Lienteria. Vl. p. 121.

Lingua, in morbis quid indicet. Vl. p. 89.

— Lingue ariditas, unde? Vll. p. 268.

— illius conditio in morbis. Vl. p. 284.

— tumor lingue in colica pætonum. Vll. p. 310.

— fordida in morbis acutis. Vl. p. 68.

Lochiorum suppressio. Vl. p. 107.

— — — a dolore mammarum. Vl. p. 111.

Lues venerea cum diathesi inflammatoria compli-
cata. Vl. p. 44.

— — affinitas cum struma & elephantiasi.
Vl. p. 48.

— — absque notabili sanguinis deprava-
tione. Vl. p. 46.

— — partes varias occupat pro varietate
conditionis & status. Vl. p. 46.

SEXTAM ET SEPTIMAM.

— — latentis signum. Vl. p. 45. Vll.
p. 43.

— — anni temporis infusus in hunc mor-
bum. Vll. p. 44.

— — infantis. Vl. p. 243.

Lumbricus latus in Hollandia. Vl. p. 160.

— — symptomata. Vl. p. 160.

— — glomeres lumbricorum in intestinis
tenuibus pituitæ insidentes. Vll.
p. 109.

— — fedes lumbricorum frequentissima.
Vl. p. 8.

Lymphæ morbi, qua methodo tractandi. Vl. p. 46.

— — peccantis lymphæ signa. Vl. p. 159.

— — lymphæ mordax. Vl. p. 159.

M

Maculæ petechiales in mesenterio. V. p. 159.

Mæroris & terroris vis. Vll. p. 286.

Mania. Vll. p. 317.

— — in colica pictonum non contraindi-
cat opium. Vll. p. 334.

— — maniacorum robur. Vl. p. 106.

— — maniaci immersione in aquam cura-
ti. Vl. p. 51.

Epi-

INDEX IN PARTEM.

- Magnatum filii quomodo pereant. Vl. p. 66.
- Mammæ tubercula dissecta, eorumque substantia. Vll. p. 159.
- Manuum retractio. Vl. p. 20.
- tremor in acutis. Vl. p. 68.
- Marasmus cum peripneumonia notha. Vl. p. 191.
- Materies purulenta in abdomine. Vll. p. 145.
- Medicina in casibus improvisis. Vl. p. 293.
- forensis, quædam ad illam pertinentia. Vl. p. 293.
- Medicus, quænam, præcipue scire oporteat. Vl. p. 146.
- curam ægris inservientium habere debet. Vll. p. 191.
- Media efficacissima prohibendi, ne artem exercent imperiti. Vll. p. 300.
- Melancholici flatuosi. Vl. p. 261.
- Membrana fictitia pulmonem cum pleura connectens. Vll. p. 126.
- Meninx pia per totum fugillata. Vll. p. 152.
- Menses suppressi. Vl. p. 107. p. 147.
- — a perfrigerio, quomodo curandi. Vl. p. 108.
- — symptoma fluxus menstrui peculiare. Vl. p. 102.
- Mercurius, illo intempestive inuncto, quid agendum. Vl. p. 303.

Mer-

SEXTAM ET SEPTIMAM.

Mercurius in corporibus pituitosis præmissis solventibus exhibendus. VI. p. 48.

— dulcis, remedium contra vermes.

Mesenterium, apparatus crudi in illo signa. VI. p. 112.

— — inflammatum. VII. p. 79.

— — ejus læsio. VI. p. 358.

— — ejus morbi. VI. p. 43.

— — ejus glandulæ fere evanidæ. p. 131.

— — ejus vasa sanguine turgida. VII. 75.

Meteorismus. VI. p. 208. VII. p. 127.

Metastasis materiæ phlogisticæ in substantiam pulmonum. VII. p. 67.

— serosa. VII. p. 32.

Medulla spinalis per dehiscentiam ultimæ vertebræ lumborum prodeuns. VII. p. 218.

Methodus antiphlogistica. VI. p. 490.

— — — — in phtisi. VII. p. 9.

— — examinandi ægros. VI. p. 269.

— — Hippocratica in febribus acutis. VI. p. 97.

— — medendi in morbis acutis. VI. p. 13.

Miliarium insitio. VII. p. 362.

Mixtura antiseptica. VI. p. 500.

Martis limatura cum cinn. V. p. 61.

Mictus stranguriosus in colica pictonum. VII. p. 409.

Stoll Rat. Med. Pars VII. C c Mo-

INDEX IN PARTEM

Monitum in febre lenta nervosa. Vll. p. 269.

Morbi acuti & chronici, unde. Vl. p. 36.

— acutorum morborum judicatio. Vl. p. 14.

— morbi ab animi pathemate, quomodo tractandi. Vl. p. 75.

— morborum ab animi curis provenientium historia desideratur. Vl. p. 75.

— chronici, quibus remediis curandi. Vl. p. 92.

— hysterici de indole intermittantium participant. Vl. p. 28.

— autumnales, quomodo oriantur. Vl. p. 232.

— nervorum tempestate humida frequentiores. Vll. p. 6.

— inflammatorii non sunt maligni dicendi. Vl. p. 204.

— incurabiles. Vl. p. 98.

— chronici, quomodo tractandi. Vl. p. 98.

— quoniam equitatione & aëre rusticano fannantur. Vl. p. 66.

— paulatim crescunt. Vl. p. 231.

— quidam convulsivi. Vl. p. 147.

— successio morborum. Vl. p. 125.

— morbus malignus cum inflammatione complicatus. Vll. p. 186.

— morbi chronici crisi obnoxii. Vl. p. 12.

— morbus siccus. Vl. p. 217.

— morbus niger *Hippocratis*. Vl. p. 36.

Mor-

SEXTAM ET SEPTIMAM.

Morbi difficiles , quid in iis agendum. Vl. p. 129.

- diuturni calidi. Vl. p. 245.
- morborum incurabilium historia desideratur. Vl. p. 83.
- morborum historia , in quibus mens ad mortem usque constat , desideratur. Vl. p. 83.
- morbi splenis apud *Hippocratem*. Vl. p. 188.
- morbi solidorum. Vl. p. 105.
- convulsivi sanguineorum. Vl. p. 105.
- spasmodici. Vl. p. 128.
- morborum nervosorum idea. Vl. p. 157.
- periodici quomodo sanandi. Vl. p. 80.
- fientes. Vl. p. 145.
- genitalium , quomodo curandi. Vl. p. 131.
- morbus hypochondriacus cum materie. Vl. p. 199.
- cutanei triplicis generis. Vl. p. 184.
- nimis acuti & complicati. Vl. p. 96.
- a nimia mentis intentione. Vl. p. 30.
- morborum successiones. Vl. p. 93.
- morborum transmutationes. Vl. p. 114.
- morbus venereus difficillime sanatur. Vl. p. 7.
- Romanis familiares. Vl. p. 77.

INDEX IN PARTEM

Mors apparens recens natorum, a quibus causis.

VI. p. 297.

- apparens a lapsu ex alto. VI. p. 309.
- apoplectica. VII. p. 173.
- peripneumonicorum crisi mala pereuntium.
VII. p. 223:
- ex febre putrida ægrotantium. VII. p. 231.
- phthysicorum sensibus integris. VII. p. 67.
- a calculo renum. VI. p. 137.
- cum sudore frigido & calido. VI. p. 208.
- mortis signum in hydrope. VI. p. 208.
- mortis signa. VI. p. 340.

Morsus canis rabidi, quæ auxilia requirat. VI.
p. 304.

Mulieres catarrhofæ cur fluori obnoxie. VI. p. 262.

- — mulierum circulus lividus sub oculis. VI. p. 67.
- — mulierum febres pituitosæ. VII. p. 6.

Mulsam levamen tulit in colica pictonum. VI.
p. 431.

N.

Nares rubræ. VI. p. 80.

Natura morborum medicatrix. VI. p. 198.

Necrosis intestinorum. VII. p. 130.

Ne-

SEXTAM ET SEPTIMAM.

Nephritis calculosa, quomodo in & extra paroxysmum curanda. VI. p. 64.

Nervorum morbi. VI. p. 120.

— vulnera. VI. p. 352.

Nostalgiae affectus. VII. p. 160.

O.

Obesi frequentius asthmatici. VI. p. 53.

Observationes medicae ab *Hippocrate* ad nos usque factae, quomodo colligendae. VII. p. 319.

Obstructiones viscerum, illarum signa. VI. p. 125.

— — hepatis lentae. VI. p. 43.

Oculi, signum sanitatis. VI. p. 24.

Odor in morbis ut signum. VI. p. 99.

— cadaverosus. VI. p. 100.

Oedema pedum post erysipelas. VI. p. 106.

— pedum podagricorum. VI. p. 82.

Oesophagi laesio. VI. p. 357.

Olei amygdalanum usus in hernia incarcerata. VII. p. 297.

Oleofum clyisma per urinam secedens. VII. p. 297.

Omentum inflammatum. VII. p. 176.

— — cum intestinis connexum. VI. p. 79.

— — fero flavo distentum. VII. p. 64.

INDEX IN PARTEM

Operationes chirurgicæ in Gallia letales. VI.
p. 75.

Opii vires: 1. vis cardiaca. 2. calorem auget.
3. humores rarefacit. 4. sanguinem
ad caput determinat. 5. animum
pacat. 6. temulentiam inducit. 7.
sensum tactus obtundit. 8. vires
animales debilitat. 9. peculiari vi
somnia inducit. 10. dormientibus
insomnia facit. 11. venerem ex-
citat. 12. potentissimum diaphore-
ticum. 13. alias excretiones fero-
as sistit. 14. vim ventriculi pe-
ristalticam minuit. 15. intestinorum
fibras facit minus sensiles. VI. p. 482.

— an medicamentum refrigerans? VI. p. 481.

— in febre biliosa cum colica pictonum com-
plicata nocet. VII. p. 315.

— ejus usus in hernia incarcerata. VII. d. 251.

— alvum solvens in colica pictonum. VII.
p. 311.

Origo plurimorum morborum. VI. p. 140.

Oris foetor, ejus causæ. VI. p. 206.

Orthopnoea ex vitio in abdomine. VII. 150.

Ossis bregmatis protuberantia. VII. p. 162.

SEXTAM ET SEPTIMAM.

Ovarii Hydatides. Vl. p. 86.

— tumor scirrhusus. Vll. p. 86.

— ovarium duos sacculos sanguine plenos habens. Vll. p. 189.

P.

Parotides unde oriantur. Vl. p. 15.

— dolentes periculosa. Vl. p. 15.

— parotidum succedanea affectio. Vl. p. 170.

Paralyfis Vll. p. 355.

Partus præmaturus, quis dicendus. Vl. p. 313.

— præmaturi causæ. Vl. p. 314.

Panaritium. Vl. p. 128.

Pancreas exiguum & flaccidissimum. Vll. p. 131.

— ejus præternaturalis conditio. Vll. p. 109.

Paralyfis hysteriarum. Vl. p. 103.

— brachii incipiens. Vll. p. 317.

Parotis absque signis coctionis. Vl. p. 15.

— ferro urenda. Vl. p. 15.

— absque febre. Vl. p. 180.

— parotides non malignæ. Vl. p. 187.

— perniciosæ. Vl. p. 176.

Passio iliaca. Vl. p. 67.

Pathematum vis. Vl. p. 117.

INDEX IN PARTEM

Præservatio a febre biliosa. Vlll. p. 36.

Pectoris morbi. Vl. p. 2.

— inflammatio cum hydrothorace conjuncta.
Vll. p. 226.

— inflammatio. Vll. p. 76.

Pediluvia in doloribus capitis. Vl. p. 23.

Pedum tumor in asthmaticis. Iv. p. 53.

Perfrigeratio in inflammationibus internis mala.
Vl. p. 227.

Pericardium aqua repletum. Vll. p. 59. 135.

Peripneumonia biliosa. Vl. p. 346.

— peripneumonix exacerbatio. Vl. p. 65.

— puerorum. Vl. p. 195.

— latens. Vll. p. 107.

— notha emesi curata. Vll. p. 10.

— — puerorum. Vl. 191.

Peritoneum valde crassum. Vll. p. 80.

Petechiæ. Vl. p. 66.

— an prognosin ancipitem faciant. Vll. p.
267.

— petechiarum insitio. Vll. p. 362.

Pinguedo nimia, remedium contra illam. Vl.
186.

Pistorum prædispositio ad morbos malignos. Vll.
p. 206.

Pituitosa febris cum inflammatione & labe bilio-
sa. Vll. p. 11.

Pitui-

SEXTAM ET SEPTIMAM.

Pituitosa pro putrida habetur. Vll. p. 6.

Philtrā. Vl. p. 360.

Phrenitis in lethargum mutata. Vl. p. 51.

— variolis superveniens. Vl. p. 10.

Phthisis. Vll. p. 57. 66. 191.

— nervosa. Vl. p. 121.

— pituitosa peripneumoniam notham exci-
piens. Vll. p. 10.

— pituitosæ symptomata. Vll. p. 10.

— morbus subinde secundarius. Vl. p. 87.

— phthisicorum mortes raræ, qua tempestate.
Vll. p. 7.

— absque febre, sudore, & absque diarr-
hæa. Vll. p. 194.

Pia meninx crassa & oedematosa. Vll. p. 128.

Plethora abdominalis. Vl. p. 191.

Pleuræ inflammatio absque dolore pleuritico. Vll.
p. 80.

Pleuritis inflammatoria a stimulo putrido. Vll.
p. 115.

— biliosa quibusdam dicta Vl. p. 7.

— transitus in peripneumoniam. Vll. p. 185.

— occulta. Vl. p. 86.

— chronica. Vl. p. 164.

— inflammatoriæ a biliosa difficilis diagnosi.
Vll. p. 120.

INDEX IN PARTEM.

Pleuritis maligna. p. 172.

— pleuritidis signa mala. Vll. p. 214.

— ferosa. Vl. p. 164.

— pleuritides pestilenciales. V. S. non ferunt
Vl. p. 170.

— & peripneumonia certis diebus judicantur.
Vl. p. 14.

— pleuritides ferosa. Vl. p. 164.

— ab insolatione. Vl. p. 238.

— puerorum convulsionibus stipata. Vl. p.
239.

— pleuriticoꝝ pulsus. Vl. p. 72.

— judicata crisi mala. Vll. p. 223.

Pleuroperipneumonia. Vll. p. 194. 182.

p. 214.

— — cum vitio bilioso & pituitoso. Vll.
p. 49.

Plexus choroidei hydatitibus pleni. Vll. p. 128.

Podagra, paroxysmi prodromus. Vl. p. 81.

— podagræ exacerbatio. Vl. p. 83.

— retrocedens. Vl. p. 81.

Potus gelidæ æstuante corpore febrim biliosam ex-
citans. Vll. p. 185.

Prognosis malignarum ex opificio. Vll. p. 268.

— ex doloribus. Vl. p. 279.

— ex oculis. Vl. p. 280.

Pro-

SEXTAM ET SEPTIMAM.

Prophilaxis tempore regnantis epidemiæ. Vll.
p. 190.

Pruritus narium signum synochi simplicis. Vl.
p. 68.

Pseudomembrana pulmonem diaphragmati nectens.
Vll. p. 63.

Pulmo cellulosa thoraci adnexus. Vll. p. 49.

— in exiguum spatium compressus. Vll. p.
254.

— innumeris granulis conspersi. Vl. p. 75.

— pulmonum morbi letales in affectiones ca-
pitis transeunt. Vl. p. 70.

— interstitia inter abscessulos inflammata.
Vll. p. 236.

— pulmones flaccidi, venis varicosis in hy-
drope. Vll. p. 81.

Puerpera ex nimia suppuratione brachii & febre
æstiva febricitans. Vll. p. 277.

— puerperarum morbi unde oriantur. Vl.
p. 74.

Pulmo dexter antiquis & novis vinculis pleuræ
adligatus. Vll. p. 212.

— totus membrana alba obductus. Vll. p. 213.

— an pars pulmonis, an totus pulmo agro-
tet. Vl. p. 114.

— ad pleuram religatus. Vll. p. 183.

Pul-

INDEX IN PARTEM.

Pulmo, pulmonis inflammati moles magna. VII.
p. 183.

- pulmones, ob quas causas possunt natare in aqua VI. p. 333.
- pulmonum subsidentia, an certum criterium, infantem vixisse extra uterum. VI. p. 333.
- pulmonum docimasia una cum aliis signis considerata. VI. p. 334.
- pulmonum morbi desinunt in soporosos affectus. VI. p. 40.
- pulmonicorum mortes, quin in illorum cadavere aliquid morbofi in pulmonibus reperitur VI. p. 40.
- morbi pulmonum a studiis nimis. VI. 39.
- pulmonum tubercula. VI. p. 85.
- morbi pulmonum abstrusi. VI. p. 85.
- pulmonis vomica. VII. p. 67.
- pulmonum vomica clanculum serpens. VI. p. 37.
- pulmonum vulnera. VI. p. 356.
- pulmones maculis nigris variegati. VII. p. 131.
- pulmonia lethargica ab *Hippocrate* descripta. VI. p. 39.

SEXTAM ET SEPTIMAM.

Pulmones tuberculis obfessi. Vll. p. 168.

— pulmo sanguine turgidus Vll. p.
201.

— pulmonum membrana extima in vesiculas
aëre distentas elevata. Vll. p. 135.
137.

Pulsus inæqualis & magnus. Vl. p. 227.

— inæqualis in morbis pulmonum. Vl. p. 53.

— in calculosis. Vl. p. 110.

— intermittens in morbis inflammatoriis. Vl.
p. 19.

— pulsuum fallaciæ. Vl. p. 272.

— puerorum. Vl. p. 273.

— non debilis, visceribus tamen flaccidis.
Vll. p. 190.

— pleuriticorum. V. p. 110.

— in magnis doloribus. Vl. p. 111.

— in colica pictonum. Vll. p. 308.

— in affectibus comatosi. Vl. p. 57.

— parvus ob doloris vehementiam. Vll. p. 20.

— senum Vl. p. 215. 84. 274.

— febrilis. Vl. p. 274.

— parturientium. Vl. p. 111.

— vibrans in colica pictonum. Vl. p. 409.

— in morbis nervorum, qualis? Vl. p. 103.

INDEX IN PARTEM

Pulsus inæqualis in asthma. Vl. p. 227.

— ratione ætatum diversus. Vl. p. 21.

Purgantia lenia in calculosis. Vl. p. 64.

— antiphlogistica, an dentur. Vl. p. 473.

— in febribus intermittentibus nocent. Vll. p. 65.

— in colica. Vl. p. 49.

— acria in acutis nocent. Vl. p. 236.

— in obstructionibus mesenterii. Vl. p. 19.

— & diuretica nocent in doloribus rheumaticis articulorum. Vl. p. 13.

— forma pilulari. Vl. p. 77.

— & fumus nicotianæ, quando in hernia incarcerata convenient. Vll. p. 275.

— nocent puerperis. Vl. p. 74.

— antiphlogistica in hernia incarcerata. Vll. p. 250.

— salina opio jungenda in colica pictonum. Vl. p. 400.

Pus extra thoracem generatum absque notabili febre. Vll. p. 258.

Pustulæ circa pectus in peripneumonicis. Vll. p. 261.

SEXTAM ET SEPTIMAM.

Q.

Quartana tumore in liene soluta. Vl. p. 246.

— quartanæ rebelles. Vll. p. 42.

Quæstiones ægris proponendæ. Vl. p. 270.

R.

Recidivæ frequentes. Vll. p. 20.

Remedia ab Hippocrate usitata. Vl. p. 101.

— amara in f. intermittentibus. Vl. p. 91.

— remediorum abusus. Vl. p. 14.

— diuretica. Vl. p. 52.

— remedium deobstruens. Vl. p. 182.

— emollientia, sunt antiphlogistica. Vl. p.

449.

— hystericarum. Vl. p. 147.

— specifica. Vl. p. 95.

— spirituosæ nocent in acutis. Vl. p. 96.

— in chronicis obstructionibus. Vl. p. 75.

— diætetica in morbis solidorum. Vl. p. 123.

— nervina in colica pîctonum Vl. p. 466.

Rheumata biliosa. Vll. p. 35.

Rheumatici dolores lumborum quomodo sanandi.

Vl. p. 62.

Rheum

INDEX IN PARTEM

Rheum in defectu bilis Vl. p. 140.

— cum castoreo Vl. p. 181.

Renum vulnera Vl. p. 358.

— renis sinistri duo ureteres. Vll. p. 163.

— ren deficiens. Vll. p. 133.

— ren sinister abscessus continens. Vll. p. 64.

Respiratio bona, signum optimum in variolis.
Vl. p. 39.

— magna, delirium significat. Vl. p. 79.

— parva. Vl. p. 39.

— organorum ad respirationem pertinentium
læsio. Vl. p. 356.

— difficilis ob sternum ossificatum. Vll. p.
132.

— facilis, in hydrothorace, etiam supino
corpore. Vll. p. 254.

Rigor criticus. Vl. p. 25.

— febrilis Vl. p. 26.

— malus. Vl. p. 25.

— in phthisico observatus. Vl. p. 26.

— salutaris & malus. Vl. p. 26.

— ex cacochymia. Vl. p. 26.

Roborantium classis in febribus malignis. Vll. p.
286.

Rubor faciei, a quibus causis. Vl. p. 284.

— narium. Vl. p. 283.

SEXTAM ET SEPTIMAM.

S.

Saccharata hypochondriacis nocent. Vl. p. 68.

Sacerdotum intempestiva fedulitas. Vll. p. 145.

Salicis usus. Vl. p. 195.

Salivæ affluxus hysteriarum. Vl. p. 288.

— saliva falsa. Vl. p. 240.

Sanguis per anum secedens in malignis. Vll. p.
134.

— biliosus veterum. Vl. p. 183.

— sanguinis conditio in febribus investigan-
da. p. 91.

Sanitatis signa. Vl. p. 20.

Scarificatio in morbis colli. Vll. p. 73.

Scriuarii morbis pulmonum obnoxii Vll. p. 184.

Scabies a quartana suppressa. Vl. p. 245.

Seroti constrictio in colica pictonum. Vll. p.
409.

Scrophulorum remedium solvens certum nullum
datur. Vll. p. 160.

Sedes doloris in colica pictonum. Vll. p. 308.

Semicupium in colica. Vl. p. 48.

Semitertiana. Vl. p. 195.

Seri cita a sanguine secessio. Vll. p. 32.

Serum lactis prodest inflammationibus. Vl. p. 48.

INDEX IN PARTEM.

- in febre lenta. Vl. p. 45.
- Serum phlogisticum magna copia in abdomen effusum. Vll. p. 149.
- Signum mortis in morbis puerorum. Vl. p. 152.
- apparatus crudi in primis viis. Vl. p. 130.
- signa prava in acutis. Vl. 216.
- sanitatis ex oculis. Vl. p. 24.
- signa corticis peruviani usum contraindicantia. Vl. p. 17.
- Singultus. Vl. p. 100.
- in acutis. Vl. 224.
- Sinus cerebri sanguine turgidi. Vll. p. 92. p. 203.
- Situs erectus in acutis. Vl. p. 24.
- Solidorum morbi. Vl. p. 42.
- Solventium usus in hydropo. Vl. p. 177.
- Somnolentia a dilatatis sinibus cerebri. Vll. p. 204.
- Somnus & respiratio repletionem corrigit. Vl. p. 14.
- febrim intendit. Vl. p. 268.
- Spina bifida. Vl. p. 217.
- Spinæ tuberculum. Vl. p. 128.
- Sputum cruentum in malignis. Vll. p. 269.

SEXTAM ET SEPTIMAM.

- sanguinis periodicum. Vl. p. 7.
- a laxitate pulmonum. Vl. p. 123.
- sputa puriformia, abscessu post mortem
nullo reperto. Vll. p. 216.

Spirituosorum abusus varia mala producit. Vl.
p. 95.

Spiritus salis ammoniaci cum oleo amygdalarum
dulcium ad dolores externos. Vl.
p. 59.

- coru cervi contra tusses. Vl. p. 61.

Spuma in apoplexia. Vl. p. 58.

Sterilitas Vl. p. 360.

Stillicidium narium. Vl. p. 34. p. 31.

Stomachi debilis signa.

Strangulatio humorum V. S. soluta. Vl. p. 92.

- strangulationis signa. Vl. p. 356.

Succus nutritius pus simulans. Vl. p. p. 11.

Sudor V. S. prorumpit. Vl. p. 91.

- fudoriferum. Vl. p. 116.

- fudores in f. maligna judicatorii. Vll.
p. 269.

- repletionis signum. Vl. p. 14.

Submersi, quomodo iis succurrendum. Vl. p.
205.

- qua morte moriuntur. Vl. p. 205.

INDEX IN PARTEM.

— refuscitati, vario modo tractandi. Vl. p. 297.

Suffocati vaporibus carbonum. Vl. p. 299.

Suppurationis internæ signa. Vl. p. 36. 73.

Surditas alvum sistit. p. 16.

— in febribus ardentibus. Vl. p. 16.

— in stadio reconvalescentiæ. Vl. p. 16.

Suspensi, quomodo tractandi. Vl. p. 297.

Sutores, quibus morbis obnoxii Vll. p. 350.

Symptomata febrium ineuntium. Vl. p. 283.

— potiora in colica pictonum. Vll. p. 308.

— incredibilia in principiis accessionum. Vl. p. 259.

— calculum mentientia. Vl. p. 43.

Sydenhami epidemia pestilens. Vll. p. 23.

Synanche. Vl. p. 216.

Synochus imputris aliter *viros*, aliter *fœminas* tenebat. Vll. p. 14.

— synochi simplicis signa. Vl. p. 68.

— putridus saburralis. Vll. p. 12.

SEXTAM ET SEPTIMAM.

T.

Tabes ex ulcere pulmonum & renum. Vll.
p. 59.

— hæreditaria. Vl. p. 195.

— tabidorum dentes Vl. p. 172.

Tendinum læsio Vl. p. 134.

Tertianarum ingenium. Vl. p. 165.

Terroris effectus. Vll. p. 146.

Testiculus latens. Vl. p. 197.

— testium tumor a tussi. Vl. p. 3.

— testiculorum retractio in colica pictonum.
Vll. p. 409.

— testis sacco inclusus. Vll. p. 248.

— inflammatus. Vl. p. 4.

Tetanus maxillæ. Vll. p. 6.

Theriaca in cholera. Vl. p. 74.

Thoracis dolor diuturnus. Vl. p. 257.

— thorax totus osseus. Vll. p. 71. 102.

— dolor a mesenterio affecto. Vl. p. 258.

— hydrops cum obstructione hepatis compli-
catus. Vll. 143.

Topica inflammatio absque febre universali. Vl.
p. 204.

INDEX IN PARTEM

Termina in hydropem siccum abeuntia. VI.
p. 29.

Transpirationis libertas. VI. p. 147.

Trichurides in tenuibus. VII. p. 117.

Tubæ Fallopiianæ fimbria cum ovario cohærens. VII.
p. 136.

— tuba fallopiana ovario adcreta. VII. p.
86.

Tubercula pulmonum, quibus remediis solvenda.
VII. p. 67.

— pulmonum. VII. p. 63.

— — materiam sebaceam continentia. VII.
p. 111.

Tumor abdominis in atresia vaginæ. VII. p.
142.

— herniosus exiguus, tamen periculosus. VI.
p. 172.

— scrophulosus dissectus. VII. p. 158.

— tumores pedum podagricorum, quomodo
tractandi. VI. p. 82.

Tussis convulsiva infantum. VII. p. 38.

— — — quomodo curanda. VII. p. 41.

— — — musco arboreo fanata. VI. p. 61.

— infantum a stomacho. VI. p. 60.

— a ventriculo. VI. p. 257.

SEXTAM BT SEPTIMAM.

- quando in tabem abeat. Vl. p. 60.
- pectoralis purgantia non fert. Vl. p. 60.
- catarrhalis. Vl. p. 61.
- Tympanites inflammatoria.** Vl. p. 41.
- — V. S. soluta. Vll. p. 26.
- — ex vulnere partium nervosarum. Vl. p. 103.

U.

- Vaginæ atresia.** Vll. p. 141.
- Vapores pestiferi.** Vl. p. 59.
- putridi, quomodo emendandi. Vl. p. 300.
- odoriferi noxii. Vl. p. 301.
- metallici. Vl. p. 301.
- Varices pulmonum.** Vl. p. 260.
- Variolæ & morbilli repércussi.** Vl. p. 480.
- confluentes, tamen non mali moris. Vl. p. 150.
- acu aperiendæ. Vll. p. 151.
- variolarum ante eruptionem. V. S. & catharsis. Vl. p. 150.

INDEX IN PARTEM.

- scarificatio in stadio eruptionis. Vl. p. 9.
- emollientia ad plantas pedum. Vl. p. 9.
- variolarum prodromi. Vl. p. 9.
- Venena mechanica. Vl. p. 358.
- narcotica. Vl. p. 303.
- suffocantia. Vl. p. 359.
- illorum effectus considerandi. Vl. p. 302.
- stupefacientia. Vl. p. 359.
- veneno assumpto quid agendum. Vl. p. 302.
- Venæ sectio in hydrope. Vl. p. 51.
- — venæ sectionis levamen infidum. Vll. p. 350.
- — in hæmoptoe quando noceat. Vl. p. 240.
- — in doloribus colicis. Vl. p. 171.
- — in morbis malignis quando locum habeat. Vll. p. 272.
- — in delirantibus. Vl. p. 50.
- — in brachio paralytico. Vl. p. 160.
- — in menstruis. Vl. p. 113.
- — in quibusdam morbis admodum necessaria. Vl. p. 119.
- — in partu difficili. Vl. p. 113.
- — penes locum affectum *Hippocrati* & *Galeno* nota. Vl. p. 231.

SEXTAM ET SEPTIMAM.

— — venæ jugularis sectio. VI. p. 492.

— — relaxat. VI. p. 119.

Venæ varicosæ in pulmonibus. VI. p. 264.

Ventres ficci. VI. p. 235.

Ventriculus prægrandis. VII. p. 188.

— — cum mesenterio connexus. VII. p. 131.

— — ventriculi parietes pone pylorum tuberculis steatomatosis obfessi. VII. p. 131.

— — saburra virescente plenus. VII. p. 98.

Ventriculi cerebri aqua turgidi. VII. p. 125.

Vermium signa. VI. p. 7. 80.

Vertigo, nausea, vomitus, signa æquivoca. VI. p. 229.

Vertebream ultimam lumborum inter, & os sacrum dehiscentia. VII. p. 218.

— — corpora introrsum eminentia. VII. p. 123.

Vesicantia, an antiphlogistica? VI. p. 493.

— — nocent in viscerum inflammationibus VI. p. 50.

INDEX IN PARTEM

- — nocent in phreniticis. Vl. p. 50.
— — mulieribus delirantibus applicatæ.
Vl. p. 50.

Vesicæ scirrhusculum mentiens. Vl. p. 72.

Vesicula fellea in tumorem elevata. Vll. p. 24.

Viarum primarum status ex lingua cognoscitur.
Vl. p. 284.

Vinculum membranaceum ex peritonæo ortum,
intestinum jejunum supercandens.
Vll. p. 115.

Vina lytargirio edulcorata. Vll. p. 311.

Virium jactura a pure. Vl. p. 242.

— — subita jactura. Vl. p. 207.

Vis cordis irritabilis a *Baglivio* agnita. Vl.
p. 102.

Viscera abdominis aquæ in cavum abdominis ef-
fusæ innatantia. Vll. p. 233.

— — prava in eufarcis. Vl. p. 172.

Viscum quercinum contra epilepsias. Vl. p. 228.

Vita sedentaria phthisin producit. Vl. p. 38.

SEXTAM ET SEPTIMAM.

Vitia solidorum in laxitate & resiccatione consistentia. Vl. p. 135.

Ulcera non ferunt vini potum. Vl. p. 110.

Umbilici retractio in colica pictonum. Vll. p. 308.

Unguenta in cura vulnerum & ulcerum noxia. Vl. p. 77.

Vomicæ signa. Vl. p. 72.

— — pulmonum marginibus inflammatis. Vll. p. 59.

Vomitus cruentus a varicibus ruptis. Vl. p. 36.

— — — mulierum. Vl. p. 35.

— — — ex hypochondriis ibid.

— — — quomodo sanandas. Vl. p. 35.

— — — vomitionum magnarum curatio. Vl. p. 168.

— — — vomitiones convalescentium, unde. Vll. p. 268.

— — — a pure in capite. Vl. p. 116.

INDEX IN PARTEM

— — — vomentibus medicamenta leni-
ter & gradatim propinanda. Vl.
p. 169.

— — — chronicus. Vll. p. 96.

Urethra inflammata. Vll. p. 51.

— urethræ retractio in colica pictonum. Vll.
p. 409.

Urina alba & tenuis. Vl. p. 23.

— urinæ variæ. Vl. p. 18.

— rubra non semper sanguinis missionem in-
dicat. Vl. p. 19.

— urinæ turbidæ malæ. Vl. p. 18.

— urinæ suppressio. Vl. p. 18.

— profundi coloris. Vll. p. 263.

— fubiugalis in morbis acutis. Vl. p. 67.

— urinæ in morbis examinandæ. Vl. p. 288.

— rubra non semper inflammationem signifi-
cat. Vl. p. 289.

— morbum longum significans. Vl. p. 291.

— urinæ fluxus in hepatitide. Vl. p. 38.

— urinæ excretioni spontaneæ in malignis
non fidendum. Vll. p. 267.

SEXTAM ET SEPTIMAM.

Uterus triplo major. Vll. p. 99.

— uteri hæmorrhagiæ, quomodo sistendæ.
Vll. p. 27.

— uteri hæmorrhagiæ a præcipitato partu.
Vll. p. 25.

— muco plenus. Vll. p. 155.

— uteri os livefcens. Vll. p. 139.

— fundus finiftrorfum fpectans. Vll. p. 159.

— ad latus fpectans. Vll. p. 159.

— finiftrorfum inclinatus. Vll. p. 189.

— uteri cancer. Vl. p. 64.

— uteri ulcus, ejus figna. Vl. p. 264.

Vulnera encephali. Vl. p. 348.

Ingenhouß (J. vermischte Schriften physisch-
medizinischen Inhalts, mit K. gr. 8. 1782. 1
Rthlr. 12 ggr. oder 2 fl. 15 fr.

Jugels, (J. G.) frey entdeckte experimentirte
Chymie, 2 Theile, gr. 8. 1766. 20 ggr. oder
1 fl. 15 fr

— — Berg = Schmelz = und Fugirkunst 3 Thei-
le, gr. 8. 1766. 1 Rthlr. 16 ggr. oder
2 fl. 30 fr.

— — neu vermehrte und verbesserte Geome-
tria subterranea, oder unterirdische Meß-
kunst der Berg = und Grubengebäude, sonst
insgemein die Marktscheidkunst genannt, in
3 besondern Haupttheilen mit 8 Kupfertafeln,
gr. 8. 1773. 3 Rthlr. 8. ggr. oder 5 fl.

— — — dessen redendes Orakel in sei-
ner Natursprache, welches das Geheimniß
der wirkenden Natur im mineralischen Reiche
entdeckt, in 13 Versuchen, und 21 Grund-
sätzen aller Welt zur Prüfung dargestellt, gr.
8. 1773. 1 Rthlr. 8. ggr. oder 2 fl.

Linne (Karl v.) schwedischer Pan, aus dem
Lat. übers. und verkehrt von X. J. Lippert,
8. 1785. 20 gg. oder 1 fl. 15 fr.

— — desselben Pflanzensystem nach Murray's
Ausgabe, aus dem Lateinischen mit Zusätzen
von X. J. Lippert, 2 Bände, gr. 8. 1786.
4 Rthlr. 8. ggr. oder 6 fl. 30 fr.

Märkers (J. J.) Vorstellung eines ökonomi-
schen Gartens nach den Grundsätzen der an-
gewandten Botanik, gr. 8. 1782. 6. ggr.
oder 24. fr

Marsciano (Comitis Francisci Onuphrii) der
unterwiesene Anfänger in der Chymie, 8. 1751.
8. ggr. oder 30 kr.

Monte Snyders (Joan. de) Tractatus de Me-
dicina universali, 8. 1773. 10 ggr. oder
40 kr.

— — Metamorphosis Planetarum, 8. 1744.
10 ggr. oder 30 kr.

Parenti (P. A.) de Dosibus Medicamentorum,
8. maj. 1761. 12 ggr. oder 45 kr.

Pini (H.) de venarum metallicarum Excoctio-
ne, Vol. 1. cum fig. 4. maj. 1780. 3. Rthlr.
oder 4 fl. 30 kr.

— — de ven. metal. Vol. II. cum fig. 4.
maj. 1781. 2 Rthlr. 16 ggr. oder 4 fl.

— — über den S. Gotthardsberg und seine
umliegenden Gegenden, aus dem Ital. übers.
mit Kupf. gr. 8. 1784. 14 ggr. oder 54 fr.
Pisonis (Nic.) de cognoscendis & curandis hu-
mani corporis morbis, libri tres, II. T. 8.
1766. 3 Rthlr. 8 ggr. oder 5 fl.

Sagar (Jo. M.) Systema Morborum symptoma-
ticum secundum Classes, Ordines, Genera &
Species, cum Characteribus, differentiis &
therapeiis, Filum Ariadnæum ad lectulos
ægrorum, 8. maj. 1784. 2 Rthlr. oder 3 fl.

Schacht (Joan.) Osterdyck, Institutiones medi-
cinæ practicæ ad Auditorum potissimum usus
in Epitomen redactæ & evulgatæ, 8. 1765.
1 Rthlr. oder 1 fl. 30 kr.

Schamsky (Al.) Promptuarium parvum medico-
practicum, ex diversis tum antiquis, tum re-
centioribus Scriptoribus concinnatum, 4. 1714.
1 Rthlr. 8. ggr. oder 2 fl.

Stoll, Maximilian, 1742-1787

Maximiliani Stoll M. D. Professor praxeos medicae publici Pars ...
rationis medendi in nosocomio practico Vindobonensi

Bd.: 7

Viennae Austriae 1790

Bamberg, Staatsbibliothek -- M.o.414(7)
urn:nbn:de:bvb:12-bsb11738546-1
VD18 80249817-001